ДЕТАЛЬНИЙ ЗВІТ ПРО ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ

ПРОЄКТУ ПОРЯДКУ ПРИСУДЖЕННЯ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ

№	текст проєкту	пропозиції та зауваження	інформація про врахування пропозицій та зауважень громадськості з обов'язковим обґрунтуванням прийнятого рішення та причин неврахування пропозицій та зауважень
	Загальні зауваження	**Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України** 1.Проекти документів є недосконалими та потребують суттєвого доопрацювання із врахуванням національного досвіду та європейських стандартів захисту дисертацій. 2. Потребують перегляду функції та повноваження НАЗЯВО, умови та вартість послуг, що надає Агентство.	**Враховано частково** У зв'язку з наданими зауваженнями і пропозиціями до проєкту Порядку присудження наукових ступенів (далі – проєкт Порядку) Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) готується нова редакція проєкту **Відхилено** Повноваження Національного агентства визначено ст. 18 Закону України «Про вищу

			освіту». Умови та вартість послуг, що надає Агентство, проєктом Порядку не визначалися.
		3. Пропонується створити робочу групу з доопрацювання проектів документів із залученням представників наукової громадськості з числа критиків.	**Враховано частково** Пропонується залучити до підготовки нової редакції проєкту Порядку Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій (далі – Науковий комітет), який, відповідно до ч. 1 ст. 21 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність», представляє інтереси наукової громадськості.
		Документ є доволі еклектичними, в ньому подекуди штучно поєднані старі вимоги та принципи з новими, а точніше – здійснено спробу накласти другі на перші часто без врахування принципових відмінностей у підходах, а також і специфіки сучасних умов і рівня розвитку вітчизняної науки та можливих наслідків такого «нагромадження».	**Відхилено** Відсутні зауваження або пропозиції.
		1. Виникає багато суперечностей (і відповідних незрозумілостей) щодо вимог (до прикладу: неоднозначність тлумачень виникає через відсутність чіткого визначення терміну «спеціалізація»; Не встановлено спадковість спеціалізації у разі, коли людина захищалася за спеціальністю, якої вже немає зараз або якої не було раніше.	**Враховано частково** У проєкті Порядку не вживається термін «спеціалізація», натомість, у новій редакції передбачено його визначення.

		2. Має місце плутанина з публікаційними вимогами, що викликають питання на кшталт: чому монографій (розділів у монографіях), а також і патентів, зареєстрованих в країнах OECD, має бути **не більше**, а власне статей **не менше**, ніж 2-3 одиниці відповідно (**в п.13**) і тому подібне).	**Відхилено** В п. 13 проєкту Порядку визначено, що відноситься до публікацій, у яких висвітлено основні результати наукового дослідження здобувача. Подібні вимоги передбачено, зокрема, чинним Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167.
		3. Нові принципи, вимоги та інститути виглядають як штучні («ширмові»), фіктивні, а тому не мають шансів прижитися й не бути відторгненими (так, наприклад, за умови, коли ступінь доктора наук надано право присвоювати лиш постійним радам і вони ж можуть надавати й ступінь доктора філософії, перспективи поширення практик разових рад є сумнівними, більш вірогідним уявляється збереження практик діяльності постійних великих рад, представлених науковцями, які можуть бути далекими від тематики тих чи інших конкретних дисертацій).	**Відхилено** Практика разових спеціалізованих рад відповідає європейським та світовим стандартам захистів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та безпосередньо передбачена ч. 3 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту»
		4. *Ряд функцій інституцій та науковців, причетних до захисту, перетворюється на декоративні* (ця особливість і до того була притаманна наявній старій системі, а за даних	**Враховано частково**

		правил вона лише посилюється). Тим часом НАЗЯВО занадто перебирає на себе контролюючі та узгоджувальні функції, лишаючи спеціалізовані ради та (відповідно) установи самостійності у прийнятті рішень стосовно захисту дисертацій. До того ж терміни розгляду звернень є занадто тривалими, що невиправдано затягуватиме процес захисту (підготовки до захисту); 5. Сформовані не лише суперечливі, а й штучно нагромаджені одні на одні вимоги (правила) зумовлюють надмірне й нічим не виправдане кількісне навантаження на здобувачів наукових ступенів та членів рад на шкоду змістовній (якісній) складовій, що зрештою мінімізує шанси на поліпшення якості наукових здобутків. При цьому, думається, шлях посилення кількісних вимог ставить дуже високі і нереальні критерії для здобуття наукових ступенів, які водночас є формальними і не можуть слугувати адекватним підґрунтям для оцінки якості наукових досягнень. Принагідно слід зауважити, що недостатньо обґрунтованою виглядає й виключна орієнтація на наукометричні бази Scopus та Web of Science у вимогах до здобуття наукових ступенів. Наразі варто йти шляхом ***запровадження більш реалістичних критеріїв*** для здобуття	Національне агентство діє в межах, порядок і спосіб, передбачений Конституцією та Законами України. Що стосується термінів розгляду заяв та повідомлень Національним агентством, пропонується їх скоротити. **Враховано частково** Відсутнє обґрунтування «суперечливості та штучного нагромадження одні на одні вимоги», «шкоду змістовній (якісній) складовій», «що… мінімізує шанси на поліпшення якості наукових здобутків». Питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку передбачено узгодити із Науковим комітетом.

		наукових ступенів докторів філософії та докторів наук в Україні. 6. У Порядку значна увага приділяється проблемі «порушень академічної доброчесності». Про відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності повинні зазначати рецензенти (пп. 16, 26), опоненти (пп. 23, 30), спеціалізована рада забезпечує організацію її перевірки (п. 54), а відповідає заклад, при якому створена спеціалізована рада (п. 59). Забезпеченню дотримання академічної доброчесності присвячено цілий розділ (пп. 46-54). На нашу думку, за доброчесність повинна відповідати і зазначати сама особа. Рецензенти, опоненти, ради, установи не повинні відповідати за недоброчесність здобувача. В багатьох випадках це встановити перед захистом неможливо. Для забезпечення академічної доброчесності необхідно: - забезпечити гласність, відкритість та доступність матеріалів здобувача; - чітко визначити, що може трактуватись як академічна недоброчесність; - визначити наслідки вчинення академічної недоброчесності (наприклад, за плагіат	**Відхилено** Відповідно до ч.6 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій доповіді) *є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та голова відповідної спеціалізованої вченої ради позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на*

		позбавляти вченого ступеня, звання без права повторного захисту). Положення щодо зазначення наявності/ відсутності «порушень академічної доброчесності» у документах, які готують рецензенти, опоненти, рада, установа слід вилучити з усіх пунктів Порядку.	*два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.* Відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту»: « 1. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. 2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

			контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об’єктивне оцінювання результатів навчання. 3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: …посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. 4. Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

			самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; фабрикація - вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація - свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування; хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або

			нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; необ’єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ’єктивного оцінювання результатів навчання. 5. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: *відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;* *позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;*

			…позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади…» Що стосується забезпечення гласності, відкритості та доступності матеріалів здобувача, то такі вимоги безпосередньо врегульовано в п.п. 19, 21-23, 27, 29-30, 33, 35-37, 39, 45, 57 проєкту Порядку.
		7. Встановлені непомірно високі розцінки щодо послуг, які надаються у процесі підготовки до захисту;	**Враховано частково** Відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір.

			Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук). Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського

			обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.
		8. Не визначені умови створення разових рад. Не видається конструктивною ідея створення разових вчених рад для захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за наявності постійної вченої ради.	**Враховано частково** Відповідно до абзацу четвертого п. 4 проєкту Порядку, порядок акредитації спеціалізованих вчених рад встановлюється Положенням про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва), затвердженим МОН за поданням Національного агентства. Що стосується неконструктивності ідеї створення разових вчених рад для захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за наявності постійної вченої ради, то практика разових спеціалізованих рад відповідає європейським та світовим стандартам захистів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та безпосередньо передбачена ч. 3 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», якою здобувачеві ступеня доктора філософії гарантується право на вибір спеціалізованої вченої ради. Водночас, висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		9. Встановлені надто жорсткі вимоги щодо складу постійно діючих спеціалізованих вчених рад;	**Відхилено**

		10. Є порушення нормативів українського правопису, наприклад щодо написання слів «наукова установа» або «установа» у дужках, оскільки «заклад вищої освіти» та «наукова установа» є рівноправними об’єктами, діяльність яких регулюється Положенням. Отже, в усьому тексті Порядку словосполучення «заклад вищої освіти (наукова установа)» необхідно замінити на «заклад вищої освіти або наукова установа», а слова «заклад (установа)» на «заклад або установа». *Відповідно до Українського правопису (редакція 2019 р.) в українській пунктуації круглі дужки застосовуються у таких позиціях:* - *для виділення в тексті підзаголовків, пояснення маловідомих, зокрема іншомовних, слів, уточнення попереднього слова (слів), для наведення другої назви кого- або чого-небудь, прикладів до чого-небудь, варіантів (слова та ін.), для подання прізвища автора або іншого джерела після цитування (якщо цитування подано не у формі епіграфа) і под.;*	Проєктом Порядку вимог до складу постійно діючих спеціалізованих вчених рад не встановлено. **Відхилено** Застосування термінології «заклад вищої освіти (наукова установа)» передбачено Законом України «Про вищу освіту» та Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

		- *для виділення вставлених слів, сполучень слів і речень, що подаються як додаткові зауваження та пояснення до основного змісту речення;* - *для виділення ремарок у драматичних творах при прямій мові дійових осіб;* - *для виділення фраз, що вказують на ставлення слухачів до слів якогось промовця, до певної промови і т. ін.;* - *для зазначення після цитати прізвища автора або іншого джерела цитування;* - *для вставлення в текст цитати знаку (знаків) питання або знаку (знаків) оклику для вияву ставлення автора до наведеного ним матеріалу. (Джерело: http://newpravopys.mova.info/pravopys.aspx?SectionID=4394)*	
		11. Потребують визначення деякі терміни, наприклад «наукове досягнення». Необхідно додати це визначення до тексту остаточного документу.	**Відхилено** Відповідно до частини сьомої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та частини першої ст. 28 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», особи, які здобувають ступінь доктора наук, подають до захисту наукові досягнення у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях,

		12. Вирішення деяких принципових проблем щодо вимог має відбуватися шляхом здійснення принципового вибору за принципом «або-або». До прикладу, або МОН формує й контролює дотримання уніфікованих (для різних галузей знань і різних наукових установ) вимог, або вводиться поширена в Європі та США система, за якої відсутня подібна жорстка уніфікація й наукові установи самостійно визначають кількісні та якісні вимоги до наукових досягнень здобувачів; при цьому й науковий ступінь котирується у залежності від наукової ваги установи, що його присвоїла. Вимоги до публікацій в західних університетах найчастіше сформульовані як «стаття в авторитетному науковому виданні за профілем дисертації з незалежним рецензуванням робіт» (або навіть варіант «working paper», бо до виходу роботи в доопрацьованому вигляді в таких журналах минає ще в середньому 1,5 року). Як альтернатива кільком, а не одній науковій статті, подекуди розглядається апробація результатів дослідження (виступ) на фаховій міжнародній конференції тощо (тобто вводиться вимога, приміром, однієї статті, виступу на конференції та успішного складання іспиту за дисципліною/дисциплінами науково-	перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. **Враховано частково** Проєктом Порядку передбачено алгоритм здійснення повноважень Національного агентства, закріплений Законом України «Про вищу освіту» за умови одночасного забезпечення академічної свободи та автономії закладів вищої освіти (наукових установ). Водночас висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. Водночас, питання наукових публікацій, що зараховуються за темою наукових досягнень (дисертацією) здобувача, а також використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.

		освітньої програми). За такого підходу оцінка якості дослідження, наукових робіт (в тому числі видань, в яких вони опубліковані), їх фахового рівня тощо та відповідальність за таку оцінку передається тим компетентним вузькоспеціалізованим науковцям, які займаються рецензуванням даної роботи та беруть безпосередню участь у захисті. Запровадження цього підходу в наших умовах потребує зусиль щодо мінімізації корупційних ризиків, але головне - задіяння механізмів підтримання високої репутації наукової установи. 13. Деякі питання у проекті взагалі не розглядаються, наприклад, залишається незрозумілим, як мають захищати дисертаційне дослідження ті особи, які вже закінчили аспірантуру, і після цього пройшов певний термін. Чи може їм взагалі заборонено захищатися? Чи є право захищатися людині, яка не пройшла програму аспірантури? Чи може вона здати екзамени без навчання в аспірантурі та отримати право захищати дисертацію?	**Відхилено** Відповідно до частини шостої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі (ад'юнктурі). Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-

			педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Відповідно до п 10 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261 аспіранти (ад'юнкти) і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі. Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) або вченою радою відповідного структурного підрозділу протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до закладу вищої освіти (наукової установи).

			Індивідуальний план наукової роботи є обов’язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи. <u>Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) рішення про відрахування аспіранта (ад’юнкта) або докторанта.</u> Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі (ад’юнктурі) чи докторантурі за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури (ад’юнктури) чи докторантури за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку. Таким чином, невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової

			роботи можливе лише за наявності підстав, передбачених законодавством. Водночас, відповідно до підпункту 7 пункту 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про вищу освіту» передбачено, що підготовка кандидатів та докторів наук, що здійснюється вищими навчальними закладами та науковими установами і започаткована до 1 вересня 2016 року, продовжується в межах передбаченого строку підготовки відповідно до законодавства, чинного на момент набрання чинності цим Законом. За результатами захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та наукового ступеня доктора наук у спеціалізованих вчених радах, утворених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, здобувачам наукових ступенів присуджується науковий ступінь кандидата або доктора наук відповідно до законодавства, чинного до набрання чинності цим Законом, та видається диплом кандидата або доктора наук центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки до 30 червня 2021 року. Цей строк може бути подовжено на час академічної або соціальної відпустки, військової служби або тривалої хвороби.

		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» 1.1. Наявність двох окремих документів, Порядку та Положення, є нераціональним. У документах е низка протирічь і неузгоджень. Вважаємо за доцільне об'єднати два документи у один, ввівши у Порядок окремі пункти щодо створення та акредитації спеціалізованих вчених рад.	**Відхилено** Відповідно до частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство: «… 8) розробляє вимоги до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені, розробляє порядок їх присудження спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки; 9) розробляє положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність». Відтак, Закон України «Про вищу освіту» передбачає два окремі нормативно-правові акти щодо порядку присудження наукових ступенів та щодо акредитації спеціалізованих вчених рад.

		1.2. У проектах Порядку і Положення мало уваги приділено практичній направленості наукових досліджень та їх зв'язку з реальними потребами держави. Жодного слова у проектах немає про розвиток науково-технічного потенціалу, підняття економіки України, підвищення обороноздатності держави, удосконалення суспільних відносин.	**Відхилено** Відповідно до частини сьомої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» здобуття ступеня доктора наук передбачає, зокрема, «…отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають *загальнонаціональне* або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.». Розвиток науково-технічного потенціалу, підняття економіки України, підвищення обороноздатності держави, удосконалення суспільних відносин цілком охоплюється категорією «мають загальнонаціональне значення».
		1.3. Відносно галузі технічних наук, у проектах не передбачено зв'язок наукових досліджень з актуальними проблемами розвитку промисловості, транспорту, IT-технологій тощо. Це закладає на майбутнє повний відрив наукових досліджень в галузі технічних наук від нагальних проблем розвитку науково-технічного потенціалу та економіки України. А також повністю протирічить світовій практиці, де наукові дослідження в галузі технічних наук орієнтовані на вирішення конкретних проблем, зокрема проблем промисловості.	**Відхилено** Відповідно до частини сьомої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» здобуття ступеня доктора наук передбачає, зокрема, «…отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають *загальнонаціональне* або *світове значення* та опубліковані в наукових виданнях.». Нагальні проблеми розвитку науково-технічного потенціалу та економіки України цілком

			охоплюються категорією «мають загальнонаціональне значення».
		1.7. Проекти документів мають складну і незрозумілу рубрикацію. Так, проєкт Порядку має 67 пунктів, із них лише 7 пунктів, а саме: 18, 25, 39, 47, 58, 61, 66, мають підпункти з окремою нумерацією. Водночас пункти 18, 25, 58 мають подвійну нумерацію підпунктів, тобто списки пунктів повторюються в одному пункті. Вважаємо за впорядкувати рубрикацію.	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		2.1. Пропонуємо до назв розділів Порядку додати нумерацію і наскрізну нумерацію пунктів у межах кожного розділу.	**Відхилено** Суперечить нормотворчим вимогам щодо проєктів постанов Кабінету Міністрів України
		2.2. Відповідно до вимог розділу «Підготовка до захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії» встановлено процедуру проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії. Передбачається, що захист може бути проведений у разовій спеціалізованій вченій раді або в постійно діючій спеціалізованій вченій раді. Враховуючи, що особливості утворення та функціонування цих рад суттєво відрізняються, вважаємо за доцільне у згаданому розділі	**Враховано частково** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.

		ввести підрозділи, в яких окремо надати інформацію щодо процедури роботи окремо кожної з рад. Запропоноване поєднання ускладнює сприйняття процедури і може стати причиною хибного тлумачення дисертантами проходження захисту.	
		Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України» Почнемо з Порядку, запропонований текст якого про бажання НАЗЯВО максимально зарегулювати і законтролювати процес, а тому робить процедури захисту настільки неспішними, наскільки це можливо взагалі: здобуття наукового ступеня доктора філософії проходить в 11 етапів (без врахування підготовки висновку наукового керівника про готовність дисертації) і розтягується на 10-11 місяців, а здобуття наукового ступеня доктора наук проходить через 13 етапів і розтягується на 16-17 місяців. Чому так довго? Тому що НАЗЯВО (а точніше чиновники) хоче замість спецради приймати рішення про відповідність теми дисертації профілю спецради, відповідність фаховості офіційних опонентів. Тобто спецради фактично позбавляються будь-якої самостійності, а їх роль зводиться до «ритуального»	**Відхилено** Пропозиція щодо надання Національному Агентству права присуджувати наукові ступені суперечить чинному законодавству, є недоцільною та не відповідає світовим та європейським практикам.

		заслуховування — за такою логікою документів простіше відразу НАЗЯВО дати право присуджувати наукові ступені без зайвої процедури захисту. Також, пропонуються невиправдано довгі строки підготовки і розгляду деяких документів. Наприклад, акредитація складу постійної та разової спецради може тривати до двох місяців, що з урахуванням абзацу 2 п. 4 Положення «***Акредитація спеціалізованої ради є процедурою визнання компетентності осіб, входять до її складу****, за заявленим профілем спеціалізованої ради, а також відповідності утвореної спеціалізованої ради іншим вимогам, визначеним цим Положенням»* — тобто проведення суто формальної перевірки — виглядає незрозумілим. Крім того, у випадку захисту докторської дисертації Порядком передбачається, що рецензенти будуть працювати з текстом дисертації аж чотири(!) місяці — два до моменту фахового семінару (абзац 5 п. 26 Порядку) та два місяці після його проведення (абзац 7 п. 26 Порядку). Врахувавши ще вимогу абзацу 6 п. 26 Порядку *«**Національне агентство не пізніше двох місяців** з дня отримання відповідного повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, **ухвалює рішення щодо підтвердження профілю**	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. Що стосується строків, передбачених проєктом Порядку, пропонується їх переглянути.

		постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.», суть якої також незрозуміла, адже якщо постійна спецрада вже акредитована, то НАЗЯВО не має мати сумнівів щодо компетентності такої спецради на стадії прийняття роботи до захисту, здобувач півроку проходить лише стадію фахового семінару. Дивною виглядає вимога щодо акредитації НАЗЯВО будь-якої спеціалізованої вченої ради (далі – спецрада) - і постійної, і разової (абзац 2 п. 20 Порядку). Якщо у випадку постійної спецради така акредитація зрозуміла як оцінка фаховості науковців, які будуть залучені, то у випадку разової спецради ця необхідність викликає сумніви, адже разова спецрада створюється або вже акредитованою постійною спецрадою — для чого ще додатково акредитувати разову - або Вченою радою установи, яка ліцензована на провадження освітньої діяльності на третьому рівні вищої освіти? В якості запобіжного заходу створення «некомпетентних» спецрад та захисту сумнівних дисертацій достатньо ввести припинення повноважень постійної ради та/або відкликання відповідної ліцензії, адже в цьому випадку покарання за сумнівні захисти	**Враховано частково** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. Водночас, відповідно до пункту 9 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство: розробляє положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність;».

		буде куди ефективнішим за постійну акредитацію спецрад. Запропонована НАЗЯВО акредитація разових спецрад викривляє початкову ідею автономії ЗВО та наукових установ, яка закладалась при обговоренні переходу на захисти через разові спецради. Ще треба зазначити, що взагалі незрозуміло, навіщо створювати для захистів дисертацій на здобування наукового ступеня доктора філософії разову спецраду в установі, в якій створено і акредитовано постійну спецраду, окрім тільки стягнення НАЗЯВО коштів за додаткову акредитацію. Зважаючи на вищенаведене, запропоновані до громадського обговорення проєкт Порядку присудження наукових ступенів та проєкт Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад пропонують складну і зарегульовану процедуру захисту дисертацій, містять значну корупційну складову в частині фінансування витрат, а тому мають бути відкликані з розгляду та відправлені для повторної підготовки НАЗЯВО із **обов'язковим** залученням Наукового комітету з питань розвитку науки і технологій, асоціації дослідників України, національної та галузевих	Відтак, до повноважень Національного агентства належить акредитація не лише постійно діючих спеціалізованих вчених рад, а усіх спеціалізованих вчених рад, а також контроль за їх діяльністю. Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо процедури здійснення атестації здобувача ступеня доктора філософії постійно діючою спеціалізованою вченою радою. **Враховано частково** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.

		академій наук, представників освітянської та наукової спільноти.	
		Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України» Пунктами 8, 9, 12, 13 Порядку передбачено, що основні результати наукового досягнення, що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії та доктора наук, мають бути висвітлені, серед іншого, у виданнях, віднесених до першого-третього квартилів (Ql-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (лише для здобувачів ступеня доктора наук). Втім, практичний досвід переконує в тому, що досить складно встановити перелік таких видань. Спеціалізовані вчені ради не мають доступу до наукометричних баз, особливо у частині з'ясування наявності чи відсутності у видання потрібного квартиля. Крім того, дотримання зазначених вимог покладає на дисертанта тягар здійснення додаткових фінансових витрат, пов'язаних із оприлюдненням статей у зарубіжних фахових	**Враховано частково** Відповідно до п. п. 8-9 проєкту Порядку, ддисертація на здобуття ступеня доктора філософії подається до захисту у вигляді: - або спеціально підготовленого здобувачем ступеня доктора філософії рукопису, який характеризується цілісним змістом і за підсумком захисту може бути оцінений як такий, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення; - або не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують

		виданнях, що входять до баз даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Вартість оприлюднення наукових статей орієнтовно складає від 200 до 1000 США. Беручи до уваги майновий стан громадян України, навряд чи можна бути впевненим, що дотримання цієї вимоги не виходитиме за межі мінімально можливих та необхідних витрат на здійснення підготовки здобувача наукового ступеня. У підсумку, можливістю здобуття наукового ступеня доктора наук зможуть скористатися лише заможні громадяни України. Відповідно будуть створені штучні перепони на шляху молодих інтелектуалів до підтвердження рівня своїх знань та кваліфікації у формі захисту дисертаційної роботи та отримання диплома про присудження відповідного наукового ступеня. За таких умов буде створено підґрунтя для порушення ч. 1 та 2 ст. 24 Конституції України, які встановлюють, що: громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом; не може бути чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.	цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень. Основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій належать: щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення; статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві). Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій. Таким чином, згідно проєкту Порядку, для здобувача ступеня доктора філософії вибір варіанту підготовки дисертації, а також опублікування наукових статей у міжнародних

		У тексті Порядку доцільно мінімізувати майновий фактор здобуття наукового ступеня, посиливши, наприклад, вимоги до наукових статей. Оприлюднення наукових статей у виданнях, віднесених до першого-третього квартилів (Ql -Q3) відповідно до класифікації SCImago Joumal and Country Rank або Journal Citation Reports або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Cote Collection та/або Scopus, має бути правом здобувача наукового ступеня, а не його обов'язком. У протилежному випадку держава повинна компенсувати здобувачу наукового ступеня витрати на оприлюднення наукових статей у вищезазначених виданнях.	рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports виступає правом, а не обов’язком. Водночас, відповідно до частини сьомої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» здобуття ступеня доктора наук передбачає, зокрема, «…отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях». Враховуючи наведене, п. 13 проєкту Порядку передбачає необхідність висвітлення основних результатів наукового досягнення, зокрема, не менше ніж в трьох статях, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п’яти статях з наукового напряму, за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Таким чином, вибір національного чи іноземного видання лишається за здобувачем. Разом з тим, враховуючи обмеженість, на сьогодні, наукових видань, віднесених до

			категорії «А» передбачається виключити із п. 13 проєкту Порядку слова «…щонайменше у двох різних…». Також, питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.
		Загалом, взяти до уваги норми чинного Порядку присудження наукових а також Положення про вчену раду, затвердженого МОН від 14.09.2011 р. N 1059, якими передбачені випадки та особливості проведення разових захистів дисертацій. Зокрема, разовий захист передбачає додаткове введення до складу ради докторів наук - фахівців за спеціальністю дисертації. Таке відбувається у випадках, коли зі спеціальності, яка не входить до профілю ради, в Україні відсутні ради з правом захисту за цією спеціальністю. Можливо врахування наявного досвіду з організації разових захистів розробникам вдасться конкретизувати відповідні положення Порядку.	**Враховано частково** Вирішення цієї проблеми передбачено проєктом Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв), розробленого Національним агентством, яким передбачено: «Якщо в жодному закладі вищої освіти (науковій установі) України неможливо утворити постійно діючу спеціалізовану вчену раду з певної спеціальності, така рада може бути утворена спільним рішенням вчених рад двох або трьох закладів вищої освіти (наукових установ). Не менше половини від складу такої ради мають становити особи, які за основним місцем роботи працюють на посадах наукових, науково-педагогічних працівників у відповідних закладах вищої освіти (наукових установах). Супровід діяльності такої постійно діючої спеціалізованої ради здійснюється закладом вищої освіти (науковою установою), в якому за основним місцем роботи працює голова відповідної ради».

		Як випливає з тексту Порядку, у роботі разової чи постійно діючої ради бере участь технічний секретар. Втім, поза увагою розробників Порядку залишились питання щодо оплати праці технічного секретаря, його матеріально-технічного та організаційного забезпечення тощо. За підсумками аналізу Порядку можна дійти висновку про доцільність його доопрацювання із подальшим повторним винесенням на громадське обговорення.	**Відхилено** Відповідно до п. 3 проєкту Порядку, заклад (установа) визначає особу, яка уповноважена від імені закладу (установи) подавати повідомлення та вносити відомості, що передбачені цим Порядком до інформаційної системи Національного агентства (далі – технічний секретар). Згідно п. 55 проєкту Порядку, супровід роботи спеціалізованої вченої ради здійснює, як правило, відділ аспірантури (ад'юнктури) або інший структурний підрозділ чи посадова особа закладу вищої освіти (наукової установи). П. 56 проєкту Порядку до обов'язків супроводу роботи спеціалізованої вченої ради відносить подання до інформаційної системи Національного агентства повідомлень та документів, визначених проєктом Порядку. Таким чином, питання щодо оплати праці технічного секретаря, його матеріально-технічного та організаційного забезпечення тощо, визначається трудовим законодавством та внутрішніми актами закладу (установи). **Враховано** У зв'язку з наданими зауваженнями і пропозиціями до проєкту Порядку нова редакція

			проєкту Порядку доопрацьовується Національним агентством.
		Завідувач кафедри автоматизації, робототехніки і мехатроніки Херсонського національного технічного університету, **член ГО "Національна академія вищої освіти України", д.т.н. Дмитрієв Дмитро Олексійович** Будь-який доктор наук повинен сприяти розвитку наукових досліджень, їх впровадженню, становленню наукових шкіл і вихованню кадрів вищої кваліфікації за що ї отримує надбавку за ступінь і звання, які встановлені державою. Захист дисертації є прилюдним фінальним заходом після навчання в аспірантурі, докторантурі і містить у собі конституційне право громадян на освіту, є доказом визнання серед фахівців, які висловлюють довіру до здобувача власним голосуванням не потребуючи оплати. Такі суми як три або дві мінімальних зарплатні, враховуючи нарахування (податки) за день роботи - захмарні і не відповідають реальному навантаженню на працюючого в раді.	**Враховано частково** Необхідність оплати праці членів спеціалізованих рад зумовлена як необхідністю подолання корупційних чинників, що мають місце під час захисту, так і стимулюванням відповідального та професійного ставлення до виконання своїх обов’язків в радах. Що, у свою чергу, у поєднанні із санкціями, встановленими частиною шостою статті 6 Закону України «Про вищу освіту», дозволить створити дієвий незалежний механізм проведення захистів дисертацій (наукових досягнень) здобувачів наукових ступенів. Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.

		Є види робіт, які теж можна підвести під формально безоплатні такі, як членство в жюрі всеукраїнських олімпіад і конкурсів студентських наукових робіт, перші тури МАН, робота в ДЕК при захисті бакалаврських і магістерських робіт, робота в експертних наукових радах МОН, НДФУ і інше. Усі види робіт обгрунтовані не фінансово, а статусом науковця, який повинен власну кваліфікацію віддавати людям вже маючи посадовий оклад і надбавки, які це передбачають. На нашій кафедрі наявні 12 аспірантів, з яких один іноземець і 6-ть професорів (наукових керівників). При введенні в дію нового Порядку... Для захисту від ЗВО потрібно не менше 700 тис. гривень, що є дуже коштовним тягарем для спецфонду. При цьому аспіранти і їх керівники беруть активну участь у госпдоговірних, грантових і держбюджетних дослідженнях, працюють і підтримують роботу лабораторій їх матеріальне оснащення, приймають участь у навчальній і профорієнтаційній роботі. При введенні фінансування запропонованого новим Порядком... кафедра ризикує втратити разом з аспірантами дані види діяльності.	Щодо використання коштів спецфонду закладів вищої освіти для проведення атестації здобувачів наукових ступенів, треба врахувати, що відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених

		Крім того, громадське обговорення запропоновано НАЗЯВО в період відпусток і офіційних канікул аспірантів з 06 липня (НПП нашої кафедри у відпустці з 04.07), що унеможливлює отримання солідарної думки за цим проектом від зацікавлених сторін. Наприклад, ми і інші ЗВО не можемо зібрати повноцінне засідання кафедри або Раду факультету щоб підготувати спільне рішення. В цілому, категорично вважаю запропоноване фінансування роботи спец. рад недоцільним і таким, що може сприяти зникненню інституту аспірантури в Україні взагалі. Дещо новим є дозвіл на захист без дисертації, маючи три одноосібних публікації в журналах з відповідним квартилем? Наукова робота завжди командна з вказанням особистого внеску. Розв'язок наукової задачі одноосібно неможливий. А при наявності публікацій зробити зміст дисертації як кваліфікаційної роботи можна без труднощів. Публікації в скопусі платні, тому викликає сумнів, чи не покупаються публікації хай і одноосібні. Навіщо писати дисертацію.	постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук). **Враховано** В новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.

		Але я можу і помилятися.	
		аспіранти кафедри «Автоматизації, робототехніки і мехатроніки» й «Транспортних систем і технічного сервісу» Херсонського національного технічного університету Рачинський В.В., Федорчук Д.Д., Кондратьєва І.Ю., Байрак І.В., Карпенко С.Л., Мосур І.В., Шарко А.О., Вакаров М.М.,Тоуфак Е.Р., Ревенко С.В., Литвинчук Д.Г., Закора О.А., Клюєва О.О. Розглянувши детально проєкт Порядку присудження наукових ступенів ми зауважуємо, що вартість послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня є зависокою, адже аспірант отримуючи кожного місяця стипендію о розмірі мінімальної зарплати має: 1. Самостійно платити за участь у наукових конференціях, оплачувати витрати на дорогу. 2. Самостійно купувати розхідні матеріли для досліджень, будувати стенди. 3. Використовуючи власні кошти знайти можливість публікуватися у Scopus.	**Враховано частково** Відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому

		І це лише те, що стосується наукової складової не беручи до уваги витрат на щоденні витрати. Загальна вартість послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня за роботу спеціалізованої вченої ради за один день дорівнює річному обсягу стипендії аспіранта! В декларації прав людини сказано https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text: Стаття 26 1. Кожна людина має право на освіту. Освіта повинна бути безплатною, хоча б початкова і загальна. Початкова освіта повинна бути обов'язковою. Технічна і професійна освіта повинна бути загальнодоступною, а вища освіта повинна бути однаково доступною для всіх на основі здібностей кожного. 2. Освіта повинна бути спрямована на повний розвиток людської особи і збільшення поваги до прав людини і основних свобод. Освіта повинна сприяти взаєморозумінню, терпимості і дружбі між усіма народами, расовими або релігійними групами і повинна сприяти діяльності Організації Об'єднаних Націй по підтриманню миру.	закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

		Беручи до увагу вище сказане, ми вважаємо, що ступінь має надаватися тоді, коли виконані усі вимоги по науці («однаково доступною для всіх на основі здібностей кожного») без невиправдано високої вартості за проведення атестації здобувача наукового ступеня.	Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.
		аспірант кафедри автоматизації, робототехніки та мехатроніки Херсонського національного технічного університету Карпенко Сергій Леонідович Розглянувши проект порядку присудження наукових ступенів, а саме пунктів що до фінансового забезпечення роботи спеціалізованих вчених рад, з'явилися сумніви що до їх доцільності. А саме суми про які йде мова. Спираючись на те які фінансові труднощі переживають вищі навчальні заклади Україні, і на те що вже зараз акредитація науково-освітніх програм є не під'ємним економічним тягарем для університетів, введення додаткового економічного навантаження у вигляді витрат на додаткову оплату роботи спеціалізованих вчених рад, може поставити під сумнів саму можливості надання вищими навчальними закладами освітніх програм для підготовки та	**Враховано частково** Відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого

		здобуття наукових ступенів доктора філософії і тим паче доктора наук. І це лише розглядаючи економічне навантаження з сторони вищого навчального закладу, на самого здобувача це налягає також велике економічне навантаження. Зважаючи на те, що кошти які надаються здобувачеві йдуть у тому числі на наукові дослідження, публікації, участь у конференціях та інше. Що викликає необхідність додаткового заробітку на життя, який у свою чергу відволікає від роботи над дисертаційним дослідженням. Введення додаткового економічного навантаження на здобувачів може зробити отримання наукового ступеню навіть на бюджетних засадах майже нездійсненною задачею для подавляючої кількості людей. Спираючись на вище сказане вважаю запропоноване фінансування спеціалізованих рад недоцільним.	здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

			Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.
		Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України» Запропонованому Проєкту бракує чітко визначеної концепції процедури присудження спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) наукових ступенів. При цьому не отримало виразного обґрунтування положення щодо створення разових рад для наукових закладів навіть за умов існування в них постійно діючих спеціалізованих вчених рад. Не визначено також повноваження постійно діючих спеціалізованих вчених рад щодо створення разових рад.	**Враховано частково** Відповідно до частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. З метою реалізації зазначених приписів Закону, проєктом Порядку (п.21) передбачена можливість звернення здобувача до іншого закладу вищої освіти (наукової установи), ніж той, у якому він виконав освітньо-наукову програму, за умови утворення в цьому іншому закладі постійно

			діючої спеціальної вченої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. Для експертної оцінки дисертації здобувача ступеня доктора філософії, підготовленої в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) постійно діюча спеціальна вчена рада, призначає зі свого складу двох рецензентів, що є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За наявності двох позитивних рецензій, постійно діюча спеціальна вчена рада утворює разову спеціальну вчену раду, до якої включаються обидва рецензенти – члени постійно діючої спеціальної вченої ради, два офіційних опоненти та голова разової ради, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, в межах якої підготовлено дисертацію здобувача. У випадку, коли здобувач ступеня доктора філософії має намір бути атестованим в закладі вищої освіти (наукової установи), в якому він виконав освітньо-наукову програму та в якому є постійно діюча рада за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, остання утворює разову раду у складі двох рецензентів, двох офіційних опонентів та голови ради, які є компетентними

			вченими за тематикою дослідження, в межах якої підготовлено дисертацію здобувача. Відповідно до п. 43 проєкту Порядку рішення про присудження наукового ступеня, ухвалене разовою радою, що була утворена постійно діючою радою, підлягає затвердженню постійно діючою радою. Таким чином, весь склад ради має відповідати вимогам компетентності щодо тематики дослідження здобувача, що дозволить забезпечити фаховий, всебічний аналіз дисертації здобувача, та, як наслідок, обґрунтоване рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня. Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо процедури здійснення атестації здобувача ступеня доктора філософії постійно діючою спеціалізованою вченою радою.
		Процедура публікації основних результатів наукового досягнення не враховує особливостей суспільних наук. А саме, доцільно розширити перелік наукових видань, що індексуються у міжнародних наукометричних базах та враховуються під час	**Відхилено** При підготовці нової редакції проєкту Порядку питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку передбачено узгодити із Науковим комітетом.

		захисту дисертацій, із включенням бази Index Copernicus.	
		Потребує перегляду і чіткого визначення статус вченого секретаря спеціалізованої вченої ради, оскільки на таку особу покладаються досить важливі обов'язки, внаслідок чого вона не може бути лише «технічним» секретарем і повинна мати науковий ступінь.	**Відхилено** Проєктом Порядку не передбачено посади вченого секретаря. Відповідно до п. 3 проєкту Порядку, заклад (установа) визначає особу, яка уповноважена від імені закладу (установи) подавати повідомлення та вносити відомості, що передбачені цим Порядком до інформаційної системи Національного агентства (далі – технічний секретар). Згідно п. 55 проєкту Порядку, супровід роботи спеціалізованої вченої ради здійснює, як правило, відділ аспірантури (ад'юнктури) або інший структурний підрозділ чи посадова особа закладу вищої освіти (наукової установи). П. 56 проєкту Порядку до обов'язків супроводу роботи спеціалізованої вченої ради відносить подання до інформаційної системи Національного агентства повідомлень та документів, визначених проєктом Порядку.
		У Проєкті має місце певна правова невизначеність щодо статусу пошукувача, який у разі фактичного закінчення навчання продовжує процес підготовки свого дослідження до захисту. Така невизначеність через процедурні обставини може тривати від 4-х до 6 місяців і більше.	**Відхилено** Законом України «Про вищу освіту» статусу пошукувача не передбачено.

		Доцільно більш чітко визначити статус, вимоги щодо складу та терміну дії постійно діючої ради. Це стосується також статусу та порядку прикріплення особи, яка здобуває ступінь доктора наук та доктора філософії поза докторантурою, аспірантурою (ад'юнктурою). Проєкт не завжди узгоджується з чинним законодавством. Зокрема, відповідно до ст. 5 ч. 5 п. 6 Закону України «Про вищу освіту» для присудження ступеня доктора філософії необхідною умовою є лише успішне виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Тобто, у Законі «Про вищу освіту» не передбачено обов'язковості опублікування наукових статей для здобувачів доктора філософії.	**Враховано** Статус, вимоги щодо складу та терміну дії постійно діючої ради визначено проєктом Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва). **Відхилено** Наведені питання не належать до предмету проєкту Порядку **Відхилено** Відповідно до п. 8 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство розробляє <u>вимоги до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені,</u> розробляє порядок їх присудження спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки. Відповідно до п 9 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261 невід'ємною складовою освітньо-наукової програми

			аспірантури (ад'юнктури) та наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей. Таким чином проєкт Порядку узгоджується з чинним законодавством.
		Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова Запропонована процедура присудження наукового ступеня доктора наук триває до 15 місяців, а при заміні одного з опонентів чи рецензентів - до 19 місяців!!! Чим же викликана така тривалість процедури? Зокрема, тим, що НАЗЯВО: • до двох місяців ухвалює рішення щодо підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів як компетентних вчених за вказаною тематикою • до двох місяців ухвалює рішення щодо відповідності офіційних опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача.	**Враховано частково** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Національне агентство з питань запобігання корупції здійснило антикорупційну експертизу проєкту Порядку не виявила корупціогенних факторів в нормах проєкту Порядку, щодо яких висловлює зауваження Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова.

		Зауважимо, що відповідно до запропонованого НАЗЯВО проекту положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад, «компетентність вченого за профілем спеціалізованої вченої ради визначається наявністю у нього не менше п’яти наукових публікацій, опублікованих упродовж 5 років до створення спеціалізованої вченої ради, тематика яких (зокрема за ключовими словами) відповідає заявленому профілю спеціалізованої вченої ради». Перевірка наявності відповідних публікацій у трьох рецензентів та трьох опонентів займає до 4 місяців? Очевидно, що для перевірки цієї інформації достатньо 1 години роботи відповідального технічного працівника НАЗЯВО, інформації, наданої спеціалізованою вченою радою у своєму поданні, та доступу до наукометричних баз. Звідси виникають природні питання: • хто визначатиме швидкість прийняття рішення щодо підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, щодо відповідності рецензентів як компетентних вчених за вказаною тематикою, щодо відповідності офіційних опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження??? Для одних це може	

		бути 3-4 дні, а для інших - 4 місяці; очевидно присутні корупційні ризики з боку НАЗЯВО (можливо, варто звернутись до Національного агентства з питань запобігання корупції для здійснення антикорупційної експертизи цих проектів);. • запропонований проект порядку присудження наукових ступенів суттєво знижує академічну автономію ЗВО (навіть контроль рішення про те чи достатньо кваліфікований той чи інший вчений (тобто, згідно з проектом положення про акредитацію, чи є у нього 5 публікацій за останні 5 років за профілем дисертації) НАЗЯВО залишає за собою). Всупереч закону України «Про вищу освіту» даним проектом передбачено процедуру присудження наукового ступеня доктора філософії виключно разовою спеціалізованою вченою радою (з наступним затвердженням рішення постійно діючою радою). Такий підхід суттєво руйнує принцип міждисциплінарності, який є ключовим у сучасних дослідженнях.	**Відхилено** Зауваження не стосується проєкту Порядку **Враховано** Відповідно до частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.

			З метою реалізації зазначених приписів Закону, проєктом Порядку (п.21) передбачена можливість звернення здобувача до іншого закладу вищої освіти (наукової установи), ніж той, у якому він виконав освітньо-наукову програму, за умови утворення в цьому іншому закладі постійно діючої спеціальної вченої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. Для експертної оцінки дисертації здобувача ступеня доктора філософії, підготовленої в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) постійно діюча спеціальна вчена рада, призначає зі свого складу двох рецензентів, що є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За наявності двох позитивних рецензій, постійно діюча спеціальна вчена рада утворює разову спеціальну вчену раду, до якої включаються обидва рецензенти – члени постійно діючої спеціальної вченої ради, два офіційних опоненти та голова разової ради, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, в межах якої підготовлено дисертацію здобувача. У випадку, коли здобувач ступеня доктора філософії має намір бути атестованим в закладі вищої освіти (наукової установи), в якому він

			виконав освітньо-наукову програму та в якому є постійно діюча рада за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, остання утворює разову раду у складі двох рецензентів, двох офіційних опонентів та голови ради, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, в межах якої підготовлено дисертацію здобувача. Відповідно до п. 43 проєкту Порядку рішення про присудження наукового ступеня, ухвалене разовою радою, що була утворена постійно діючою радою, підлягає затвердженню постійно діючою радою. Таким чином, весь склад ради має відповідати вимогам компетентності щодо тематики дослідження здобувача, що дозволить забезпечити фаховий, всебічний аналіз дисертації здобувача, та, як наслідок, обґрунтоване рішення спеціалізованої вченої ради щодо присудження наукового ступеня. Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо процедури здійснення атестації здобувача ступеня доктора філософії постійно діючою спеціалізованою вченою радою.

		Добре відомо, що далеко не всі здобувачі завершують дисертаційне дослідження протягом навчання в аспірантурі. Для багатьох спеціальностей підготовка якісної дисертації займає більше 5 років (природничі науки, педагогічні науки, ...). Проєктом зовсім не передбачено процедуру присудження наукових ступенів таким здобувачам.	**Відхилено** Відповідно до п 10 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261 аспіранти (ад'юнкти) і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі. Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) або вченою радою відповідного структурного підрозділу протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до закладу вищої освіти (наукової установи). Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

			Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) рішення про відрахування аспіранта (ад'юнкта) або докторанта. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі (ад'юнктурі) чи докторантурі за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури (ад'юнктури) чи докторантури за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку. Таким чином, невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи можливе лише за наявності підстав, передбачених законодавством. Водночас, відповідно до підпункту 7 пункту 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про вищу освіту» передбачено, що підготовка кандидатів та докторів наук, що

			здійснюється вищими навчальними закладами та науковими установами і започаткована до 1 вересня 2016 року, продовжується в межах передбаченого строку підготовки відповідно до законодавства, чинного на момент набрання чинності цим Законом. За результатами захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та наукового ступеня доктора наук у спеціалізованих вчених радах, утворених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, здобувачам наукових ступенів присуджується науковий ступінь кандидата або доктора наук відповідно до законодавства, чинного до набрання чинності цим Законом, та видається диплом кандидата або доктора наук центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки до 30 червня 2021 року. Цей строк може бути подовжено на час академічної або соціальної відпустки, військової служби або тривалої хвороби.
		Проєкт порядку присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та проект положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв) потребують кардинальної переробки із реальним залученням академічних спільнот ЗВО та наукових установ НАН України, НААН	**Враховано частково** У зв’язку з наданими зауваженнями і пропозиціями до проєкту Порядку нова редакція проєкту Порядку доопрацьовується Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти із залученням представників наукової громадськості.

		України, НАПрН України та українських науковців, які працюють в провідних університетах світу.	
		Олена Сірякова 1) діючий порядок критикувався за його бюрократичність та централізованість на МОН, однак за новим порядком все суттєво ускладнюється та замикається тепер уже на НАЗЯВО. Мало того, тривалість процедури захисту суттєво подовжується, додаються нові етапи погодження з відповідним органом, яких не було до цього. Всі етапи тепер мають з ним погоджуватися з тривалістю у 2 місяці кожен (процес акредитації показав, що НАЗЯВО дещо затягувало прийняття рішень щодо ОП в нормальних умовах наприкінці 2019 р. та в період корона-кризи 2020 р.). Особливо варто відзначити, що захист доктора філософії може затягнутися до 10 місяців, доктора наук – більше 12. Цей факт можна вважати дискримінаційним порівняно з тими, хто захищався за діючим порядком. За діючим порядком всі етапи були змістовними (робота з рецензентами, обговорення, робота з опонентами тощо, крім очікування виходу повідомлення – до 1 місяця), натомість зараз пропонуються 2 етапи, що передбачають	**Враховано частково** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. Що стосується термінів розгляду заяв та повідомлень Національним агентством, пропонується їх скоротити до одного місяця.

		просто очікування погодження НАЗЯВО (сумарно не менше 4 місяців!). Постає також питання, як це корелює з деклараціями про дебюрократизацію у вищій освіті, автономією ЗВО/НУ та рекомендаціями експертів та ГЕР НАЗЯВО щодо необхідності формування груп забезпечення освітніх програм третього рівня та відповідності дисциплінам викладачів з науковим ступенем до чергової акредитації? 2) виникає питання доцільності погодження відповідності тематики дослідження профілю ради, якщо постійно діюча рада була уже акредитована НАЗЯВО до цього. Погодження має відбуватись секретаріатом НАЗЯВО (навіть не ГЕР и експерти), фаховість працівників якого у всіх спеціальностях і темах досліджень викликає сумнів. Тому на основі п. 1 та п 2. пропоную прибрати необхідність погодження у НАЗЯВО відповідності тематики дослідження профілю ради, рецензентів та опонентів, замінивши це внесенням відповідної інформації (з обґрунтуванням призначення рецензентів та опонентів за аналогією з критеріями ліцензійних вимог – публікації, наукові проєкти, гранти, стажування, практичний досвід тощо) у систему НАЗЯВО. 3) визначений у проєкті фінансовий аспект в	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.

		сучасних умовах (зокрема після економічної кризи 2020 р. та хронічного недофінансування видатків розвитку наукових установ) робить захист доктора наук недоцільним для більшості установ НАН України та провінційних ЗВО, що здатне суттєво поглибити проблему старіння кадрів в освіті та науці, оскільки мотивація молоді наразі дуже низька. Аналогічно це і для особи, яка буде захищатися не у своїй НУ/ЗВО та буде сплачувати за захист самостійно. Тому пропоную встановити перехідний період (3-4 роки), зменшивши рівень оплати голови, членів ради, рецензентів та опонентів, щоб сумарна вартість була не більшою 20 тис. грн. для захисту дисертації доктора наук та не більшою 15 тис. грн. для захисту дисертації доктора філософії. Ті вчені, кого така оплата не задовольняє (хоча це вже буде плюсом порівняно з приблизно 420 грн. зараз), можуть реєструватися у відповідних сервісах країн ЄС та пропонувати свої кандидатури для опонування там, вже є непоодинокий досвід цього. Мої колеги та я готові брати участь у захисті дисертацій за мінімальну оплату до відновлення належного рівня державного фінансування науки через закладення вказаних видатків окремою статтею до бюджету ЗВО/наукових установ.	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.

		4) більшість установ НАН України наразі не підключені до ЄДЕБО, що є платним. Самостійне внесення інформації про захист передбачає підключення до цієї бази. Чи доцільні ці видатки заради внесення до ЄДЕБО відомостей про видані дипломи в кращому випадку до 5-7 записів на рік, а з урахуванням нової тривалості процедур ще менше. Тому пропоную внесення інформації до ЄДЕБО передати до функцій НАЗЯВО після внесення інформації про рішення ради до її систе ми.	**Відхилено** Відповідно до частини першої ст. 24 Закону України «Про вищу освіту» освітня діяльність у сфері вищої освіти провадиться закладами вищої освіти, закладами фахової передвищої освіти (для підготовки фахівців ступенів молодшого бакалавра та бакалавра) та науковими установами (для підготовки фахівців ступенів магістра та/або доктора філософії) на підставі ліцензій, що видаються визначеним Кабінетом Міністрів України органом ліцензування відповідно до закону. Відповідно до частини другої ст. 24 Закону України «Про вищу освіту» Для отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності здобувач ліцензії подає до органу ліцензування через Єдину державну електронну базу з питань освіти заяву та документи, що підтверджують відповідність забезпечення освітнього процесу заявника ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Наукові установи Національної академії наук України та національних галузевих академій наук можуть подавати заяви та документи для отримання ліцензії на основі відповідного рішення їх президій.

			Таким чином, згідно чинного законодавства, наукові установи для отримання ліцензії для підготовки фахівців ступеня доктора філософії мають подавати документи через Єдину державну електронну базу з питань освіти.
		Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка 1. Запропонований проєкт Порядку присудження наукових ступенів передбачає надто високий рівень «зарегульованості» та концентрації повноважень Національного агентства, що полягає, передусім в: - необхідності акредитації в Національному агентстві разової спеціалізованої вченої ради, створеної вже акредитованою Національним агентством постійно діючою спеціалізованою вченою радою (п.20 Проєкту Порядку); - необхідності звернення при захисті дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук до Національного агентства щодо підтвердження компетентності рецензентів, призначених постійно діючою спеціалізованою вченою радою, з повторним зверненням щодо призначення та підтвердження компетентності опонентів (п. 26.-28 Проєкту Порядку), і це за	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Разом з тим, при підготовці нової редакції проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо процедури здійснення атестації здобувача

		наявності акредитації постійно діючої спеціалізованої вченої ради. 2. Проєкт Порядку містить низку дискримінаційних норм. По перше, цілком підтримуючи доцільність застосування п’ятирічного терміну між захистами дисертації на здобуття ступенів доктора філософії та доктора наук, не можна не вказати на те, що п.14 Проєкту Порядку є дискримінаційним, адже передбачає наявність у здобувача ступеня доктора наук п’яти років стажу за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи) після здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук), тобто талановиті спеціалісти та керівники підприємств та організацій, органів державного управління, які є ключовими для забезпечення інноваційного та сталого розвитку національної соціально-економічної системи, які дійсно виконують складні та актуальні наукові дослідження, фактично позбавляються права на освіту та визнання своїх здобутків та досягнень в науковій сфері, що прямо порушує ст. 53, 54 Конституції України. По друге, п.6 Проєкту Порядку та сам Порядок містить дефініцію «компетентний вчений», посилаючись на «Положення про акредитацію» без уточнення, яке саме. Якщо мова йде про «Положення про	ступеня доктора філософії постійно діючою спеціалізованою вченою радою. **Враховано частково** П. 14 проєкту Порядку пропонується викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присвоєння ступеня доктора філософії (кандидата наук)». Водночас, відповідно до частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство: «… 8) розробляє вимоги до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені, розробляє порядок їх присудження спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки; 9) розробляє положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з

		акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затв. Наказом МОН від 11.07.2019р. №977, то вказана дефініція в даному документі не використовується. Якщо ж мова йде про «Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора мистецтв)», то вказаний документ є проєктом, не прийнятим, не погодженим, та не затвердженим жодним органом виконавчої влади, а отже таким, що не має юридичної сили. В свою чергу, незрозумілою є позиція Національного агенства щодо застосування терміну «компетентний вчений», тобто, напевно, автори проєкту Порядку, виходять з того, що вчений може бути некомпетентною особою, що, знов таки, порушує ст. 28 Конституції України щодо права кожного на повагу до його гідності, в тому числі і вченого, який на думку Національного агентства не є компетентним. 3. Викликає суттєві формальні та сутнісні заперечення розділ «Організаційне та фінансове забезпечення роботи спеціалізованих вчених рад» (п.п. 55-58 проєкту Порядку). По перше, наявність трудових правовідносин між учасниками атестаційного процесу да адміністрацією закладу вищої освіти або наукової установи за сутністю передбачає	присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність». Відтак, Закон України «Про вищу освіту» передбачає два окремих нормативно-правових актів, - щодо порядку присудження наукових ступенів та щодо акредитації спеціалізованих вчених рад. Разом із тим, термін «компетентний вчений» застосовується чинними Порядком присудження наукових ступенів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 та Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №167. **Враховано частково** Необхідність оплати праці членів спеціалізованих рад зумовлена як необхідністю подолання корупційних чинників, що мають місце під час захисту, так і стимулюванням відповідального та професійного ставлення до виконання своїх обов’язків в радах. Що, у свою чергу, у поєднанні

		наявність зав'язків підпорядкування, що створює умови для зловживання впливом, упередженого ставлення до учасників та суб'єкта атестації, а також ризиків порушення академічної доброчесності. По друге, незрозумілими та такими, що потребують додаткового обґрунтування, є розміри компенсації витрат праці учасників атестаційного процесу, передусім, при розгляді та захисті докторських дисертацій. По третє, зобов'язання залучених з інших організацій учасників атестаційного процесу до укладення цивільно-правових договорів з приводу участі в роботі спеціалізованих вчених рад порушує ст. 41 Конституції України в частині вільного володіння, користування та розпорядження результатами інтелектуальної діяльності та ст.43 Конституції України щодо заборони використання примусу в трудових правовідносинах. 4. Не дивлячись, на підвищений рівень уваги, приділений дотриманню академічної доброчесності в процесі присудження наукових ступенів, запропонований проєкт Порядку створює суттєві ризики системного характеру щодо дотримання вказаних принципів та створення механізмів її порушення. Передусім, передчасно (до прийняття Національним агентством рішення щодо акредитації разової	із санкціями, встановленими частиною шостою статті 6 Закону України «Про вищу освіту», дозволить створити дієвий незалежний механізм проведення захистів дисертацій (наукових досягнень) здобувачів наукових ступенів. При цьому, проєктом Порядку не передбачено трудових правовідносин між учасниками атестаційного процесу та адміністрацією закладу вищої освіти або наукової установи, як і не передбачено використання примусової праці, що безпосередньо заборонено Конституцією та законами України. Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад. **Відхилено** Відповідно до частини п'ятої статті 6 Закону України «Про вищу освіту» дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, та дисертації (або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих

		спеціалізованої вченої ради чи ухвалення рішення щодо підтвердження профілю постійно діючої спеціалізованої вченої ради тематиці дослідження) оприлюднення на сайті закладу (установи) повного тексту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (п. 19 Проєкту Порядку) та доктора наук (п. 27 Проєкту Порядку), що створює можливі для запозичення третіми особами наукових результатів та їх недоброчесного використання в разі несхвалення рішення про акредитацію чи підтвердження профілю ради. 5. Некоректну з огляду на логіку правосуб'єктності норму містить п. 59 проєкту Порядку, адже забезпечення наукового рівня, наукових досягнень, та дотримання академічної доброчесності здійснюються здобувачем наукового ступеня, а не закладом вищої освіти або наукової установою, де відбувається захист. Тобто вказана норма передбачає відповідальність суб'єкта, який не має та не може мати відношення до відповідних дій або бездіяльності, особливо у випадку, коли захист відбувається у закладі або установі, де здобувач не проходив підготовку, а лише захищає свої досягнення. Поряд з цим, п.60 Проєкту Порядку містить посилання на норму «Порядку скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня», який,	фахових виданнях) осіб, які здобувають ступінь доктора наук, а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних закладів вищої освіти (наукових установ) відповідно до законодавства. Водночас, новою редакцією проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. **Відхилено** Згідно до п. 59 проєкту Порядку відповідальність за дотримання порядку присудження наукових ступенів спеціалізованими вченими радами та науковий рівень наукових досягнень, за відсутність у них порушень академічної доброчесності несе заклад вищої освіти (наукова установа), у якому відбувся захист. Такий припис випливає безпосередньо з вимог Закону України «Про вищу освіту», згідно яких ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та

		знов таки, не є прийнятим, а отже не є нормативно-правовим актом.	публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді (частина шоста ст. 5 Закону); виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій доповіді) є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та голова відповідної спеціалізованої вченої ради позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Скасування рішення спеціалізованої вченої ради

			про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти за поданням Комітету з питань етики у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до законодавства. (частина шоста ст. 6 Закону).
		Поряд з цим, керівниками наукових шкіл були висловлені побажання щодо повернення при розробці нового «Порядку присудження наукових ступенів» до практики супроводження дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора наук та доктора філософії авторефератами, які є більш інформативними та краще сприймаються науковою спільнотою, задіяною у виконанні досліджень та підготовці кадрів вищої кваліфікації, а не анотаціями. Крім того, захист досягнень у вигляді сукупності наукових статей, супроводжених авторефератом значно полегшив би їх розгляд та експертизу, а також покращив сприйняття нових наукових результатів. Також було акцентовано увагу на дуже великій тривалості періоду акредитації разової спеціалізованої вченої ради та термінів отримання підтвердження компетентності рецензентів та опонентів, призначених постійно діючою спеціалізованою вченою радою, закладені в проєкті Порядку.	**Враховано частково** Згідно п. 12 проєкту Порядку, якщо наукові досягнення подано у вигляді монографії або сукупності статей, до публічного захисту подається наукова доповідь з узагальненими результатами наукових досліджень автора, представлених у цих публікаціях. Водночас, згідно чинних Вимог до оформлення дисертації, затверджених Наказом МОН від 12 січня 2017 року № 40, саме анотація дисертації передбачає узагальнений короткий виклад її основного змісту. В анотації дисертації мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та за наявності практичного значення. Що стосується термінів розгляду заяв та повідомлень Національним агентством, пропонується їх скоротити.

		В цілому, запропонований проєкт потребує суттєвого доопрацювання, містить норми, які несумісні з завданнями та особливостями функціонування існуючої в державі системи підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, навіть з урахуванням напряму та тенденцій її трансформації та реформування. Слід також звернути увагу, що проведення міністерством освіти і науки експерименту з присудження наукового ступеня доктора філософії згідно з ПКМУ від 06.03.2019р. № 167 створило позитивний досвід атестації здобувачів у відповідності до чинної орієнтованої на зміни та розвиток нормативно-правової бази, закладеної Законом України «Про вищу освіту» (зі змінами). При цьому, ЗВО (НУ) вже отримали певний досвід, адекватно сприйняли норми та вимоги «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня…», що, власне, і було	Також, в новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. **Враховано частково** Твердження, що проєкт Порядку «містить норми, які несумісні з завданнями та особливостями функціонування існуючої в державі системи підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації» є нерелевантним та необґрунтованим. Разом із тим, у зв’язку з наданими зауваженнями і пропозиціями до проєкту Порядку (зокрема, з урахуванням позитивного досвіду застосування Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня2019 року №167) нова редакція проєкту Порядку доопрацьовується Національним агентством.

		метою проведення експерименту. Відповідно, доцільним було б розробити новий «Порядок присудження наукових ступенів» з урахуванням цього позитивного досвіду.	
		Національна академія наук України 1. Насамперед слід відзначити концептуальну розмитість представленого документа. Автори намагалися поєднати в принципі непоєднувані засади: і автономність наукових установ у питаннях процедури захисту та вимог до оформлення і змісту дисертаційних робіт, і надмірну зарегламентованість цих процесів з боку Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі: НАЗЯВО) як органу державної влади, що фактично зводить нанівець засади автономності. Відтак стає незрозумілим рівень тієї кваліфікації, який визнається науковим ступенем. Якщо диплом видає наукова установа (навчальний заклад), то вона й бере на себе всю відповідальність, і тоді такий диплом не може претендувати на диплом державного, а тим більше «європейського зразка». Якщо ж вимоги і процедури щодо захисту в якості публікацій і наукового внеску здобувача визначає орган державної влади, тоді й мови не може бути про автономію навчальних закладів (наукових установ) і спецрад. Звідси	**Відхилено** Відповідно до частини шостої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» документ про вищу освіту видається закладом вищої освіти лише за акредитованою відповідно до цього Закону освітньою програмою. Згідно частини п’ятої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» невід’ємною частиною диплома молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, доктора філософії/доктора мистецтва є додаток до диплома європейського зразка, що містить структуровану інформацію про завершене навчання. У додатку до диплома міститься інформація про результати навчання особи, що складається з інформації про назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС, а також відомості про національну систему вищої освіти України. Водночас, згідно пункту 8 частини першої статті 18 Закону України «Про вищу освіту»

		випливає вся нелогічність і суперечливість викладених у проекті вимог і повноважень. 2. Викликає сумніви нечіткість визначення у п. 4 зразка диплома про присудження наукового ступеня. Оскільки основним суб'єктом присудження наукового ступеня є Міністерство освіти і науки України (далі: МОН), то й диплом має бути єдиного зразка. Інформація про додаток до диплома «європейського зразка» є абсурдною, оскільки такого зразка не існує.	Національне агентство розробляє вимоги до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені, розробляє порядок їх присудження спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки. **Відхилено** Згідно ст. ст. 5-6 Закону України «Про вищу освіту» основним суб'єктом присудження наукового ступеня є спеціалізована вчена рада. Відповідно до часини шостої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» документ про вищу освіту видається закладом вищої освіти лише за акредитованою відповідно до цього Закону освітньою програмою. Згідно частини четвертої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту», у дипломі доктора філософії, доктора мистецтва, доктора наук зазначається інформація про здобутий особою науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва), галузь знань, спеціальність, з якої здобуто відповідний ступінь (спеціальності, галузь знань - для міждисциплінарних робіт), назва закладу вищої освіти (наукової установи), в якому здійснювалася підготовка, назва закладу вищої освіти (наукової установи), у спеціалізованій

			вченій раді (спеціалізованій раді з присудження ступеня доктора мистецтва) якого (якої) захищено наукові (мистецькі) досягнення. Відповідно до частини п’ятої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» невід’ємною частиною диплома молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, доктора філософії/доктора мистецтва є додаток до диплома європейського зразка, що містить структуровану інформацію про завершене навчання. У додатку до диплома міститься інформація про результати навчання особи, що складається з інформації про назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС, а також відомості про національну систему вищої освіти України.
		3. Викликає подив поділ спеціалізованих вчених рад на постійні та разові. Якщо для присудження наукового ступеня доктора наук потрібна постійна рада, яка правомочна розглядати і оцінювати дисертації будь-якої тематики за тематичним напрямом наукових досліджень, то чому для присудження наукового ступеня доктора філософії допускається наявність разової ради. Механізм створення ради і процесу оцінювання надто забюрократизований і певною мірою дискримінаційний. Створення разових рад передбачає залучення в якості опонентів і	**Відхилено** Що стосується неконструктивності ідеї створення разових вчених рад для захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за наявності постійної вченої ради, то практика разових спеціалізованих рад відповідає європейським та світовим стандартам захистів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії та безпосередньо передбачена ч. 3 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту»: атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої

		рецензентів суто за проблематикою даної дисертації, а як же тоді бути з новизною робіт? Адже в науці потрібні інновації, і доктор наук, який захистив дисертацію десять років тому, зовсім не міг передбачити, що виникне нова галузь або нова проблематика в рамках даної науки. Яка тоді його спроможність у оцінці новітніх досягнень? Вважаємо, що інститут разових спецрад недостатньо продуманий і наразі неприйнятний.	освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.
		Не витримує критики взаємозалежність постійно діючих та разових спеціалізованих вчених рад. В установах, де будуть затверджені постійно діючі спеціалізовані вчені ради, створення разових спецрад є недоцільним. Достатньо залучати відповідних фахівців (рецензентів та опонентів). Разові ж ради доцільно утворювати лише в установах, де відсутні постійно діючі спеціалізовані вчені ради, але діє аспірантура за певною спеціальністю.	**Відхилено** Відповідно до ч. 3 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.
		4. Якщо спецрада (наукова установа) видає диплом, то тоді чому інші питання залишаються у віданні НАЗЯВО (акредитація спецрад, регламентація процесу захисту, визначення стандартів щодо обсягу дисертації, кількості та видів публікацій, питання апеляції тощо), а деякі - у віданні МОН (затвердження переліку	**Відхилено** Проєкт Порядку розроблено на виконання вимог Закону України «Про вищу освіту».

		фахових видань, затвердження Порядку присудження наукових ступенів тощо)? У питаннях апеляції та визначення наявності академічної недоброчесності НАЗЯВО перебирає на себе повноваження органу судової влади і порушує права спеціалізованих рад.	
		5. Зарегламентованість до дрібниць процедури захисту, строків (3, 5 днів) подання робіт, звітності перед НАЗЯВО відбиває у вчених бажання займатися науковою діяльністю. Ці процедури фактично є принизливими і не мають нічого спільного з академічною свободою. Фактично пріоритетом є не наукові досягнення, а вміння пристосовуватися до надуманих бюрократичних вимог.	**Відхилено** Принцип правової визначеності вимагає чіткості, зрозумілості й однозначності правових норм, зокрема їх передбачуваності (прогнозованості) та стабільності (Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 7 частини другої статті 42 Закону України "Про вищу освіту" від 20 грудня 2017 року № 2-р/2017.
		6. Даний проект містить положення, що фактично створюють ситуацію, за якої постане вочевидь другорядність подальшого розвитку україномовного наукового середовища, применшення ролі української мови як державної різко скорочує потенціал створення і розвитку українських наукових журналів. Йдеться насамперед про пріоритетне значення для апробації наукових досягнень здобувачів наукового ступеня закордонних (зазвичай	**Відхилено** Відповідно до частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту» державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та

		іншомовних) видань (пп. 8, 9, 12, 13). Те ж саме стосується мови захисту. Так, у п. 18 мовою захисту визначається українська або англійська. Англійська та інші мови можуть використовуватися як виняток, із відповідним залученням перекладача (наприклад, якщо здобувач не володіє державною мовою).	міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Водночас, Ст. 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» передбачено: «1. Мовою науки в Україні є державна мова. 2. Наукові видання публікуються державною мовою, англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. У разі публікації англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу опубліковані матеріали мають супроводжуватися анотацією та переліком ключових слів державною мовою. 3. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, доктора мистецтва, доктора наук, або у передбачених законом випадках наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, а також автореферати та відгуки опонентів виконуються державною мовою або англійською мовою.

			Для статей, опублікованих у міжнародних фахових виданнях іншими, ніж англійська, мовами, спеціалізована вчена рада своїм рішенням може зобов'язати надати переклад або коротку анотацію статті державною мовою. 4. Публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, доктора мистецтва, публічний захист наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей для присудження ступеня доктора наук здійснюється державною мовою або, за бажанням здобувача, англійською мовою».
		7. Вимога щодо апробації наукових досягнень у міжнародних рецензованих виданнях, віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, потребує формування й затвердження МОН України галузевих переліків закордонних видань, у яких можуть друкувати здобувачі свої досягнення. В іншому випадку це призведе до цілого ряду помилкових публікацій у фейкових і сумнівних виданнях та непередбачуваного скасування здійснених дисертацій.	**Враховано частково** Питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.
		8. Автори документа не врахували чинної нормативно-правової бази, зокрема	**Відхилено**

		класифікації наукової періодики України. Так, у документі досі йдеться про «міжнародні рецензовані видання, віднесені до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports» та «статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України» (без зазначення категорій Б, В).	Нерелевантне зауваження. Є незрозумілим, у чому полягає «неврахування чинної нормативно-правової бази».
		25. Звератають увагу та насторожують зазначені у проекті значні обсяги фінансових витрат. Згідно з п.3 розділу IV Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад, а також п.п.19, 26 і 27 Порядку сумарна вартість захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії становитиме 10 мінімальних заробітних плат (з 1 липня 2020 р. – 4723 грн.), або 47230 грн., а захисту дисертації наукового ступеня доктора наук – 23 мінімальні заробітні плати або 108629 грн. Відповідно до п.58 Порядку витрати покладаються на установи та організації. В умовах хронічного недофінансування така вимога призведе до катастрофічного падіння кількості захистів дисертацій.	**Враховано частково** Відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір.

			Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук). Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського

		Загальний висновок. Запропонувавши даний проект Порядку, фахівці НАЗЯВО продемонстрували відсутність стратегічного бачення та небажання враховувати реалії постепідемічного світу. Через пандемію коронавірусу світ побачив крихкість здобутків глобалізації і в черговий раз підтверджена істина: в скрутні часи кожна держава повинна самотужки вирішувати життєво важливі проблеми, оскільки допомога, якщо і буде надана, то прийде пізніше. Прийняття даного проекту призведе до того, що вже через 5-10 років українські вчені матимуть сотні публікацій у міжнародних виданнях, але ніхто не зможе розробити державну програму соціально-економічного розвитку, запропонувати концепцію мовної політики або укорінення національної ідентичності через брак знань про особливості вітчизняних державотворчих процесів, які не цікавлять редколегії 99% журналів у SCImago Journal, що орієнтуються насамперед на підвищення власної цитованості, а не на суспільні запити конкретної держави. Ставлячи жорстку вимогу обов'язкової публікації в міжнародних виданнях, НАЗЯВО	обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад. **Відхилено** Нерелевантне зауваження. Відповідно до частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Відповідно до п. 9 проєкту Порядку, основні наукові результати дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій належать: щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до

		свідомо виступає за знищення гуманітарного напряму вітчизняної науки. Публікування наукових здобутків у міжнародних виданнях має стимулюватися, а не вимагатися, оскільки вчений, на підготовку якого держава все ще витрачає значні кошти, повинен насамперед задовольняти вітчизняні потреби в експертизі, аналітиці та прогнозуванні, а не слідувати мінливій моді світових наукових парадигм, щоб гарантувати публікацію та цитованість на глобальному рівні. Як свідчить досвід країн Центрально-Східної Європи, європейських та азіатських «тигрів», успішне вирішення соціально- економічних, політичних проблем, знаходження власного рецепту розв'язання хронічних питань стимулює інтерес не лише до країни, а й до науковців, експертів, причетних до історії успіху. Сьогодні держава потребує насамперед фахівців у всіх сферах суспільного життя, а не міжнародного престижу окремих науковців, безпорадних, коли справа доходить до покращення життя співгромадян. Тому Порядок присудження наукових ступенів повинен мати за мету формування власної, вітчизняної наукової еліти, орієнтованої насамперед на вирішення внутрішніх, а не глобальних зовнішніх проблем.	Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення; статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві). Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій. Таким чином, згідно проєкту Порядку, для здобувача ступеня доктора філософії опублікування наукових статей у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports виступає правом, а не обов'язком. Водночас, відповідно до частини сьомої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» здобуття ступеня доктора наук передбачає, зокрема, «…отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають

		Отже, представлений проект містить низку концептуальних, методологічних і техніко-юридичних суперечностей, недоліків, неоднозначних тлумачень і визначень, що унеможливлює його розгляд як майбутнього нормативно-правового акта.	загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях». Враховуючи наведене, п. 13 проєкту Порядку передбачає необхідність висвітлення основних результатів наукового досягнення, зокрема, не менше ніж в трьох статях, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п'яти статях з наукового напряму, за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Таким чином, вибір національного чи іноземного видання лишається за здобувачем. Разом з тим, враховуючи обмеженість, на сьогодні, наукових видань, віднесених до категорії «А» передбачається виключити із п. 13 проєкту Порядку слова «…щонайменше у двох різних…». Також, питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.
		Богдан Жулковський, старший викладач Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського	

		З дописів у групі "Новини вищої освіти" у фейсбуці я дізнався, що найближчим часом заплановано внесення змін до Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам. Чи можливо ініціювати зміни до Постанови КМУ від 19.08.2015 №656 і Наказу МОН від 14.01.2016 №13 щодо прирівняння педагогічного стажу у ВНЗ I-II р.а. до науково-педагогічного? Хоча б для отримання атестату доцента. Таке прирівняння нині є стосовно духовних навчальних закладів. Якщо це неможливо, то хоча б дозволити зарахувати 2 або 3 роки педагогічного стажу в коледжах (як ВНЗ I-II р.а.) до науково-педагогічного. Чимало коледжів упродовж останніх 15 років готують бакалаврів і залишилися в системі вищої освіти (не перейшли до фахової передвищої). Та й, навіть, педагогічні працівники коледжів, які готують молодших спеціалістів, повинні відповідати Ліцензійним умовам та іншим доволі непростим критеріям для педагогічних працівників по вищій освіті, поряд із науково-педагогічними працівниками університетів, академій. Чи можливо внести зміни щодо зарахування стаціонарного навчання в аспірантурі (записаного в трудову книжку як науковий стаж) до науково-педагогічного стажу при отриманні атестата доцента?	**Відхилено** Питання не стосуються проєкту Порядку

		P.S. Впродовж двох останніх років я провадив викладацьку діяльність за сумісництвом у Волинській духовній семінарії. Чи може такий стаж бути зарахований мені до науково-педагогічного? Якщо так, то яким чином це повинно бути оформлено? Це має бути запис у трудовій книжці чи можна просто довідку від семінарії?	
		Віце-президент з наукової діяльності ГО «Національна АН вищої освіти України», професор Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» , д.т.н. Кузнєцов Ю.М. Проєкт «ПОРЯДОК ПРИСУДЖЕННЯ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ» був запропонований для обговорення НЕСВОЄЧАСНО , бо с 1 липня всі науково-педагогічні працівники (НПП), серед яких багато наукових керівників аспірантів і здобувачів ступеня доктора філософії, а також наукових консультантів здобувачів ступеня доктора наук до 25 серпня знаходяться у відпустці. Тому закінчення обговорення такого важливого документу для майбутнього відродження України, як суверенної високорозвиненої ІНДУСТРІАЛЬНО-АГРАРНОЇ ДЕРЖАВИ, міцної, як алмаз, і привабливої, як діамант з	**Відхилено** Проєктом Порядку не передбачено перекладання на здобувача наукового ступеня витрат, пов’язаних із опублікуванням наукових статей у періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Що стосується оплата видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня, то відповідно до п. 58 проєкту Порядку

		багатьма сяючими гранями, треба неодмінно перенести на кінець вересня 2020 року (тут турборежим в умовах коронавірусу недоречний і наносить шкоду національній безпеці). Найбільш дискусійними і побудованими виключно на комерційні основі є наступні розділи: - Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача ступеня доктора філософії. - Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача ступеня доктора наук. - Організація та фінансове забезпечення роботи спеціалізованої вченої ради. Раніше вище викладеними питаннями займалася держава, яка піклувалася про підготовку молодої генерації інтелектуальної еліти країни, що відчув на своєму життєвому досвіді. Коли в Київському політехнічному інституті в 1969 році я захищав кандидатську дисертацію. то публікація і розсилка через канцелярію інституту автореферату, об"ява про захист в газеті «Правда України», оплата опонентів не входили в обов"язки аспіранта і він цим не переймався. Тільки дружня вечеря з колективом кафедри, родичами і друзями (зазвичай опонентів не запрошували) була за	оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється:

		рахунок здобувача (при бажанні). Докторську дисертацію в 1984 році я змушений був захищати в Москві в МВТУ ім. Баумана, тому що в Україні не було спеціалізованої вченої ради по верстатобудуванню. Наукового консультанта в мене не було. Всі витрати були на здобувачеві для поїздок в Москву і Ленінгарад (обговорення питань оформлення дисертації, попереднього захисту, спілкування з опонентами, проживання, друк і розсилка автореферату, мінеральна вода на захисті). Ні про які плати опонентам і членам спеціалізованої вченої ради мови не було. Публікації статей були безкоштовними, а за перекладені на англійську мову і видані в Англії і США автору виплачували бони (конвертованою валютою). Зараз навпаки. ОСНОВНИЙ ВИСНОВОК: Згідно Конституції Україна проголошена як демократична, соціальна, правова держава, тому в проєкті, що обговорюється, категорично не можна перекладати на здобувача наукового ступеня витрати на публікації в наукометричних базах даних і фінансування захисту. Це потребує виключно державної підтримки молодої генерації вітчизняної інтелектуальної еліти.	- за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук). Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.

		Сумський національний аграрний університет У п. 8, п. 9, п. 12 та п. 13 Проекту положення згадуються публікації входять до певних квартилів за галуззю знань. Зокрема, у п. 12 Проекту вказано, що можна захищати дисертацію у вигляді наукового здобутку як сукупність статей. Їх передбачається не менше 10 наукових публікацій, що містять основні результати наукового дослідження автора, у виданнях, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення, відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports. Вважаємо, що це положення Проекту потребує уточнень, а саме: **ПО-ПЕРШЕ**, пропонуємо додати до цього переліку також Scopus, оскільки хоча SCImago Journal and Country Rank розраховується на базі Scopus, втім методологія розрахунку різниться. Відповідно, журнал у Scopus може бути у Q2, у SCImago Q3. Приклад, журнал Business: Theory and Practice (ISSN 1648-0627) у Scopus Q2 (https://bit.ly/3gOtYDm), у SCImago Q3 (https://bit.ly/3fKaoqy). Таких розбіжностей могло не бути у попередніх роках, але у зв’язку	**Враховано** У зв’язку з наданими зауваженнями і пропозиціями до проєкту Порядку нова редакція проєкту Порядку доопрацьовується Національним агентством. Висловлені Сумським національним аграрним університетом зауваження будуть враховані при підготовці нової редакції проєкту Порядку. Питання використання

		із зміною методології у Scopus за 2019 рік, такі розбіжності, особливо на прикордонних між квартилями позиціями будуть виникати дуже часто. Отже, пропонуємо викласти текст у такій редакції: «відповідно до класифікації Scopus, SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports». **ПО-ДРУГЕ**, зазначається, що квартилі визначаються за галуззю знань. Пропонуємо чітко вказувати із зазначенням англомовних варіантів, що мається на увазі для запобігання непорозумінь. Особливо це стосується Scopus та SCImago Journal and Country Rank. Наприклад, за Scopus та SCImago Journal and Country Rank пропонуємо використовувати предметну галузь (Subject Area), а не категорію (Category). Для прикладу BUSINESS, MANAGEMENT AND ACCOUNTING: Strategy and Management, де великими літерами виділена предмента галузь, а після двокрапок йде категорія. Таким чином, усі публікації у BUSINESS, MANAGEMENT AND ACCOUNTING: Strategy and Management, BUSINESS, MANAGEMENT AND ACCOUNTING: Accounting, BUSINESS, MANAGEMENT AND ACCOUNTING: Business, Management and Accounting (miscellaneous), BUSINESS, MANAGEMENT AND ACCOUNTING: General Business,	наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.

		Management and Accounting та інших категоріях BUSINESS, MANAGEMENT AND ACCOUNTING будуть зараховуватися. Для Web of Science таких проблем не повинно виникати, оскільки там тільки Categories. Отже, пропонуємо, викласти у такій редакції: «входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів за галуззю знань (**у Scopus та SCImago Journal and Country Rank це Subject Area, у WoS – Categories**)...» **ПО-ТРЕТЄ**, квартиль не стала категорія, він змінюється (може теоретично змінюватися щорічно) залежно, від того, як змінюється наукова впливовість журналу порівняно із іншими журналами у певній категорії. У зв'язку із цим слід чітко зазначити, що зараховуються публікації у журналах першого і другого квартилю, але тільки у тих, які були у Q1 та Q2 у рік публікації здобувача наукового ступеня на основі останнього доступного розрахунку показників впливовості журналів і відповідно, квартилів. Останні зміни у методологію розрахунку CiteScore у Scopus беруть до уваги останні чотири роки як публікаційне вікно і останні чотири роки як вікно цитування. Наприклад, публікація здійснена 2020 року, а квартиль журналу визначається на базі показника впливовості журналу (імпакт фактор у WoS та CiteScore у Scopus) за попередні роки.	

		У Scopus це будуть цитати за 2016-2019 поділені на публікації за 2016-2019. У WoS IF2019 дорівнює кількість цитувань у 2019 році поділена на кількість статей, що опубліковані у 2018 та 2017 роках. Отже, пропонуємо викласти у такій редакції: «Публікації, опубліковані у журналах, що належать до Q1 та Q2 квартилів за галуззю знань (у Scopus та SCImago Journal and Country Rank це Subject Area, у WoS – Categories), що відповідає темі наукового досягнення,відповідно до класифікації Scopus, SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports **на основі показників впливовості журналу (CiteScore для Scopus та Impact factor для WoS) за рік, попередній до року в якому було опубліковано публікацію».** Це означає, що для Scopus публікація опублікована та проіндексована у 2020 році буде класифікована за показниками CiteScore за 2019 рік (остання доступна на цей час), у WoS імпакт фактор журналу 2020 року буде розраховано за показниками 2019 року. **ПО-ЧЕТВЕРТЕ**, оскільки типи публікації можуть бути різні (Original article, Review article, Technical note, Conference Reports, Book Reviews, Letters to the Editor) і вони	

		передбачають різний ступінь наукової новизни, обсягу і т.д., пропонуємо додати до Проекту пункт у якому обмежити публікації, які йдуть за сукупністю статей тільки до Original article та Review article. Пропонуємо, вказати, що «наукові здобутки, перераховані у п. 8, п. 9, п. 12 та п. 13 включають тільки Original article та Review article і не включають Technical note, Conference Reports, Book Reviews, Letters to the Editor» **ПО-П'ЯТЕ**, У п. 18 і п. 25 вказується, що мовою захисту може бути українська або англійська мова. Водночас, мова дисертації у Проекті не згадується, тільки у п.10 зазначається, що «Вимоги до дисертації, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства». У нас є розуміння, що дисертація державною мовою є дуже важливим елементом формування і підтримання української наукової термінології і престижу мови, однак, з огляду на значне зростання кількість іноземних аспірантів, пропонуємо також прямо вказати, що МОВОЮ ДИСЕРТАЦІЇ МОЖЕ БУТИ УКРАЇНСЬКА АБО АНГЛІЙСЬКА. Питання, чи це має стосуватися усіх здобувачів наукових	**Враховано** Ст. 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» передбачено: «1. Мовою науки в Україні є державна мова. 2. Наукові видання публікуються державною мовою, англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. У разі публікації англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу опубліковані матеріали мають супроводжуватися анотацією та переліком ключових слів державною мовою. 3. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, доктора мистецтва, доктора наук, або у

		ступенів чи тільки іноземних громадян відкрите, однак, принаймні для останньої категорії слід передбачити таку можливість. Така пропозиція логічно вкладається у нарратив Проекту, оскільки там уже передбачено можливість отримання наукового ступеня без публікацій українською мовою. Наприклад, у п. 8 наведено можливість захисту за результатом не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports. А у п. 12 передбачено можливість здобуття ступеня доктора наук за сукупністю статей (10 наукових публікацій) і цього разу тільки Q1 та Q2. Ймовірність, що ці статті будуть англійською значно вірогідніша за те, що вони будуть українською.	передбачених законом випадках наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, а також автореферати та відгуки опонентів виконуються державною мовою або англійською мовою. Для статей, опублікованих у міжнародних фахових виданнях іншими, ніж англійська, мовами, спеціалізована вчена рада своїм рішенням може зобов’язати надати переклад або коротку анотацію статті державною мовою. 4. Публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, доктора мистецтва, публічний захист наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей для присудження ступеня доктора наук здійснюється державною мовою або, за бажанням здобувача, англійською мовою». Висловлені Сумським національним аграрним університетом зауваження будуть враховані при підготовці нової редакції проєкту Порядку.

		Вадим Коверзнев, **доктор юридичних наук, доцент, в.о. голови Деснянського районного суду м. Чернігова, старший науковий співробітник Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова Національної академії наук України» (за сумісництвом)** Аналіз Порядку дає підстави для висновку, що окремі його положення суперечать Конституції України або не узгоджуються з чинним законодавством України, в зв'язку з цим можуть бути запровадженні лише після внесення змін до відповідних законів. У протилежному випадку, виходячи із загального пріоритету норм законодавства над нормами підзаконних актів, норми Порядку не можуть бути застосовані компетентними органами Міністерства освіти і науки України через високу вірогідність визнання адміністративним судом вчинених міністерством у відповідності з Порядком дій та рішень протиправними, у разі їх оскарження заінтересованими особами, та настання для міністерства і держави в цілому негативних наслідків, зокрема, необхідності відшкодування	**Відхилено** Нерелевантне зауваження. Відповідно до п. 9 проєкту Порядку, основні наукові результати дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій належать: щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення; статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України

		завданої майнової і моральної шкоди, а також втратою репутації в очах суспільства. **Вважаю, що запропонована до обговорення редакція Порядку підлягає доопрацювання і не може бути прийнята в існуючому вигляді, виходячи з такого.** 1. Пунктами 8, 9, 12, 13 Порядку передбачено обов'язок здобувача наукового ступеня доктора філософії або доктора наук здійснювати публікації статей у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SC Imago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, а також у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, у періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science, Core Collection та/або Scopus. Відповідно до Конституції Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою (ст. 1); не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та	(замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві). Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій. Таким чином, згідно проєкту Порядку, для здобувача ступеня доктора філософії опублікування наукових статей у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports виступає правом, а не обов'язком. Водночас, відповідно до частини сьомої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» здобуття ступеня доктора наук передбачає, зокрема, «…отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях». Враховуючи наведене, п. 13 проєкту Порядку передбачає необхідність висвітлення основних результатів наукового досягнення, зокрема, не менше ніж в трьох статях, а з 01 вересня 2022 року не менше

		соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками (ст. 24); кожен має право на освіту (ст. 53). **Наведені вище пункти Порядку мають дискримінаційний характер за майновою ознакою**, оскільки в сучасних умовах розвитку економіки доброчесні науковці позбавлені фінансової можливості за рахунок доходів від наукової та/або викладацької діяльності оплачувати публікації у періодичних виданнях іноземних держав, вартість яких перевищує 1000 доларів США. **Отже, пп. 8, 9, 12, 13 створюють штучні перешкоди для реалізації українськими вченими права на зайняття науковою діяльністю у власній країні.** Якщо держава Україна в особі Міністерства освіти і науки дійсно піклується про якість вітчизняних наукових праць, вона зобов'язана створити національну мережу авторитетних фахових видань, в яких можуть бути опубліковані результати наукових досліджень, і забезпечити українським вченим безперешкодний доступ до них, який передбачає фінансову спроможність оплати вартість наукової публікацій, а не примушувати їх користуватися послугами іноземних видань,	ніж п'яти статях з наукового напряму, за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Таким чином, вибір національного чи іноземного видання лишається за здобувачем. Разом з тим, враховуючи обмежену кількість, на сьогодні, наукових видань, віднесених до категорії «А» передбачається виключити із п. 13 проєкту Порядку слова «…щонайменше у двох різних…». Також, питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.

		підкреслюючи тим самим свою меншовартість та неспроможність МОН забезпечити повноцінний науковий процес на території України. **Єдиною перешкодою для публікації наукової праці повинна бути її неналежна якість або порушення ученим норм академічної доброчесності.** Фактично, своїми діями МОН вчиняє антиконкурентні дії, оскільки створює для іноземних суб'єктів господарювання особливі умови господарської діяльності, водночас спонукає українських учених до вчинення корупційних дій, оскільки вже зараз вони вимушені шукати посередників, які «співпрацюють» із закордонними виданнями і за значну плату допомагають здійснити публікацію; у протилежному випадку статті українських вчених роками не розглядаються редакціями цих журналів. **Отже, запровадження в дію пп. 8, 9, 12, 13 Порядку буде свідчити про офіційне визнання державою в особі Міністерства освіти і науки України своєї неспроможності забезпечити на власній території проведення повноцінних наукових досліджень і апробації їх результатів, та ставить під сумнів її правосуб'єктність. Слід також**	

		зазначити, що натепер в Україні відсутні видання з юридичних наук, включені до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України, що створює на державному рівні неподоланний бар'єр для здобувачів наукового ступеня та інших науковців, які здійснюють в Україні дослідження в галузі права. 2. Пунктами 28, 30 Порядку НАЗЯВО наділено повноваженнями ухвалювати рішення щодо відповідності офіційних опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача. Статтею 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Звертаю увагу МОН, що повноваження НАЗЯВО визначені статтею 18 Закону України «Про вищу освіту», який наділяє цей орган правом здійснювати інституційну акредитацію. Вказаний Закон не дає тлумачення терміну «інституційна акредитація», а в статті 9 Закону України «Про освіту» застосовано подібний	**Відхилено** Ст. 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Відповідно до пунктів 8-9 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство: - розробляє вимоги до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені, розробляє порядок їх присудження спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки; - розробляє положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад

		термін – інституційна форма освіти (денна, заочна, дистанційна тощо). **Наведене дає підстави для висновку, що оцінка відповідності офіційних опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження не віднесена статтею 18 Закону «Про вищу освіту» до повноважень НАЗЯВО, в зв'язку з цим зазначена функція не може бути покладена на вказаний орган державної влади Порядком як підзаконним актом, оскільки це суперечитиме статті 19 Конституції України та призведе до ухвалення НАЗЯВО нікчемних рішень.**	з присудження ступеня доктора мистецтва) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність. Відповідно, проєктом Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва), передбачено закріпити наступні форми контролю Національним агентством діяльності спеціалізованих рад: 1) розгляд скарг на дотримання процедури присудження наукових ступенів; 2) розгляду скарг на дотримання процедури присудження ступеня доктора мистецтв відповідно до Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва; 3) підтвердження відповідності тем наукових досягнень, представлених до захисту для здобуття ступеня доктора наук, профілю постійно діючої спеціалізованої вченої ради та компетентності призначених нею рецензентів за тематикою такого наукового досягнення; 4) підтвердження відповідності офіційних опонентів, призначених постійно діючою спеціалізованою вченою радою для захисту наукового досягнення, що подається для здобуття ступеня доктора наук, вимогам щодо їх

			компетентності за тематикою наукового досягнення.
		Жаліло Ярослав Анатолійович, заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень, Д.е.н., с.н.с. *Представлений проєкт Порядку присудження наукових ступенів може розглядатися як такий, що підвищує фаховість атестації науковців і водночас демократизує цей процес, зменшує можливості суб'єктивізму та корумпізації.* *Проте є один виняток, який спроможний перекреслити зазначені позитивні позиції. Він стосується запропонованих у розділі «Організаційне та фінансове забезпечення роботи спеціалізованих вчених рад» механізмів фінансування. Простий розрахунок вартості захисту здобувача ступеня доктора наук (враховуючи мінімальну кількість членів спецради в 11 осіб) дозволяє визначити її на рівні 108,1 тис. грн (членам ради – 18,8 тис., рецензентам – 42,3 тис. грн. , опонентам – 42,3 тис. грн., голові ради – 4,7 тис. грн. Це – при чинному на даний момент розмірі МЗП в 4,7 тис. грн. До цього слід також додати оплату*	**Враховано частково** відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої

		витрат з акредитації спецради, яка чомусь віднесена до вартості послуг за проведення акредитації. *Така комерціалізація може зробити проведення захистів навіть власних здобувачів фінансово надмірним тягарем для навчальних закладів та наукових установ, а у разі необхідності оплати цієї суми «стороннім» здобувачем – встановлює чіткий майновий ценз отримання наукового ступеня, що видається неприпустимим.* *Визнаючи, що рецензування та атестація наукових здобутків є значною працею, все ж вважаємо, що запровадження її оплати у такій формі є не на часі та не слугує покращенню атестації наукових кадрів. Фінансовий «бар'єр входу» до числа власників наукових ступенів провокуватиме здобувачів або захищених осіб до корупційних дій, аби «відшкодувати» витрати шляхом неправомірного використання переваг, які надає володіння ступенем. Тому відповідні позиції з Порядку треба виключити.*	особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук). Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського

			обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.
	Порядок присудження наукових ступенів	**Національна академія педагогічних наук України** **Порядок присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії** *Відповідно до ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» «Доктор філософії – це <u>освітній</u> і водночас перший науковий ступінь. Доктор наук - це другий науковий рівень. Враховуючи, що ці ступені відрізняються освітньою складовою, вважаємо за доцільно уточнити назву документу*	**Відхилено** Відповідно до п. 8 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство: - розробляє вимоги до рівня наукової кваліфікації <u>осіб, які здобувають наукові ступені, розробляє порядок їх присудження</u> спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки; Відтак, за змістом до п. 8 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство розробляє саме порядок присудження наукових ступенів.
	1. Цей Порядок визначає процедуру присудження спеціалізованими	**Національний університет «Одеська юридична академія»** 1. Цей Порядок визначає процедуру присудження спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових	**Враховано частково**

1	вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) наукових ступенів та встановлює вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.	установ) наукових ступенів та встановлює вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувачів третього (освітньо-наукового/**освітньо-творчого) та наукового рівнів** вищої освіти. *З урахуванням Закону України «Про вищу освіту», доцільно уточнити поняття третього рівня вищої освіти (освітньо-наукового/освітньо-творчого) та додати науковий рівень вищої освіти (з врахуванням здобуття ступеня доктора юридичних наук)*	Частиною першою ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» визначено третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) та наукові рівні вищої освіти. Згідно частини другої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої або наукової програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти доктор філософії/доктор мистецтва, доктора наук. Водночас, частина шоста ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» встановлює, що Порядок здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади у сфері культури за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки
		Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України 1. Цей Порядок визначає процедуру присудження спеціалізованими вченими радами **закладів вищої освіти або наукових установ** щодо наукових ступенів та встановлює вимоги до рівня наукової кваліфікації	**Відхилено** Застосування термінології «заклад вищої освіти (наукова установа)» передбачено Законом

		здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.	України «Про вищу освіту» та Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
1		**Львівський державний університет внутрішніх справ** *Доречно доповнити Порядок розділом, у якому були би визначені терміни.* *Наприклад, ради, на яких відбуватиметься захист дисертацій, можливо, слід називати не «спеціалізованими», а «дисертаційними». Використання терміна «спеціалізований» чи «спеціальний» не показує, власне, специфіку цих рад та не розкриває змісту їх діяльності.*	**Враховано частково** Передбачено введення пункту у якому визначаються терміни. Водночас, термін «спеціалізована вчена рада» безпосередньо передбачений Законом України «Про вищу освіту» та Законом України «Про наукову та науково-технічну діяльність»
2	2. Наукові ступені присуджуються за результатами захистів наукових досягнень (дисертацій) у створених закладами вищої освіти (науковими установами) (далі – заклад (установа) та акредитованих Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) спеціалізованих вчених радах.		

2	Ступінь доктора філософії присуджується разовою (далі – разовою радою) або постійно діючою спеціалізованою вченою радою (далі – постійно діючою радою) закладу (установи) в результаті успішного виконання здобувачем ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** *Згідно з даним Порядком і проєктом «Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв)» (далі – Положення), ступінь доктора філософії присуджується виключно разовою радою, яка може бути утворена або Вченої радої закладу вищої освіти (наукової установи) або постійно діючою радою, якщо вона утворена при закладі (установі). У запропонованому вигляді це речення допускає некоректне тлумачення, що постійно діюча спеціалізована вчена рада може проводити захист і присуджувати ступінь доктора філософії, а не затверджувати рішення разової ради.*	**Враховано** Відповідно до частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо забезпечення права здобувача ступеня доктора філософії на вибір спеціалізованої вченої ради.
		Ю.Т. Гранчак **пров. наук. співроб. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського,** **д. соц. ком., проф.**	

2		*Враховуючи, що як у випадку здобуття наукового ступеня доктора філософії, так і у випадку здобуття наукового ступеня доктора наук ідеться про певний рівень наукової кваліфікації, який має визначатися за однаковими критеріями, п. 2 Проєкту стосовно захистів здобувачів наукового ступеня доктора філософії в разових спецрадах, а для здобувачів наукового ступеня доктора наук у постійних спецрадах виглядає як такий, що суперечить принципу рівності. Умови мають бути однаковими, різними мають бути лише вимоги.*	**Відхилено** Згідно частини шостої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» доктор філософії - це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Згідно частини сьомої статті 5 Закону України «Про вищу освіту» доктор наук - це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях. Ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої

2			освіти чи наукової установи за результатами публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Відповідно до частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. Згідно частини четвертої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора наук, здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних

			та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Таким чином, Законом України «Про вищу освіту» встановленні відмінні вимоги та умови здобуття ступенів доктора філософії та доктора наук.
2		**Львівський державний університет внутрішніх справ** *Якщо в абз. 2 п. 2 йдеться про те, що «Ступінь доктора філософії присуджується разовою (далі – разовою радою) <u>або</u> постійно діючою спеціалізованою вченою радою…» (коли обидва типи рад сприймаються як рівноцінні), то цілком очевидно, що треба вилучити з проєкту фрагменти, що передбачають створення разової ради постійно діючою радою (такі фрагменти є в абз. 2 п. 17, п. 18, абз. 2 п. 21, абз. 2 п. 43, абз. 2 п. 52 тощо). Інакше процедура захисту передбачає створення разової ради навіть за наявності у закладу (установі) постійно діючої ради, а роль постійно діючої ради при захисті дисертації доктора філософії зводиться тільки до формування разової ради.*	**Враховано** Відповідно до частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського

2			обговорення пропозиції щодо забезпечення права здобувача ступеня доктора філософії на вибір спеціалізованої вченої ради.
		Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України *Визначити умови, за яких створюється разова рада*	**Відхилено** Умови, за яких створюється разова спеціалізована вчена рада, визначено у п.п. 16-21 проєкту Порядку.
		В.Г. Пивоваренко **доктор хімічних наук, доцент кафедри органічної хімії, хімічного факультету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка** Ступінь доктора філософії присуджується разовою (далі – разовою радою) або постійно діючою спеціалізованою вченою радою (далі – постійно діючою радою) закладу (установи) в результаті успішного виконання здобувачем **ступеня** ~~**доктора філософії**~~ відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.	**Враховано редакційно**

2	Ступінь доктора наук присуджується постійно діючою радою закладу (установи) за результатами публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується Міністерством освіти і науки України (МОН) (далі – наукові досягнення).	**Національний університет «Одеська юридична академія»** 2. Ступінь доктора наук присуджується **разовою або** постійно діючою радою закладу (установи) за результатами публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується Міністерством освіти і науки України. *Не вистачає аргументації, чому ступінь доктора наук має присуджуватись саме постійно діючою радою закладу. Адже основною ідеєю реформи є забезпечення рецензування роботи компетентними фахівцями, що мають актуальні публікації на тематику дисертації. Якщо відбувається фіксація кількості фахівців у межах постійної ради, у їх числі може не виявитись осіб, що спеціалізуються на конкретній тематиці. В такому разі відбуватиметься ущемлення прав здобувачів ступеню доктора наук, які змушені будуть звертатися до спеціалізованих рад інших установ, що потягне необхідність оплати їх праці. Така ситуація є вкрай несправедливою та порушує конституційне право на освіту. Крім того, звуження кола осіб,*	**Відхилено** Відповідно до частини четвертої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора наук, <u>здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою</u> закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

		що можуть виступати рецензентами, до членів постійної спеціалізованої ради, суперечить ідеям, покладеним в основу реформи.	
2		**Герасименко Н.О. учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.170.02 в Державній установі «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *Вважаємо положення абз. 3 п. 2, відповідно до якого МОН України наділяється повноваженням стосовно затвердження переліку вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, в яких можуть опубліковуватися статті здобувачів ступеня доктора наук, таким, що суперечить принципу свободи поширення відкритої науково-технічної інформації.*	**Відхилено** Відповідно до частини четвертої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора наук, здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.
	Порядок акредитації спеціалізованих вчених рад встановлюється Положенням про акредитацію		

2	спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва), затвердженим МОН за поданням Національного агентства (далі – Положення про акредитацію).		
3	3. Інформаційна взаємодія закладів (установ) із Національним агентством під час проведення процедури захисту відбувається з використанням інформаційної системи Національного агентства.	**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *Не зрозуміло, що мається на увазі у п. 3 Проєкту під «Інформаційною взаємодією закладів вищої освіти (науковими установами) із Національним агентством під час проведення процедури захисту»? Якщо спеціалізована вчена рада буде акредитована, навіщо створювати можливість впливу на рішення цієї ради під виглядом «інформаційної взаємодії».*	**Врахувати частково** Пропонується замінити на «інформаційна комунікація» для цілей п.п. 20-21, 23, 26, 28, 30, 32, 34, 39-41, 43, 49, 51-52, 56-57 проєкту Порядку
	З цією метою заклад (установа) визначає особу, яка уповноважена від імені закладу (установи) подавати повідомлення та вносити відомості, що	**Сумський державний університет** З цією метою заклад (установа) визначає особу **(осіб),** яка уповноважена від імені закладу (установи) подавати повідомлення та вносити відомості, що передбачені цим Порядком до	**Враховано**

	передбачені цим Порядком до інформаційної системи Національного агентства (далі – технічний секретар).	інформаційної системи Національного агентства (далі – технічний секретар). *Для великих ЗВО однієї особи може бути мало, щоб забезпечувати супровід усіх захистів.*	
3		**Герасименко Н.О. учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.170.02 в Державній установі «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *Положеннями Проєкту передбачено нового суб'єкта процедури захисту – «технічного секретаря», але не конкретизовано, який саме статус має ця особа відносно закладу (установи), який вона представляє (наприклад, яким чином буде оплачуватися дана робота, як буде відображатися у штатному розписі та у табелі обліку робочого часу).*	**Відхилено** Відповідно до п. 3 проєкту Порядку, заклад (установа) визначає особу, яка уповноважена від імені закладу (установи) подавати повідомлення та вносити відомості, що передбачені цим Порядком до інформаційної системи Національного агентства (далі – технічний секретар). Згідно п. 55 проєкту Порядку, супровід роботи спеціалізованої вченої ради здійснює, як правило, відділ аспірантури (ад'юнктури) або інший структурний підрозділ чи посадова особа закладу вищої освіти (наукової установи). П. 56 проєкту Порядку до обов'язків супроводу роботи спеціалізованої вченої ради відносить подання до інформаційної системи Національного агентства повідомлень та документів, визначених проєктом Порядку. Таким чином, питання щодо оплати праці технічного секретаря, його матеріально-

3			технічного та організаційного забезпечення тощо, визначається трудовим законодавством та внутрішніми актами закладу (установи).
		Вінницький національний аграрний університет *Додати вимоги до уповноваженої особи та механізм доступу до інформаційної системи НАЗЯВО (присвоєння логіну, ключа доступу до системи персонального кабінету)*	**Відхилено** Механізм доступу до інформаційної системи Національного агентства встановлюється актами Національного агентства.
	4. Особі, якій присуджено науковий ступінь, видається диплом про відповідний здобутий ступінь за зразком та у порядку, які затверджує вчена (наукова, науково-технічна, технічна) рада (далі – вчена рада) відповідного закладу (установи). Перелік обов'язкової інформації, яка повинна міститися у дипломі про здобутий науковий ступінь,	**Національна академія педагогічних наук України** 4. Особі, якій присуджено науковий ступінь, видається диплом про відповідний здобутий ступінь за зразком та у порядку, які затверджує вчена (наукова, науково-технічна, технічна) рада (далі – вчена рада) відповідного закладу (установи). Перелік обов'язкової інформації, яка повинна міститися у дипломі про здобутий науковий ступінь, встановлюється Кабінетом Міністрів України. ~~**Невід'ємною частиною диплома доктора філософії є додаток до диплома європейського зразка.**~~	**Відхилено** Даний пункт регламентує питання, пов'язані з документом про науковий ступінь. Відповідно до частини 5 ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» додаток до диплома європейського зразка є його невід'ємною частиною.

	встановлюється Кабінетом Міністрів України. Невід'ємною частиною диплома доктора філософії є додаток до диплома європейського зразка.	*Повтор п. 5 статті 7 Закону України «Про вищу освіту»: «…Невід'ємною частиною диплома молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, доктора філософії/доктора мистецтва є додаток до диплома європейського зразка, що містить структуровану інформацію про завершене навчання.»).*	
4		**Львівський державний університет внутрішніх справ** 4.Особі, якій присуджено науковий ступінь, видається диплом про відповідний здобутий ступінь за зразком**, затвердженим Кабінетом Міністрів України. Можливість внесення додаткової інформації у бланк диплому і порядок його видачі затверджує вчена (наукова, науково-технічна, технічна) рада відповідного закладу (установи)**. Невід'ємною частиною диплома доктора філософії є додаток до диплома європейського зразка.	**Відхилено** Відповідно до частини четвертої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» у дипломі доктора філософії, доктора мистецтва, доктора наук зазначається інформація про здобутий особою науковий ступінь (ступінь доктора мистецтва), галузь знань, спеціальність, з якої здобуто відповідний ступінь (спеціальності, галузь знань - для міждисциплінарних робіт), назва закладу вищої освіти (наукової установи), в якому здійснювалася підготовка, назва закладу вищої освіти (наукової установи), у спеціалізованій вченій раді (спеціалізованій раді з присудження ступеня доктора мистецтва) якого (якої) захищено наукові (мистецькі) досягнення.

4			Згідно частини сьомої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» документи про вищу освіту для осіб, які навчаються за державним замовленням, виготовляються закладами вищої освіти та видаються за рахунок коштів державного бюджету, а для осіб, які навчаються за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб, вартість документів про вищу освіту включається у вартість навчання. Перелік обов'язкової інформації, яка повинна міститися у документі про вищу освіту, встановлюється Кабінетом Міністрів України.
5	5. Особливості присудження наукових ступенів за результатами захисту наукових досягнень (дисертацій), які містять державну таємницю, та акредитації спеціалізованих вчених рад, які мають право приймати до захисту такі наукові досягнення, визначається спільним наказом МОН та Служби безпеки України за погодженням з Національним агентством.		
6	6. У цьому Порядку термін "близькі особи" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про запобігання корупції".		
		Антон Сошников	

6	Термін “компетентний вчений” визначається відповідно до Положення про акредитацію.	**виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Пунктом 6 проєкту Порядку використовується термін «компетентний вчений», який буде у подальшому деталізовано в інших актах. В свою чергу, виникає питання щодо можливості використання взагалі такої термінології, оскільки допускає різні можливі тлумачення, оскільки компетентність є оцінкою характеристики особи. Також необхідно звернути увагу на дискусію, що спостерігається останнім часом, так окремі дослідники та експерти стверджують, що вчений по своєму визначені вже є компетентним. Потребує редакційних змін.*	**Враховано** Застосування терміну « компетентність вченого» передбачено чинним Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167. Проєктом Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв) передбачено, що компетентність вченого за профілем спеціалізованої вченої ради визначається наявністю у нього не менше п’яти наукових публікацій, опублікованих упродовж 5 років до створення спеціалізованої вченої ради, тематика яких (зокрема за ключовими словами) відповідає заявленому профілю спеціалізованої вченої ради. Для визначення компетентності вченого зараховуються: 1) статті у виданнях, які на час оприлюднення входили до Переліку наукових фахових видань України; 2) статті у періодичних наукових виданнях зарубіжних країн, які на час оприлюднення відповідної статті

6			були включені в наукометричні бази Scopus або Web of Science Core Collection. Стаття у виданні, яке віднесене до першого або другого квартилів (Q1-Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports прирівнюється до трьох статей у виданні з переліку наукових фахових видань України; стаття у виданні, яке віднесене до третього квартилю (Q3) відповідної класифікації – до двох статей, а стаття у виданні, яке віднесене до четвертого квартилю (Q4) відповідної класифікації – до однієї статті у виданні з переліку наукових фахових видань України; 3) монографія одноосібного авторства, опублікована згідно з вимогами до наукових монографій, затверджених Міністерства освіти і науки України (МОН). Така монографія прирівнюється до трьох статей у виданні з Переліку наукових фахових видань України; 4) розділ одноосібного авторства у колективній монографії. Такий розділ прирівнюється до статті у виданні з Переліку наукових фахових видань України. Публікації монографій та розділів колективних монографій, а також статті, оприлюднені після набрання чинності цим Положенням, зараховуються лише за умови присвоєння їм міжнародного стандартного книжкового номеру (International Standard Book Number) та/або ідентифікатора цифрового об’єкта (Digital Object Identifier).

6		**Національний університет «Одеська юридична академія»** **Термін «вчений» визначається відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Компетентність вченого підтверджується присудженим йому науковим ступенем з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєним йому вченим званням за відповідною кафедрою (спеціальністю) та/або науковими публікаціями з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача.** *Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», термін «вчений» означає фізичну особу, яка проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження і отримує наукові та (або) науково-технічні (прикладні) результати.* *Щодо компетентності, то у Постанові Кабінету Міністрів України «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» вказано, що компетентність вченого підтверджується присудженим йому науковим ступенем з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєним йому вченим званням за відповідною кафедрою*	**Відхилено** Проєктом Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв) передбачено, що компетентність вченого за профілем спеціалізованої вченої ради визначається наявністю у нього не менше п’яти наукових публікацій, опублікованих упродовж 5 років до створення спеціалізованої вченої ради, тематика яких (зокрема за ключовими словами) відповідає заявленому профілю спеціалізованої вченої ради. Для визначення компетентності вченого зараховуються: 1) статті у виданнях, які на час оприлюднення входили до Переліку наукових фахових видань України; 2) статті у періодичних наукових виданнях зарубіжних країн, які на час оприлюднення відповідної статті були включені в наукометричні бази Scopus або Web of Science Core Collection. Стаття у виданні, яке віднесене до першого або другого квартилів (Q1-Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports прирівнюється до трьох статей у виданні з переліку наукових фахових видань України; стаття у виданні, яке віднесене до третього

6		*(спеціальністю) та/або науковими публікаціями з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача.*	квартилю (Q3) відповідної класифікації – до двох статей, а стаття у виданні, яке віднесене до четвертого квартилю (Q4) відповідної класифікації – до однієї статті у виданні з переліку наукових фахових видань України; 3 3) монографія одноосібного авторства, опублікована згідно з вимогами до наукових монографій, затверджених Міністерства освіти і науки України (МОН). Така монографія прирівнюється до трьох статей у виданні з Переліку наукових фахових видань України; 4) розділ одноосібного авторства у колективній монографії. Такий розділ прирівнюється до статті у виданні з Переліку наукових фахових видань України. Публікації монографій та розділів колективних монографій, а також статті, оприлюднені після набрання чинності цим Положенням, зараховуються лише за умови присвоєння їм міжнародного стандартного книжкового номеру (International Standard Book Number) та/або ідентифікатора цифрового об’єкта (Digital Object Identifier). Водночас, в новій редакції проєкту Порядку передбачено визначення терміну «компетентний вчений за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукові досягнення (дисертацію) здобувача наукового ступеня».

	Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача ступеня доктора філософії		
7	7. Здобуття ступеня доктора філософії передбачає набуття особою теоретичних знань та компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** 7. Здобуття ступеня доктора філософії передбачає набуття особою теоретичних знань та компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, **підтверджене документально актами виконання конкретних робіт та актами впровадження на підприємствах, установах та організаціях різних форм власності.**	**Враховано частково** Відповідно до частини першої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. В свою чергу підтвердження практичного значення результатів наукового дослідження, не обмежується виключно актами виконання конкретних робіт та актами впровадження на підприємствах, установах та організаціях різних форм власності.

7			Водночас, в новій редакції Проєкту передбачено визначити дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії як спеціально підготовлену кваліфікаційну наукову працю на правах рукопису, виконану здобувачем особисто та яка повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.
		Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення 7. Здобуття ступеня доктора філософії передбачає набуття особою теоретичних знань та компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також **планування**, проведення **та аналізу** власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.	**Відхилено** Відповідно до частини першої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового

7			дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
7		**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** **7. Ступінь доктора філософії здобувається особою, що має відповідний рівень (*редакція тексту проекту*)** теоретичних знань та компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.	**Відхилено** Відповідно до частини першої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності,

			а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
		Національна академія наук України У п. 7 зазначаються вимоги до доктора філософії, що передбачають «оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності», але ж йдеться про науковий ступінь, а не про педагогічну діяльність.	**Відхилено** Відповідно до частини першої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
	Ступінь доктора філософії здобувається на основі ступеня магістра (спеціаліста). Ступінь доктора філософії з галузі знань та/або спеціальності медичного та ветеринарного спрямування присуджується здобувачеві, який має, відповідно, вищу медичну або	**Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара** Ступінь доктора філософії здобувається на основі ступеня магістра (спеціаліста). Ступінь доктора філософії з галузі знань та/або спеціальності медичного та ветеринарного спрямування присуджується здобувачеві, який має вищу медичну, ветеринарну **або біологічну** освіту. **В остан ньому випадку це особи з**	**Частково враховано** Передбачено погодження висловлених пропозицій з Науковим комітетом

7	ветеринарну освіту, що відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти.	**дипломом спеціаліста або магістра за спеціальностями «Вірусологія», «Мікробіологія», «Біохімія», «Цитологія» та «Генетика» (091. Біологія за ОП «Вірусологія», «Мікробіологія», «Біохімія», «Цитологія» та «Генетика»).** *Викреслено «відповідно» та «відповідає другому (магістерському) рівню вищої освіти» - було вказано в першому реченні. Додано уточнення щодо спеціальностей «Вірусологія», «Мікробіологія», «Біохімія», «Цитологія» та «Генетика» з галузі біології, які є суміжними із спеціальностями медичного та ветеринарного спрямування. З цього приводу часто виникають складнощі при визначення дисертаційної роботи профілю спеціалізованої вченої ради, оскільки новизна таких робіт, зазвичай, відповідає галузі знань та/або спеціальності медичного та ветеринарного спрямування, наприклад, спеціальності «224. Технології медичної діагностики та лікування».*	
		Львівський державний університет внутрішніх справ *В абз. 2 п. 7 зазначається, що «Ступінь доктора філософії здобувається на основі ступеня магістра (спеціаліста).»*	**Відхилено** Відповідно до п. 3 чинних Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора

7		*Ця норма надає широкі можливості для здобуття ступеня доктора філософії. Однак, зважаючи на абз. 13 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту», згідно з якою «Науковий рівень вищої освіти передбачає здатність особи визначати та розв'язувати соціально значущі системні проблеми у певній галузі діяльності, які є ключовими для забезпечення сталого розвитку та вимагають створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій», важливо забезпечити принцип наступності процесу здобуття вищої освіти як одного з принципів державної політики у сфері вищої освіти. Відповідно, положення абз. 2 п. 7 Проєкту потребує конкретизації шляхом вказівки* на можливість здобуття ступеня доктора філософії «на основі ступеня магістра (спеціаліста) **за умови додаткової атестації (іспиту) з відповідної спеціальності**».	філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 26120, вступні випробування до аспірантури (ад'юнктури) закладу вищої освіти (наукової установи) передбачають обов'язкове складання вступного іспиту із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності).
	8. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії подається до захисту у вигляді:	**Національний університет «Одеська юридична академія»** 8. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії подається до захисту у вигляді **спеціально підготовленої здобувачем третього рівня вищої освіти наукової праці на правах рукопису**, який характеризується цілісним змістом і за підсумком захисту може	**Враховано** Згідно частини шостої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою

8		бути оцінений як такий, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення. *Альтернатива здобуття ступеня доктора філософії через опублікування статей не передбачена Законом України «Про вищу освіту», тому вбачається певна колізія між цими нормами*.	закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Водночас, Законом не встановлено вимог до форми дисертації. Згідно п. 8 проєкту Порядку дисертація на здобуття ступеня доктора філософії може бути подана до захисту у вигляді не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень. Запропонована проєктом форма дисертації відповідає її визначенню, встановленому п. 29 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261: «дисертація на здобуття ступеня доктора

8			філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях», а також відповідає вимогам ДСТУ 3008-95 "Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення", який може бути застосований до дисертацій. В новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.
	- або спеціально підготовленого здобувачем ступеня доктора філософії рукопису, який характеризується цілісним змістом і за підсумком захисту може бути оцінений як такий, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення;		
		Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України»	**Враховано**

8	- або не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень.	*Викликає зауваження п. 8 Порядку, який суперечить ч. 3 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту».* *Зокрема, у п. 8 Порядку зазначено, що на здобуття ступеня доктора подається до захисту у вигляді:* *- або спеціально підготовленого здобувачем ступеня доктора філософії рукопису, який характеризується цілісним змістом і за підсумками захисту може бути оцінений як такий, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення;* *- або не менше трьох наукових статей авторства, рецензованих виданнях до першого-третього (Ql-Q3) SCImago Journal and Country Rank або Joutal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують зміст цих статей та новизну викладених наукових положень».* *В той час як ч. 3 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» наголошує на тому, що атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно*	Згідно частини шостої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Водночас, Законом не встановлено вимог до форми дисертації. Відповідно до п. 29 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Згідно п. 8 проєкту Порядку дисертація на здобуття ступеня доктора філософії може бути подана до захисту у вигляді не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові

8		*діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.* *Можливість публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або монографії, або статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки передбачена лише для здобувачів наукового ступеня доктора наук (ч. 4 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту»).*	результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень. Запропонована проєктом форма дисертації відповідає її визначенню, встановленому п. 29 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261: «дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв’язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях», а також відповідає вимогам ДСТУ 3008-95 “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”, який може бути застосований до дисертацій. Водночас, в новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.

8		**Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара** - або не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень. **Квартиль, до якого належить журнал, визначається на момент публікації. Якщо на момент подання дисертації до захисту квартіль для поточного або попереднього року квартиль виданню не визначено, він визначається за показником останнього з визначених років. Якщо журнал має дві версії – електронну та паперову, і дати публікації в цих версіях відрізняються роком, то дата публікації встановлюється на користь здобувача наукового ступеню.**	**Враховано частково** Згідно п. 10 проєкту Порядку вимоги до дисертації, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства. Водночас, висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. В свою чергу, питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.
		Майя Іванова	

		науковий співробітник відділу з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського *<u>Пункт 8 добавити абз. 3 такого змісту:</u>* **«або не менше ніж у 10-ти наукових статтях, які розкривають основний зміст наукового досягнення; у випадку, якщо на здобуття наукового ступеня доктора філософії подається наукова доповідь. При цьому стаж наукової роботи науковця повинен складати не менше 10 років».**	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування необхідності таких змін
8		**В.Г. Пивоваренко** **доктор хімічних наук, доцент кафедри органічної хімії, хімічного факультету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка** - або не менше трьох наукових статей за участі здобувача ~~**одноосібного авторства**~~, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його	**Відхилено** Згідно частини шостої статті 6 Закону України «Про вищу освіту» до захисту допускаються дисертації (наукові доповіді), виконані здобувачем наукового ступеня самостійно.

		дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень. *Загальноприйнята практика у більшості країн – статті за участі здобувача! Одноосібних у жодному університеті немає! Це – неприйнятне перевищення вимог.*	
8		**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** 1. *Для здобувача ступеня доктора філософії, який зазвичай лише розпочинає свою наукову діяльність, опублікувати статтю у виданнях Q1-Q3 не є легким завданням. Доцільно дозволити хоча б одну статтю у співавторстві.* *2. Додати умову: «на момент публікації», тому що на момент захисту журнали можуть вже не входити до першого-третього квартилів.* *3. вимога одноосібності авторства усіх трьох наукових статей у топових журналах для*	**Відхилено** Згідно частини шостої статті 6 Закону України «Про вищу освіту» до захисту допускаються дисертації (наукові доповіді), виконані здобувачем наукового ступеня самостійно. Водночас, до наукових публікацій, що зараховуються за темою дисертації проєктом Порядку таких вимог не передбачено. **Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. В свою чергу, питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.

		науковця-початківця є нереалістичною з огляду на те, що зазвичай до таких міжнародних видань матеріали осіб без наукового ступеня потрапляють надто рідко (згідно з наявною практикою, публікуються, принаймні попервах, разом з науковим керівником).	**Відхилено** Згідно частини шостої статті 6 Закону України «Про вищу освіту» до захисту допускаються дисертації (наукові доповіді), виконані здобувачем наукового ступеня самостійно. Водночас, до наукових публікацій, що зараховуються за темою дисертації проєктом Порядку таких вимог не передбачено.
8		**Антон Сошников** **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Пунктом 8 проєкту Порядку пропонується подавати дисертацію на здобуття доктора філософії до захисту не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його*	**Відхилено** За наслідками опрацювання висловлених зауважень новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.

8		*дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень. Доцільно також розглянути можливість подання дисертації на здобуття ступеня доктора філософії використовуючи національні наукові періодичні видання (наприклад, збільшуючи потрібну їх кількість). Політика постійного «примусу» (жорсткого спонукання) українських вчених розміщувати свої публікації у зарубіжних виданнях є незрозумілою, а іноді і принизливою для вченого, вчений повинен мати вибір (а для окремих галузей науки представлена досить обмежена зарубіжних наукових періодичних видань, в якій вчений може в «розумні» строки забезпечити публікацію, не використовуючи додаткові фінансові ресурси), де і як розміщувати свій авторський доробок. Іноді в експертному середовище йде мова, що вітчизняні фахові журнали є недосить фаховими чи низької якості, в свою чергу, це завдання МОН забезпечити дієвий контроль та зменшити кількість видань низької фаховості (відповідні інструменти в МОН наявні).* *Можливо, також розглянути для захисту дисертації на здобуття доктора філософії у формі наукової доповіді.*	

8		**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *У п. 8 Проєкту зазначено, що одним із варіантів подачі до захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії може бути її подача у вигляді «... не менш трьох наукових статей опублікованих у відповідних рецензованих виданнях...» які по суті замінюють другий розділ рукопису дослідження, тому що по цим же вимогам обов'язково потрібно додавати до статей вступний і заключний розділи дисертації. Не зрозуміло, навіщо при наявності повного рукопису дисертації замінювати її частину публікаціями при захисті? На нашу думку це може ускладнити як написання дисертації самим автором так і роботу спеціалізованих вчених рад, тому що буде проблематично виділити цілісність змісту дисертації коли відсутня частина рукопису, яка замінена публікаціями.* *У п. 8 Проєкту зазначено, що дисертація на здобуття ступеня доктора філософії*	**Враховано** В новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису. **Враховано**

		подається до захисту у вигляді «або спеціально підготовленого здобувачем ступеня доктора філософії рукопису, який характеризується цілісним змістом і за підсумком захисту може бути оцінений як такий, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення», але далі «або не менше трьох наукових статей одноосібного авторства … до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень». Тобто для другого варіанту вже відсутні вимоги щодо наявності «наукової новизни, теоретичного та практичного значення»?	В новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.
8		**Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН наук України»** *дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у вигляді рукопису необґрунтовано прирівнюється до трьох наукових статей. Відповідно, дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук у вигляді рукопису (або монографії) прирівнюється до 10 наукових статей. Положення про можливість присудження наукового ступеня доктора наук за сукупністю статей слід вилучити. Адже рукопис дисертації або монографія представляють матеріали дослідження в єдності їх*	**Відхилено** Згідно частини сьомої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи за результатами публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, <u>або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких</u>

		результатів із структурою роботи, логічним і послідовним викладом змісту, обґрунтуванням наукових гіпотез і положень. Натомість статті зазвичай представляють окремі розрізнені частини наукового пошуку, в яких вирішуються певні завдання і не передбачається обов'язкове розв'язання комплексної наукової проблеми.	затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.
8		**Герасименко Н.О. учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.170.02 в Державній установі «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *На нашу думку, зміст абз. 3 п. 8 суперечить вимогам до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (Наказ МОН України від 23 вересня 2019 року № 1220), оскільки обґрунтування отриманих наукових результатів повинні бути опубліковані саме у наукових публікаціях (статтях), а не у вступному та заключному розділах, які додаються до трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у відповідних міжнародних рецензованих виданнях.*	**Відхилено** Згідно підпункту 49 пункту 3 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. N 630) за поданням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти схвалює порядок присудження наукових ступенів спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та подає його на розгляд Кабінету Міністрів України. Відповідно до п. 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. N 630, МОН в межах

8			повноважень, передбачених законом, на основі і на виконання Конституції та законів України, постанов Верховної Ради України та актів Президента України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України видає накази, організовує та контролює їх виконання. Отже, за змістом наведених норм МОН видає накази на основі і виконання актів Кабінету Міністрів. Порядок присудження наукових ступенів затверджується актом Кабінету Міністрів України. При цьому, згідно Вимог до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук, затверджених Наказом МОН України від 23 вересня 2019 року № 1220, наукові публікації зараховуються за темою дисертації у разі дотримання, зокрема, такої умови як обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків. Зазначені приписи не суперечать п. 8 проєкту Порядку щодо можливості подання дисертації здобувачем ступеня доктора філософії у вигляді не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації

			SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, <u>що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень.</u> Водночас, в новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.
8		**Національна академія наук України** *У п. 2 для доктора філософії вимагається дисертація, а у п. 8 - дисертація у вигляді рукопису або статей. Декілька статей разом із вступним і заключним розділами не обов'язково становитимуть цілісний текст наукового дослідження. Не зрозуміло, як до сукупності різних статей можна додати вступний і заключний розділи. І в якій формі це подається, як оприлюднюється? І чому одна публікація у виданні, віднесеному до першого- третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій у фахових вітчизняних виданнях? Це*	**Відхилено** Згідно п. 8 проєкту Порядку здобувач ступеня доктора філософії може подати дисертацію у вигляді не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, <u>що обґрунтовують цілісність змісту цих статей</u> та новизну викладених наукових положень.

8		*необґрунтована дискримінація і антиукраїнська позиція авторів документа.*	Запропонована проєктом форма дисертації відповідає її визначенню, встановленому п. 29 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261: «дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях», а також відповідає вимогам ДСТУ 3008-95 "Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення", який може бути застосований до дисертацій. У випадку ж відсутності або неможливості обґрунтування цілісності змісту статей, така дисертація не може бути поданою до захисту. Що стосується запропонованого в проєкті Порядку коефіцієнту прирівнення наукових статей, то ця норма передбачена підпунктом 2 пункту 2 Наказу МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових

			ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220 та є чинною на сьогодні. Водночас, в новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.
8		**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** *Згідно з пп. 2 і 8 можна зрозуміти, що доктор філософії захищає виключно дисертацію, а доктор наук – наукові досягнення «у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей». Але згідно з абзацом 3 п. 8 дисертація на здобуття ступеня доктора філософії може бути «не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях ... до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень», тобто мова йде про те, що для ступеня доктора наук називається «сукупністю статей, за якою готується наукова доповідь» (п. 12). Зауваження: на наш погляд, створюється штучне розділення і протиставлення вимог до ступенів доктора філософії і доктора наук, яке застосоване також і до інших вимог та*	**Відхилено** Згідно частини шостої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Водночас, Законом не встановлено вимог до форми дисертації. Відповідно до п. 29 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного

8		*порядків захисту даного Порядку. Ми вважаємо, що подібний підхід некоректний і необхідно присуджувати ступені докторів філософії і наук базуючись на однаковому підході, але з більш жорсткими вимогами, що висуваються до присудження ступеню доктора наук. Таким чином, пропонуємо присудження докторів філософії також проводити на основі публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або за сукупністю статей (наукової доповіді).*	або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Згідно п. 8 проєкту Порядку дисертація на здобуття ступеня доктора філософії може бути подана до захисту у вигляді не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень. Запропонована проєктом форма дисертації відповідає її визначенню, встановленому п. 29 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261: «дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв’язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати

8			якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях», а також відповідає вимогам ДСТУ 3008-95 “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”, який може бути застосований до дисертацій. В свою чергу, відповідно до частини сьомої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи за результатами публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Згідно п. 37, 39 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, з метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури закладу вищої освіти

8			(наукової установи). До докторантури приймаються особи…які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді …наукової доповіді за сукупністю статей. Водночас, перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук. За змістом частин четвертої-шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» сукупність статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, що подається до захисту особами, які здобувають ступінь доктора наук, оформляється як наукова доповідь. Таким чином, дисертація (у вигляді сукупності статей) на здобуття ступеня доктора філософії та наукове досягнення (у вигляді сукупності статей) мають відмінні природу, умови та вимоги до підготовки. Водночас, в новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.

8			
	9. Основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації.	**Майя Іванова** **науковий співробітник відділу з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського** 9. Основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у **5-х** наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації.	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції
		Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України 9. Основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у **трьох** *(редакція тексту проекту)* наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації.	**Враховано редакційно**

9		**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** *Є незрозумілим, чи є необхідність мати не менше 3-х наукових публікацій стосується лише тих, хто подає дисертацію у вигляді рукопису, чи також і тих, хто подає дисертацію у вигляді не менше трьох наукових статей одноосібного авторства у міжнародних виданнях першого-третього квартилів (Q1-Q3).* *Незрозуміло, якщо здобувач подає не рукопис дисертації, а має не менше трьох наукових статей в (Q1-Q3), чи потрібно, окрім цих, також мати інші публікації, в тому числі у вітчизняних фахових виданнях.*	**Відхилено** Згідно п. 9 проєкту Порядку основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій належать: щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення; статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві). Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій. Таким чином, якщо здобувач має не менше трьох трьох наукових статей в (Q1-Q3), мати інші публікації не обов’язково.

			Водночас, в новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.
9		**Антон Сошников** **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Враховуючі міжнародні зобов'язання України, а також положення галузевого законодавства держава забезпечує автономність, а іноді і незалежність закладам вищої освіти (науковим установам). З огляду на це, чи доцільно все ж таки встановлювати досить жорстке регулювання вимог до наукових публікацій, які розкривають основний зміст дисертаціії (пункт 9 проєкту Порядку)? Чи можливо, надати це право встановлювати більш детальні вимоги до цих наукових публікацій закладам вищої освіти (науковим установам)? В свою чергу, «червоні лінії» повинні дійсно бути передбачені на підзаконному рівні, але без такої деталізації.*	**Відхилено** Проєктом Порядку встановлено мінімальні вимоги до наукових публікацій, які висвітлюють основні результати дисертації здобувача ступеня доктора філософії. При цьому, згідно п. 10 проєкту Порядку вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства. Що стосується «розміщення окремих наукових результатів, може бути шкідливим для галузей економіки, суспільства чи держави або інші випадки, які наразі ми не можемо спланувати», то відповідно до п. 5 проєкту Порядку особливості

9		*Також доцільно розглянути можливість, надання права закладам вищої освіти (науковим установам), в окремих випадках, за рішенням закладів вищої освіти (наукових установ) відходити від положення щодо обов'язковості наявності 3 наукових публікацій, з обов'язковим повідомленням про відповідний факт МОН або НАЗЯВО. Оскільки відповідний проєкт Порядку планується затвердити не на короткострокову перспективу і можуть бути унікальні або надзвичайні випадки чи ситуації, коли вчений здійснив унікальне відкриття або розміщення окремих наукових результатів, може бути шкідливим для галузей економіки, суспільства чи держави або інші випадки, які наразі ми не можемо спланувати.*	присудження наукових ступенів за результатами захисту наукових досягнень (дисертацій), які містять державну таємницю, та акредитації спеціалізованих вчених рад, які мають право приймати до захисту такі наукові досягнення, визначається спільним наказом МОН та Служби безпеки України за погодженням з Національним агентством.
		Tanya Larina *Хочу висловити свої міркування щодо публікації результатів дисертаційних досліджень на присудження наукового ступеню PhD.* *Власне, мене давно вже турбує питання публікацій.* *До прикладу, в Італії, до того часу, поки не захистився, ти не маєш права публікуватись. У цьому є сенс, оскільки тільки захист роботи*	**Враховано частково** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та

9		*демонструє підтвердження дослідження. Уявімо ситуацію, що аспірант має публікації на міжнародному рівні (особливо якщо мова йде про WOS або Scopus). А його дисертацію не буде допущено до захисту, виходить, що аспірант опублікував фейкові дані. Як він це зробив? Дуже просто, зараз є багато пропозицій публікацій у WOS або Scopus приблизно за 400$ (ціни є різні, є трошки більші є трішки меньше), при чому в одній статті 5 авторів і ціна не за статтю, не за 5 авторів, а тільки за одного. Окрім того, у вартість входить цитування статті. Чи це не є породженням іншого виду корупції? Чи хижацьких журналів? Чи не спонсоруємо ми їх такої вимогою?* *З одного боку я розумію таку вимогу, оскільки сама шукаючи літературу, натрапляю на плагіат, при чому, наглий плагіат, слово в слово (не самоплагіат, а, власне, плагіат). Тому, варто посилювати поняття академічної доброчесності. Молоді науковці, ще декілька років тому, бачачи такі статті, вважають, що нічого поганого в самоплагіаті чи плагіаті немає. Варто звертати увагу на забезпечення наукових видань програмами перевірки унікальності тексту, підвищити увагу до вітчизняних наукових видань та надавати їм необхідну підтримку та допомогу.*	міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Відповідно до п. 9 проєкту Порядку, основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій належать: щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення; статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві). Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій.

9		*Далі, питання англійською мови. Якщо мова йде про публікацію у закордонному виданні, статтю необхідно написати англійською мовою (найчастіше). Чи може кожен університет забезпечити студентові знання з англійської мови на такому рівні? У скількох університетах є ОК з академічного письма англійською мовою? Академічний стиль відрізняється від того, що вчать. Крім того, варто звернути увагу вивчення, власне, професійного академічного письма, оскільки потрібно вміти вживати професійну термінологію при написанні статті. Звичайно можна звернутись до перекладача, але будьмо відверті, аспіранти маючи стипендію чи аспіранти, що працюють у ЗВО не можуть собі, деколи, позволити оплатити статтю чи переклад. Тобто, перед тим як висувати такі вимоги, потрібно забезпечити можливість їх досягнення.* *Далі, публікація у закордонних виданнях потребує експерименту. Якщо аспірант пише дисертацію з "нуля", йому буде дуже важко опублікувати результати дослідження до захисту. Не секрет, що подаючи статтю до закордонного видання можна чекати рік або два її публікації. Тобто, якщо аспірант завершив дослідження на 3-му році навчання,*	Таким чином, згідно проєкту Порядку, для здобувача ступеня доктора філософії вибір опублікування наукових статей у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports виступає правом, а не обов’язком. Водночас, питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку передбачається узгодити із Науковим комітетом. Згідно частини четвертої статті 42 Закону України «Про освіту» порушенням академічної доброчесності вважається самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів. Відповідно до частини п’ятої статті 42 Закону України «Про освіту» за порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені, зокрема, до такої академічної відповідальності, як відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання.

9		*він ніяк не встигне опублікувати статтю до захисту, хіба що заплить 400$ і більше за швидку публікацію (знов ж таки, породження іншого виду корупції та хижацьких журналів) :) Виходить, що вступати в аспірантуру потрібно вже з майже готовим дослідженням.* *Питання самоплагіату. Є вимога представити результати дослідження у публікаціях, водночас, робота має бути "чистою", тобто без самоплагіату.... (когнітивний дисонанс). Тобто, аспірант представив свої обрахунки у статті, перевірка на плагіат показала, що це є самоплагіат..... як аспірант може представити інші обрахунки, не такі як в дисертації? цифри ж не поміняти, це є результат.* *Найболючіше питання - питання публікацій для аспіранта.* *На мою думку, вимога публікації результатів дослідження дисертації, має стосуватись присудження вченого звання доцента. Наприклад, аспірант молодець, вивчився, провів дослідження, описав його результати в дисертації, захистився. Наступним кроком, як правило, є здобуття вченого звання. От тут вже можна ставити вимогу публікації результатів дисертаційного дослідження у*	Частини 7-8 статті 42 Закону України «Про освіту» встановлюють, що види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління закладу освіти з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів.

		закордонному виданні. Він захистився, а отже, його дослідження не є фейковим і є гідним представлення науковій спільноті світу.	
9		**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *У п. 9 Проєкту прописана вимога щодо кількісних і якісних характеристик необхідних наукових публікацій за результатами дисертації на здобуття ступеня доктора філософії. Не зрозуміло, чому:* *- «щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення»? Це може створювати додаткове фінансове навантаження на автора (при організації такої публікації) і одночасно не гарантує високу якість такої публікації;* *- замість лише однієї статті може бути зараховано одноосібну монографію. В*	**Відхилено** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Що стосується запропонованого в проєкті Порядку коефіцієнту прирівнення наукових статей, то ця норма передбачена підпунктом 2

9		*одноосібній монографії можуть бути висвітлені результати всього дослідження;* *- наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій.* *Виникає питання: чим публікації в таких виданнях відрізняються від публікацій в інших видання? На нашу думку слід відмовитись від цієї дискредитаційної норми і враховувати публікацію як одну не зважаючи на видання в якому її розміщено.*	пункту 2 Наказу МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220 та є чинною на сьогодні. Водночас, в новій редакції проєкту Порядку передбачено уточнити коефіцієнти прирівнення.
		Ю.Т. Гранчак **пров. наук. співроб. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, д. соц. ком., проф.** *Передбачена п. 9 Проєкту вимога щодо опублікування результатів у зарубіжних виданнях не гарантує якості публікації, з огляду на можливість за гроші опублікувати практично будь-що. Тому краще або ставити вимогу публікації у фахових виданнях та/або у виданнях, які індексуються у відомих наукометричних базах даних. Керуючись уже згаданим принципом рівності, вимоги до*	**Враховано частково** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та

		видань, де можуть бути опубліковані результати дослідження, як для тих, хто претендує на здобуття наукового ступеня доктора філософії, так і для здобувачів ступеня доктора наук, мають бути однаковими.	створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Водночас, питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.
9		**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** *За умови підготовки дисертації у вигляді рукопису публікація здобувачем однієї статті у зарубіжному виданні (з врахуванням вимог щодо публікації результатів ще й у фахових вітчизняних виданнях) є достатньою.*	**Враховано** Саме так і передбачено п. 9 проєктом Порядку
9	До таких наукових публікацій належать:		
		Р.А. Галгаш **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор**	**Враховано редакційно**

9	щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення;	*У п. 9 Проєкту зазначено, що «основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації ... До таких наукових публікацій належать: щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав ... за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення. Чи достатньо мати публікацію за галуззю знань та може навіть не за темою дослідження?*	Згідно абзацу першого пункту 9 проєкту Порядку, основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. Водночас, пропонується викласти абзац третій пункт 9 проєкту Порядку у наступній редакції: «щонайменше одна стаття у наукових виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А", за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача. До такої статті прирівнюється публікація у періодичних наукових виданнях за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, окрім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом».
		В.Г. Пивоваренко **доктор хімічних наук, доцент кафедри органічної хімії, хімічного факультету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка**	

9		~~**щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення;**~~ *Даний пункт ніяк не регулює якість дослідження. В той же час він є дискримінацією українських фахових видань і принижує Україну як незалежну державу! Його слід виключити, бо наступні три пункти в достатній мірі регулюють вимоги до дисертацій.*	**Враховано** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Водночас, пропонується викласти абзац третій пункт 9 проєкту Порядку у наступній редакції: «щонайменше одна стаття у наукових виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А", за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача. До такої статті прирівнюється публікація у періодичних наукових виданнях за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, окрім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом».

9		**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення **або публікацію у науковому фаховому виданні категорії А;** *Відсутність цієї норми буде означати повне добровільне визнання нікчемності наукових фахових видань України.*	**Враховано** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Водночас, пропонується викласти абзац третій пункт 9 проєкту Порядку у наступній редакції: «щонайменше одна стаття у наукових виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А", за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача. До такої статті прирівнюється публікація у періодичних наукових виданнях за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача,

			проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, окрім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом».
9		**Національний університет «Одеська юридична академія»** 9. Основні наукові результати дисертації у вигляді рукопису має бути висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій належать: щонайменше одна стаття у наукових виданнях, **проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення;** *Періодичні наукові видання інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення* ***доцільно замінити*** *науковими виданнями, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, так як в саме наявність такої публікації є вимогою для наукового керівника, опонента, рецензента.*	**Враховано** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Водночас, пропонується викласти абзац третій пункт 9 проєкту Порядку у наступній редакції: «щонайменше одна стаття у наукових виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А", за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача. До такої статті

		Крім того, для цілей ліцензування наукової діяльності та акредитаці ї використовується також ознака публікації в виданнях проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, а не наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу.	прирівнюється публікація у періодичних наукових виданнях за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, окрім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом».
9		**Національна академія наук України** *У п. 9 йдеться про публікацію щонайменше однієї статті у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу. Незрозуміло, якими критеріями керувалися при цьому автори документа. Адже наука в принципі не має чітких економічних, політичних чи географічних кордонів. І яка логіка в тому, що стаття, опублікована у науковому виданні Індії, Росії чи Пакистану, що входить до баз Scopus чи Web of Science, враховується як «квартилівська», хоча ці країни не є членами ЄС чи ОЕСР.*	**Враховано частково** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Водночас, пропонується викласти абзац третій пункт 9 проєкту Порядку у наступній редакції: «щонайменше одна стаття у наукових виданнях,

			включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А", за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача. До такої статті прирівнюється публікація у періодичних наукових виданнях за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, окрім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом».
9		**Антон Сошников** **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Пунктом 9 проєкту Порядку також передбачено, що потрібно мати щонайменше одну статтю у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення. Дане положення є обмеженням прав вчених, оскільки кількість держав, що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу є все-таки досить*	**Враховано** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи

9		*обмеженими (наприклад, не представлені Грузія чи КНР, де з корупцією на рівні закладів вищої освіти (наукових установ) досить активно борються).*	вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Водночас, пропонується викласти абзац третій пункт 9 проєкту Порядку у наступній редакції: «щонайменше одна стаття у наукових виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А", за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача. До такої статті прирівнюється публікація у періодичних наукових виданнях за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, окрім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом».
		Сумський державний університет щонайменше одна стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення, **та які індексуються міжнародними наукометричними базами даних Web of Science та/або Scopus**.	**Враховано** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та

9		*Уже є багато «сміттєвих» збірників, формально зареєстрованих в країнах ОЄСР, індексація у провідних наукометричних базах даних необхідна як мінімальний фільтр від таких видань.*	створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Водночас, пропонується викласти абзац третій пункт 9 проєкту Порядку у наступній редакції: «щонайменше одна стаття у наукових виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А", за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача. До такої статті прирівнюється публікація у періодичних наукових виданнях за галуззю знань, що відповідає темі дисертації здобувача, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, окрім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом».
		Субботін Сергій Олександрович	

9	статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві).	**зав. каф. програмних засобів НУ "Запорізька політехніка", голова НМК 7 СВО НМР МОНУ, експерт НАЗЯВО, д.т.н., проф.** статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України **за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення** (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві, за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення). *Фразу "статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві)." розумно доповнити вимогою відповідності видання галузі знань/спеціальності дисертації, бо інакше можна буде за однією галуззю подавати статті з видань іншої галузі.*	**Враховано** Передбачено викласти у наступній редакції: «статті у наукових виданнях, які на дату їх опублікування внесені до Переліку наукових фахових видань України за галуззю знань, що відповідає темі дисертації (замість однієї статті може бути зараховано опубліковану монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві, за галуззю знань, що відповідає темі дисертації)».
		Селекційно-генетичний інститут – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення 9. ... статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України категорії А або В (замість однієї статті може	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції

		бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві).	
		Львівський державний університет внутрішніх справ *стосовно монографії одноосібного авторства: для вчених прирівнюється до трьох статей, а для здобувачів – може бути зараховано замість однієї статті.*	**Враховано** Згідно п. 9 проєкту порядку замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві
9		**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** *Додати умову «на момент публікації», тому що на момент захисту журнали можуть вже не входити до першого-третього квартилів*.	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
	Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Зауваження: і для ступеню доктора філософії (п. 9) і для ступеню доктора наук (п. 13) є і відповідні коефіцієнти публікацій, опублікованих у журналах, віднесених до першоготретього квартилів (Q1-Q3). Наприклад, згідно з п. 9 «Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації	**Відхилено** Згідно п. 8 проєкту Порядку здобувач ступеня доктора філософії може подати дисертацію у вигляді не менше трьох наукових статей одноосібного авторства, опублікованих у міжнародних рецензованих виданнях віднесених до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, у яких

9		SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій». Згідно даному підходу для ступеню доктора наук (п. 12) «Сукупність статей на здобуття ступеня доктора наук передбачає не менше 10 наукових публікацій, що містять основні результати наукового дослідження автора, у виданнях, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення, відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports». Це значення (10 публікацій у високорейтингових журналах) відповідає мінімальній кількості «публікацій, які розкривають основні наукові результати дисертації» (абзац 10 п. 13). Але для публікацій для ступеню доктора філософії, які по суті є сукупністю статей подібних коефіцієнтів не передбачено і їх необхідно не менше трьох. Потрібно зменшити це значення до 2 публікацій, що відповідають висунутим вимогам.	розкрито основні наукові результати, отримані здобувачем ступеня доктора філософії за темою його дисертації і до яких додається вступний і заключний розділи, що обґрунтовують цілісність змісту цих статей та новизну викладених наукових положень. Згідно п. 9 проєкту Порядку основні наукові результати дисертації у вигляді <u>рукопису</u> має бути <u>висвітлено не менше ніж у 3-х наукових публікаціях,</u> які розкривають основний зміст дисертації. Таким чином, дія п. 9 проєкту Порядку стосується виключно дисертацій у вигляді рукопису. Водночас, передбачено зрівняти коефіцієнти відповідності публікацій для здобувачів обох наукових ступенів.
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України *по аналогії з абзацом 10 п. 13 додати абзац* «**Мінімальна кількість публікацій, які розкривають основні наукові результати**	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму пункту 9 проєкту Порядку у наступній редакції:

		дисертації, з врахуванням вимог, наведених вище, має становити не менше двох». *Відсутня пряма вимога до мінімальної кількості публікацій з урахуванням коефіцієнтів, що застосовуються для журналів Q1-Q3, що може бути приводом для неоднозначності тлумачення.*	«Мінімальна кількість публікацій, які розкривають основні наукові результати дисертації, має становити не менше двох».
9		**Львівський державний університет внутрішніх справ** *П. 9 проєкту Порядку присудження наукових ступенів необхідно узгодити з П. 1 розділу ІІ проєкту Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора мистецтв), де перелічено основні наукові результати дисертації, зокрема щодо публікацій у виданнях, які віднесені до першого або другого квартилів (Q1-Q2): для вчених така публікація прирівнюється до трьох статей у виданні з переліку наукових фахових видань України, а для здобувачів ступеня доктора філософії – до двох.*	**Враховано частково** Передбачено зрівняти коефіцієнти відповідності публікацій для здобувачів обох наукових ступенів.

9	Заклад (установа) за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій.	**Національний університет «Одеська юридична академія»** ~~**Заклад (установа) за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій.**~~	**Враховано** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара ~~**Заклад (установа) за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій.**~~ *Вважаємо, що всі здобувачі повинні бути в рівних умовах захисту дисертаційної роботи, інакше може виникнути ціла низка конфліктних ситуацій між спеціалізованими радами з одного боку і здобувачами – з іншого.*	**Враховано** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України	

9		~~**Заклад (установа) за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій.**~~	**Враховано** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України Заклад (установа), **де працює спеціалізована рада *(редакція тексту проекту)*** за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій.	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції.
		Національна академія педагогічних наук України ~~**Заклад (установа) за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій.**~~ *Вимоги до основних результатів дисертації у вигляді публікацій мають бути однаковими до всіх здобувачів.*	**Враховано** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку
		Львівський державний університет внутрішніх справ ~~**Заклад (установа) за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до**~~	**Враховано**

9		~~публікацій, які розкривають основний зміст дисертацій~~ *Цей пункт доцільно вилучити, оскільки він містить потенційну корупційну складову*.	Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		Національна академія наук України *Відповідно до п. 9 спецради мають право посилювати вимоги до публікацій. Який обсяг цих вимог, хто має визначати їх адекватність, і чи не вдаватиметься спецрада до певних суб'єктивних кроків, якщо з якихось причин буде затягувати питання про захист дисертацій? Хто буде арбітром чи суддею в таких питаннях? Адже такі вимоги наражатимуть здобувачів на небезпеку упередженого ставлення з боку спецрад. Яке тут співвідношення автономії спецрад і повновладдя (точніше, самоуправство!) НАЗЯВО?*	**Враховано** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку
	10. Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить 150-300 тисяч знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної	**Сумський державний університет** 10. Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії **у вигляді рукопису** становить 150-300 тисяч знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних	**Відхилено** В новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.

10	літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються).	інформаційних джерел і додатки не враховуються). *Нелогічно застосовувати обмеження на обсяг дисертації, якщо вона захищається у вигляді опублікованих статей. Статті вже мають певний обсяг, який не можна скорочувати чи збільшувати.*	
		В.Г. Пивоваренко **доктор хімічних наук, доцент кафедри органічної хімії, хімічного факультету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка** ~~**10. Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить 150-300 тисяч знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються).**~~ *Нижню межу слід зменшити до 100, бо є спеціальності (наприклад, в математиці, в хімії, де все викладається більш лаконічно, формулами та схемами.)* *А краще – вилучити цей пункт. Кількість знаків – це архаїзм, який виводить Україну з числа*	**Враховано частково** З урахуванням специфіки наукових спеціальностей пропонується викласти абзац 1 пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії,

		Європейських країн. Це – ганьба! Невже наукова вага дисертації оцінюється в кілограмах?	таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності».
10		**Субботін Сергій Олександрович** **зав. каф. програмних засобів НУ "Запорізька політехніка", голова НМК 7 СВО НМР МОНУ, експерт НАЗЯВО, д.т.н., проф.** **10. Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить 150-300 тисяч знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки, а також ілюстративний матеріал (рисунки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації)** *Пропоную явно зазначити, що ілюстративний матеріал таблиці, рисунки, тексти програм і т.п., що займає повну сторінку, не враховується до обсягу дисертації.*	**Враховано** Пропонується викласти абзац 1 пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи)

			відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності».
10		**Ю.Т. Гранчак** **пров. наук. співроб. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, д. соц. ком., проф.** *Передбачений Проєктом обсяги дисертацій для докторів філософії (п. 10) варто уточнити для природничих і гуманітарних дисциплін. Обсяг дисертації від 150 тис. знаків (бл.80 стор.) для гуманітаріїв замалий. Це, по суті, обсяг магістерської роботи. Те саме стосується п. 12 для докторських дисертацій. Їх обсяг від 300 тис. знаків, по суті.*	**Враховано** З метою урахування специфіки наукових спеціальностей пропонується викласти абзац 1 пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності».

10		**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** *Зняти мінімальну межу, тому що це не враховує специфіку окремих спеціальностей (математичні доведення можуть бути значно менші за обсягом).*	**Враховано частково** З метою урахування специфіки наукових спеціальностей пропонується викласти абзац 1 пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності».
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» **10. ~~Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить 150-300~~**	**Відхилено**

10		~~**тисяч знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються).**~~ **10. Дисертація повинна мати практичне значення в окремих галузях. Вона повинна бути направлена на вирішення актуальних завдань розвитку економіки, національної безпеки і оборони, суспільних відносин державотворення України, підвищення конкурентоздатності промисловості, технічного розвитку.** *П.10 містить формальні вимоги, які дублюються і не є доцільними у Порядку. Що є вагомим нормативним документом загальнодержавного значення.* *П. 10 зробити п.8, а п.8,9 – відповідно, п.9,10.*	Зазначене безпосередньо випливає зі змісту частини першої статті 5 Закону України «Про вищу освіту»: Третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності. Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
		Майя Іванова **науковий співробітник відділу з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського** **10. Обсяг основного тексту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії**	**Враховано частково**

10		**становить 4,5-7, а для суспільних і гуманітарних наук - 6,5-9 авторських аркушів (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються).**	З метою урахування специфіки наукових спеціальностей пропонується викласти абзац 1 пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності».
		Р.А. Галгаш **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор**	

10		У п. 10 Проєкту прописано вимоги щодо обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, вони становлять 150-300 тисяч знаків. Це 60-120 сторінок, чому така розбіжність? Яке повне, цілісне, закінчене дослідження можна представити на 60 сторінках?	**Враховано частково** З метою урахування специфіки наукових спеціальностей пропонується викласти абзац 1 пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності».
		Герасименко Н.О. учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.170.02 в Державній установі «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України» *П. 10 та п. 12 визначає нові, значно менші, норми до обсягу дисертації (як на здобуття*	**Враховано частково**

10		*ступеня доктора філософії, так і доктора наук), зокрема, в цей обсяг враховуються також і анотації (двома мовами), які можуть займати до 24 000 тис. знаків, що, на наш погляд, є недоречним.*	З метою урахування специфіки наукових спеціальностей пропонується викласти абзац 1 пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності».
		Антон Сошников **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Пунктом 10 проєкту Порядку пропонується встановити формальну вимогу щодо обсяг*	**Враховано частково**

10		*дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, 150- 300 тисяч знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються). На нашу думку, держава повинна відмовитися від таких формальних вимог, які досить віддалено пов'язані з головним, якістю та рівнем, проведених досліджень. Необхідно дати відповідь, чи може дисертація ступеня доктора філософії обсягом у 250 сторінок бути більш якісною, чим дисертація на здобуття ступеня доктора філософії, на 100 сторінках?* *Також дисертації на здобуття ступеня доктора філософії повинна (для окремих галузей) мати практичне (прикладне) значення. Потрібно розглянути питання обов'язкової наявності підтвердження 4 практичної складової (акти впровадження, довідки про провадження, тощо), можливо, для окремих галузей / окремих напрямків встановити кількість цих підтверджень. Наприклад, досить часто зустрічаються дисертації, які зовсім не мають підтвердження практичної реалізації, хоча відповідні пропозиції та рекомендації, можуть бути впроваджені.*	Окрім формальних вимог до дисертації, заклади вищої освіти (наукові установи) , спеціалізовані вчені ради та здобувачі ступенів повинні керуватися приписами частини першої статті 5 Закону України «Про вищу освіту»: третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності. Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та <u>практичне значення.</u> Окрім цього, відповідно до абзацу другого пункту 10 проєкту Порядку, передбачено, що вимоги до дисертації, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства.

10			Водночас, передбачено визначити дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії як спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконаної здобувачем особисто та яка повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.
		Львівський державний університет внутрішніх справ *Обсяг між мінімальною і максимальною межею надто великий (вдвічі), а мінімальна межа надто мала (приблизно 83 сторінки для дисертації на здобуття ступеня доктора філософії). Видається правильним збільшити мінімальну межу обсягу рукопису для здобуття ступеня доктора філософії до 200 тис. Знаків.*	**Враховано частково** З метою урахування специфіки наукових спеціальностей пропонується викласти абзац 1 пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також

			ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності».
10	Вимоги до дисертації, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства.	**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** У п. 10 і 13 Проєкту прописано, що вимоги до дисертації, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії і на здобуття ступеня доктора наук затверджуються МОН за поданням Національного агентства. Можливо буде доречніше щоб розробник і затверджував ці вимоги. Можна порекомендувати щоб в розробці і затвердженні таких вимог приймали участь на паритетних засадах як Нацагенство так і МОН.	**Відхилено** Відповідно до пункту 8 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство розробляє вимоги до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені, розробляє порядок їх присудження спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та <u>подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.</u>

10		**Сумський державний університет** Вимоги до дисертації~~, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії~~ **визначаються стандартами вищої освіти за відповідною спеціальністю.** **Вимоги до оформлення дисертації визначаються Міністерством освіти і науки.** *Вимоги до публікування результатів вже визначені цим Порядком.* *Саме стандарти вищої освіти рівня «доктор філософії» повинні визначати рівень і характер наукових досягнень, що захищаються, і які можуть свідчити про досягнення відповідних компетентностей і виконання вимог для здобуття третього рівня вищої освіти.* *Додатково необхідно встановити вимоги до оформлення дисертацій, у тому числі списків використаних джерел, правил цитування тощо.*	**Враховано частково** Пропонується викласти абзац другий пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Вимоги до оформлення дисертації на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства».
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»	**Враховано частково**

10		~~Вимоги до дисертації, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства.~~	Пропонується викласти абзац другий пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Вимоги до оформлення дисертації на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства».
		Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара **~~Вимоги до дисертації, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства.~~** *Цей абзац є зайвим, оскільки всі вимоги, зокрема, до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії були вказані вище та будуть затверджені цим Порядком.*	**Враховано частково** Пропонується викласти абзац другий пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Вимоги до оформлення дисертації на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства».
		Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України» *у п. 10 Проєкту зазначено, що «Вимоги до дисертації, а також вимоги до публікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства». В той*	**Враховано частково** Пропонується викласти абзац другий пункту 10 проєкту Порядку у наступній редакції: «Вимоги до оформлення дисертації на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства».

		же час в пп. 9, 10 Проєкту такі вимоги однозначно прописані.	
	Вимоги до рівня наукової кваліфікації здобувача ступеня доктора наук		
11	11. Здобуття ступеня доктора наук передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані у відповідних фахових наукових виданнях.	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** П. 11 пропонуємо викласти в наступній редакції: **«Здобуття ступеня доктора наук є підтвердженням одержаних автором наукових і практичних результатів оригінальних досліджень, які забезпечили розв'язання важливої проблеми, що має загальнонаціональне або світове значення. Розв'язання даної проблеми здійснено на основі набуття автором найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження сучасних методів науково-дослідної роботи, проведення оригінальних досліджень, які опубліковані у фахових виданнях, апробовані шляхом дискусій на наукових зібраннях, із підтвердженням достовірності одержаних результатів».** *Пропонуємо посилити важливість практичного спрямування досліджень на вирішення актуальних питань, що мають*	**Відхилено** Згідно частини сьомої статті 5 Закону України «Про вищу освіту», доктор наук - це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

		важливе значення для України. Для цього п. 11 рекомендуємо викласти в новій редакції, яка змінює пріорітети, ставлячи на перше місце результати наукової роботи, а не процес її виконання.	
12	12. Наукові досягнення, що подаються здобувачем ступеня доктора наук до публічного захисту, повинні відображати особистий внесок здобувача в розвиток наукових знань в обраній галузі(ях) та/або спеціальностіст(ях) у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю наукових статей.	**Національна академія педагогічних наук України** 12. Наукові досягнення, що подаються здобувачем ступеня доктора наук до публічного захисту, повинні відображати особистий внесок здобувача в розвиток наукових знань ~~**в обраній галузі та/або спеціальності**~~ у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю наукових статей… *Знімається проблема для міжгалузевих і міждисциплінарних досліджень, які виконуються на перетині різних галузей.*	**Враховано редакційно** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «Наукові досягнення, що подаються здобувачем ступеня доктора наук до публічного захисту, повинні відображати особистий внесок здобувача в розвиток наукових знань в обраній галузі**(ях)** та/або спеціальностсті**(ях)** у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю наукових статей».
	Дисертація на здобуття ступеня доктора наук є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем ступеня доктора наук у	**Субботін Сергій Олександрович** **зав. каф. програмних засобів НУ “Запорізька політехніка”, голова НМК 7 СВО НМР МОНУ, експерт НАЗЯВО, д.т.н., проф.** **Дисертація на здобуття ступеня доктора наук є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем ступеня доктора наук у вигляді спеціально**	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції:

12	вигляді спеціально підготовленого рукопису. Обсяг тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук становить 300-600 тисяч знаків, ураховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються).	**підготовленого рукопису. Обсяг тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук становить 300-600 тисяч знаків, ураховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури /використаних інформаційних джерел і додатки, а також ілюстративний матеріал (рисунки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації).**	«Дисертація на здобуття ступеня доктора наук є спеціально підготовленою кваліфікаційною науковою працею на правах рукопису, виконаною здобувачем особисто. Обсяг дисертації становить не менше 300 тисяч знаків (7, 5 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук – 500 тисяч знаків (12,5 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися закладом (установою)».
		Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України *Зняти мінімальну межу, тому що це не враховує специфіку окремих спеціальностей (математичні доведення можуть бути значно менші за обсягом).*	**Відхилено** Нерелевантне зауваження: відсутність встановленої мінімальної межі означатиме допустимість дисертації обсягом в одну сторінку.
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»	

12		~~**Дисертація на здобуття ступеня доктора наук є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем ступеня доктора наук у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Обсяг тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук становить 300-600 тисяч знаків, ураховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються).**~~ **Дисертація повинна мати вагоме практичне значення для держави Україна. У ній повинні бути вирішені актуальні загальнодержавні наукові проблеми розвитку економіки, національної безпеки, оборони, державотворення, перспективного планування і ефективного розвитку промисловості, аграрної сфери, передових технологій, які мають пріоритетне значення для майбутнього України.** *Вважаємо, що абз. 2 п.12 не повинен містити формальні вимоги до значимості дисертації по суті.*	**Відхилено** Запропоновані вимоги вже передбачено частиною сьомою статті 5 Закону України «Про вищу освіту»: доктор наук - це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.
		В.Г. Пивоваренко	

12		**доктор хімічних наук, доцент кафедри органічної хімії, хімічного факультету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка** Дисертація на здобуття ступеня доктора наук є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем ступеня доктора наук у вигляді спеціально підготовленого рукопису. **~~Обсяг тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук становить 300-600 тисяч знаків, ураховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються).~~** *Кількість знаків – це архаїзм, який виводить Україну з числа Європейських країн. Це – ганьба! Невже наукова вага дисертації оцінюється в кілограмах?*	**Відхилено** Нерелевантне зауваження: відсутність встановленої мінімальної межі означатиме допустимість дисертації обсягом в одну сторінку.
		Приазовський державний технічний університет *вважаємо, що до обсягу дисертації також не слід враховувати анотацію.*	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції.

12		**Антон Сошников** **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Пунктом 12 проєкту Порядку пропонується встановити вимоги до обсягу тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук становить 300- 600 тисяч знаків, ураховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури/використаних інформаційних джерел і додатки не враховуються). Дана вимога також носить досить формальний характер та як вже підкреслювалось, досить віддалено пов'язана з головним, якістю та рівнем, проведених досліджень.*	**Відхилено** Окрім формальних вимог до дисертації, заклади вищої освіти (наукові установи) , спеціалізовані вчені ради та здобувачі ступенів повинні керуватися приписами абзацу тринадцятого пункту першого статті 5 Закону України «Про вищу освіту»: науковий рівень вищої освіти передбачає здатність особи визначати та розв'язувати соціально значущі системні проблеми у певній галузі діяльності, які є ключовими для забезпечення сталого розвитку та вимагають створення нових системоутворювальних знань і прогресивних технологій.
		Львівський державний університет внутрішніх справ *Обсяг між мінімальною і максимальною межею надто великий (вдвічі), а мінімальна межа надто мала (приблизно 83 сторінки для дисертації на здобуття ступеня доктора*	**Враховано частково** Передбачено відповідні норми проєкту Порядку викласти у наступній редакції: «Обсяг дисертації на здобуття ступеня доктора філософії становить

12		*філософії). Видається правильним збільшити мінімальну межу обсягу рукопису для здобуття ступеня доктора філософії до 200 тис. знаків, а для доктора наук – до 400 тис. знаків.*	не менше 150 тисяч знаків (3,75 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук не менше 250 тисяч знаків (6,25 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися освітньо-науковою програмою закладу (установи) відповідно до специфіки відповідної галузі знань та/або спеціальності» та «Дисертація на здобуття ступеня доктора наук є спеціально підготовленою кваліфікаційною науковою працею на правах рукопису, виконаною здобувачем особисто. Обсяг дисертації становить не менше 300 тисяч знаків (7, 5 авторських аркушів), а для суспільних і гуманітарних наук – 500 тисяч знаків (12,5 авторських аркушів), враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами (список використаної літератури та/або використаних інформаційних джерел, додатки, а також ілюстративний матеріал (малюнки, фотографії, таблиці, тексти програм), що займають повну сторінку, не враховуються в обсязі дисертації). Максимальний обсяг дисертації може встановлюватися закладом (установою)».

12	Монографія на здобуття ступеня доктора наук – наукове видання, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора, опубліковане без співавторів у видавництві, що забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань. Обсяг тексту монографії має бути не меншим від обсягу тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук.	**Субботін Сергій Олександрович** **зав. каф. програмних засобів НУ "Запорізька політехніка", голова НМК 7 СВО НМР МОНУ, експерт НАЗЯВО, д.т.н., проф.** **Монографія на здобуття ступеня доктора наук – наукове видання, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора, опубліковане без співавторів у видавництві, що забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань накладом не менше 100 примірників. До таких видань не можуть відноситися видання, що друкуються на замовлення читача, і фактично є депонованими працями.** Обсяг тексту монографії має бути не меншим від обсягу тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук. *Вважаю необхідним зазначити, що до як монографії не можуть зараховуватися депоновані праці та видання, що друкуються на замовлення. Наприклад, є видавництва, що видають монографію накладом 1-2 примірники, а решту друкують тільки на замовлення. Такі праці не є книжковими виданнями, а скоріш є депонованими.*	**Відхилено** Відсутні інструменти контролю за кількістю видрукуваних примірників

12		**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** *Це положення не відповідає реаліям:* *по-перше, видавництва в Україні не передбачають анонімні рецензування рукописів; не забезпечують міжнародне розповсюдження своїх видань, оскільки друкують українською мовою;* *по-друге, рецензування рукопису наукової монографії відбувається не у видавництві, а в науковій установі, яка рекомендує монографію до друку. При публікації наукової монографії в Україні прийнято вказувати імена й посади наукових рецензентів та наукову установу, яка рекомендувала рукопис до друку.* ~~**Обсяг тексту монографії має бути не меншим від обсягу тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук.**~~ *Вилучити.* *Достатньо, щоб монографія відбивала основні результати дослідження. Краще ввести додаткові умови:* *1) монографія повинна містити розділ, де чітко зазначено наукова новизна;*	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «Монографія на здобуття ступеня доктора наук – це наукове видання, опубліковане без співавторів, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора. Обсяг монографії має бути не меншим від обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора наук». **Відхилено** Висловлені пропозиції встановлюють нерівні умови для здобувачів ступеня доктора наук. Водночас, відповідно до абзацу дванадцятого пункту 13 проєкту Порядку, передбачено, що вимоги до дисертації, монографії та наукової доповіді на здобуття ступеня доктора наук затверджуються МОН за поданням Національного агентства.

		2) монографія обов'язково повинна направлятись у ті заклади та установи, які мають постійні спеціалізовані ради з відповідної спеціальності; *3) монографія повинна бути оприлюднена як мінімум за пів року до подання документів на захист;* *4) монографія повинна бути оприлюднена на сайті закладу або установи.*	
12		**Антон Сошников** **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Пунктом 12 проєкту Порядку пропонується встановити, що монографія на здобуття ступеня доктора наук – наукове видання, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора, опубліковане без співавторів у видавництві, що забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань. Необхідно визнати, що в Україні вже склалась досить неодиночна практика публікації у вітчизняних*	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «Монографія на здобуття ступеня доктора наук – це наукове видання, опубліковане без співавторів, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора. Обсяг монографії має бути не меншим від обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора наук».

		фахових виданнях, наприклад, за напрямком «Право», коли у значної кількості видань плата за публікацією становить однакову вартість - 800 гривень, що напряму пов'язано з досить монопольним становищем окремого видавництва. Також не зрозуміло, якщо монографія буде опубліковано українською чи іншою мовою, яке змістовне навантаження буде у розповсюдженні цього видання в інших державах, наприклад, англомовних.	
12		**Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»** *запровадження вимог щодо опублікування монографії у видавництві, що забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань, з одного боку, може призвести до монополізації та відповідних зловживань в науково-видавничому середовищі. З іншого боку, воно суперечить суті такого рецензування, яке повинно відбуватися компетентними вченими закладу вищої освіти (наукової установи) й мають бути рекомендовані до друку на засіданні вченої ради .*	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «Монографія на здобуття ступеня доктора наук – це наукове видання, опубліковане без співавторів, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора. Обсяг монографії має бути не меншим від обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора наук».
		Національний університет «Одеська юридична академія»	**Враховано частково**

12		**Монографія на здобуття ступеня доктора наук – наукове видання, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора, опубліковане без співавторів у видавництві, що належать до категорій «А», «В» або «С» за класифікацією Research School for Socio-Economic and Natural Sciences of the Environment (SENSE).** *Дослідники не можуть забезпечити міжнародне розповсюдження видавництвами їх видань. Тому, така норма призведе до ущемлення прав здобувачів ступеня доктора наук. Крім того, це може сприяти недобросовісній конкуренції на видавничому ринку та істотному підвищенню цін на послуги тими видавництвами, які забезпечують міжнародне розповсюдження своїх видань.* *Видається за необхідне або встановити чіткі вимоги для видавництв щодо міжнародного розповсюдження ними своїх видань, або визначити вичерпний перелік установ, у які здобувачу необхідно надіслати примірник монографії.* *Запропонована конкретизація ознак монографії співпадає із ознаками, які визначено Наказом Міністерства освіти і науки України «*Про *затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України».*	Передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «Монографія на здобуття ступеня доктора наук – це наукове видання, опубліковане без співавторів, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора. Обсяг монографії має бути не меншим від обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора наук».

12		**В.Г. Пивоваренко** **доктор хімічних наук, доцент кафедри органічної хімії, хімічного факультету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка** Монографія на здобуття ступеня доктора наук – наукове видання, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора, опубліковане без співавторів у видавництві, що забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань. ~~**Обсяг тексту монографії має бути не меншим від обсягу тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук.**~~ *Кількість сторінок – це архаїзм, який виводить Україну з числа Європейських країн. Це – ганьба! Невже наукова вага монографії оцінюється в кілограмах?*	**Відхилено** Нерелевантне зауваження: відсутність встановленої мінімальної межі означатиме допустимість монографії обсягом в одну сторінку.
		Національна академія педагогічних наук України ...Монографія на здобуття ступеня доктора наук – наукове видання, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора, опубліковане без співавторів у видавництві, ~~що забезпечує анонімне рецензування та~~	**Враховано частково** Передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «Монографія на здобуття ступеня доктора наук – це наукове видання, опубліковане без співавторів, яке містить

		~~міжнародне розповсюдження своїх видань~~**, яке забезпечує розповсюдження своїх видань на території України.** Обсяг тексту монографії має бути не меншим від обсягу тексту дисертації на здобуття ступеня доктора наук.	узагальнені результати наукового дослідження автора. Обсяг монографії має бути не меншим від обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора наук».
12		**Національна академія наук України** *П. 12 проекту зобов'язує видавництва, що публікують монографію «під докторську», забезпечити її міжнародне розповсюдження.* *Ця вимога не деталізована, що викликає питання: в яких країнах і в яких кількостях має розповсюджуватися така монографія, що мається на увазі - друкований чи електронний примірник? У цьому ж пункті від доктора наук вимагаються публікації у першому і другому квартилі, а від доктора філософії - у першому-третьому. Які тут критерії — чи формальні не переважають над змістовними? Математичні показники тут неприйнятні, адже це наукові дослідження.* *Потребує додаткового роз'яснення положення про видавництва, які забезпечують міжнародне розповсюдження своїх видань. Не зовсім зрозуміло, що означає «міжнародне розповсюдження» (в межах яких країн, згідно з яким нормативним положенням, за чий*	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «Монографія на здобуття ступеня доктора наук – це наукове видання, опубліковане без співавторів, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора. Обсяг монографії має бути не меншим від обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора наук».

12		*рахунок, чи буде держава стимулювати такі видавництва тощо).* *Викликає сумнів вимога до видавництва для публікації монографії на здобуття ступеня доктора наук - «забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань». Така вимога ставить під сумнів* *фаховість вченої ради, що рекомендувала монографію до друку, обмежує можливості дисертанта щодо обнародування своєї праці та створює передумови для формування монополії на ринку наукових видавництв.* *Монографія, видана українською мовою, не матиме попиту за кордоном; доцільніше поширювати її серед вітчизняних науковців. Іноземні читачі можуть знайомитися зі змістом, використовуючи електронну версію видання.* *Чи має видавництво відповідних фахівців для здійснення анонімного рецензування і чи є в ньому така потреба, якщо здобувач ступеню доктора наук і так проходить рецензування, опонування?* *Необхідно розмежувати вимоги до монографії, якщо є й рукопис дисертації, і якщо його нема. І до кількості статей – якщо захист по*	

12		*рукопису монографії, чи якщо захист тільки по сукупності статей.*	
		Львівський державний університет внутрішніх справ *У п. 12 при визначенні поняття «Монографія на здобуття ступеня доктора наук» вказується на необхідність опублікування даного наукового видання у видавництві, що забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань. Зважаючи на особливу процедуру, визначену у розділі «Підготовка до захисту наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук», належне й об'єктивне рецензування може бути забезпечене лише у порядку виконання спеціалізованими радами своїх функцій. Анонімне рецензування монографій не має бути віднесене до функцій і завдань видавництва.* *Крім цього, вимога щодо публікації монографії у «видавництві, що забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань» в українських умовах явно сприятиме монополізації відповідного ринку, породжуватиме корупційні ризики та ігноруватиме реалії, у яких відбувається обмін результатами наукової діяльності.*	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «Монографія на здобуття ступеня доктора наук – це наукове видання, опубліковане без співавторів, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора. Обсяг монографії має бути не меншим від обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора наук».

12		*Міжнародне поширення наукових ідей зараз відбувається через Інтернет, а не завдяки «розповсюдженню видань». Тому, мабуть, слід вести мову про те, що результати дисертаційних досліджень, які виносяться на захист, мають бути у вільному доступі за певний час до захисту.*	
		Приазовський державний технічний університет *Вважаємо за необхідне вказати, що монографія повинна аміщувати посилання на наукові роботи пошукача за темою дисертації, при чому кількість цих робіт повинна відповідати вимогам пункту 13. Якщо не ввести цю вимогу, то теоретично можна претендувати на ступінь доктора наук без жодної публікації у періодичних виданнях, що е нонсенсом.* *Це може призвести до зниження рівня докторських робіт, оскільки поняття «видавництво, що забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань» не е запорукою високого рівня роботи та її достатньої апробації. В даний час є досить багато видавництв, які публікують монографії на комерційній основі, при цьому рецензування в них носить формальний характер.*	**Відхилено** Відповідно до п. 13 проєкту Порядку основні результати наукового досягнення, що подається на здобуття наукового ступеня доктора наук (зокрема, монографії), має бути висвітлено не менше ніж у 20-ти наукових публікаціях, які розкривають основний зміст наукового досягнення. **Враховано** Передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «Монографія на здобуття ступеня доктора наук – це наукове видання, опубліковане без співавторів, яке містить узагальнені результати наукового дослідження автора. Обсяг монографії має бути не меншим від обсягу дисертації на здобуття ступеня доктора наук».

12	Сукупність статей на здобуття ступеня доктора наук передбачає не менше 10 наукових публікацій, що містять основні результати наукового дослідження автора, у виданнях, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення, відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports.	**Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення** 12... Сукупність статей на здобуття ступеня доктора наук передбачає не менше 10 наукових публікацій, **з яких не менше 5 одноосібних**, що містять основні результати наукового дослідження автора, у виданнях, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення, відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports.	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції
		Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України *ця вимога стосується ЛИШЕ здобувачів, що захищатимуться за сукупністю статей?*	**Враховано** За змістом пункту 12 ця норма стосується лише здобувачів ступеню доктора наук, які подають до захисту наукове досягнення у вигляді сукупності статей.
		Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України *Доцільно дозволити частину публікацій у співавторстві.*	**Враховано** Запропонована норма проєкту Порядку цього не забороняє.

12		*Зазвичай, у докторській дисертації є не менше 5 розділів, яким можуть відповідати 5 повноцінних статей у виданнях Q1-Q2. Немає потреби у 10 статях в Q1-Q2.* *Додати умову «на момент публікації», тому що на момент захисту журнали можуть вже не входити до першого або другого квартилів.*	**Відхилено** Встановлені на сьогодні вимоги опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (затверджені Наказом МОН від 23 вересня 2019 року № 1220) відповідають запропонованим у пункті 12 проєкту Порядку **Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. Питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.
		Національний університет «Одеська юридична академія» Сукупність статей на здобуття ступеня доктора наук передбачає не менше 10 наукових публікацій **опублікованих без співавторів**, що містять основні результати наукового дослідження автора, у виданнях, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів за галуззю знань, що відповідає темі наукового	**Відхилено** Існуюча практика свідчить, що абсолютна більшість публікацій у виданнях, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів виходить у співавторстві за наслідком проведених досліджень.

		досягнення, відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports. *Виокремлення авторства в статтях, що опубліковані у виданнях, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів може викликати додаткове навантаження.*	
12		**Національна академія педагогічних наук України** …Сукупність статей на здобуття ступеня доктора наук передбачає не менше 10 наукових публікацій, що містять основні результати наукового дослідження автора, у виданнях, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) **та третього (Q3) квартилів (на момент опублікування статей)** за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення, відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports *Один і той же журнал в різні роки цілком може займати одночасно кілька різних квартилей через те, що може бути зареєстрований в одній базі у наукових категоріях.* *На основі своїх рейтингів журнали можуть переміщатися з одного квартиля в інший після кожного перерахунку результатів цитування в*	**Враховано частково** Сукупність статей є окремою формою наукового досягнення, що подається на захист. Встановлені на сьогодні вимоги опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (затверджені Наказом МОН від 23 вересня 2019 року № 1220) відповідають запропонованим у пункті 12 проєкту Порядку. Пропозиція щодо визначення квартиля на момент опублікування статті буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. В свою чергу, питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.

		тому чи іншому році. Тому квартиль розміщення одного й того ж журналу може відрізнятися, наприклад, у 2018 і 2019 році квартиль журналу може як підвищуватися, так і знижуватися. *З огляду на вищезазначене пропонуємо розширити межі квартилів від Q1 до Q3, що буде відповідати й п.13, у якому йдеться про саме такі межі.*	
12	Якщо наукові досягнення подано у вигляді монографії або сукупності статей, до публічного захисту подається наукова доповідь з узагальненими результатами наукових досліджень автора, представлених у цих публікаціях. Наукова доповідь готується здобувачем ступеня доктора наук без співавторів.	**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** *Монографія є завершеною працею, цілісним дослідженням, відповідно потреба у наявності паралельної наукової доповіді відпадає*	**Відхилено** За змістом частин п'ятої - шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» До захисту допускаються дисертації або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях.
		Національна академія наук України У п. 12 йдеться про наукову доповідь замість тексту дисертації. Не зрозуміло, в якій формі, в якому обсязі подається доповідь, і чи на захисті	**Відхилено** За змістом частин п'ятої - шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» до захисту допускаються дисертації або наукові доповіді у

12		виголошується ця доповідь, чи вона є лише друкованим документом.	разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях. Згідно п. 12 проєкту Порядку, якщо наукові досягнення подано у вигляді монографії або сукупності статей, до публічного захисту подається наукова доповідь з узагальненими результатами наукових досліджень автора, представлених у цих публікаціях. Наукова доповідь готується здобувачем ступеня доктора наук без співавторів. На сьогодні вимоги до наукової доповіді встановлено п. 2 Наказом МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220.
		Вінницький національний аграрний університет *Вказати чіткі вимоги до оформлення наукової доповіді (кількість розділів, кількість друкованих аркушів тощо) та зазначити чи назви розділів мають бути співзвучними із назвами статей.*	**Відхилено** За змістом частин п’ятої - шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» до захисту допускаються дисертації або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях.

			Згідно п. 12 проєкту Порядку, якщо наукові досягнення подано у вигляді монографії або сукупності статей, до публічного захисту подається наукова доповідь з узагальненими результатами наукових досліджень автора, представлених у цих публікаціях. Наукова доповідь готується здобувачем ступеня доктора наук без співавторів. На сьогодні вимоги до наукової доповіді встановлено п. 2 Наказом МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220.
13	13. Основні результати наукового досягнення, що подається на здобуття наукового ступеня доктора наук, має бути висвітлено не менше ніж у 20-ти наукових публікаціях, які розкривають основний зміст наукового досягнення; у випадку, якщо на здобуття наукового ступеня доктора наук подається	**Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення** 13. Основні результати наукового досягнення, що подається на здобуття наукового ступеня доктора наук, має бути висвітлено не менше ніж у 20-ти наукових публікаціях, **з яких не менше 7 одноосібних,** які розкривають основний зміст наукового досягнення; у випадку, якщо на здобуття наукового ступеня доктора наук подається наукова доповідь за сукупністю статей, – із такою сукупністю статей включно.	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції.

13	наукова доповідь за сукупністю статей, – із такою сукупністю статей включно.	**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** 13. Основні результати наукового досягнення, що подається на здобуття наукового ступеня доктора наук, має бути висвітлено не менше ніж **у 10-ти наукових публікаціях <u>одноосібного авторства</u>, еквівалентних 20-ти умовним науковим публікаціям (на основі критеріїв, викладених нижче)**, які розкривають основний зміст наукового досягнення; у випадку, якщо на здобуття наукового ступеня доктора наук подається наукова доповідь за сукупністю статей, – із такою сукупністю статей включно.	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції
		Приазовський державний технічний університет Друга половина першого абзацу пункту 13 «якщо на здобуття наукового ступеня доктора наук подається наукова доповідь статей, — із такою сукупністю статей включно) викладена не дуже зрозуміло.	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «Основні результати наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, що подаються на здобуття наукового ступеня доктора наук, мають бути висвітлені у не менш ніж двадцяти наукових публікаціях».
		Антон Сошников	

13		**виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Пунктом 13 проєкту Порядку визначено, що основні результати наукового досягнення, що подається на здобуття наукового ступеня доктора наук, має бути висвітлено не менше ніж у 20-ти наукових публікаціях, які розкривають основний зміст наукового досягнення. На наш погляд, заявлена кількість наукових публікацій є надто надмірною.* *Пунктом 12 проєкту Порядку також встановлює досить надмірне регулювання щодо вимог до наукових публікацій, що має бути встановлено на рівні конкретного закладу вищої освіти (наукової установи).*	**Відхилено** Встановлена на сьогодні мінімальна кількість наукових публікацій, в яких мають бути висвітлені основні результати наукового досягнення (затверджена Наказом МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220) відповідає запропонованим у пункті 12 проєкту Порядку. **Відхилено** Пунктом 12 проєкту Порядку встановлено загальні вимоги до наукових публікацій.
		Р.А. Галгаш **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор**	

13		*У п. 13 Проєкту зазначено, що основні результати наукового досягнення, що подається на здобуття наукового ступеня доктора наук, має бути висвітлено не менше ніж у 20-ти наукових публікаціях. Серед цих публікацій не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п'ять статей з наукового напряму, за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Таким чином автор зобов'язується публікувати результати дослідження в виданнях, які хоч і індексуються в певних приватних базах даних, але не завжди це гарантує якість цих видань. Одночасно вартість в більшості таких видань дуже велика, що створює додаткове фінансове навантаження на автора (при організації такої публікації)*	**Відхилено** Наказом МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220 встановлено, що основні наукові результати дисертації (виконаної у формі рукопису, монографії, наукової доповіді) на здобуття наукового ступеня доктора наук мають бути висвітлено не менше ніж у 20 наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій, зокрема, належать не менш ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п'ять статей з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії "А" Переліку наукових фахових видань України, або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Пропонується закріпити відповідні норми в проєкті Порядку.
13	До таких наукових публікацій належать:		

13	статті в наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України;	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** статті в наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України (**замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві**).	**Враховано** Така можливість передбачена п. 13 проєкту Порядку
		Національний університет «Одеська юридична академія» статті в наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України ***на*** **момент їх публікації.** *Необхідно відзначити, що статті, які були опубліковані у виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, до моменту їх перереєстрації також вважаються такими, що відповідають вимогам цього пункту, так як були фаховими у момент публікації статті.*	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		Національна академія педагогічних наук України	**Враховано частково**

13	статті в наукових періодичних виданнях інших держав за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення;	…статті в наукових періодичних виданнях інших держав ~~за галуззю знань, що~~ **тематика чи напрям яких** відповідає темі наукового ~~досягнення~~ **дослідження**; *Таким чином знімається проблема для міжгалузевих і міждисциплінарних досліджень, які виконуються на перетині різних галузей.*	Передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «статті в наукових періодичних фахових виданнях інших держав за галуззю (галузями) знань, що відповідає темі наукових досягнень, окрім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом».
		Сумський державний університет статті в наукових періодичних виданнях інших держав за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення **та які індексуються міжнародними наукометричними базами даних, рекомендованими відповідними експертними радами МОН України та/або галузевими експертними радами**. *Індексація необхідна як мінімальний фільтр від «сміттєвих» та недоброчесних видань, при цьому слід врахувати специфіку окремих спеціальностей, для яких можуть бути загальновизнаними та авторитетними певні індекси наукових видань, наприклад це індекс ERIC для видань педагогічної та гуманітарної спрямованості.*	**Відхилено** З метою реалізації висловленої пропозиції, абзацами п’ятим та дев’ятим пункту 13 проєкту Порядку передбачено: не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п’ять статей з наукового напряму, за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus.

13	не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п’ять статей з наукового напряму, за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus;	**Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України** *Дозволити на заміну 2 наукових публікацій, що містять основні результати наукового дослідження автора, у виданнях, що входять до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів за галуззю знань, що відповідає темі наукового досягнення, відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank and Journal Citation Reports, дозволити публікації розділів у колективній монографії, виданих міжнародними видавництвами, що належать до категорії «А», «В» або «С» за класифікацією Research School for Socio-Economic and Natural Sciences of the Environment (SENSE).*	**Відхилено** Питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.
		Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України *Додати умову «на момент публікації», тому що на момент захисту журнали можуть вже не входити до категорії «А».*	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. Питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.

13		**Національна академія наук України** *У п. 13 вимагається три або п'ять (з 2022 р.) статей у виданнях, що входить до баз Scopus чи Web of Science. Чому публікація в першому чи другому квартилях дорівнює трьом статтям у фахових виданнях, а у третьому квартилі дорівнює двом статтям?*	**Враховано частково** Це зумовлено рівнем авторитетності серед наукового співтовариства відповідних фахових видань. Водночас, в новій редакції проєкту Порядку передбачено уточнити коефіцієнти відповідності наукових публікацій.
		Р.А. Галгаш **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *У п. 12 Проєкту зазначається, що «Сукупність статей на здобуття ступеня доктора наук передбачає не менше 10 наукових публікацій …». Втім, у п. 13 Проєкту зазначено, що «До таких наукових публікацій належать: не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п'ять статей з наукового напряму (хоча раніше йшлося про галузь знань – див. зауваження 5), за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку*	**Враховано** З метою усунення неточного тлумачення пропонується викласти відповідні норми у наступній редакції: «Основні результати наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, що подаються на здобуття наукового ступеня доктора наук, мають бути висвітлені у не менш ніж двадцяти наукових публікаціях».

13		*наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus». Не зрозуміло на яку норму орієнтуватися.*	
		Національний науковий центр «Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н.Соколовського Не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п’ять статей з наукового напряму, за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, **опублікованих у періодичних виданнях,** включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus; *Пропонуємо врахувати обмеженість наукових видань, віднесених до категорії «А», зокрема за підготовки здобувачів наукових ступенів доктора наук за спеціальностями 091 Біологія, 201 Агрономія. За цима спеціальностями є єдиний науковий журнал «Agricultural Science and Practice» («Сільськогосподарська наука і практика»), віднесений Наказом МОН України №886 від 02.07.2020 до категорії А.*	**Враховано** пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п’ять статей, опублікованих у періодичних наукових виданнях за галуззю (галузями) знань, що відповідає темі наукових досягнень, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А" або проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus»

13		**Львівський державний університет внутрішніх справ** *видання, проіндексовані у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, далеко не у всіх галузях знань є провідними (принаймні, у юридичних науках, де більш «поважною» є індексація в інших наукометричних базах). На тлі цього дивним є визнання публікації навіть у непрофільних виданнях, лиш би вони були проіндексовані у вказаних базах даних.*	**Враховано** Такі вимоги спрямовані на реалізацію приписів частини другої ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», які передбачають, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується, зокрема, на принципах сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя та міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи. Наказом МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220 встановлено, що основні наукові результати дисертації (виконаної у формі рукопису, монографії, наукової доповіді) на здобуття наукового ступеня доктора наук мють бути висвітлено не менше ніж у 20 наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій, зокрема, належать не менш ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п'ять статей з

13			наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії "А" Переліку наукових фахових видань України, або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Водночас, передбачено викласти відповідну норму у наступній редакції: «не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п’ять статей, опублікованих у періодичних наукових виданнях за галуззю (галузями) знань, що відповідає темі наукових досягнень, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії "А" або проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus».
		Національна академія педагогічних наук України Не менше ніж три статті, ~~а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п’ять статей~~ з наукового напряму, за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, проіндексованих у	**Відхилено** Наказом МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220 встановлено, що основні наукові результати дисертації (виконаної у формі рукопису, монографії, наукової доповіді) на здобуття наукового ступеня доктора наук мють

13		базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus;	бути висвітлено не менше ніж у 20 наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій, зокрема, належать не менш ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п'ять статей з наукового напряму, за яким підготовлено дисертацію здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, включених до категорії "А" Переліку наукових фахових видань України, або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. Пропонується закріпити відповідні норми в проєкті Порядку.
		Єрмаков Сергій Сидорович **професор ХНПУ імені Г. С. Сковороди, головний редактор двох журналів категорії “А”, які включено до бази Web of Science CoreCollection h=17 - Scopus, https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57131412000 h=19 https://publons.com/researcher/2916592/sergii-iermakov/** **видалити:**	**Відхилено** Пропозиція потребує додаткового обґрунтування

13		включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України або у закордонних виданнях, **залишити такий варіант:** не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п’ять статей з наукового напряму, за яким підготовлено наукове досягнення здобувача, опублікованих щонайменше у двох різних періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science CoreCollection та/або Scopus; *Вважаю несправедливим і некоректним абзац п.13, як такий, що принижує українські видання і імідж українських вчених.*	
	не більше ніж три патенти на винахід, зареєстровані в країнах Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР), що	**Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України** *На заміну трьох патентів, зареєстрованим в країнах ОЕСР, дозволити для гуманітарних наук включення авторських свідоцтв на наукові твори, що безпосередньо стосуються наукових результатів наукового досягнення.*	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції

13	безпосередньо стосуються наукових результатів наукового досягнення.	**Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** не більше ніж три патенти на винахід, що безпосередньо стосуються наукових результатів наукового досягнення.	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «не більше ніж три патенти на винахід, що пройшли кваліфікаційну експертизу та які безпосередньо стосуються наукових результатів наукового досягнення».
		Національна академія педагогічних наук України не більше ніж три патенти на винахід, ~~зареєстровані в країнах Організації економічного співробітництва та розвитку (далі — ОЕСР),~~ що безпосередньо стосуються наукових результатів наукового досягнення. *Такою вимогою спонукають дослідників реєструвати свої винаходи за кордоном і розвивати іноземну, а не вітчизняну науку; штовхають їх до академічної міграції.*	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «не більше ніж три патенти на винахід, що пройшли кваліфікаційну експертизу, та які безпосередньо стосуються наукових результатів наукового досягнення».
		М.Г. Слоква **Старший науковий співробітник Інституту економіко-правових досліджень НАН України, кандидат економічних наук**	**Враховано редакційно**

		Введення абревіатур має бути після першого подання терміну у тексті, тому подання скорочення ОЕСР доречніше у абзаці третьому п. 9 ніж у абзаці шостому п. 13.	Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «не більше ніж три патенти на винахід, що пройшли кваліфікаційну експертизу, та які безпосередньо стосуються наукових результатів наукового досягнення».
13	не більше ніж дві (два) монографії (розділи у колективних монографіях);	**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** не більше ніж дві (два) монографії (розділи **одноосібного авторства** у колективних монографіях);	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «не більше ніж дві опубліковані монографії (два розділи одноосібного авторства у колективних монографіях)»
		Національна академія педагогічних наук України не більше ніж дві (два) монографії (розділи у колективних монографіях) **включно з монографією за результатами докторського дослідження;** Не зрозуміло, чи входить сюди основна *монографія за результатами докторського дослідження. Монографії, особливо у суспільних науках, не повинні розглядатися як*	**Відхилено** У випадку подання до захисту наукового досягнення у вигляді дисертації монографія за результатами докторського дослідження (у разі її наявності) може бути зарахована як наукова публікація, яка розкриває основний зміст наукового досягнення. Водночас, обов’язку підготовки такої монографії не передбачено.

		вторинні порівняно зі статтями в періодичних наукових виданнях.	У випадку подання до захисту наукового досягнення у вигляді монографії додаткове її зарахування є недоцільним.
13	не більше ніж один посібник (для дисертацій з галузі педагогічних наук).	**Субботін Сергій Олександрович** **зав. каф. програмних засобів НУ "Запорізька політехніка", голова НМК 7 СВО НМР МОНУ, експерт НАЗЯВО, д.т.н., проф.** не більше ніж один **підручник або** навчальний посібник (для дисертацій з галузі педагогічних наук).	**Відхилено** Передбачено виключити через відсутність наукової новизни.
		Національна академія педагогічних наук України не більше ніж один посібник ~~**(для дисертацій з галузі педагогічних наук)**~~ **(у відповідній галузі наук).** *Зняти обмеження певною галуззю, бо посібники готуються не тільки здобувачами в галузі педагогічних наук.*	**Відхилено** Передбачено виключити через відсутність наукової новизни.

13		**Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України** Пропонуємо дозволити на заміну одного посібника (для дисертацій в галузі педагогічних наук) включення одного бібліографічного покажчика (для історичних наук).	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції.
		Львівський державний університет внутрішніх справ *У п. 13 серед переліку наукових публікацій вказується, зокрема, «не більше ніж один посібник (для дисертацій з галузі педагогічних наук)». Таке обмеження лише для однієї галузі є необґрунтованим та дискримінаційним щодо інших галузей наук.*	**Відхилено** Передбачено виключити через відсутність наукової новизни.
	Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до трьох публікацій, у виданні, віднесеному до	**Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара** Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до трьох публікацій, у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3) – до двох публікацій. **Квартиль, до якого належить журнал, визначається на момент**	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. В свою чергу, питання використання наукометричних баз для цілей проєкту Порядку пропонується узгодити із Науковим комітетом.

	третього квартиля (Q3) – до двох публікацій.	**публікації. Якщо на момент подання дисертації до захисту квартіль для поточного або попереднього року квартиль виданню не визначено, він визначається за показником останнього з визначених років. Якщо журнал має дві версії – електронну та паперову, і дати публікації в цих версіях відрізняються роком, то дата публікації встановлюється на користь здобувача наукового ступеню.** *Один і той же журнал може належати до різних квартилів у різні роки.*	
13		**М.Г. Слоква** **Старший науковий співробітник Інституту економіко-правових досліджень НАН України, кандидат економічних наук** *Дещо нерівнозначними вбачаються вимоги до наукових публікацій для здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук. Зокрема, у абзаці п'ятому п. 9 зазначено, що для здобувачів наукового ступеня доктора філософії наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій. У той час як, для здобувачів наукового ступеня*	**Враховано** Передбачено зрівняти коефіцієнти відповідності публікацій для здобувачів обох наукових ступенів.

<table>
<tr>
<td rowspan="2">13</td>
<td></td>
<td>доктора наук у абзаці 9 п. 13 визначено, що наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до трьох публікацій, у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3) – до двох публікацій.</td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td></td>
<td>Н.О. Герасименко
Старший науковий співробітник відділу господарсько-правових досліджень
проблем економічної безпеки, учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.170.02 в Державній установі "Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України", кандидат юридичних наук

Не зрозумілими залишаються критерії різного співвідношення кількості публікацій та квартилів (Q1-Q3) видання, коли публікація подається на здобуття наукового ступеня доктора наук та на здобуття наукового ступеня доктора філософії. А саме:
<table>
<tr>
<td>Наукова публікація подається на здобуття наукового ступеня доктора наук (абз. 9 п. 13 Проєкту)</td>
<td>Наукова публікація подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії (абз. 5 п. Проєкту)</td>
</tr>
</table>
</td>
<td>Враховано

Передбачено зрівняти коефіцієнти відповідності публікацій для здобувачів обох наукових ступенів.</td>
</tr>
</table>

		Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до трьох публікацій, у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3) – до двох публікацій.	Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого-третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій	
13		**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до **трьох** умовних публікацій, у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3) – до двох **умовних** публікацій.		**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції

13		**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *У п. 13 Проєкту зазначено, що наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до трьох публікацій, у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3) – до двох публікацій. Знову виникає питання: чим публікації в таких виданнях відрізняються від публікацій в інших видання? На нашу думку слід відмовитись від цієї дискредитаційної норми і враховувати публікацію як одну не зважаючи на видання в якому її розміщено.*	**Враховано** Передбачено зрівняти коефіцієнти відповідності публікацій для здобувачів обох наукових ступенів.
	Мінімальна кількість публікацій, які розкривають основні наукові результати дисертації, з врахуванням	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** *Вище написано 20 ???*	**Відхилено** Ця норма була запроваджена Наказом МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220, згідно

13	вимог, наведених вище, має становити не менше десяти.		якого наукова публікація у виданні, віднесеному до першого і другого квартилів (Q1 і Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до трьох публікацій, у виданні, віднесеному до третього квартиля (Q3), - до двох публікацій. Мінімальна кількість публікацій, які розкривають основні наукові результати дисертації, має становити не менше ніж десять. Що в свою чергу означає, що навіть за умови застосування коефіцієнтів (наприклад, сім статей у виданні віднесеному до першого квартилю (Q1), що сукупно прирівнюється до двадцять однієї статті), мінімальна кількість публікацій, які розкривають основні наукові результати дисертації, має становити не менше ніж десять.
		Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України ~~**Мінімальна кількість публікацій, які розкривають основні наукові результати дисертації, з врахуванням вимог, наведених вище, має становити не менше десяти.**~~	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції
		Приазовський державний технічний університет Мінімальна кількість публікацій, які розкривають основні наукові результати	**Відхилено**

		дисертації, має становити не менше десяти **з врахуванням вимог щодо належності видання до першого (Q1) та другого (Q2) квартилів відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports** *не чітко регламентує «якість» публікацій, що дозволяє різні трактування*	Ця норма була запроваджена Наказом МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23 вересня 2019 року № 1220. Відповідно, пропонується закріпити дане положення в проєкті Порядку.
13	Заклад (установа) за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до публікацій, які розкривають основний зміст наукового досягнення.	**Національна академія педагогічних наук України** **…~~Заклад (установа) за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до публікацій, які розкривають основний зміст наукового досягнення.~~** *Вимоги до основних результатів дисертації у вигляді публікацій мають бути однаковими до всіх здобувачів.*	**Враховано** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України **~~Заклад (установа) за потреби можуть встановлювати додаткові вимоги до публікацій, які розкривають основний зміст наукового досягнення.~~**	**Враховано** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.

13	Вимоги до дисертації, монографії та наукової доповіді, а також вимоги до опублікування результатів наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук затверджуються МОН за поданням Національного агентства.	**Національна академія наук України** *І тут саме йдеться про додаткові вимоги до публікацій, які можуть встановлювати заклади (установи), але вказано, що вимоги встановлюються МОН за поданням НАЗЯВО. Логіка відсутня.*	**Враховано частково** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «Вимоги до оформлення наукових досягнень на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства».
		В.Г. Пивоваренко **доктор хімічних наук, доцент кафедри органічної хімії, хімічного факультету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка** Вимоги до дисертації, монографії та наукової доповіді, а також вимоги до опублікування результатів наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук затверджуються МОН ~~**за поданням Національного агентства**~~**.** *Даний пункт є обмеженням прав інших установ (наприклад, університетів, ради ректорів тощо) і його слід зняти або відредагувати.*	**Відхилено** Пропозиція недостатньо обґрунтована.

13			
		Сумський державний університет Вимоги до дисертації, монографії та наукової доповіді~~, а також вимоги до опублікування результатів наукового досягнення~~ на здобуття ступеня доктора наук затверджуються МОН за поданням Національного агентства. *Вимоги до опублікування результатів вже визначені цим Порядком.*	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «Вимоги до оформлення наукових досягнень на здобуття ступеня доктора філософії затверджуються МОН за поданням Національного агентства».
	14. Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи) після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).	**Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення** **14. Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основним місцем роботи за профілем якої відповідає тематиці дослідження на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи) після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).**	**Враховано частково** Відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».
		Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України	

14		14. Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років ~~**стажу за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи)**~~ після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).	**Враховано частково** Відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ~~**14. Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи) після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).**~~ *Вимоги п. 14 Порядку суттєво звужують можливості захисту дисертацій працівниками промисловості, зокрема фахівцями технічного напрямку та ІТ-напрямку. П.14 вважаємо за доцільне виключити, як такий , що не дає*	**Відхилено** Відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».

14		*можливості займатися науковою роботою широкому колу фахівців, які працюють в різних організаціях та установах, не обов'язково наукових або науково-педагогічних.*	
		Микола Ткачук **П. 14. Захист наукового досягнення здобувача ступеня доктора наук не може відбутися раніше досягнення п'яти років стажу за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи) після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).** *Чи можливе проходження етапів п. 25-30, тобто експертизи дослідження, до досягнення п'яти років стажу? За пропозицією НАЗЯВО вся процедура підготовки до захисту може тривати до року, тому можливість початку експертизи заздалегідь є доцільною.*	**Відхилено** Відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)». Окрім цього, пропонується скоротити строки процедур, визначені проєктом Порядку.
		Р.А. Галгаш **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор**	

		Норма дискримінаційного характеру	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування зауваження. Водночас, відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».
14		**Рада молодих вчених Національної академії державного управління при Президентові України** 1*) у перехідних положеннях при прийнятті нового Порядку присудження наукових ступенів передбачити "п.14 вступає в дію для здобувачів ступеня доктора наук, які розпочали навчання у докторантурі з жовтня 2021 року".* *Передбачити процедуру зарахування періоду проходження міжнародних стажувань за темою дисертації, а також періоду навчання у докторантурі до 5-ти років після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).* *Викласти вимогу щодо наявності п'яти років стажу на посаді наукового або науково-*	**Враховано частково** Відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».

14		*педагогічного працівника закладу (за основним місцем роботи і за сумісництвом).* *2) Пункт 14 викласти у такій редакції:* «**Докторська дисертація може бути подана до спеціалізованої вченої ради для проведення захисту не раніше ніж через п'ять років після здобуття особою наукового ступеня кандидата наук»** *вимога щодо наявності п'яти років стажу за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи) встановлює додаткові обмеження для молодих науковців, які вже навчаються у докторантурі, не маючи зазначеного стажу. До них належать особи, які у певний період пройшли міжнародні наукові стажування, який не було зараховано до стажу. Також не враховується у стаж наукового працівника період навчання у докторантурі. Наявні ризики втрати актуальності й наукової новизни вже розпочатих наукових досліджень та необхідність значного відтермінування у часі захистів робіт*.	
		М.Г. Слоква **Старший науковий співробітник Інституту економіко-правових досліджень НАН України, кандидат економічних наук**	

14		*У п. 11 відмічено, що ступінь доктора наук присуджується особі, яка набула найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані у відповідних фахових наукових виданнях.* *Виникає певне протиріччя у частині можливості одночасного задоволення даних умов, а саме, розв'язання практичної проблеми без наявності відповідного практичного досвіду, що може бути спровоковано введенням у дію вимоги обов'язкового п'ятирічного досвіду роботи за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника вищого навчального закладу або наукової установи після присвоєння наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук).*	**Враховано частково** Відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».
		Національна академія наук України У п. 14 встановлюється п'ятирічний розрив між захистами дисертацій доктора філософії та доктора наук. Ця вимога старого Порядку	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування зауваження.

		багаторазово була піддана критиці. Шкода, що саме ця вимога увійшла до нового Порядку, водночас проігноровані цілком прийнятні положення, які регулювали процес захисту в старому Порядку.	
14		**Антон Сошников** **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Пунктом 14 проєкту Порядку продовжується досить незрозуміла практика, що здобувачі ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи) після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук). Потребує пояснення, чому між захистами дисертацій повинно пройти 5 років, хоча діюче законодавство передбачає виключення з цього правила, а діюче проектне положення виключень не передбачає. Також виходячи з даного положення, здобуття наукового ступеня доктора наук, можливо, тільки для працівників закладів вищої освіти (наукових установ), що є обмеженням, яке принципово*	**Враховано частково** Відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».

		зменшить кількість захистів дисертацій на здобуття ступеня доктора наук, а також відповідне місце повинно бути основним, що є відкритою дискримінацією. Дане положення буде оскаржене у судовому порядку і визнано таким, що порушує окремі права громадянина.	
14		**В.Г. Пивоваренко** **доктор хімічних наук, доцент кафедри органічної хімії, хімічного факультету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка** **14. ~~Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи) після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).~~** *Таке обмеження не робить честі Україні, як європейській державі, бо обмежує можливості найбільш талановитих громадян і провокує їх на еміграцію. А також ускладнює захист та працевлаштування в Україні високопрофесійних фахівців, які вчились і працювали за кордоном.*	**Враховано частково** Відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».

14		**Приазовський державний технічний університет** **14. Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основним місцем роботи після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).** *Пропонуємо вилучити з п. 25 вимогу подання документу, який (науковий) стаж здобувача ступеня доктора наук.*	**Враховано частково** Відповідну норму передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».
		Сумський державний університет **14. Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу ~~за основною роботою~~ на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присвоєння ступеня доктора філософії (кандидата наук).** *Дискримінація лікарів, які можуть здійснювати клінічні дослідження, працюючи за основною посадою у лікарнях, інженерів, які займаються конструкторськими роботами на*	**Враховано частково** П. 14 передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)».

14		*підприємствах, працівників фармкомпаній, які мають власні лабораторії тощо. Великі фірми часто мають свої дослідницькі підрозділи, які також займаються науковою діяльністю. Крім цього, до такого стажу (за основним місцем роботи) неможливо зарахувати зарубіжний стаж роботи, у тому числі міжнародну академічну мобільність (він не заноситься у трудову книжку та листок обліку кадрів, які є основним джерелом інформації про трудову діяльність здобувача), не враховуватиметься також і робота на наукових грантах, якщо вони виділені не на ЗВО чи наукову установу, а, наприклад, на громадську організацію.*	
		Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України *Дозволити захист за наявності менше ніж п'яти років стажу, у разі вагомого особистого внеску здобувача у забезпечення розвитку відповідної галузі науки. Підтвердження може бути: наявність патенту на винахід (авторського свідоцтва) або диплома на наукове відкриття; висновок закладу вищої освіти або наукової установи, що є провідними з напряму, з якого підготовлено дисертацію; відзначення державними нагородами (преміями) України або інших держав.*	**Відхилено** Пропозиція потребує додаткового обґрунтування.

14		**Герасименко Н.О. учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.170.02 в Державній установі «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *Положення п. 14 значно обмежують конституційне право громадян на здобуття (третього (освітньо-наукового) рівня) вищої освіти (ст. 53 Конституції України, ст. 4 ЗУ «Про вищу освіту»).*	**Відхилено** Згідно частини першої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється за відповідними освітніми чи науковими програмами на таких рівнях вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень; науковий рівень. Згідно частини сьомої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» доктор наук - це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або

			світове значення та опубліковані в наукових виданнях.
14		**Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *В п. 14 Порядку встановлено, що здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основним місцем роботи на посаді наукового або науково-педагогічного працівника закладу (установи) присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук).* *Втім закріплення такої норми не враховує випадків, коли здобувачем наукового ступеня доктора наук виступає особа, основне місце роботи якої відмінне від закладу вищої освіти або наукової установи. У підсумку, зазначена норма обмежує права громадян України на здобутгя наукового ступеня доктора наук та встановлює переваги для наукових та науково-педагогічних працівників.* *Вбачається за доцільне узгодити зазначену норму Порядку з положеннями Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції в Україні»*	**Враховано частково** П. 14 передбачено викласти в наступній редакції: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присудження ступеня доктора філософії (кандидата наук)». Принагідно повідомляємо, що Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції в Україні» остаточно втратив чинність 1 січня 2017 року.

	Підготовка до захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії		
15	15. Не пізніше, ніж за три місяці до завершення здобувачем ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми, науковий керівник (керівники) здобувача готує (готують) висновок щодо готовності дисертації до захисту та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану (далі – висновок наукового керівника (керівників).	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** *(керівники-може бути декілька? чи це у випадку зміни керівника?)*	**Відхилено** Відповідно до абзацу шостого пункту 24 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, рішенням вченої ради аспіранту (ад'юнкту) може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.
		Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України *Доцільно встановити вимогу щодо терміну готовності дисертації:* «**на момент завершення відповідної освітньо-наукової програми**»	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «На момент завершення здобувачем ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми науковий керівник (або наукові керівники, - у разі їх призначення вченою радою) здобувача готує

15			висновок щодо готовності дисертації до захисту та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану».
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» *У Порядку передбачена лише одна можливість захисту дисертації – у термін навчання. Пропонуємо уточнити, чи будуть мати можливість захисту в майбутньому (по завершенню терміну навчання) випускники, що виконали індивідуальний навчальний план, але не встигли вчасно підготувати дисертацію.*	**Відхилено** Відповідно до частини шостої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі (ад'юнктурі). Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

15			Відповідно до п. 8 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261, нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) незалежно від форми навчання становить чотири роки. Згідно п. 9 зазначеного Порядку підготовка в аспірантурі (ад'юнктурі) передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової програми закладу вищої освіти (наукової установи) за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. За п. 10 цього Порядку аспіранти (ад'юнкти) проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі). Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

15			Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) рішення про відрахування аспіранта (ад'юнкта). Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі (ад'юнктурі) за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури (ад'юнктури) за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України *Пропонуємо змінити дану вимогу на таку* **«Не пізніше ніж за тиждень після завершення здобувачем відповідної освітньо-наукової програми …».** *Зауваження: якщо освітньо-наукова програма ще не завершено, то і довідка про її виконання не може бути надана. Більше того, з урахуванням сучасних можливостей щодо академічної можливості, здобувач може*	**Враховано частково** Передбачено викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «На момент завершення здобувачем ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми науковий керівник (або наукові керівники, - у разі їх призначення вченою радою) здобувача готує висновок щодо готовності дисертації до захисту

15		*проходити наукове стажування протягом тривалого часу у інших закладах (установах) у тому числі іноземних без проходження відповідної освітньої складової навчання. Відповідно, у його індивідуальному навчальному плані це буде враховано і він може ще не бути завершеним за три місяці до завершення відповідної освітньо-наукової програми. Таким чином, вимога щодо підготування висновку наукового керівника (керівників) не пізніше, ніж за три місяці до завершення здобувачем ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми, є обмежувальною і не відповідати індивідуальному плану наукової роботи та індивідуальному навчальному плану здобувача*.	та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану».
		Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України» *У п. 15 зазначено, що «не пізніше, ніж за три місяці до завершення здобувачем ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми, науковий керівник (керівники) здобувача готує (готують) висновок...», в той же час залишається невизначеним питання щодо ситуації, коли робота не готова до захисту, або на засіданні фахового семінару рецензенти надали*	**Враховано** Відповідно до частини шостої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

15		*негативний висновок й робота потребує суттєвого доопрацювання.*	Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі (ад'юнктурі). Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Відповідно до п. 8 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261, нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) незалежно від форми навчання становить <u>чотири роки</u>. Згідно п. 9 зазначеного Порядку підготовка в аспірантурі (ад'юнктурі) передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової програми закладу вищої освіти (наукової установи) за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. За п. 10 цього Порядку аспіранти (ад'юнкти) проводять наукові дослідження згідно з

15			індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі). Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи. Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) рішення про відрахування аспіранта (ад'юнкта). Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі (ад'юнктурі) за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури (ад'юнктури) за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

15			Таким чином, невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи можливе лише за наявності підстав, передбачених законодавством. Водночас, передбачено доповнити проєкт Порядку нормою, згідно якої, у разі негативного висновку рецензентів, вчена або постійно діюча (за профілем, що відповідає тематиці дослідження, за якою підготовлено дисертацію здобувача) рада видає здобувачеві витяг з протоколу засідання ради з мотивуванням відмови у прийнятті дисертації до захисту та повертає всі подані матеріали.
		Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України *Доповнити на початку:* **Висновок щодо готовності дисертації може надавати науковий керівник (керівники) здобувача за результатами виконання відповідної освітньо-наукової програми. Або (у разі відмови керівника) відповідним структурним підрозділом, де здійснювалася підготовка здобувача**.	**Відхилено** Вказані пропозиції вже враховано у п. 15 проєкту Порядку

		Якщо науковий керівник відмовляється -тобто ВИСНОВОК може бути підготовлений без засідання відділу?	
15	Якщо науковий керівник відмовляється підготувати висновок або надав негативний висновок, здобувач ступеня доктора філософії може звернутися з письмовою заявою до вченої ради закладу (установи) про надання висновку структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача. Вчена рада закладу вищої освіти (наукової установи) доручає відповідному структурному підрозділу розглянути таку заяву. Структурний підрозділ протягом місяця з дня доручення вченої ради розглядає подані здобувачем ступеня доктора філософії документи і проводить засідання, яке вважається правомочним, якщо в ньому взяли участь не менш ніж дві третини від загальної кількості наукових та науково-педагогічних працівників, які працюють у відповідному підрозділі за	**Мельникова Марина Віталіївна** **доктор економічних наук, доцент** ***П.15 абзац 2 «****Якщо науковий керівник відмовляється підготувати висновок або надав негативний висновок, здобувач ступеня доктора філософії може звернутися з письмовою заявою до вченої ради закладу (установи) про надання висновку структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача» містить протиріччя. чинним Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим Постановою КМУ №261 від 23 березня 2016 р із змінами в редакції від 19.042019 р.* *Так у п.24 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ №261 від 23 березня 2016 р із змінами в редакції від 19.042019 р., визначено, що « аспіранту (ад'юнкту) одночасно з його*	**Відхилено** Передбачена абзацом другим п. 15 проєкту Порядку процедура вже рік як закріплена Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167). Так, згідно абзацу третього п. 13 вказаного Порядку передбачено: «якщо науковий керівник (керівники) відмовляється (відмовляються) підготувати висновок, здобувач звертається з письмовою заявою до вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) про надання висновку структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача. Вчена рада закладу вищої освіти (наукової установи) доручає відповідному структурному підрозділу розглянути таку заяву. Відповідний структурний підрозділ протягом місяця з дня надходження заяви розглядає подані здобувачем документи щодо завершення його підготовки і проводить засідання, яке вважається

15	основним місцем роботи. На засіданні відповідного структурного підрозділу заслуховується наукова доповідь здобувача ступеня доктора філософії і шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні науково-педагогічних та наукових працівників ухвалюється рішення про надання або відмову у наданні такого висновку, в якому зазначається ступінь готовності дисертації до захисту, виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану. Висновок підписує керівник відповідного структурного підрозділу. Якщо керівник структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача ступеня доктора філософії, є його науковим керівником, висновок структурного підрозділу підписує інший науковий/науково-педагогічний працівник, уповноважений рішенням відповідного підрозділу. Висновок (у двох примірниках) наукового керівника (керівників) або структурного підрозділу видається здобувачу.	*зарахуванням відповідним наказом керівника закладу вищої освіти (наукової установи) призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем. Науковий керівник аспіранта (ад'юнкта) здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта (ад'юнкта), контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта (ад'юнкта) і відповідає перед вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта (ад'юнкта) науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження».* *Тому, якщо керівник відмовляється підготувати висновок, то це свідчить про те, що він не належно виконує покладені обов'язки наукового керівника, за які отримує заробітну плату за рахунок навчального навантаження. Оскільки до його обов'язків входить підготовка висновку про дисертацію, яка виконана за узгодженим з ним індивідуальним планом аспірата(див. п 10 Порядку підготовки*	правоможним, якщо в ньому взяли участь не менш як дві третини складу відповідного структурного підрозділу. На засіданні відповідного структурного підрозділу заслуховується наукова доповідь здобувача і шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні наукових (науково-педагогічних) працівників приймається рішення про надання/відмову в наданні такого висновку. У такому разі висновок підписує керівник відповідного структурного підрозділу. Якщо науковий керівник є керівником структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача, висновок структурного підрозділу підписує заступник керівника такого підрозділу».

15		*здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджений Постановою КМУ №261 від 23 березня 2016 р із змінами в редакції від 19.042019 р.)* *Що стосується випадку, коли науковий керівник надає негативний висновок про дисертацію, яку він консультував, контролював виконання індивідуального плану аспірантом та відповідав перед вченою радою за належне виконання обов'язків наукового керівника, то звертання здобувача ступеня доктора філософії «з письмовою заявою до вченої ради закладу (установи) про надання висновку структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача» ставить під сумнів компетентність наукового керівника та означає, що він здійснював наукове керівництво аспірантом не узгоджуючись зі керівництвом структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача, що в принципі неможливо, оскільки у відповідності до п.10 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ №261 від 23 березня 2016 р із змінами в редакції від 19.042019 р.. «Індивідуальний план наукової роботи*	

15		*погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) або вченою радою відповідного структурного підрозділу протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до закладу вищої освіти (наукової установи). Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи».* *Таким чином п**. 15 абзацу 2** Проєкту Порядок присудження наукових ступенів «Якщо науковий керівник відмовляється підготувати висновок або надав негативний висновок, здобувач ступеня доктора філософії може звернутися з письмовою заявою до вченої ради закладу (установи) про надання висновку структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача»* ***потребує доопрацювання та приведення його у відповідність до*** *Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ №261 від 23 березня 2016 р із змінами в редакції від 19.04.2019 р.*	

15		**Герасименко Н.О. учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.170.02 в Державній установі «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *У положеннях п. 15 спостерігається певне дублювання роботи структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача. Зокрема, якщо науковий керівник відмовляється підготувати висновок або надав негативний висновок, здобувач ступеня доктора філософії може звернутися з письмовою заявою до вченої ради закладу (установи) про надання висновку структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача. Потім з цим висновком здобувач знову звертається до керівника структурного підрозділу, де відбувалася підготовка здобувача, з письмовою заявою про апробацію дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.* *Звертаємо увагу на необхідність нормативно-правового закріплення підстав за яких науковий керівник може відмовитися підготувати висновок*.	**Враховано частково** Згідно абзацу другого п. 24 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261, науковий керівник аспіранта (ад'юнкта) здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта (ад'юнкта), контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта (ад'юнкта) і відповідає перед вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника. Стан готовності дисертації аспіранта (ад'юнкта) до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом (ад'юнктом) його

15			індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Відповідно до абзацу третього п. 14 вказаного Порядку, з метою належного проведення наукових досліджень аспіранти (ад'юнкти) мають право на отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта). Водночас, абзацами другим-третім п. 30 зазначеного Порядку передбачено, що стан готовності дисертації аспіранта (ад'юнкта) до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом (ад'юнктом) його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Разом з тим, з метою запобігання неналежного ставлення наукового керівника до виконання обов'язків, абзацом другим п. 15 проєкту Порядку передбачено право здобувача ступеня доктора філософії звернутися з письмовою заявою до вченої ради закладу (установи) про надання висновку структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувача.

15			Передбачена абзацом другим п. 15 проєкту Порядку процедура також закріплена Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167). Згідно п. 11 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), підготовка в аспірантурі (ад'юнктурі) завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. За змістом п.п. 15 та 16 проєкту Порядку підготовка висновку щодо готовності дисертації до захисту, виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану та висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, є відмінними стадіями процесу атестації здобувача ступеню доктора філософії. Їх характеризують різні суб'єкти – науковий керівник (корівники) та рецензенти, відмінний предмет – оцінка виконання здобувачем індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану та оцінка наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів дисертації.

15			В свою чергу, підготовка висновку структурним підрозділом замість наукового керівника (керівників), є екстраординарним випадком. Такий випадок зумовлений дорученням вченої ради закладу (установи) на підставі звернення здобувача у випадку негативного висновку наукового керівника (керівників) бо відмови підготувати висновок. Що стосується необхідності нормативно-правового закріплення підстав за яких науковий керівник може відмовитися підготувати висновок, слід зауважити наступне: за змістом п. 15 проєкту Порядку висновок наукового керівника (керівників) або структурного підрозділу може бути негативним або позитивним. Враховуючи зміст цього документу, у випадку негативного висновку, відповідно до абзацу третього п. 10 чинного Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи) рішення про відрахування аспіранта (ад’юнкта) або

15			докторанта. У випадку позитивного висновку здобувач, згідно проєкту Порядку, що виносилася на громадське обговорення, звертається до структурного підрозділу, де здійснювалася підготовка здобувач, із заявою про апробацію дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Відмови наукового керівника (керівників) від підготовки відповідного висновку на момент закінчення освітньо-наукової програми в межах строку навчання в аспірантурі (ад'юнктурі), з метою усунення корупційних ризиків, не передбачено.
	16. За умови наявності висновку наукового керівника (керівників) або структурного підрозділу про готовність дисертації до захисту, успішного виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану здобувач ступеня доктора філософії звертається до керівника структурного підрозділу, де відбувалася підготовка здобувача, з письмовою заявою про апробацію дисертації та надання висновку про	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** За умови наявності висновку наукового керівника (керівників) або структурного підрозділу про готовність дисертації до захисту, успішного виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану здобувач ступеня доктора філософії звертається до **голови вченої ради (у разі утворення у закладі (установі) постійно діючої ради, профіль якої відповідає вказаній тематиці – до голови постійно діючої ради)** з письмовою заявою про	**Враховано** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «За умови позитивного висновку наукового керівника або структурного підрозділу, здобувач ступеня доктора філософії звертається до постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, а у разі її відсутності у закладі (установі), де здійснювалася підготовка здобувача, до вченої ради цього закладу

	наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.	апробацію дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.	(установи) з письмовою заявою про апробацію дисертації».
16		**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *Слід додати, що висновок повинен бути позитивний.*	**Враховано** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «За умови позитивного висновку наукового керівника або структурного підрозділу, здобувач ступеня доктора філософії звертається до постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, а у разі її відсутності у закладі (установі), де здійснювалася підготовка здобувача, до вченої ради цього закладу (установи) з письмовою заявою про апробацію дисертації».
		Ю.Т. Гранчак **пров. наук. співроб. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, д. соц. ком., проф.**	

16	До заяви здобувач ступеня доктора філософії додає дисертацію, висновок наукового керівника (керівників) та академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми, зразок якої затверджується МОН.	*П. 16 Проєкту передбачає в здобувача наукового ступеня доктора філософії довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми (тобто закінчення аспірантури обов'язково) (також про це ідеться в п.18). Разом із тим якщо науковець після магістратури працює в науковій інституції і протягом, наприклад, 10 років отримує результати, які може винести на захист, то чому йому в цьому мають відмовити? Це дискримінує цілу групу науковців, виштовхуючи їх з робочих місць до аспірантури, якої вони по факту не потребують. Тож цю вимогу варто уточнити.*	**Відхилено** Згідно частини шостої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі (ад'юнктурі). Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.
		Р.А. Галгаш **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень**	**Враховано** Пропонується викласти абзац другий пункту 16 проєкту Порядку у наступній редакції: «До заяви

		ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор *В абзаці 2 п. 16 Проєкту слід додати що висновок може бути від наукового керівника (керівників) або структурного підрозділу.*	здобувач ступеня доктора філософії додає дисертацію, висновок наукового керівника або структурного підрозділу та академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми, зразок якої затверджується МОН».
16	Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації структурний підрозділ визначає двох рецензентів, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача ступеня доктора філософії (у разі утворення у закладі (установі) постійно діючої ради, профіль якої відповідає вказаній тематиці, рецензенти повинні бути її членами), кандидатури яких пропонуються до складу разової ради.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації **вчена рада (або постійно діюча рада)** визначає двох рецензентів, компетентних ..., і доручає керівнику структурного підрозділу, де відбувалася підготовка здобувача, провести фаховий семінар ...». ***Зауваження:*** *з великою ймовірністю, компетентні вчені, які працюють у структурному підрозділу, де відбувалася підготовка здобувача, будуть співавторами його публікацій, а значить не зможуть бути рецензентами його роботи. Особливо це стосується наукових установ, де структурні підрозділи можуть бути відносно невеликими. Але у керівника структурного підрозділу закладу (установи) немає повноважень*	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «Постійно діюча рада найближчому черговому засіданні, за наслідками розгляду заяви здобувача та доданих документів, встановлює відповідність профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу двох рецензентів та визначає структурний підрозділ, на базі якого здійснюватиметься апробація дисертації здобувача. У разі звернення здобувача до вченої ради, остання на найближчому черговому засіданні призначає двох рецензентів та визначає структурний підрозділ, на базі якого

		призначати рецензентів, зо є працівниками інших підрозділів. Більш того, у разі утворення у закладі (установі) постійно діючої ради, рецензентами мають назначатися її члени, які, знову таки, можуть не бути працівниками структурного підрозділу, де відбувалася підготовка здобувача. 4 Таким чином, порядок розгляду роботи, що пропонується, є недосконалим і може призвести до відхилення дисертації за формальними ознаками.	здійснюватиметься апробація дисертації здобувача».
16		**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *У п. 16 Порядку сказано, що двох визначає структурний підрозділ, а у п. 17 сказано, що двох рецензентів призначає постійно діюча рада зі свого складу, це вносить протиріччя.*	**Відхилено** Пункт 17 проєкту Порядку, з метою уникнення корупційних ризиків, визначає особливості апробування дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації близьких осіб керівника закладу (установи), його заступників, керівника структурного підрозділу, у якому проводилася підготовка здобувача ступеня доктора філософії. Водночас, пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «Постійно діюча рада найближчому черговому засіданні, за наслідками розгляду заяви здобувача

16			та доданих документів, встановлює відповідність профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу двох рецензентів та визначає структурний підрозділ, на базі якого здійснюватиметься апробація дисертації здобувача. У разі звернення здобувача до вченої ради, остання на найближчому черговому засіданні призначає двох рецензентів та визначає структурний підрозділ, на базі якого здійснюватиметься апробація дисертації здобувача».
		Національний університет «Одеська юридична академія» **Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації структурний підрозділ визначає двох рецензентів, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача ступеня доктора філософії, кандидатури яких пропонуються до складу разової ради.**	**Відхилено** Згідно частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі

16		*Звуження кола осіб, що можуть виступати рецензентами, до членів постійної спеціалізованої ради, суперечить ідеям, покладеним в основу реформи, та може сприяти розвитку корупційної складової.*	дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. Згідно п. 11 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261, підготовка в аспірантурі (ад'юнктурі) завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. За змістом проєкту Порядку здобувач звертається до постійно діючої ради у закладі (установі), де здійснювалася підготовка здобувача, лише за умови відповідності її профілю тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача). В цьому випадку, враховуючи, що надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації є завершальним етапом підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі), передбачено, що рецензенти мають бути членами такої постійно діючої ради. У випадку вибору здобувачем такої ради для проведення атестації, у її складі вже є дві особи, які здійснювали попередню ґрунтовну експертизу дисертації здобувача.

16			У випадку відсутності у закладі (установі) постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, вчена рада обмежена у виборі рецензентів лише критерієм їх компетентності за темою дисертації здобувача ступеня доктора філософії. Водночас, здобувач має право вибору спеціалізованої вченої ради, яка здійснюватиме його атестацію. Відтак, пропонується викласти абзац третій пункту 16 проєкту Порядку у наступній редакції: «Постійно діюча рада найближчому черговому засіданні, за наслідками розгляду заяви здобувача та доданих документів, встановлює відповідність профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу двох рецензентів та визначає структурний підрозділ, на базі якого здійснюватиметься апробація дисертації здобувача. У разі звернення здобувача до вченої ради, остання на найближчому черговому засіданні призначає двох рецензентів та визначає

			структурний підрозділ, на базі якого здійснюватиметься апробація дисертації здобувача».
16		**Національна академія педагогічних наук України** ...Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації структурний підрозділ визначає двох рецензентів, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача ступеня доктора філософії (у разі утворення у закладі (установі) постійно діючої ради, профіль якої відповідає вказаній тематиці, ~~рецензенти повинні бути її членами~~) **один із рецензентів повинен бути її членом),** кандидатури яких пропонуються до складу разової ради. *Щодо рецензентів, то один із них – доктор наук, інший – може* бути *кандидатом наук. Отже на етапі підготовки висновку у межах структурного підрозділу (лабораторії, кафедри) пропонується залучати до рецензування компетентних вчених за темою дослідження, які не обов'язково мають бути членами ради.*	**Відхилено** Згідно частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. За змістом проєкту Порядку здобувач звертається до постійно діючої ради у закладі (установі), де здійснювалася підготовка здобувача, лише за умови відповідності її профілю тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача). В цьому випадку, враховуючи, що надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації є завершальним етапом підготовки в аспірантурі (ад'юнктурі), передбачено, що рецензенти мають бути членами такої постійно діючої ради.

16			У випадку вибору здобувачем такої ради для проведення атестації, у її складі вже є дві особи, які здійснювали попередню ґрунтовну експертизу дисертації здобувача. У випадку відсутності у закладі (установі) постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, вчена рада обмежена у виборі рецензентів лише критерієм їх компетентності за темою дисертації здобувача ступеня доктора філософії. Водночас, здобувач має право вибору спеціалізованої вченої ради, яка здійснюватиме його атестацію. Відтак, пропонується викласти абзац третій пункту 16 проєкту Порядку у наступній редакції: «Постійно діюча рада найближчому черговому засіданні, за наслідками розгляду заяви здобувача та доданих документів, встановлює відповідність профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу двох рецензентів та визначає структурний підрозділ, на базі якого

			здійснюватиметься апробація дисертації здобувача. У разі звернення здобувача до вченої ради, остання на найближчому черговому засіданні призначає двох рецензентів та визначає структурний підрозділ, на базі якого здійснюватиметься апробація дисертації здобувача».
16	З метою проведення апробування дисертації керівник структурного підрозділу за участю рецензентів організовує та проводить фаховий семінар на базі такого структурного підрозділу. Фаховий семінар проводиться в строк до одного місяця з дня надходження до цього структурного підрозділу відповідної письмової заяви здобувача ступеня доктора філософії.	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** З метою проведення апробування дисертації керівник структурного підрозділу за участю рецензентів організовує та проводить фаховий семінар на базі такого структурного підрозділу. Фаховий семінар проводиться в строк до одного місяця з дня надходження до цього структурного підрозділу відповідної письмової заяви здобувача ступеня доктора філософії. **У фаховому семінарі обов'язково повинні прийняти участь представники промисловості, установ і організацій, які займаються питаннями відповідними профілю дисертації. Перелік організацій визначає керівник структурного підрозділу за погодженням з головою спеціалізованої**	**Враховано частково** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «З метою апробації дисертації рецензенти спільно з керівником структурного підрозділу організовують та проводять публічний фаховий семінар на базі такого структурного підрозділу в строк до одного місяця з дня відповідного доручення вченої або постійно діючої ради. На запрошення рецензентів або керівника структурного підрозділу, у фаховому семінарі можуть взяти участь представники органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, неурядових організацій, сфера

16		**вченої ради, де планується проведення захисту.**	діяльності яких безпосередньо стосується тематики дисертації здобувача».
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України Фаховий семінар проводиться в строк до одного місяця з дня надходження відповідного доручення **вченої ради (або постійно діючої ради)**	**Враховано** Пропонується викласти відповідні норми проєкту проєкту Порядку у наступній редакції: «З метою апробації дисертації рецензенти спільно з керівником структурного підрозділу організовують та проводять публічний фаховий семінар на базі такого структурного підрозділу в строк до одного місяця з дня відповідного доручення вченої або постійно діючої ради. На запрошення рецензентів або керівника структурного підрозділу, у фаховому семінарі можуть взяти участь представники органів державної влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, неурядових організацій, сфера діяльності яких безпосередньо стосується тематики дисертації здобувача».
	Рецензенти, розглянувши дисертацію, а також за результатами фахового семінару, готують спільний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** Рецензенти, розглянувши дисертацію, а також за результатами фахового семінару, готують спільний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів	**Відхилено** Пропозиція недостатньо обґрунтована

16	дисертації. У висновку зазначається інформація про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктами 7-9, 46 цього Порядку, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення). Для здобувачів ступеня доктора філософії з галузей знань “Біологія”, “Ветеринарна медицина” та “Охорона здоров’я” висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень. Рецензенти забезпечують об’єктивність підготовленого ними висновку та засвідчують його власними підписами.	дисертації. **Не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти надають висновок здобувачеві ступеня доктора філософії.** У висновку зазначається інформація про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктами 7-9, 46 цього Порядку, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення). Для здобувачів ступеня доктора філософії з галузей знань “Біологія”, “Ветеринарна медицина” та “Охорона здоров’я” висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень. Рецензенти забезпечують об’єктивність підготовленого ними висновку та засвідчують його власними підписами. *цей текст перенесла у попередній абзац щоб не було повторів.*	
		Національна академія педагогічних наук України ...Рецензенти, розглянувши дисертацію, а також за результатами фахового семінару, готують спільний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. У висновку зазначається інформація про відповідність дисертації вимогам,	**Враховано частково** Згідно частини четвертої ст. 42 Закону України «Про освіту» порушенням академічної доброчесності вважається:

16		передбаченим пунктами 7-9, 46 цього Порядку, відсутність (наявність) порушень ~~академічної доброчесності~~ **норм Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII, академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, інших порушень академічної доброчесності, визначених законодавством про освіту)** (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення). Для здобувачів ступеня доктора філософії з галузей знань «Біологія», «Ветеринарна медицина» та «Охорона здоров'я» висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень. Рецензенти забезпечують об'єктивність підготовленого ними висновку та засвідчують його власними підписами. *При підготовці наукової продукції не слід забувати про дотримання норм Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII.* *Чітко перелічити види порушень академічної доброчесності, щоб використання здобувачем своїх праць у дисертації не вважалося самоплагіатом.*	академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; фабрикація - вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація - свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат,

16			самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування; хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; необ’єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ’єктивного оцінювання результатів навчання. Водночас, відповідно до частини другої ст. 42 Закону України «Про освіту» дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими

16			працівниками, зокрема, передбачає дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права. Відтак, в посиланні на спеціальний закон, що регулює питання авторського права не має потреби. На підставі наведеного пропонується відповідні норми проєкту Порядку, з урахуванням зміни нумерації пунктів проєкту, у наступній редакції: «Рецензенти, розглянувши дисертацію, а також за результатами фахового семінару, готують спільний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (далі – висновок рецензентів), у якому зазначають інформацію про відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктами 7-10, 56 цього Порядку, кількість наукових публікацій, повноту оприлюднення результатів наукових досягнень та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою наукових досягнень, відсутність або наявність порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, інших порушень академічної доброчесності, визначених законодавством про освіту, із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення)».

16	Не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти надають висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (у двох примірниках) здобувачеві ступеня доктора філософії. Після видачі здобувачеві такого висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації.	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** Не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти надають висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (у двох примірниках) здобувачеві ступеня доктора філософії.(*цей текст перенесла у попередній абзац щоб не було повторів*) Після видачі здобувачеві такого висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації	**Відхилено** Пропозиція недостатньо обґрунтована
		Національна академія педагогічних наук України ~~Не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти~~ **За результатами наукового обговорення під час фахового семінару (за потреби) відповідно до пропозицій/зауважень рецензентів здобувач протягом місяця може вносити зміни до тексту роботи, після чого рецензенти не пізніше 1-2 тижнів** надають висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (у двох примірниках) здобувачеві ступеня доктора філософії. Після видачі здобувачеві такого висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації.	**Враховано** З метою надання здобувачеві можливості врахувати висловлені під час фахового семінару зауваження та пропозиції пропонується передбачити, що рецензенти висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не раніше двох тижнів та не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару. Після видачі здобувачеві такого висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації.

16		*Неможливість вносити зміни до тексту дисертації нівелюють основну мету проведення такого фахового семінару, а саме – у процесі фахового обговорення і наукової дискусії, можуть бути внесені важливі і слушні пропозиції/зауваження щодо можливостей покращити дисертаційну роботу. Є пропозиція за результатами наукового обговорення під час фахового семінару (за потреби) визначати термін доопрацювання здобувачем його дисертаційної роботи, і, в разі необхідності призначити повторне слухання.*	
		Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова *У п. 16 даного проекту положення не визначені функціональні повноваження структурних підрозділів, які затверджують висновки та проводять фаховий семінар. Також, процедура рецензування на фаховому семінарі передбачає врахування пропозицій та зауважень рецензентів, чому суперечить даний Порядок, оскільки після отримання висновку рецензентів дисертанту забороняється вносити зміни до тексту дисертації, що нівелює значення рецензування.*	**Враховано частково** Проєктом Порядку затвердження висновків не передбачено. Водночас, з метою надання здобувачеві можливості врахувати висловлені під час фахового семінару зауваження та пропозиції пропонується передбачити, що рецензенти висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не раніше двох тижнів та не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару. Після видачі здобувачеві такого висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації.

17	17. Близькі особи керівника закладу (установи), його заступників, керівника структурного підрозділу, у якому проводилася підготовка здобувача ступеня доктора філософії, для апробування дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації звертаються до постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, утвореної в іншому закладі (установі) з письмовою заявою на ім'я голови такої ради.	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *Вважаємо за доцільне, щоб з поданням до постійно діючої ради іншої установи звертались безпосередньо посадові особи закладу (установи), у якому проводилася підготовка здобувача ступеня доктора філософії, а не близькі до них особи.*	**Відхилено** Через явні корупціогенні фактори така пропозиція не може бути підтримана.
		Національна академія наук України *Не зрозумілим є термін «Близькі особи керівника закладу» (п. 17), які звертаються до постійно діючої ради.*	**Відхилено** Згідно п. 6 проєкту Порядку термін «близькі особи» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про запобігання корупції».
	Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації постійно діюча рада зі свого складу призначає двох рецензентів, кандидатури яких пропонуються до складу разової ради, та визначає структурний підрозділ закладу		

	(установи), де проводитиметься апробація дисертації.		
17	У такому випадку апробація дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здійснюється відповідно до пункту 16 цього Порядку.		
	18. Якщо висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації є позитивним, здобувач ступеня доктора філософії подає на ім'я голови вченої ради (голови постійно діючої ради за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у якій підготовлено дисертацію здобувача) заяву про утворення разової ради для проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії. .	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** 18. Якщо висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації є позитивним, здобувач ступеня доктора філософії подає на ім'я голови вченої ради (голови постійно діючої ради за профілем, що відповідає тематиці дослідження, **за якою** підготовлено дисертацію здобувача) заяву про утворення разової ради для проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.	**Враховано редакційно** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «За наявності позитивного висновку рецензентів, здобувач ступеня доктора філософії за власним вибором звертається до постійно діючої (за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача) або вченої ради закладу (установи), де було підготовлено такий висновок, із письмовою заявою про подання дисертації до захисту».
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України «Якщо висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів	**Враховано редакційно** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції:

18		дисертації є позитивним, здобувач ступеня доктора філософії подає на ім'я голови вченої **ради (у разі утворення у закладі (установі) постійно діючої ради** за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у якій підготовлено дисертацію здобувача – **на ім'я голови постійно діючої ради**) заяву про утворення разової ради для проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії.»	«За наявності позитивного висновку рецензентів, здобувач ступеня доктора філософії за власним вибором звертається до постійно діючої (за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача) або вченої ради закладу (установи), де було підготовлено такий висновок, із письмовою заявою про подання дисертації до захисту».
		Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України» *Виникає питання про доцільність утворення разової ради, якщо здобувач, як зазначено в абз. 1 п. 18 Порядку, подає заяву на ім'я голови постійно діючої ради за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у якій підготовлено дисертацію здобувача (напевно, у випадках, коли така рада створена у закладі (установі).* *Тим більше, що в абз. 2 п.2 Порядку наголошено на тому, що ступінь доктора філософії присуджується разовою або постійно діючою вченою радою закладу (установи) в результаті успішного виконання здобувачем ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.*	**Враховано** З урахуванням висловленої пропозиції пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «За наявності позитивного висновку рецензентів, здобувач ступеня доктора філософії за власним вибором звертається до постійно діючої (за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача) або вченої ради закладу (установи), де було підготовлено такий висновок, із письмовою заявою про подання дисертації до захисту».

18		**Вінницький національний аграрний університет** *Зазначити чіткий порядок дій здобувача при отриманні негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів (наприклад, повторне проходження фахового семінару із чітко зазначеними термінами тощо).*	**Враховано частково** Відповідно до п. 11 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261, підготовка в аспірантурі (ад'юнктурі) завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради. Згідно абзацу п'ятого п. 10 зазначеного Порядку особа, яка раніше навчалася в аспірантурі (ад'юнктурі) за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури (ад'юнктури) чи докторантури за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку. Водночас, пропонується доповнити проєкт Порядку нормами наступного змісту:

			«У разі негативного висновку рецензентів, вчена або постійно діюча (за профілем, що відповідає тематиці дослідження, за якою підготовлено дисертацію здобувача) рада видає здобувачеві витяг з протоколу засідання ради з мотивуванням відмови у прийнятті дисертації до захисту та повертає всі подані матеріали».
18	У заяві здобувач ступеня доктора філософії:		
18	1) засвідчує, що дисертація виконана ним самостійно та підтверджує дотримання академічної доброчесності;		
18	2) засвідчує, що подано остаточний текст дисертації;		
18	3) надає згоду на збирання, оброблення та використання його персональних даних, зокрема з метою передання і подальшого оброблення в інформаційній системі Національного агентства;		
18	4) зазначає відомості про наукові публікації, зараховані як апробація за темою дисертації, із обов’язковим зазначенням ідентифікатора цифрового		

	об’єкта (Digital Object Identifier) кожної такої публікації (у разі наявності);		
18	5) зазначає мову захисту (українська або англійська).	**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *У п. 18 підпункт 5 та п. 25 підпункт 4 Проєкту зазначено що мовою захисту дисертації може бути українська або англійська. Треба залишити або тільки українську, або дати можливість захищатися здобувачу на тій мові, на якій йому зручно (за умови забезпечення якісного синхронного/послідовного перекладу на українську мову для членів спецради).*	**Відхилено** Відповідно до частини четвертої ст. 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, доктора мистецтва, публічний захист наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей для присудження ступеня доктора наук здійснюється державною мовою або, за бажанням здобувача, англійською мовою».
		Національна академія педагогічних наук України ~~**5) зазначає мову захисту (українська або англійська).**~~	**Відхилено** Відповідно до ст. 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» :

18		*Якщо мова захисту є англійською, то необхідно:* *- прописати чітко критерії і умови, за яких можливо проведення такого захисту;* *- також важливо зазначити, англійською мовою буде лише усне наукове повідомлення на захисті чи необхідно підготувати (подавати звітні матеріали) англійською;* *- всі інші документи/матеріали мають бути подані лише українською чи двома мовами?* *- якою мовою необхідно готувати висновки (наукового керівника, рецензентів, експертного висновку ради тощо)*	«1. Мовою науки в Україні є державна мова. 2. Наукові видання публікуються державною мовою, англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу. У разі публікації англійською мовою та/або іншими офіційними мовами Європейського Союзу опубліковані матеріали мають супроводжуватися анотацією та переліком ключових слів державною мовою. 3. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, доктора мистецтва, доктора наук, або у передбачених законом випадках наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, а також автореферати та відгуки опонентів виконуються державною мовою або англійською мовою. Для статей, опублікованих у міжнародних фахових виданнях іншими, ніж англійська, мовами, спеціалізована вчена рада своїм рішенням може зобов’язати надати переклад або коротку анотацію статті державною мовою. 4. Публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, доктора мистецтва, публічний захист наукових досягнень у вигляді

18			дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей для присудження ступеня доктора наук здійснюється державною мовою або, за бажанням здобувача, англійською мовою».
		Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України *Мовою захисту повинна бути тільки державна мова.*	**Відхилено** Відповідно до частини четвертої ст. 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, доктора мистецтва, публічний захист наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей для присудження ступеня доктора наук здійснюється державною мовою або, за бажанням здобувача, англійською мовою».
18	До заяви здобувач ступеня доктора філософії додає такі документи, перелік яких є вичерпним:	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** *Зауваження: оскільки до постійно діючої ради може звернутися здобувач з іншого закладу (установи), то пропонуємо додати до переліку документів, що додаються до заяви, наступні документи*: – копію першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця;	**Враховано** Висловлені пропозиції буде враховано при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.

		– копію диплома магістра (спеціаліста). У разі коли документ про вищу освіту видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про вищу освіту; – копії наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації, на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань.	
18	1) академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми;	**Майя Іванова** **науковий співробітник відділу з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського** 1) академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми, **крім випадків, якщо на здобуття наукового ступеня доктора філософії подається наукова доповідь;**	**Відхилено** Чинним законодавством не передбачено подання наукової доповіді на здобуття наукового ступеня доктора філософії.
18	2) висновок наукового керівника (керівників) або відповідного структурного підрозділу у двох примірниках;		
	3) висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення		

18	результатів дисертації у двох примірниках;		
18	4) дисертацію в друкованому (два примірники) та електронному вигляді;		
18	5) копію документа, який підтверджує зміну прізвища, імені, по батькові здобувача (за потреби).		
	19. Вчена рада (постійно діюча рада за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача) закладу (установи) на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та документів, передбачених пунктом 18 Порядку, на найближчому черговому засіданні ухвалює рішення про утворення разової ради у складі двох рецензентів, двох офіційних опонентів та голови ради, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, в	**Герасименко Н.О. учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.170.02 в Державній установі «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *Абз. 1 п. 19 та абз. 2 п. 21 Проєкту передбачено, що* ***постійно діюча рада*** *за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію, на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та документів, передбачених пунктом 18 Порядку, ухвалює рішення про* ***утворення разової ради****.* ***Питання:*** *навіщо постійно діюча рада повинна створювати разову раду для проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії? Адже відповідно до абз. 2 п. 2 Проєкта «Ступінь доктора філософії*	**Враховано** Пропонується викласти абзац перший п. 19 проєкту Порядку у наступній редакції: «19. Постійно діюча або вчена рада закладу (установи), де було підготовлено висновок рецензентів, на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та документів, передбачених пунктом 18 Порядку, на найближчому черговому засіданні приймає дисертацію до захисту. Одночасно, постійно діюча рада, призначає двох опонентів, а вчена рада утворює разову раду у

19	межах якої підготовлено дисертацію здобувача. Якщо в закладі (установі), окрім рецензентів, що надали висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, відсутні інші компетентні вчені за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, разова рада утворюється у складі двох рецензентів (один з яких призначається головою) та трьох офіційних опонентів, які є компетентними вченими за вказаною тематикою.	*присуджується разовою (далі – разовою радою) або постійно діючою спеціалізованою вченою радою (далі – постійно діючою радою) закладу (установи) в результаті успішного виконання здобувачем ступеня доктора філософії відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.».*	складі двох рецензентів, які підготували висновок, двох опонентів та голови ради».
		І. Демидов **проректор з наукової роботи Національного університету «Львівська політехніка»** *Зауваження стосується п. 19. Він починається зі слів Вчена рада (...) закладу вищої освіти...* *Причому в дужках вже йдеться про "постійно діючу раду за профілем... ". Якось незрозуміло записано, бо якщо мається на увазі " або" - то так і треба записати.* *В цілому проект хороший. На даному етапі для захисту PhD дійсно доцільно надати Вченій раді ЗВО право створювати разові ради, без застосування цієї процедури через постійнодіючу СВР. Це надає деяку гнучкість.*	**Враховано** Пропонується викласти абзац перший п. 19 проєкту Порядку у наступній редакції: «19. Постійно діюча або вчена рада закладу (установи), де було підготовлено висновок рецензентів, на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та документів, передбачених пунктом 18 Порядку, на найближчому черговому засіданні приймає дисертацію до захисту. Одночасно, постійно діюча рада, призначає двох опонентів, а вчена рада утворює разову раду у складі двох рецензентів, які підготували висновок, двох опонентів та голови ради».

19		**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** 19. Вчена рада (постійно діюча рада за профілем)…..на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та документів, передбачених пунктом 18 Порядку, на найближчому черговому засіданні ухвалює рішення про утворення разової ради …… *Не зрозуміло якщо є постійно діюча рада за профілем дисертації, для чого створювати разову раду, якщо можна захищатися у постійній згідно п.2 цього ПОЛОЖЕННЯ?)*	**Враховано** Пропонується викласти абзац перший п. 19 проєкту Порядку у наступній редакції: «19. Постійно діюча або вчена рада закладу (установи), де було підготовлено висновок рецензентів, на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та документів, передбачених пунктом 18 Порядку, на найближчому черговому засіданні приймає дисертацію до захисту. Одночасно, постійно діюча рада, призначає двох опонентів, а вчена рада утворює разову раду у складі двох рецензентів, які підготували висновок, двох опонентів та голови ради».
		Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України» *У Проєкті вказано, що захист має відбуватися у спеціалізованій вченій раді, «профіль якої відповідає тематиці дослідження» (п. 19 та ін.). Втім, вступ до докторантури та аспірантури відбувається на певну спеціальність (спеціалізацію). Отже, поняття профілю створює правову невизначеність.*	**Враховано** За змістом проєкту Порядку захист дисертації здобувача ступеня доктора філософії може відбуватися у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. Згідно п. 1.2 чинного Положення про спеціалізовану вчену раду, затвердженого

19			наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 року N 1059, профіль ради – це перелік спеціальностей і галузі науки, з якої рада має право проводити захист дисертацій. Водночас, відповідно до проєкту Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв), розробленого Національним агентством, профіль спеціалізованої вченої ради це тематика наукових досліджень та/або науковотехнічних розробок, за якою члени спеціалізованої вченої ради проводять наукову роботу; тематика дослідження – частина предметної (дисциплінарної) сфери спеціальності (або галузі знань для міждисциплінарних досліджень), у рамках якої здійснюється інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань, за якою публікуються результати наукових досліджень та/або науково-технічних розробок; тема наукового досягнення (дисертації) – визначена наукова проблема, що є складовою тематики дослідження та відображає основну його ідею, за якою публікуються наукові результати. При підготовці нової редакції проєкту Порядку передбачено виокремити пункт, який міститиме визначення наведених термінів.

19		**Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *В абз. 1 п. 19 Порядку зазначено, що разова рада утворюється у двох рецензентів, двох опонентів та голови ради, які є компетентними вченими за тематикою в межах якої здобувача. В той же час у цьому ж абзаці закріплене положення про те, що якщо в закладі (установі), окрім рецензентів, що надали висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, відсутні інші компетентні вчені, за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, разова рада утворюється у складі двох рецензентів (один з яких призначається головою) та трьох офіційних опонентів, які є компетентними вченими за вказаною тематикою.* *Втім збільшення кількості офіційних опонентів з двох до трьох осіб потребує додаткового обґрунтування із доведенням того, що призначення двох опонентів у випадку, який описано в абз. 1 п. 19 Порядку, призведе до неналежної оцінки наукових здобутків дисертанта.*	**Відхилено** Вимога збільшення кількості офіційних опонентів з двох до трьох у випадку відсутності інших компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, окрім рецензентів, що надали висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації ґрунтується як на гарантуванні рівних умов для всіх здобувачів ступеня доктора філософії, так і на забезпеченні всебічної наукової дискусії та фахової експертизи дисертації здобувача. Окрім цього за змістом пункту 4 частини п’ятої ст. 30 Закону України «Про вищу освіту» разові спеціалізовані вчені ради для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії утворюються за участю не менше п’яти осіб з відповідним ступенем, двоє з яких працюють в іншому закладі вищої освіти (науковій установі).

19		**Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України** *Незрозумілим є також принцип формування разової спецради відповідно до п. 19 Порядку у складі двох рецензентів, двох опонентів та голови ради, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, в межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За таким підходом ми маємо чотирьох з п'яти членів спецради, які вже до моменту захисту письмово подали свої висновки і захист дисертації, по суті, втрачає будь-який сенс, адже позиції членів спецради вже відомі.* *На нашу думку, опоненти не мають входити до складу разової спецради, замість них слід вводити фахівців, наприклад, з інших установ.*	**Відхилено** Механізм формування разових спецрад у складі двох рецензентів, двох опонентів та голови ради належить до сталих світових та європейських практик. Він апробований чинним на сьогодні Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167. Окрім цього за змістом пункту 4 частини п’ятої ст. 30 Закону України «Про вищу освіту» разові спеціалізовані вчені ради для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії утворюються за участю не менше п’яти осіб з відповідним ступенем, двоє з яких працюють в іншому закладі вищої освіти (науковій установі); Водночас, відповідно до п. 37 проєкту Порядку захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, у якій зобов’язані взяти участь здобувач наукового ступеня, а також голова та усі члени разової ради. Ані рецензенти, ані опоненти не обмежені відповідно висновком

			про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації чи відгуками опонентів.
		Ю.Т. Гранчак **пров. наук. співроб. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, д. соц. ком., проф.** *п. 19 Проєкту містить положення про разові спецради у складі голови, двох рецензентів (науковці установи) і двох опонентів. Разові ради в кількості 5 осіб виглядають непереконливо. Склад 5 осіб не є достатнім для захисту. Адже у випадку позитивних відгуків опонентів і рецензентів (що маємо зазвичай), навіть за наявності зауважень у цих відгуках, ідея захисту як такого втрачає сенс. Тому варто переглянути і уточнити Положення про разові спеціалізовані ради. Кількість членів такої ради варто збільшити.*	**Відхилено** Механізм формування разових спецрад у складі двох рецензентів, двох опонентів та голови ради належить до сталих світових та європейських практик. Він апробований чинним на сьогодні Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня2019 року №167. Окрім цього за змістом пункту 4 частини п’ятої ст. 30 Закону України «Про вищу освіту» разові спеціалізовані вчені ради для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії утворюються за участю не менше п’яти осіб з відповідним ступенем, двоє з яких працюють в іншому закладі вищої освіти (науковій установі);

			Водночас, відповідно до п. 37 проєкту Порядку захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, у якій зобов'язані взяти участь здобувач наукового ступеня, а також голова та усі члени разової ради. Ані рецензенти, ані опоненти не обмежені відповідно висновком про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації чи відгуками опонентів. Разом із тим, інформація про існування Положення про разові спеціалізовані ради відсутня.
19		**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** *Зауваження: знову пропонуються різні підходи до присудження ступенів доктора філософії ф доктора наук, а саме: для докторів філософії офіційні опоненти входять до складу ради, що присуджує науковий ступінь, а для докторів – ні. Більш того, при такому підході до складу разової ради виникає ситуація, коли до захисту дисертації 4 члени ради вже надають свої відгуки і висновки. Якщо вони позитивні, то ймовірність того, що вони проголосують проти дуже низька, незалежно від форми голосування – відкрите чи таємне. А оскільки рішення ухвалюється 4/5 голосів складу ради (п.*	**Враховано частково** Механізм формування разових спецрад у складі двох рецензентів, двох опонентів та голови ради належить до сталих світових та європейських практик. Він апробований чинним на сьогодні Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня2019 року №167.

19		*38), то захист дисертації становиться пустою формальністю, а задачею голови ради стає просте оформлення заздалегідь вирішеного питання. Тому, повністю підтримуючи спрощення процедури захисту і відмови від непотрібних формальностей, які закладені у підході до формування разової ради, що пропонується, ми вважаємо недоцільним введення офіційних опонентів до складу ради. Хоча, безсумнівно, їх роль надзвичайно важлива і їх точка зору на дисертації обов'язково має враховуватися членами ради при розгляді дисертації. Пропонуємо, замість офіційних опонентів ввести до складу разової ради інших двох учених, компетентних вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача ступеня доктора філософії, які можуть бути як співробітниками закладу (установи) у якому підготовлено дисертації, так і інших закладів (установ). Серед членів вченої ради має бути не менше 3 докторів наук, у тому числі голова і як мінімум один з рецензентів. Хоча б один з офіційних опонентів має бути доктором наук.*	Водночас, відповідно до п. 37 проєкту Порядку захист дисертації повинен мати характер відкритої наукової дискусії, у якій зобов'язані взяти участь здобувач наукового ступеня, а також голова та усі члени разової ради. Ані рецензенти, ані опоненти не обмежені відповідно висновком про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації чи відгуками опонентів. Разом з тим, згідно проєкту Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв), розробленого Національним агентством, передбачено, що мінімум один рецензент та один опонент зі складу разової ради мають бути докторами наук.
		Сумський державний університет 19. Вчена рада (постійно діюча рада за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію	**Враховано**

19		здобувача) закладу (установи) на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та документів, передбачених пунктом 18 Порядку, на найближчому черговому засіданні ухвалює рішення про утворення разової ради у складі двох рецензентів, двох офіційних опонентів та голови ради, які є компетентними вченими за тематикою дослідження, в межах якої підготовлено дисертацію здобувача. Якщо в закладі (установі), окрім рецензентів, що надали висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, відсутні інші компетентні вчені за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, разова рада утворюється у складі двох рецензентів (один з яких призначається головою) та трьох офіційних опонентів, які є компетентними вченими за вказаною тематикою. **Офіційними опонентами не можуть бути працівники організації де працює, чи проходив підготовку здобувач, співавтори наукових праць, у яких опубліковані наукові досягнення, що виносяться на захист, а також особи, які мають потенційний конфлікт інтересів зі здобувачем наукового ступеня. На офіційних опонентів також поширюються інші вимоги, у тому числі щодо рівня кваліфікації, та компетентності,**	Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.

19		**які встановлюються для членів спеціалізованої вченої ради.** *Необхідно визначити вимоги до опонентів, оскільки ніде у Порядку не вказується чи можуть бути опоненти працівниками тої ж установи, де проходив підготовку або захищається здобувач, а також інші вимоги щодо кваліфікації опонентів. Якщо для разових рад це може бути визначено Порядком акредитації спеціалізованих вчених рад, то для захисту докторських – ні, оскільки офіційні опоненти не є членами постійно діючої ради і на них не розповсюджуватиметься Порядок акредитації.*	
		Львівський державний університет внутрішніх справ *У п. 19 необхідно додати окремий абзац (або навіть відвести окремий пункт Порядку) про офіційних опонентів (аналогічно до абз. 3 п. 16, де йдеться про рецензентів) у разі захисту дисертації в постійно діючій раді.*	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»	

19		*Згідно з п. 19 дисертація здобувача ступеня доктора філософії оприлюднюється на офіційному веб-саті закладу протягом трьох робочих днів з дня ухвалення рішення про утворення разової ради. Це єдиний передбачений спосіб ознайомлення наукової громадськості зі змістом дисертації до захисту. Водночас у п. 33 передбачено подачу вченими або групами вчених відгуків або зауважень щодо наукового досягнення (дисертацій). Для практичної реалізації цієї норми вважаємо за доцільне передбачити хоча б якусь процедуру інформування наукової спільноти про захист інших спеціалізованих вчених рад за профілем дисертації.*	**Враховано** Відповідно до п. 20, 23, 26, 28 проєкту Порядку передбачено оприлюднення в інформаційній системі Національного агентства відповідної інформації.
		Національна академія педагогічних наук України *Цей пункт потребує доопрацювання і конкретизації алгоритму дій Ради: потреба прописати вимоги до рецензентів та опонентів, та процедуру їхнього призначення.*	**Враховано частково** Відповідно до пункту 9 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство розробляє положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність.

			З метою реалізації зазначених приписів Закону України «Про вищу освіту» Національним агентством розроблено проєкт Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв), яким встановлено вимоги до рецензентів та офіційних опонентів. Водночас, висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
19	Протягом трьох робочих днів з дня ухвалення рішення про утворення разової ради на офіційному вебсайті закладу (установи) оприлюднюється дисертація здобувача ступеня доктора філософії, висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, а також інформація про утворення разової ради. Відповідні документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром).	**Львівський державний університет внутрішніх справ** Протягом трьох робочих днів з дня ухвалення рішення **МОН** про утворення разової ради … *(далі за текстом)*». *Абз. 2 п. 19 доцільно уточнити, вказавши суб'єкта ухвалення рішення.*	**Відхилено** Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» спеціалізовані вчені ради утворюються закладами вищої освіти (науковими установами) та акредитуються Національним агентством.

20	20. Протягом п'яти робочих днів з дня утворення разової ради технічний секретар подає через інформаційну систему до Національного агентства заяву про акредитацію разової ради.	**Герасименко Н.О. учений секретар спеціалізованої вченої ради Д 11.170.02 в Державній установі «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *П. 20 и п. 21 містить вимогу про те, що інформація про утворення разової ради, дисертація здобувача ступеня доктора філософії, висновка про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, оприлюднюється на офіційному вебсайті відповідного закладу (установи), а потім (не пізніше двох місяців) Національне агентство ухвалює рішення щодо акредитації разової ради. Однак вбачається, що ця процедура має передувати оприлюдненню інформація про утворення разової ради, дисертації, висновку.*	**Відхилено** Абзац перший пункту 20 проєкту Порядку спрямований на гарантування авторських прав здобувача, забезпечення інституційної відповідальності за склад разової спеціалізованої ради та ознайомлення наукової громадськості із науковими досягненнями, що виносяться на захист.
	Не пізніше двох місяців з дня отримання заяви Національне агентство ухвалює рішення щодо акредитації разової ради в порядку, визначеному Положенням про акредитацію.	**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** *Надто тривалі терміни. Достатньо 1 місяця*	**Враховано** Передбачено скорочення терміну розгляду заяви про утворення разової ради Національним агентством до одного місяця.

	Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Не пізніше **одного місяця** з дня отримання заяви Національне агентство ухвалює рішення щодо акредитації разової ради в порядку, визначеному Положенням про акредитацію. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства.	**Враховано** Передбачено скорочення терміну розгляду заяви про утворення разової ради Національним агентством до одного місяця.
20		**Сумський державний університет** Не пізніше **одного місяця** з дня отримання заяви Національне агентство ухвалює рішення щодо акредитації разової ради в порядку, визначеному Положенням про акредитацію. **Разові ради, утворені постійно діючими радами отримують акредитацію автоматично, якщо вони утворені не пізніше 3-х місяців до завершення терміну акредитації відповідної постійно діючої ради.** Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства *Дуже довгий термін, враховуючи тривалість усіх етапів, процедура підготовки та захисту дисертації доктора філософії може*	**Враховано частково** При подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку пропонується переглянути строки процедур, встановлених проєктом Порядку. Зокрема, передбачено скорочення терміну розгляду заяви про утворення разової ради Національним агентством до одного місяця.

20		*розтягнутися на дев'ять місяців (від подачі першої заяви до видачі диплому).* *Існуюча редакція вимагає проходити акредитацію усіма разовими радами, у тому числі й тими, які створені постійно діючими. Це фактично зводить роль постійно діючих рад лише до захисту докторських дисертацій і ставить під сумнів доцільність їх створення. Додаткова акредитація разових рад, утворених постійно діючими, створює додаткове організаційне навантаження на Національне агентство і фінансове – на ЗВО (наукові установи) та здобувачів. Доцільним буде надати право акредитованим постійним радам самостійно утворювати разові ради без проходження для них окремої акредитації. 3 місяці з дня утворення цілком достатньо щоб провести захист та видати диплом.*	
		Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національна академія наук України» *Передбачена п. 20 акредитація разових рад виглядає недоцільною бюрократичною процедурою, яка затягує процес підготовки до захисту та відволікає бюджетні кошти.*	**Відхилено** Відповідно до пункту 9 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство розробляє положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва) та подає його на затвердження центральному органу

			виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність;». Відтак, до повноважень Національного агентства належить акредитація не лише постійно діючих спеціалізованих вчених рад, а усіх спеціалізованих вчених рад, а також контроль за їх діяльністю.
20		**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *Стосовно процедур акредитації разових спеціалізованих вчених рад пропонуємо, для спрощення та обмеження термінів, передбачити можливість, за умови акредитації постійних спеціалізованих вчених рад, члени яких визначені рецензентами та опонентами, автоматичного, за заявкою, підтвердження акредитації протягом тижня.*	**Враховано частково** За змістом проєкту Порядку та проєкту Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва), акредитація спеціалізованої ради є процедурою визнання компетентності осіб, які входять до її складу, за заявленим профілем спеціалізованої ради. Профіль разової спеціалізованої вченої ради визначається тематикою дослідження, у межах якої виконано дисертацію, представлену до захисту. Таким чином при акредитації разової ради встановлюється компетентність вченого саме за тематикою дослідження, у межах якої виконано дисертацію, яка може бути відмінною

			від профілю постійно діючої ради, членом якої він є. Водночас, в новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.
21	21. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації. З цією метою здобувач може звернутися до іншого закладу (установи), ніж той, у якому він виконав освітньо-наукову програму, за умови утворення в цьому іншому закладі постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. У цьому випадку оплата послуг, пов'язаних з атестацією такого здобувача ступеня доктора філософії, здійснюється за рахунок здобувача чи третьої сторони відповідно до пункту 58 цього Порядку.	**Сумський державний університет** 21. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації. З цією метою здобувач може звернутися до іншого закладу (установи), ніж той, у якому він виконав освітньо-наукову програму, за умови ~~утворення в цьому іншому закладі постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача~~ **наявності у ньому акредитованої освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за відповідною спеціальністю.** У цьому випадку оплата послуг, пов'язаних з атестацією такого здобувача ступеня доктора філософії, здійснюється за рахунок здобувача чи третьої сторони відповідно до пункту 58 цього Порядку.	**Враховано частково** Відповідно до частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. Відтак, за змістом вказаної норми Закону, здобувач має право вибору на атестацію в постійно діючій або разовій раді.

21		*Головною умовою має бути якісна підготовка докторів філософії, що має бути засвідчено акредитацією, наявність постійно діючої ради зовсім не обов'язкова умова для підтвердження здатності ЗВО чи наукової установи провести атестацію здобувача ступеня доктора філософії.*	З цієї метою пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «Здобувач має право на вибір спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації. За наявності позитивного висновку рецензентів, здобувач ступеня доктора філософії за власним вибором звертається до постійно діючої (за профілем, що відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача) або вченої ради закладу (установи), де було підготовлено такий висновок, із письмовою заявою про подання дисертації до захисту. Якщо у закладі (установі), де підготовлено висновок рецензентів, не утворено постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача, право здобувача на вибір постійно діючої ради для захисту дисертації реалізується шляхом звернення до закладу (установи), де утворено таку раду».
		Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» *У п. 21 Проєкту передбачена можливість вибору спеціалізованої вченої ради для захисту*	**Враховано частково**

21		*дисертації, а пов'язані з цим витрати покладаються на самого здобувача. Обсяги таких витрат згідно з п. 58 Проєкту є досить високими порівняно з доходами вітчизняних науковців, що разом з платністю більшості наукових публікацій обмежуватиме доступ до отримання наукових степенів талановитим, але фінансово незаможним фахівцям, особливо молодого віку.*	Відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в

21			аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук). Таким чином, у випадку атестації здобувача ступеня доктора філософії в іншому закладі (установі), ніж той, у якому він виконав освітньо-наукову програму, самому такому закладу (установі) не передбачено відповідних видатків в межах державного чи регіонального замовлень. Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.

21		**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** п. *21 безпосередньо формує корупційну схему захисту, коли здобувач оплачує захист, обираючи раду в довільному закладі вищої освіти. Вважаємо за доцільне даний пункт виключити.*	**Відхилено** Відповідно до частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. Відтак, за змістом вказаної норми Закону, здобувач має право вибору на атестацію в постійно діючій або разовій раді. Водночас, у випадку атестації здобувача ступеня доктора філософії в іншому закладі (установі), ніж той, у якому він виконав освітньо-наукову програму, такому закладу (установі) не передбачено відповідних видатків в межах державного чи регіонального замовлень.

21	Здобувач ступеня доктора філософії подає на ім’я голови обраної ним постійно діючої ради письмову заяву про рецензування дисертації та утворення разової ради для проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії разом з доданими документами відповідно до вимог пункту 18 цього Порядку.	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** …та утворення разової ради для проведення захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії- *згідно п.2 цього ПОЛОЖЕННЯ захист може відбуватися у постійно діючій раді, для чого утворювати разову?*	**Враховано** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «У разі звернення здобувача до постійної діючої ради іншого закладу (установи) ніж той, де було підготовлено висновок рецензентів, така рада на найближчому черговому засіданні на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та доданих документів встановлює відповідність профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу двох рецензентів, які у строк не пізніше одного місяця з дня призначення готують та надають до постійно діючої ради рецензії на дисертацію».
		Львівський державний університет внутрішніх справ Здобувач ступеня доктора філософії подає на ім’я голови обраної ним постійно діючої ради письмову заяву про рецензування дисертації ~~та утворення разової ради для проведення захисту дисертації~~ на здобуття ступеня доктора	**Враховано** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «У разі звернення здобувача до постійної діючої ради іншого закладу (установи) ніж той, де було

		філософії разом з доданими документами відповідно до вимог пункту 18 цього Порядку. *Загалом варто розмежувати процедуру розгляду заяви здобувача ступеня доктора філософії вченою радою закладу (установи) з подальшим створенням разової спеціалізованої ради та постійно діючою спеціалізованою вченою радою.*	підготовлено висновок рецензентів, така рада на найближчому черговому засіданні на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та доданих документів встановлює відповідність профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу двох рецензентів, які у строк не пізніше одного місяця з дня призначення готують та надають до постійно діючої ради рецензії на дисертацію».
21	Постійна діюча рада на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та доданих документів на найближчому черговому засіданні призначає зі свого складу двох рецензентів, що є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За результатами фахового семінару, який проводиться протягом одного місяця з дня призначення рецензентів за участі не менше 2/3 членів постійно діючої ради, розглянувши дисертацію, рецензенти готують та подають у строк до одного місяця з дня проведення фахового	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** Постійна діюча рада на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та доданих документів на найближчому черговому засіданні призначає зі свого складу двох рецензентів, що є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За результатами фахового семінару, **де проводиться слухання доповіді здобувача,** який проводиться протягом одного місяця з дня призначення рецензентів за участі не менше 2/3 членів постійно діючої ради, розглянувши дисертацію, рецензенти готують та подають у строк до одного місяця з дня проведення	**Відхилено** За змістом фаховий семінар передбачає не лише слухання доповіді здобувача, а широку наукову дискусію за участі рецензентів та наукових (науково-педагогічних) працівників структурного підрозділу, на базі якого здійснюється апробація дисертації здобувач ступеня доктора філософії.

21	семінару до постійно діючої ради рецензії щодо наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів дисертації. Рецензії мають відповідати вимогам, встановленим до висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.	фахового семінару до постійно діючої ради рецензії щодо наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів дисертації. Рецензії мають відповідати вимогам, встановленим до висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.	
		Сумський державний університет Постійна діюча рада на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та доданих документів на найближчому черговому засіданні призначає зі свого складу двох рецензентів, що є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За результатами фахового семінару, який проводиться протягом одного місяця з дня призначення рецензентів ~~за участі не менше 2/3 членів постійно діючої ради~~, розглянувши дисертацію, рецензенти готують та подають у строк до одного місяця з дня проведення фахового семінару до постійно діючої ради рецензії щодо наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів дисертації. Рецензії мають відповідати вимогам, встановленим до висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.	**Враховано частково** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «У разі звернення здобувача до постійної діючої ради іншого закладу (установи) ніж той, де було підготовлено висновок рецензентів, така рада на найближчому черговому засіданні на підставі заяви здобувача ступеня доктора філософії та доданих документів встановлює відповідність профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. За умови встановлення відповідності, постійно діюча рада одночасно призначає зі свого складу двох рецензентів, які у строк не пізніше одного місяця з дня призначення готують та надають до постійно діючої ради рецензії на дисертацію».

21		*Це фактично захист, навіщо тоді проводити захист, якщо 2/3 спецради уже схвалили дисертацію?*	
		Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України» *призначення з членів постійно діючої спецради* «рецензентів, що є компетентними вченими за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача» (п. 21), *штучно створює додаткову колізію через розбіжність понять «тематика дослідження» та «спеціальність дослідження». Внаслідок чого у спеціалізованій вченій раді може просто не виявитися фахівців, які мають публікації саме за «тематикою дослідження».*	**Відхилено** За змістом проєкту Порядку захист дисертації здобувача ступеня доктора філософії може відбуватися у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено дисертацію здобувача. Згідно п. 1.2 чинного Положення про спеціалізовану вчену раду, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 року N 1059, профіль ради – це перелік спеціальностей і галузі науки, з якої рада має право проводити захист дисертацій. Водночас, відповідно до проєкту Положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтв), розробленого Національним агентством, профіль спеціалізованої вченої ради це тематика наукових досліджень та/або науковотехнічних розробок, за якою члени

			спеціалізованої вченої ради проводять наукову роботу; тематика дослідження – частина предметної (дисциплінарної) сфери спеціальності (або галузі знань для міждисциплінарних досліджень), у рамках якої здійснюється інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань, за якою публікуються результати наукових досліджень та/або науково-технічних розробок; тема наукового досягнення (дисертації) – визначена наукова проблема, що є складовою тематики дослідження та відображає основну його ідею, за якою публікуються наукові результати. Таким чином, здобувач може звернутися саме до тієї постійно діючої ради, яка компетентна тематиці дослідження, у межах якої підготовлено його дисертацію.
21	Якщо обидві рецензії є позитивними, постійно діюча рада діє відповідно до пункту 19 цього Порядку. Окрім визначених в пункті 19 цього Порядку документів та інформації, що підлягає оприлюдненню на вебсайті закладу (установи), додатково публікуються рецензії щодо наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів дисертації.		

21	Протягом п'яти робочих днів з дня утворення разової ради технічний секретар подає через інформаційну систему до Національного агентства заяву про акредитацію разової ради, яка розглядається Національним агентством відповідно до абзацу другого пункту 20 цього Порядку.	**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *Слід перенести в кінець п. 20 Проєкту.*	**Враховано редакційно** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку
	22. Один друкований примірник дисертації не пізніше ніж через десять робочих днів після оприлюднення відомостей про акредитацію разової ради Національним агентством передається технічним секретарем до бібліотеки закладу (установи), де проводитиметься захист. У разі успішного захисту до цього примірника дисертації прикріплюється примірник рішення разової ради про присудження	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** 22. Один друкований примірник дисертації не пізніше ніж через десять робочих днів після оприлюднення відомостей про акредитацію разової ради Національним агентством передається технічним секретарем до бібліотеки закладу (установи), де проводитиметься захист. У разі успішного захисту до цього примірника дисертації прикріплюється примірник рішення разової ради-*як може відбутися захист до того як*	**Враховано редакційно** Пропонується друге речення абзацу першого п. 22 проєкту Порядку викласти в редакції: «За умови успішного захисту до примірника наукового досягнення (дисертації), що зберігається у бібліотеці закладу (установи), де проводився захист, прикріплюється примірник рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня, підписаний головою цієї ради» та перенести до розділу «Процедура захисту наукових досягнень (дисертації)».

22	наукового ступеня, підписаний головою і членами разової ради, що були присутні під час захисту дисертації та підтримали присудження ступеня доктора філософії здобувачеві.	*дадуть відзиви офіційні опоненти?* про присудження наукового ступеня, підписаний головою і членами разової ради, що були присутні під час захисту дисертації та підтримали присудження ступеня доктора філософії здобувачеві.	
23	23. За наслідками вивчення дисертації та наукових публікацій здобувача ступеня доктора філософії, зарахованих за темою дисертації (якщо дисертація подається у формі рукопису), у строк до одного місяця з дня оприлюднення відомостей про акредитацію разової ради Національним агентством, кожен офіційний опонент подає разовій раді відгук, у якому визначається ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою наукового досягнення, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення). Офіційний опонент забезпечує об’єктивність	**Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України** 23. За наслідками вивчення дисертації та наукових публікацій здобувача ступеня доктора філософії, зарахованих за темою дисертації (якщо дисертація подається у формі рукопису), у строк до одного місяця з дня оприлюднення відомостей про акредитацію разової ради Національним агентством, кожен офіційний опонент подає разовій раді відгук, у якому визначається ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою наукового досягнення, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення). Офіційний опонент **перевіряє дисертацію на відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності на**	**Відхилено** Відповідно до частини шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та голова відповідної спеціалізованої вченої ради позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад

	підготовленого ним відгуку та засвідчує його власними підписом.	**підставі довідки про перевірку дисертації на плагіат.**	строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Відтак, наявність чи відсутність довідки про перевірку дисертації на плагіат не скасовує відповідальності офіційних опонентів у разі виявлення академічного плагіату.
23		**Національний університет «Одеська юридична академія»** 23. За наслідками вивчення дисертації та наукових публікацій здобувача ступеня доктора філософії, зарахованих за темою дисертації (~~**якщо дисертація подається у формі рукопису),**~~ у строк до одного місяця з дня оприлюднення відомостей про акредитацію разової ради Національним агентством, кожен офіційний опонент подає разовій раді відгук, у якому визначається ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою наукового досягнення, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення). Офіційний опонент забезпечує	**Враховано** В новій редакції Проєкту передбачено єдину форму дисертації здобувача ступеня доктора філософії - у вигляді спеціальної кваліфікаційної праці на правах рукопису.

		об’єктивність підготовленого ним відгуку та засвідчує його власними підписом. *Виключно у формі рукопису для доктора філософії відповідно до Закону України «Про вищу освіту».*	
23		**Національна академія педагогічних наук України** 23. За наслідками вивчення дисертації та наукових публікацій здобувача ступеня доктора філософії, зарахованих за темою дисертації (якщо дисертація подається у формі рукопису), у строк до одного місяця з дня оприлюднення відомостей про акредитацію разової ради Національним агентством, кожен офіційний опонент подає разовій раді відгук, у якому визначається ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою наукового досягнення, відсутність (наявність) порушень ~~академічної доброчесності~~ **норм Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII, академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, інших порушень академічної доброчесності, визначених законодавством про освіту)** (із зазначенням	**Враховано частково** Відповідно до частини другої ст. 42 Закону України «Про освіту» дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками, зокрема, передбачає дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права. Відтак, в посиланні на спеціальний закон, що регулює питання авторського права не має потреби. Водночас, у новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, згідно якого кожен опонент подає спеціалізованій вченій раді відгук, у якому визначається ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність або наявність порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації,

		виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення). Офіційний опонент забезпечує об'єктивність підготовленого ним відгуку та засвідчує його власними підписом. *При підготовці наукової продукції не слід забувати про дотримання норм Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII.* *Чітко перелічити види порушень академічної доброчесності, щоб використання здобувачем своїх праць у дисертації не вважалося самоплагіатом.*	фальсифікації, інших порушень академічної доброчесності, визначених законодавством про освіту; із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення).
23	Якщо відгук не відповідає вимогам, встановленим абзацом першим пункту 23 цього Порядку, разова рада повертає його офіційному опоненту для доопрацювання в межах строку, визначеного абзацом першим пункту 23 Порядку, або вносить подання до вченої ради (постійно діючої ради, що утворила разову раду) закладу (установи) про заміну офіційного опонента, яке розглядається на її найближчому засіданні.	**Національний університет «Одеська юридична академія»** Якщо відгук не відповідає вимогам, встановленим абзацом першим пункту 30 цього Порядку, постійно діюча рада на найближчому засіданні повертає його офіційному опоненту для доопрацювання протягом 10 робочих днів, або ухвалює рішення про заміну офіційного опонента. *Строку, що вказаний в нормі, може бути недостатньо для виправлення помилок, а саме якщо офіційний опонент надав відгук у*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, згідно якого, якщо відгук не відповідає встановленим вимогам, спеціалізована вчена рада повертає його офіційному опоненту та визначає строк для доопрацювання або приймає рішення про заміну офіційного опонента.

		останній день перед закінченням строку і немає можливості доопрацювати відгук.	
23	У випадку заміни опонента технічний секретар протягом п'яти робочих днів подає заяву про підтвердження акредитації разової ради через інформаційну систему до Національного агентства.		
23	Національне агентство не пізніше двох місяців з дня подання заяви в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо підтвердження акредитації разової ради. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства та офіційному вебсайті закладу (установи).	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Національне агентство **не пізніше одного місяця** з дня подання заяви в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо підтвердження акредитації разової ради. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства та офіційному вебсайті закладу (установи).	**Враховано** Передбачено скорочення терміну розгляду заяви про підтвердження разової ради Національним агентством до двох тижнів.
		Національна академія педагогічних наук України …Національне агентство не пізніше ~~двох місяців~~ **одного місяця** з дня подання заяви в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо	**Враховано** Передбачено скорочення терміну розгляду заяви про підтвердження разової ради Національним агентством до двох тижнів.

23		підтвердження акредитації разової ради. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства та офіційному вебсайті закладу (установи). *Пропонується скоротити термін ухвалення рішення для заміни членів разової ради або опонентів до 1 місяця, адже заміни можуть відбуватися незадовго до призначеного захисту, тож право здобувача на своєчасний захист порушуються.*	
		Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор *У пунктах 23, 24, 30, 31 Проєкту слід суттєво зменшити термін затвердження кадрових змін в складі спецрад Нацагенством з 2 місяців до 5-10 календарних днів, тому що може скластися ситуація при якій постійні зміни в складі спецради унеможливить сам захист дисертації.*	**Враховано частково** Передбачено скорочення терміну розгляду заяви про підтвердження разової ради Національним агентством до двох тижнів. Водночас, в новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача.

23	.	**Національна академія наук України** *Згідно з п. 23 спеціалізовані ради акредитує НАЗЯВО, а диплом видає спецрада (наукова установа). А якщо спецрада, яка видала диплом, з якихось причин буде позбавлена акредитації — який статус матиме виданий нею диплом?*	Згідно частини шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій доповіді) є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та голова відповідної спеціалізованої вченої ради позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два

			роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.
23	Після надходження до разової ради всіх відгуків офіційних опонентів разова рада в робочому порядку погоджує дату проведення захисту дисертації, яка призначається головою разової ради у строк, не раніше двох та не пізніше чотирьох тижнів з дня надходження останнього відгуку офіційного опонента. Протягом трьох робочих днів з дня погодження дати проведення захисту дисертації на офіційному вебсайті відповідного закладу (установи) оприлюднюються відгуки офіційних опонентів та інформація про дату, час та місце проведення захисту дисертації, а також письмові копії відгуків опонентів видаються здобувачу ступеня доктора філософії на ознайомлення.		
24	24. У разі неможливості виконання обов'язків головою або членом разової ради технічний секретар за рішенням разової ради вносить подання до вченої ради (постійно діючої ради, що утворила разову раду) закладу		

	(установи) про заміну голови або члена такої ради, яке розглядається на найближчому засіданні вченої ради (постійно діючої ради, що утворила разову раду).		
24	У такому випадку заміна голови або члена разової ради здійснюється відповідно до абзаців третього-четвертого пункту 23 цього Порядку.	**Національний університет «Одеська юридична академія»** **У випадку заміни голови технічний секретар протягом п'яти робочих днів подає заяву про підтвердження акредитації разової ради через інформаційну систему до Національного агентства.** *Посилання на пункт 23 не в повній мірі розкриває та конкретизує процедуру заміни голови або члена разової ради.*	**Враховано** Запропоновано викласти відповідні норми проєкту Порядку у новій редакції: «У разі неможливості виконання обов'язків рецензентом або опонентом постійно діюча рада на найближчому засіданні приймає рішення про їх заміну. У разі неможливості виконання обов'язків головою або членом разової ради, або заміни опонента, технічний секретар за рішенням разової ради протягом п'яти робочих днів подає повідомлення про відповідну заміну через інформаційну систему до Національного агентства. Національне агентство не пізніше двох тижнів з дня подання повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, приймає рішення щодо підтвердження акредитації разової ради. Відомості про прийняте

			рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства та офіційному вебсайті закладу (установи)».
	Підготовка до захисту наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук		
25	25. Для захисту наукового досягнення здобувач ступеня доктора наук звертається із письмовою заявою на ім'я голови постійно діючої ради, профіль якої відповідає тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача.		
25	У заяві здобувач ступеня доктора наук:	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** *додати* «вказує ідентифікатор вченого ORCID (за наявності);»	**Враховано** Пропонується доповнити проєкт Порядку відповідним положенням.
25	1) засвідчує, що наукові досягнення виконані ним самостійно та підтверджує дотримання академічної доброчесності;		

25	2) надає згоду на збирання, оброблення та використання його персональних даних, зокрема з метою передання та оброблення в інформаційній системі Національного агентства;		
25	3) зазначає відомості про наукові публікації, зараховані за темою наукового досягнення, із обов’язковим зазначенням ідентифікатора цифрового об’єкта (Digital Object Identifier) кожної такої публікації (у разі наявності);		
25	4) зазначає мову захисту (українська або англійська).		
25	До заяви здобувач ступеня доктора наук додає такі документи, перелік яких є вичерпним:	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** *Зауваження: оскільки до постійно діючої ради може звернутися здобувач з іншого закладу (установи), то пропонуємо додати до переліку документів, що додаються до заяви, наступні документи:* – копію першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця; – копію диплома доктора філософії (кандидата наук).	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.

		У разі коли документ про науковий ступінь видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про науковий ступінь; – копії наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації, на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань**.**	
25	1) копію диплома доктора філософії (кандидата наук);		
	2) документ, який засвідчує науково-педагогічний (науковий) стаж;	**Сумський державний університет** 2) **документи, які засвідчують стаж наукової (науково-педагогічної) роботи;** *Це дасть змогу врахувати усі варіанти оформлення наукового стажу здобувача, у тому числі й закордонного.*	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у відповідній редакції з урахуванням пропозиції: «2) **документи, які засвідчують стаж наукової (науково-педагогічної) роботи;»**
		Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України ~~**2) документ, який засвідчує науково-педагогічний (науковий) стаж;**~~	**Відхилено** У зв’язку з тим, що п. 14 передбачено викласти з частковим урахуванням пропозиції Сумського

25			державного університету: «Здобувач ступеня доктора наук допускається до захисту за наявності п'яти років стажу за основною роботою на посаді наукового або науково-педагогічного працівника, або інших посадах, які передбачають виконання наукової роботи, після присвоєння ступеня доктора філософії (кандидата наук)», подання документу, який засвідчує науково-педагогічний (науковий) стаж є необхідним.
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України *«документ, який засвідчує науково-педагогічний (науковий) стаж;» – не зрозуміло про який сам документ йде мова, чи це трудова книжка?*	З частковим урахуванням пропозиції Сумського державного університету до абзацу дев'ятого п. 25 проєкту Порядку («2) документи, які засвідчують стаж наукової (науково-педагогічної) роботи»), це будь-які документи, що засвідчують науково-педагогічний (науковий) стаж за основним місцем роботи.
25	3) наукові досягнення та наукову доповідь (у разі захисту наукових досягнень у вигляді монографії або сукупності статей) у друкованому (два примірники) та електронному вигляді;		
25	4) копію документа, який підтверджує зміну прізвища, імені, по батькові здобувача (за потреби).		

26	26. Постійно діюча рада не пізніше місяця з дня подання заяви здобувача ступеня доктора наук та доданих документів ухвалює рішення щодо відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** 26. Постійно діюча рада не пізніше місяця з дня подання заяви здобувача ступеня доктора наук **ухвалює рішення про встановлення відповідності теми наукового досягнення профілю ради і про проведення апробації наукового досягнення, а також призначає зі свого складу трьох рецензентів, які є компетентними вченими за вказаною тематикою та доручає їм провести апробацію наукового досягнення, а також підготувати за її наслідками висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукового досягнення.**	**Відхилено** Пропозиція передбачає ухвалення лише одного варіанту рішення постійно діючою радою – про встановлення відповідності теми наукового досягнення профілю ради та не враховує ситуації подання наукового досягнення до постійно діючої ради, профіль якої не відповідає тематиці дослідження, в межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача ступеню доктора наук.
26	За умови ухвалення постійно діючою радою рішення про відповідність її профілю тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача ступеня доктора наук, вона одночасно призначає зі свого складу трьох рецензентів, які є компетентними вченими за вказаною тематикою та доручає їм провести апробацію наукового досягнення, а	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** ~~За умови ухвалення постійно діючою радою рішення про відповідність її профілю тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача ступеня доктора наук, вона одночасно призначає зі свого складу трьох рецензентів, які є компетентними вченими за вказаною тематикою та доручає їм провести апробацію наукового досягнення, а також підготувати за її наслідками висновок~~	**Відхилено** Попередня пропозиція передбачає ухвалення лише одного варіанту рішення постійно діючою радою – про встановлення відповідності теми наукового досягнення профілю ради та не враховує ситуації подання наукового досягнення до постійно діючої ради, профіль якої не відповідає тематиці дослідження, в межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача ступеню доктора наук. Відтак, виключення

26	також підготувати за її наслідками висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукового досягнення.	~~про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукового досягнення.~~	абзацу другого п. 26 проєкту Порядку є недостатньо обґрунтованим.
		Національна академія педагогічних наук України За умови ухвалення постійно діючою радою рішення про відповідність її профілю тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача ступеня доктора наук, вона одночасно призначає зі свого складу трьох рецензентів, які є компетентними вченими за вказаною тематикою та доручає їм провести апробацію наукового досягнення **у вигляді фахового семінару**, а також підготувати за її наслідками висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукового досягнення.	**Відхилено** Пропозиція вже врахована у абзаці шостому п. 26 проєкту Порядку.
		Приазовський державний технічний університет *Цей пункт передбачає призначення рецензентів, але нічого не сказано про можливість заміни когось з рецензентів (це протирічить п. 31, який передбачає заміну не тільки опонентів, но й рецензентів)*	**Відхилено** Згідно абзацу першого п. 31 проєкту Порядку у разі неможливості виконання обов'язків рецензентом або офіційним опонентом постійно діюча рада ухвалює рішення про його заміну, яке розглядається на найближчому засіданні. Пропозиція дублювати зазначене положення в

			абзаці другому п. 26 проєкту Порядку є недостатньо обґрунтовано.
26	У разі ухвалення рішень, передбачених абзацом другим пункту 26 цього Порядку, технічний секретар протягом п'яти робочих днів подає через інформаційну систему до Національного агентства повідомлення про ухвалення наукового досягнення до захисту та призначення рецензентів.	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** У разі ухвалення рішень, передбачених абзацом другим пункту 26 цього Порядку, технічний секретар протягом п'яти робочих днів подає через інформаційну систему до Національного агентства повідомлення **про ухвалення наукового досягнення до розгляду** (*захисту може бути лише після висновку трьох рецензентів після фахового семінару*).	**Враховано редакційно** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України ~~**У разі ухвалення рішень, передбачених абзацом другим пункту 26 цього Порядку, технічний секретар протягом п'яти робочих днів подає через інформаційну систему до Національного агентства повідомлення про ухвалення наукового досягнення до захисту та призначення рецензентів.**~~	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.
		Національна академія педагогічних наук України	**Враховано**

		~~**У разі ухвалення рішень, передбачених абзацом другим пункту 26 цього Порядку, технічний секретар протягом п'яти робочих днів подає через інформаційну систему до Національного агентства повідомлення про ухвалення наукового досягнення до захисту та призначення рецензентів.**~~ *Це сприятиме підвищенню оперативності роботи спеціалізованої ради та зменшить забюрократизованість, а також відповідатиме дотриманню університетської автономії та академічної свободи.*	В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.
26		**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** *Пп. 26 – 28. Процедура розгляду наукового досягнення здобувача ступеню доктора наук разом із подвійним підтвердженням з боку Національного агентства (протягом двох місяців кожне) виглядає зразком абсолютно незрозумілого бюрократичного маразму, який не має жодного логічного пояснення і ставить на меті повний контроль з боку Національного агентства над процедурою захисту наукових досягнень. Говорячи мовою Національного агентства «Така пропозиція протирічить базовому принципу реформи вищої освіти – поступовому збільшенню автономії й відповідальності ЗВО. … Звертаємо увагу, що*	**Враховано частково** **Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Водночас, відповідно до пункту 9 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство: розробляє положення про

26		*відповідно до чинного закону «Про вищу освіту», повноваження з присудження наукових ступенів має бути передано закладам вищої освіти. Відповідна норма набуває сили з січня 2021 року».*	акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність». Відтак, до повноважень Національного агентства належить не лише акредитація спеціалізованих вчених рад, а й, також, контроль за їх діяльністю.
26	Національне агентство не пізніше двох місяців з дня отримання відповідного повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в	**Микола Ткачук** Національне агентство не пізніше **двох тижнів (або одного місяця)** з дня отримання відповідного повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системи Національного агентства.	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.

26	інформаційній системи Національного агентства.	*Пропонується скоротити термін ухвалення рішення щодо підтвердження до 2 тижнів або одного місяця. Загальна процедура підготовки до захисту наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук може сягати до одного року, що може вимагати актуалізації бази дослідження та може бути проблемою з огляду на п. 14 цього Порядку. Тому пропонується скоротити по суті формальний етап підготовки до захисту наукового досягнення з урахуванням попередньої акредитації вченої ради у НАЗЯВО та довіри до кваліфікації її членів.*	
		Сумський державний університет ~~**Національне агентство не пізніше двох місяців з дня отримання відповідного повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системи Національного агентства.**~~	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.

26		*Для захисту докторів філософії Національне агентство не підтверджує відповідність рецензентів окремо, рецензенти і опоненти оцінюються один раз у сукупності, для докторських дисертацій окреме оцінювання суттєво розтягує у часі процедуру захисту – від подачі першої заяви до видачі диплому може пройти **16 місяців**!* *Оцінювання відповідності теми дисертації профілю ради, компетентності рецензентів та опонентів можна здійснити один раз (п. 28).*	
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України ~~**Національне агентство не пізніше двох місяців з дня отримання відповідного повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства.**~~	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.

26		**Національна академія педагогічних наук України** ~~**Національне агентство не пізніше двох місяців з дня отримання відповідного повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства.**~~ *Це сприятиме підвищенню оперативності роботи спеціалізованої ради та зменшить забюрократизованість, а також відповідатиме дотриманню університетської автономії та академічної свободи.*	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.
		В.К. Малолітнева **к.ю.н. учений секретар Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К. Мамутова НАН України**	**Враховано**

		Досить тривалий строк для ухвалення рішення Національним агентством, враховуючи, що рішення вже ухвалено постійно діючою радою). Крім того, відбувається дублювання функцій, обмеження свободи спеціалізованих вчених рад, і одразу ставить питання про некомпетентність спеціалізованих вчених рад, рішення яких щодо вибору рецензентів та відповідності профілю ради тематиці досліджень, мають бути додатково перезатвердженні Національним агентством. Пропонується виключити даний пункт з Порядку.	В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.
26	З метою проведення апробації наукового досягнення рецензенти організовують та проводять публічний фаховий семінар. Фаховий семінар проводиться не пізніше двох місяців з дня оприлюднення в інформаційній системі Національного агентства відомостей, передбачених абзацом чотири пункту 26 цього Порядку.	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *Абзац 5 п. 26 про організацію фахового семінару щодо апробації докторської дисертації не відповідає абзацу 4 п. 16 щодо апробації дисертації доктора філософії. У п. 16 фаховий семінар організовує керівник структурного підрозділу, що є логічним і зрозумілим, а у п. 26 семінар організовують і проводять рецензенти (їх, до речі, три особи). Пропонуємо організацію семінару в обох випадках покласти на керівника структурного підрозділу за профілем дисертації.*	**Відхилено** З урахуванням пропозицій Наукового комітету та з метою уніфікації процедури апробації наукових досягнень здобувачів наукових ступенів в новій редакції проєкту передбачається покласти організацію та проведення фахового семінару на рецензентів спільно з керівником структурного підрозділу, на базі якого здійснюється апробація.

26		**Національна академія педагогічних наук України** З метою проведення апробації наукового досягнення ~~рецензенти організовують та проводять публічний фаховий семінар~~ **організовується і проводиться публічний фаховий семінар за участі рецензентів**. Фаховий семінар проводиться не пізніше двох місяців з дня оприлюднення в інформаційній системі Національного агентства відомостей, передбачених абзацом чотири пункту 26 цього Порядку. *Це сприятиме підвищенню оперативності роботи спеціалізованої ради та зменшить забюрократизованість, а також відповідатиме дотриманню університетської автономії та академічної свободи.*	**Відхилено** Зауваження, що організація та проведення фахового семінару рецензентами сприяє забюрократизованості та зазіхає на університетську автономію та академічну свободу потребує додаткового обґрунтування.
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України З метою проведення апробації наукового досягнення рецензенти організовують та проводять публічний фаховий семінар. Фаховий семінар проводиться не пізніше **одного місяця** з дня прийняття рішення про його проведення.	**Враховано** Згідно п. 16 чинного Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 та п. 3.5 чинного Положення про

26			спеціалізовану вчену раду, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14 вересня 2011 р. N 1059 заклад вищої освіти або наукова установа, в якій виконувалася дисертація або до якої був прикріплений здобувач, проводить попередню експертизу дисертації та робить висновок про наукову та практичну цінність її результатів. Висновок видається здобувачеві не пізніше ніж через три місяці після надходження для попередньої експертизи докторської дисертації. Пропонується скоротити строк до двох місяців для експертизи докторської дисертації, визначив, що фаховий семінар проводиться не пізніше одного місяця з дня доручення рецензентам провести апробацію наукового досягнення, а висновок надається здобувачеві не раніше двох тижнів та не пізніше одного місяця після проведення фахового семінару.
	Рецензенти, розглянувши наукове досягнення та наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару готують спільний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукового досягнення. У висновку зазначається інформація про		

26	відповідність наукового досягнення вимогам, передбаченим пунктами 11-12, 46 цього Порядку, кількість наукових публікацій, повноту оприлюднення результатів наукового досягнення та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою наукового досягнення, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у разі їх встановлення). Для здобувачів ступеня доктора наук, що спеціалізуються в межах галузей знань “Біологія”, “Ветеринарна медицина” та “Охорона здоров’я” висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи наукових досліджень. Рецензенти забезпечують об’єктивність підготовленого ними висновку та засвідчують його власними підписами.		
	Не пізніше двох місяців з дня проведення фахового семінару рецензенти надають висновок про наукову новизну, теоретичне та	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Не пізніше **одного** місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти надають висновок про наукову новизну, теоретичне та	**Враховано**

26	практичне значення результатів наукового досягнення (у двох примірниках) здобувачу ступеня доктора наук. Після видачі здобувачеві висновку забороняється вносити зміни до тексту наукового досягнення.	практичне значення результатів наукового досягнення (у двох примірниках) здобувачу ступеня доктора наук. Після видачі здобувачеві висновку забороняється вносити зміни до тексту наукового досягнення.	З метою надання можливості врахувати висловлені під час фахового семінару зауваження та пропозиції, пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «У строк не раніше двох тижнів та не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти надають свій висновок (у двох примірниках) здобувачу ступеня доктора наук. Після видачі здобувачеві висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей)».
		Національна академія педагогічних наук України ~~… Не пізніше двох місяців з дня проведення фахового семінару рецензенти~~ **За результатами наукового обговорення під час фахового семінару (за потреби) відповідно до пропозицій/зауважень рецензентів здобувач протягом місяця може вносити зміни до тексту роботи, після чого рецензенти не пізніше місяця** надають висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукового досягнення (у двох примірниках) здобувачу ступеня доктора наук. ~~Після видачі здобувачеві~~	**Враховано частково** З метою надання можливості врахувати висловлені під час фахового семінару зауваження та пропозиції, пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «У строк не раніше двох тижнів та не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти надають свій висновок (у двох примірниках) здобувачу ступеня доктора

		~~висновку забороняється вносити зміни до тексту наукового досягнення.~~ *Неможливість вносити зміни до тексту дисертації нівелюють основну мету проведення такого фахового семінару, а саме – у процесі фахового обговорення і наукової дискусії, можуть бути внесені важливі і слушні пропозиції/зауваження щодо можливостей покращити дисертаційну роботу. Є пропозиція за результатами наукового обговорення під час фахового семінару (за потреби) визначати термін доопрацювання здобувачем його дисертаційної роботи, і, в разі необхідності призначити повторне слухання.*	наук. Після видачі здобувачеві висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей)».
26		**Національна академія педагогічних наук України** **У разі необхідності один із рецензентів або один із офіційних опонентів, який надав позитивний відгук, може брати участь у засіданні ради з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу. Присутність здобувача наукового ступеня на засіданні спеціалізованої вченої ради під час захисту наукового досягнення (дисертації) – обов'язкова.** *Враховуючи сучасні реалії в умовах пандемії, можемо спостерігати поступове*	**Враховано частково** Висловлена пропозиція не стосується предмету регулювання п. 26 проєкту Порядку. Водночас, вона буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.

		переформатування звичної (очної) наукової діяльності установ (наукових конференцій, наукових зібрань, вчених рад, фахових семінарів) в онлайн-формат. *Слід внести в проєкт процедуру проведення онлайн-захистів і додатковий пункт щодо можливості проведення захисту дисертаційної роботи в онлайн-форматі за умови пролонгованої дії карантинних обмежень і заборон.*	
26		**Сумський державний університет** Не пізніше **одного місяця** з дня проведення фахового семінару рецензенти надають висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукового досягнення (у двох примірниках) здобувачу ступеня доктора наук. **В окремих випадках, за необхідності вивчення рецензентами додаткових матеріалів по дисертації, цей термін може бути продовжений, але не більше ніж на місяць.** Після видачі здобувачеві висновку забороняється вносити зміни до тексту наукового досягнення. *Підготовка тексту самого висновку не займає багато часу, сама ж новизна, теоретичне та практичне значення результатів наукового*	**Враховано частково** З метою надання можливості врахувати висловлені під час фахового семінару зауваження та пропозиції, пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «У строк не раніше двох тижнів та не пізніше одного місяця з дня проведення фахового семінару рецензенти надають свій висновок (у двох примірниках) здобувачу ступеня доктора наук. Після видачі здобувачеві висновку забороняється вносити зміни до тексту дисертації та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей)».

		досягнення формулюється вже під час самого фахового семінару. Втім, за результатами семінару може виникнути необхідність для рецензентів вивчити додаткові матеріали для підготовки об'єктивного висновку.	
	27. За умови позитивного висновку постійно діюча рада на найближчому черговому засіданні ухвалює рішення про призначення трьох офіційних опонентів – компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, що мають ступінь доктора наук.	**Микола Ткачук** За умови позитивного висновку постійно діюча рада на найближчому черговому засіданні ухвалює рішення про призначення трьох офіційних опонентів – компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, що мають ступінь доктора наук та не менше 5 статей у фахових виданнях України або іноземних виданнях та/або є учасникам наукових проєктів за проблемним полем представленого дослідження за останні 3 роки. *Пропонується встановити чіткі вимоги до офіційних опонентів та прибрати обов'язковість погодження їх у НАЗЯВО (або ж скоротити термін ухвалення рішення щодо їх підтвердження).* *Пропозиція ґрунтується на можливості скоротити формальні етапи комунікації з секретаріатом НАЗЯВО, фахівці якого не можуть бути експертами в усіх галузях знань та можуть не розуміти галузевої специфіки,*	**Враховано** Передбачено визначити вимоги до опонентів в новій редакції проєкту Порядку, та, водночас, виключено процедуру підтвердження відповідності опонентів як компетентних вчених Національним агентством.

27		*залишивши можливості контролю з його сторони. Загальна процедура підготовки до захисту наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук може сягати до одного року, що може вимагати актуалізації бази дослідження та може бути проблемою з огляду на п. 14 цього Порядку.*	
		Сумський державний університет 27. За умови позитивного висновку постійно діюча рада на найближчому черговому засіданні ухвалює рішення про призначення трьох офіційних опонентів – компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, що мають ступінь доктора наук. **Офіційними опонентами не можуть бути працівники організації де працює, чи проходив підготовку здобувач, співавтори наукових праць, у яких опубліковані наукові досягнення, що виносяться на захист, а також особи, які мають потенційний конфлікт інтересів зі здобувачем наукового ступеня. На офіційних опонентів також поширюються інші вимоги, у тому числі щодо рівня кваліфікації, та компетентності, які встановлюються для членів спеціалізованої вченої ради.**	**Враховано** Передбачено визначити вимоги до опонентів в новій редакції проєкту Порядку.

27		*Ніде не зазначаються вимоги до кваліфікації опонентів та місця їх роботи. При захисті докторських дисертацій опоненти не є членами спецради. Логічним було б прописати саме в цьому Порядку вимоги до офіційних опонентів.*	
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України 27. За умови позитивного висновку, постійно діюча рада на найближчому черговому засіданні ухвалює **рішення про прийняття наукового досягнення до захисту і призначає трьох офіційних опонентів** – компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, що мають ступінь доктора наук.	**Враховано** Пропонується викласти абзац перший п. 27 проєкту Порядку у відповідній редакції: «За умови позитивного висновку, постійно діюча рада на найближчому черговому засіданні приймає наукові досягнення до захисту і призначає трьох опонентів, що мають ступінь доктора наук». Водночас, визначення термінів, зокрема «компетентний вчений за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукові досягнення (дисертацію) здобувача наукового ступеня», передбачено закріпити в окремому пункті проєкту Порядку.
		Вінницький національний аграрний університет	**Враховано частково**

		Зазначити чіткий порядок дій здобувача при отриманні негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів (наприклад, повторне проходження фахового семінару із чітко зазначеними термінами тощо).	Пропонується доповнити проєкт Порядку відповідними положеннями наступного змісту: «У разі негативного висновку постійно діюча рада не приймає наукове досягнення до захисту і видає здобувачеві витяг з протоколу засідання ради з мотивуванням відмови у прийнятті наукового досягнення до захисту та повертає всі подані матеріали».
27	Протягом трьох робочих днів з дня ухвалення рішення про призначення офіційних опонентів на офіційному вебсайті закладу (установи) оприлюднюються наукове досягнення здобувача ступеня доктора наук, наукова доповідь (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукового досягнення, а також інформація про призначення офіційних опонентів. Відповідні документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром).	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Протягом трьох робочих днів з дня ухвалення **рішення про прийняття наукового досягнення до захисту** на офіційному вебсайті закладу (установи) оприлюднюються наукове досягнення здобувача ступеня доктора наук, наукова доповідь (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів наукового досягнення, а також інформація про призначення офіційних опонентів. Відповідні документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром).	**Враховано** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступні редакції: «Протягом трьох робочих днів з дня прийняття наукових досягнень до захисту на офіційному вебсайті закладу (установи) оприлюднюються наукові досягнення здобувача ступеня доктора наук, наукова доповідь (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), висновок рецензентів, а також інформація про призначення опонентів. Відповідні документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром)».

28	28. Протягом п'яти робочих днів з дня ухвалення рішення про призначення офіційних опонентів технічний секретар подає через інформаційну систему до Національного агентства відповідне повідомлення у порядку, визначеному Положенням про акредитацію.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** 28. Протягом п'яти робочих днів з дня ухвалення **рішення про прийняття наукового досягнення до захисту** технічний секретар подає через інформаційну систему до Національного агентства відповідне повідомлення у порядку, визначеному Положенням про акредитацію. (при цьому у повідомленні надається інформація про рецензентів, опонентів, висновок, тощо аналогічно до акредитації разової ради)	**Враховано частково** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження Національним агентством відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Відтак, пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «Протягом п'яти робочих днів з дня прийняття наукових досягнень до захисту, технічний секретар, в порядку визначеному Національним агентством, подає повідомлення, яке оприлюднюється в інформаційній системі Національного агентства».
		Національна академія педагогічних наук України 28. Протягом п'яти робочих днів з дня ухвалення рішення про призначення офіційних опонентів технічний секретар ~~подає через інформаційну систему до Національного агентства відповідне повідомлення у порядку,~~	**Враховано редакційно** Відповідно до пункту 9 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство: розробляє положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва) та

28		~~визначеному Положенням про акредитацію~~ **інформує через інформаційну систему Національне агентства про відповідне рішення постійно діючої спеціалізованої вченої ради.** *Визначена у проєкті процедура затягуватиме процес розгляду дисертації у спеціалізованій вченій раді.*	подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність». Відтак, до повноважень Національного агентства належить не лише акредитація спеціалізованих вчених рад, а також контроль за їх діяльністю. Водночас, в новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою. Відтак, пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції: «Протягом п'яти робочих днів з дня прийняття наукових досягнень до захисту, технічний секретар, в порядку визначеному Національним агентством, подає повідомлення, яке оприлюднюється в інформаційній системі Національного агентства».
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»	

28	Не пізніше двох місяців з дня отримання повідомлення Національне агентство в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо відповідності офіційних опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства.	Не пізніше двох місяців, а у разі, якщо офіційні опоненти є членами постійних спеціалізованих вчених рад, **то не пізніше тижня,** з дня отримання повідомлення Національне агентство в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо відповідності офіційних опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлене наукове досягнення здобувача. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства.	**Відхилено** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності опонентів як компетентних вчених за тематикою, у межах якої підготовлено наукові досягнення здобувача.
		Сумський державний університет **Не пізніше одного місяця з дня отримання повідомлення Національне агентство ухвалює рішення щодо відповідності теми дисертації профілю постійно діючої ради та відповідності рецензентів і опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача.** Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства. *Об'єднання цих процедур суттєво скоротить тривалість захисту докторської дисертації.*	**Відхилено** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності опонентів як компетентних вчених за тематикою, у межах якої підготовлено наукові досягнення здобувача.

		Микола Ткачук П. 28. ч. 2. Національне агентство здійснює вибіркову перевірку обґрунтованості призначення офіційних опонентів протягом одного місяця. *Загальна процедура підготовки до захисту наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук може сягати до одного року, що може вимагати актуалізації бази дослідження та може бути проблемою з огляду на п. 14 цього Порядку.*	**Відхилено** Зазначена пропозиція містить корупційні ризики, і не може бути підтримана. Водночас, в новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності опонентів як компетентних вчених за тематикою, у межах якої підготовлено наукові досягнення здобувача.
28		**Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *Слід звернути увагу на те, що пунктами 28, 30 Порядку Національному агентству надано повноваження ухвалювати рішення щодо відповідності офіційних опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якого підготовлене наукове досягнення здобувача.* *Втім, ані ст. 18 Закону України «Про вищу освіту», ані Статутом Національного агентства, затвердженим постановою КМУ від 15 квітня 2015 р. N2 244 (в редакції*	**Відхилено** Згідно ст. 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Відповідно до пункту 9 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство розробляє положення про акредитацію

		постанови КМУ від 21 серпня 2019 р. N 761) до компетенції НАЗЯВО не віднесено вирішення зазначеного питання. *У зв'язку з цим зазначені пункти Порядку мають бути приведені у відповідність із ч. 2 ст. 19 Конституції України, якою встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.*	спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність. Водночас, в новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності опонентів як компетентних вчених за тематикою, у межах якої підготовлено наукові досягнення здобувача.
28		**В.К. Малолітнева** **к.ю.н. учений секретар Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К. Мамутова НАН України** *Не встановлено порядку дій у разі не ухвалення такого рішення Національним агентством. Крім того, це досить тривалий строк для ухвалення рішення, яке вже прийнято вченою радою.* *Аналогічно до п. 2 постає питання щодо дублювання функцій та ролі вчених рад у*	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності опонентів як компетентних вчених за тематикою, у межах якої підготовлено наукові досягнення здобувача. **Враховано**

28		*даному питанні, якщо рішення ухвалюється Національним агентством* *Тобто у разі випадків затягування строків процедура підготовки до захисту наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук може становити майже* ***один рік****. Більша частина даного строку пов'язана із розміщенням повідомлень Національним агентством та ухваленням ним рішень, які вже прийняті членами постійно діючої ради, що потребує скорочення.* *Крім того, повторний розгляд та ухвалення Національним агентством рішень за питаннями, з яких вже прийнято рішення постійно діючими радами, становить обмеження свободи діяльності таких рад, дублювання функцій, затягування часу. Дане положення бере за основу підхід, згідно з яким члени ради не є компетентними у даних питаннях.*	Відповідно до пункту 9 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство розробляє положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад (спеціалізованих рад з присудження ступеня доктора мистецтва) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та контролює їх діяльність. Водночас, в новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України Не пізніше **одного** місяця з дня отримання повідомлення Національне агентство в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, підтверджує відповідність профілю постійно діючої ради тематиці	**Враховано частково** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення

		дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідність рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою **шляхом оприлюднення повідомлення про захист наукового досягнення** в інформаційній системі Національного агентства.	здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.
		Національна академія педагогічних наук України ~~**Не пізніше двох місяців з дня отримання повідомлення Національне агентство в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо відповідності офіційних опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційній системі Національного агентства.**~~ *Обмежується університетська автономія та академічна свобода. Постійно діюча спеціалізована вчена рада здатна самостійно встановити відповідності офіційних опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача.*	**Враховано** Відповідно до пункту 9 частини першої ст. 18 Закону України «Про вищу освіту» Національне агентство <u>контролює діяльність спеціалізованих вчених рад</u>. Водночас, в новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження відповідності профілю постійно діючої ради тематиці дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача, та відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за вказаною тематикою.

		Втручання Національного агентства у цей процес може трактуватися як порушується принцип інституційної автономії.	
29	29. Один друкований примірник наукового досягнення та один примірник наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей) не пізніше, ніж через десять робочих днів після оприлюднення відомостей про встановлення відповідності офіційних опонентів Національним агентством, передається технічним секретарем до бібліотеки закладу (установи), де відбудеться захист. За умови успішного захисту до примірника наукового досягнення прикріплюється примірник рішення постійно діючої ради про присудження наукового ступеня, підписаний головою та членами постійно діючої ради, що були присутні під час захисту дисертації та підтримали присудження ступеня доктора наук здобувачеві.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Один друкований примірник наукового досягнення та один примірник наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей) не пізніше, ніж через десять робочих днів після оприлюднення **повідомлення про захист наукового досягнення** Національним агентством, передається технічним секретарем до бібліотеки закладу (установи), де відбудеться захист. За умови успішного захисту до примірника наукового досягнення прикріплюється примірник рішення постійно діючої ради про присудження наукового ступеня, підписаний головою та членами постійно діючої ради, що були присутні під час захисту дисертації та підтримали присудження ступеня доктора наук здобувачеві.	**Враховано частково** Пропонується передбачити у новій редакції проєкту Порядку, що один друкований примірник наукових досягнень та один примірник наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або за сукупністю статей) не пізніше, ніж через десять робочих днів після оприлюднення відомостей, визначених абзацом другим пункту 27 Порядку, передається технічним секретарем до бібліотеки закладу (установи), де проводитиметься захист.
		Приазовський державний технічний університет	

29		*Якщо серед присутніх на засіданні під час захисту дисертації членів ради хтось не підтримував присудження ступеня, чи потрібний його підпис на рішення про присудження наукового ступеня, адже проголосувати «за» можуть 4/5 від присутніх (відповідно п. 38). Це необхідно пояснити в п. 29.*	**Враховано** Пропонується передбачити у новій редакції проєкту Порядку, що до примірника наукового досягнення (дисертації), що зберігається у бібліотеці закладу (установи), де проводився захист, прикріплюється примірник рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня, засвідчений підписом голови цієї ради.
	30. За наслідками вивчення наукового досягнення та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), а також наукових статей, зарахованих за темою наукового досягнення (у разі захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії), протягом двох місяців з дня оприлюднення відомостей про встановлення відповідності офіційних опонентів Національним агентством кожен офіційний опонент подає постійно діючій раді відгук, у якому визначається: ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і	**Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України** 30. За наслідками вивчення наукового досягнення та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), а також наукових статей, зарахованих за темою наукового досягнення (у разі захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії), протягом двох місяців з дня оприлюднення відомостей про встановлення відповідності офіційних опонентів Національним агентством кожен офіційний опонент подає постійно діючій раді відгук, у якому визначається: ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у науковому досягненні, їх новизна, повнота викладу в	**Відхилено** Відповідно до частини шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», <u>якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій спеціалізованій вченій раді,</u> науковий керівник (консультант), <u>офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу</u>, та голова відповідної спеціалізованої вченої ради <u>позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки,</u> а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.

30	рекомендацій, сформульованих у науковому досягненні, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою наукового досягнення, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у разі їх встановлення). Офіційний опонент забезпечує об'єктивність підготовленого відгуку та засвідчує його власним підписом.	наукових публікаціях, зарахованих за темою наукового досягнення, відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у разі їх встановлення). Офіційний опонент **перевіряє дисертацію на відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності на підставі довідки про перевірку дисертації на плагіат.**	Відтак, наявність чи відсутність довідки про перевірку дисертації на плагіат не скасовує відповідальності офіційних опонентів у разі виявлення академічного плагіату.
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» *У разі, якщо опоненти є членами постійних спеціалізованих вчених рад, пропонуємо термін підготовки та подачі постійно діючій раді відгуку офіційного опонента із двох місяців змінити на тиждень.*	**Відхилено** Пропозиція, що офіційним опонентам, які є членами постійно діючих спеціалізованих вчених рад, достатньо одного тижня для фахової ґрунтовної експертизи наукового досягнення здобувача ступеня доктора потребує додаткового обґрунтування.
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України За наслідками вивчення наукового досягнення **або** наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), а також наукових статей, зарахованих за темою наукового	**Враховано частково** Пропозиція, що офіційний опонент вивчає або наукове досягнення, або наукову доповідь, у випадку наявності обох, унеможливить проведення фахової та ґрунтовної експертизи.

		досягнення (у разі захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії), протягом **одного місяця** з дня оприлюднення **повідомлення про захист наукового досягнення** Національним агентством кожен офіційний опонент подає постійно діючій раді відгук ... *Даний строк є надмірним затягуванням процесу захисту.*	Водночас, пропонується скоротити строк експертизи опонентами до одного місяця.
30		**Національний університет «Одеська юридична академія»** За наслідками вивчення наукового досягнення та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), а також наукових статей, зарахованих за темою наукового досягнення (у разі захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії), протягом двох місяців з дня оприлюднення відомостей про встановлення відповідності офіційних опонентів Національним агентством кожен офіційний опонент подає постійно діючій раді відгук, у якому визначається: ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у науковому досягненні, їх новизна, повнота викладу в наукових	**Відхилено** Відповідно до частини шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та голова відповідної спеціалізованої вченої ради позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої

30		публікаціях, зарахованих за темою наукового досягнення, **виявлені порушення академічної доброчесності** (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у разі їх встановлення). Офіційний опонент забезпечує об'єктивність підготовленого відгуку та засвідчує його власним підписом. *У пункті 30 порядку закріплено, що «кожен офіційний опонент подає постійно діючій раді відгук, у якому визначається: ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у науковому досягненні, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою наукового досягнення, <u>відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у разі їх встановлення)</u>». Хотілося б відзначити, що офіційний опонент може помітити порушення академічної доброчесності, але в цілому щодо дисертації виявити усі такі порушення він не має можливості без проведення професійної експертизи на цей випадок. Таку експертизу мають проводити спеціалізовані організації. Тому замість підкреслених слів, вбачається доцільним наступне формулювання:* «виявлені порушення академічної доброчесності (із	вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Відтак, відповідальність офіційних опонентів у разі виявлення академічного плагіату наступає незалежно від того, мали вони можливість провести професійну експертизу, чи ні.

		зазначенням виду та змісту кожного порушення у разі їх встановлення)».	
30		**Національна академія педагогічних наук України** 30. За наслідками вивчення наукового досягнення та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей), а також наукових статей, зарахованих за темою наукового досягнення (у разі захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії), протягом двох місяців з дня оприлюднення відомостей про встановлення відповідності офіційних опонентів Національним агентством кожен офіційний опонент подає постійно діючій раді відгук, у якому визначається: ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у науковому досягненні, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою наукового досягнення, відсутність (наявність) порушень ~~академічної доброчесності~~ **норм Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII, академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, інших порушень академічної доброчесності,**	**Враховано частково** Відповідно до частини другої ст. 42 Закону України «Про освіту» дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками, зокрема, передбачає дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права. Відтак, в посиланні на спеціальний закон, що регулює питання авторського права не має потреби. Водночас, у новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, згідно якого кожен опонент подає спеціалізованій вченій раді відгук, у якому визначається ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність або наявність порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, інших порушень академічної доброчесності, визначених законодавством про

		визначених законодавством про освіту) (із зазначенням виду та змісту кожного порушення у разі їх встановлення)».	освіту; із зазначенням виду та змісту кожного порушення у випадку їх встановлення).
30	Якщо відгук не відповідає вимогам, встановленим абзацом першим пункту 30 цього Порядку, постійно діюча рада на найближчому засіданні повертає його офіційному опоненту для доопрацювання в межах строку, визначеного абзацом першим пункту 30 Порядку, або ухвалює рішення про заміну офіційного опонента.	**Приазовський державний технічний університет** Якщо відгук не відповідає вимогам, встановленим абзацом першим пункту 30 цього Порядку, постійно діюча рада на найближчому засіданні повертає його офіційному опоненту для доопрацювання в межах строку, визначеного абзацом першим пункту 30 Порядку. **В іншому разі або у разі неможливості виконання обов’язків офіційного опонента, постійно діюча рада ухвалює рішення про заміну офіційного опонента**.	**Враховано редакційно** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, якщо відгук не відповідає встановленим вимогам, спеціалізована вчена рада повертає його офіційному опоненту та визначає строк для доопрацювання або приймає рішення про заміну офіційного опонента. У разі неможливості виконання обов'язків рецензентом або опонентом постійно діюча рада на найближчому засіданні приймає рішення про їх заміну.
		Національна академія педагогічних наук України Якщо відгук не відповідає вимогам, встановленим абзацом першим пункту 30 цього Порядку, постійно діюча рада на найближчому засіданні повертає його офіційному опоненту для доопрацювання в межах строку, визначеного абзацом першим пункту 30 Порядку, або ухвалює рішення про заміну офіційного опонента.	**Враховано** Ідентичний текст наведено в абзаці другому пункту 30 проєкту Порядку. Водночас, у новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, якщо відгук не відповідає встановленим вимогам, спеціалізована вчена рада повертає його офіційному опоненту та визначає строк для

			доопрацювання або приймає рішення про заміну офіційного опонента. У разі неможливості виконання обов'язків рецензентом або опонентом постійно діюча рада на найближчому засіданні приймає рішення про їх заміну.
30	У випадку заміни офіційного опонента технічний секретар протягом п'яти робочих днів подає повідомлення про заміну офіційного опонента через інформаційну систему до Національного агентства.	**Національна академія педагогічних наук України** У випадку заміни офіційного опонента технічний секретар протягом п'яти робочих днів ~~**подає повідомлення про заміну офіційного опонента через інформаційну систему до Національного агентства**~~ **з дня прийняття постійно діючою спеціалізованою вченою радою рішення, інформує через інформаційну систему Національне агентство про заміну офіційного опонента**. *Це сприятиме підвищенню оперативності роботи спеціалізованої ради та зменшить забюрократизованість.*	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження Національним агентством відповідності опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якого підготовлено наукове досягнення здобувача, зокрема, у випадку заміни.
	Національне агентство не пізніше двох місяців з дня подання повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо відповідності офіційного опонента як	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Національне агентство не пізніше **одного місяця** з дня подання повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо відповідності	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження Національним агентством відповідності опонентів як

	компетентного вченого за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційної системи Національного агентства та офіційному вебсайті закладу (установи).	офіційного опонента як компетентного вченого за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційної системи Національного агентства та офіційному вебсайті закладу (установи). *Даний строк є надмірним затягуванням процесу захисту.*	компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якого підготовлено наукове досягнення здобувача, зокрема, у випадку заміни.
30		**Національна академія педагогічних наук України** ~~**Національне агентство не пізніше двох місяців з дня подання повідомлення в порядку, визначеному Положенням про акредитацію, ухвалює рішення щодо відповідності офіційного опонента як компетентного вченого за тематикою дослідження, у межах якої підготовлено наукове досягнення здобувача. Відомості про ухвалене рішення оприлюднюються в інформаційної системи Національного агентства та офіційному вебсайті закладу (установи)....**~~ *Обмежується університетська автономія та академічна свобода.*	**Враховано** В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження Національним агентством відповідності опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якого підготовлено наукове досягнення здобувача, зокрема, у випадку заміни.

30	Після надходження до постійно діючої ради відгуків усіх офіційних опонентів, члени ради у робочому порядку погоджують дату проведення захисту наукового досягнення, яка призначається головою постійно діючої ради у строк не раніше двох та не пізніше чотирьох тижнів з дня одержання останнього відгуку офіційного опонента. Протягом трьох робочих днів після погодження дати проведення захисту наукового досягнення на офіційному вебсайті відповідного закладу (установи) оприлюднюються відгуки офіційних опонентів та інформація про дату, час та місце проведення захисту наукового досягнення. Відповідні документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром). У такий же строк письмові копії відгуків опонентів видаються здобувачу ступеня доктора наук на ознайомлення.	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *Щодо призначення дати захисту пропонуємо збільшити граничний термін до 6 тижнів, так як обмеження залишає для вибору дати захисту лише півмісяця, з урахуванням обмеження у 12 засідань це може призвести до відсутності кворуму (п. 35).*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що після надходження до постійно діючої ради відгуків усіх опонентів, постійно діюча рада призначає дату проведення захисту наукових досягнень у строк не раніше одного та не пізніше двох місяців з дня надходження останнього відгуку опонента.
		Національний університет «Одеська юридична академія» Після надходження до постійно діючої ради відгуків усіх офіційних опонентів, члени ради у робочому порядку погоджують дату проведення захисту наукового досягнення, яка призначається головою постійно діючої ради у строк не раніше двох та не пізніше чотирьох тижнів з дня одержання останнього відгуку офіційного опонента. Протягом **п’яти робочих днів** після погодження дати проведення захисту наукового досягнення на офіційному веб-сайті відповідного закладу (установи) оприлюднюються відгуки офіційних опонентів та інформація про дату, час та місце проведення	**Відхилено** Пропозиція потребує додаткового обґрунтування.

30		захисту наукового досягнення. Відповідні документи оприлюднюються у форматі PDF (з текстовим шаром). У такий же строк письмові копії відгуків опонентів видаються здобувачу ступеня доктора наук на ознайомлення. *Як зазначено, протягом трьох робочих днів після погодження дати проведення захисту наукового досягнення на офіційному веб-сайті відповідного закладу (установи) оприлюднюються відгуки офіційних опонентів та інформація про дату, час та місце проведення захисту наукового досягнення. Вважаємо, що цей термін є дуже коротким та пропонуємо продовжити його до 5 робочих днів.*	
	31. У разі неможливості виконання обов'язків рецензентом або офіційним опонентом постійно діюча рада ухвалює рішення про його заміну, яке розглядається на найближчому засіданні.	**Приазовський державний технічний університет** 31. У разі неможливості виконання обов’язків рецензентом або офіційним опонентом процедура заміни рецензента або офіційного опонента здійснюється відповідно до абзаців третього-четвертого пункту 30 цього порядку.	**Враховано частково** Запропоновано викласти абзаци третій-четвертий пункту 30 проєкту Порядку у новій редакції, та, відповідно, виключити пункт 31.
		Національна академія педагогічних наук України	

31		У разі неможливості виконання обов'язків рецензентом або офіційним опонентом постійно діюча рада ухвалює рішення про його заміну, яке розглядається на найближчому засіданні. **У випадку заміни рецензента або офіційного опонента, технічний секретар протягом п'яти робочих днів інформує через інформаційну систему Національного агентства про зміну рецензента або офіційного опонента .** *Це сприятиме підвищенню оперативності роботи спеціалізованої ради та зменшить забюрократизованість.*	**Відхилено** Запропоновано викласти абзаци третій-четвертий пункту 30 проєкту Порядку у новій редакції, та, відповідно, виключити пункт 31. В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження Національним агентством відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якого підготовлено наукове досягнення здобувача, зокрема, у випадку заміни.
31	У такому випадку процедура заміни рецензента або офіційного опонента здійснюється відповідно до абзаців третього-четвертого пункту 30 цього Порядку.	**Приазовський державний технічний університет** ~~**У такому випадку процедура заміни рецензента або офіційного опонента здійснюється відповідно до абзаців третього-четвертого пункту 30 цього Порядку.**~~	**Враховано** Запропоновано викласти абзаци третій-четвертий пункту 30 проєкту Порядку у новій редакції, та, відповідно, виключити пункт 31. В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження Національним агентством відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якого підготовлено наукове досягнення здобувача, зокрема, у випадку заміни.

31		**Національна академія педагогічних наук України** ~~**У такому випадку процедура заміни рецензента або офіційного опонента здійснюється відповідно до абзаців третього-четвертого пункту 30 цього Порядку.**~~ *Обмежується університетська автономія та академічна свобода.*	**Враховано** Запропоновано викласти абзаци третій-четвертий пункту 30 проєкту Порядку у новій редакції, та, відповідно, виключити пункт 31. В новій редакції проєкту Порядку не передбачено процедури підтвердження Національним агентством відповідності рецензентів та опонентів як компетентних вчених за тематикою дослідження, у межах якого підготовлено наукове досягнення здобувача, зокрема, у випадку заміни.
	Процедура захисту наукового досягнення (дисертації)		
32	32. Протягом п’яти робочих днів після призначення дати захисту технічний секретар вносить до інформаційної системи Національного агентства відомості про дату, час та місце проведення захисту, відгуки офіційних опонентів та посилання на сторінку вебсайту закладу (установи), на якій оприлюднено відповідну інформацію.		

33	33. Будь-який вчений або група вчених може у письмовій або електронній формі звернутися до спеціалізованої вченої ради, у якій відбуватиметься захист наукового досягнення (дисертації), не пізніше п’яти робочих днів до дати захисту із відгуками або зауваженнями щодо наукового досягнення (дисертації). Під час публічного захисту спеціалізована вчена рада зобов’язана озвучити такі зауваження.	**Національний університет «Одеська юридична академія»** 33. Будь-який вчений або група вчених може у письмовій або електронній формі звернутися до спеціалізованої вченої ради, у якій відбуватиметься захист наукового досягнення (дисертації), не пізніше п’яти робочих днів до дати захисту **із вмотивованими та обґрунтованими** відгуками або зауваженнями щодо наукового досягнення (дисертації). Під час публічного захисту спеціалізована вчена рада зобов’язана озвучити такі зауваження. *Вважаємо, що зауваження та відгуки повинні бути вмотивованими та обґрунтованими.*	**Відхилено** Створює загрозу суб’єктивізму у визначенні, який відгук вважати мотивований та обґрунтований, а який - ні.
		Приазовський державний технічний університет Будь-який вчений або група вчених може у письмовій або електронній формі звернутися до спеціалізованої вченої ради, у якій відбуватиметься захист наукового досягнення (дисертації), не пізніше **двох** робочих днів до дати захисту із відгуками або зауваженнями щодо наукового досягнення (дисертації). Під час публічного захисту спеціалізована вчена рада зобов’язана озвучити такі зауваження.	**Враховано** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у новій редакції, з урахуванням пропозиції Приазовського державного технічного університету : «Будь-який суб’єкт наукової і науково-технічної діяльності може у письмовій або електронній формі звернутися до спеціалізованої вченої ради, у якій відбуватиметься захист наукових досягнень (дисертації), не пізніше двох робочих днів до дати

		Зменшення граничного терміну звернення вчених до спеціалізованої вченої ради дозволить збільшити кількість відгуків т зауважень, що підвищить об'єктивність та всебічність оцінки якості роботи.	захисту із відгуками або зауваженнями щодо наукового досягнення (дисертації). Під час публічного захисту спеціалізована вчена рада зобов'язана озвучити такі зауваження».
33		**Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України** *Суперечливим е запропонована редакція п. 33 Порядку: «*33. Будь-який вчений або група вчених може у письмовій або електронній формі звернутися до спеціалізованої вченої ради, у якій відбуватиметься захист наукового досягнення (дисертації) не пізніше п'яти робочих днів до дати захисту із відгуками або зауваженнями щодо наукового досягнення (дисертації). Під час захисту вчена рада зобов'язана озвучити такі зауваження.*» адже з урахуванням абзацу 5 п. 30 та п. 32 Порядку у наукової спільноти може фізично не буде часу на надсилання відгуку, адже весь строк до захисту буде з'їдений оприлюдненням інформації про по дату, час та місце проведення захисту. Врахувати редакційно (збільшити строки)*	**Враховано** Передбачено збільшити строки, визначені абзацом п'ятим п. 23, абзацом п'ятим п. 30 та п. 33 проєкту Порядку.

33		**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *У п. 33 сказано, що з відгуками та зауваженнями щодо дисертацій може звернутись будь-який вчений або група вчених. Не зрозуміло, чому не можуть звернутись фахівці-практики, зокрема з промислових підприємств.* *Це зовсім відокремлює наукову діяльність від реальних проблем промисловості та інших напрямків розвитку економіки України. Пропонуємо додати у п. 33, окрім вчених, фахівців-практиків, представників підприємств і організацій.*	**Враховано частково** Ст. 4 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» визначено суб'єктів наукової і науково-технічної діяльності. Ними є наукові працівники, науково-педагогічні працівники, аспіранти, ад'юнкти і докторанти, інші вчені, наукові установи, університети, академії, інститути, музеї, інші юридичні особи незалежно від форми власності, що мають відповідні наукові підрозділи, та громадські наукові організації. На підставі наведеного, передбачено уточнити суб'єкта звернення в п.33 проєкту Порядку, та викласти пункт у наступній редакції: ««Будь-який суб'єкт наукової і науково-технічної діяльності може у письмовій або електронній формі звернутися до спеціалізованої вченої ради, у якій відбуватиметься захист наукового досягнення (дисертації), не пізніше двох робочих днів до дати захисту із відгуками або зауваженнями щодо наукового досягнення (дисертації). Під час публічного захисту спеціалізована вчена рада зобов'язана озвучити такі зауваження».

34	34. За письмовою заявою здобувача вченого ступеня спеціалізована вчена рада зобов'язана проводити захист наукового досягнення (дисертації) навіть за наявності одного негативного відгуку від офіційного опонента. Якщо негативні відгуки надійшли від більше ніж одного офіційного опонента, захист не відбувається, а наукове досягнення (дисертація) повертається здобувачеві для доопрацювання і можливої повторної подачі до захисту. Про зняття наукового досягнення (дисертації) з розгляду технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення через інформаційну систему до Національного агентства.		
	35. Публічний захист наукового досягнення (дисертації) проводиться на засіданні відповідної спеціалізованої вченої ради. Засідання ради вважається правомочним за умови участі в ньому та голосуванні повного складу разової ради або не менш як двох третин складу постійно діючої ради.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Публічний захист наукового досягнення (дисертації) проводиться на засіданні відповідної спеціалізованої вченої ради **(з можливим використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю).** Засідання ради вважається правомочним за умови участі в ньому та голосуванні повного складу разової	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу

35	У разі необхідності один із рецензентів або один із офіційних опонентів, який надав позитивний відгук, може брати участь у засіданні ради з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу. Присутність здобувача наукового ступеня на засіданні спеціалізованої вченої ради під час захисту наукового досягнення (дисертації) – обов'язкова.	ради або не менш як двох третин складу постійно діючої ради.	(установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).
		Приазовський державний технічний університет *З огляду на нинішню ситуацію з карантином, термін продовження якого є невизначеним, вважаємо доцільним передбачити можливість дистанційного захисту дисертації.*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України ~~**У разі необхідності один із рецензентів або один із офіційних опонентів, який надав позитивний відгук, може брати участь у засіданні ради з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу. Присутність здобувача наукового ступеня на засіданні спеціалізованої вченої ради під час захисту наукового досягнення (дисертації) – обов'язкова.**~~	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).

35		**Сумський державний університет** **У разі необхідності, за умови надання усіх позитивних відгуків, засідання ради може бути проведено з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу.** ~~Присутність здобувача наукового ступеня на засіданні спеціалізованої вченої ради під час захисту наукового досягнення (дисертації) — обов'язкова.~~ *Нормальна європейська практика проводити захисти в режимі онлайн. Це також може знизити витрати на оплату проїзду та проживання опонентів та членів спецради, особливо це актуально, якщо один або більше опонентів – зарубіжні вчені.*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).
		Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України» *Нещодавніми змінами, які було внесено до Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою КМУ від 24 липня 2013 р. N 567, передбачено, що прилюдний захист дисертації проводиться на спеціалізованої вченої ради (з можливим використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю), яке*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу

35		*вважається правоможним у разі, коли в його проведенні взяло участь не менш як дві третини складу, а також не менш як чотири доктори наук з кожної спеціальності докторської і не менш як три доктори наук із спеціальності кандидатської дисертації (абз. 1 п. 22).* *Зі змісту наведеної норми не вбачається, що КМУ обмежує можливість будь-кого з членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів чи самого здобувача наукового ступеня брати участь у прилюдному захисті використанням* відеозв'язку в режимі реального часу. *Слід зазначити, що вказані зміни були зумовлені у тому числі, обставинами, викликаними поширенням коронавірусу COVID-19 та впровадженням на території держави карантину. Беручи до уваги можливе посилення карантину через поширення коронавірусу COVID-19, особливо у періоди сезонних загострень хвороб, надання права брати участь у прилюдному розглядати як спрямований на недопущення порушення роботи вчених рад.* *У зв'язку з цим доцільним слід визнати приведення абз. 2 п. 35 Порядку до вимог чинного законодавства України.*	(установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).

35		**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *Коли вже ми перейдемо до інформаційного суспільства та будемо використовувати найкращі практики проведення захисту з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій? Чому не дозволяється можливість захисту в режимі on-line? Ця норма суттєво обмежує участь закордонних вчених у захистах та збільшує витрати на його організацію та проведення. Крім того, в умовах пандемії Covid-19 та інших сучасних викликів, просто необхідно адаптуватися та змінюватися.*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).
		Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова *Не враховані умови он-лайн захистів. У цілому даний розділ суперечить постанові КМУ від 20 травня 2020 року № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання

35		*хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2*	особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).
		Національна академія наук України *У п. 35 йдеться про можливість онлайн-участі в засіданні спецради лише одного опонента чи рецензента і лише за наявності позитивного відгуку. Доцільно таке право надати також іншим опонентам та рецензентам, особливо іногороднім.*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).
		Антон Сошников **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *В пункті 35 проєкту Порядку доречно передбачити проведення захисту наукового досягнення (дисертації), за рішенням закладу вищої освіти (наукової установи) у форматі*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів

		відео конференції, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу вищої освіти (наукової установи) шляху доступу до відповідної відео конференції. Дане положення є досить актуальним свою під час введення обмежувальних санітарноепідеміологічних заходів, запроваджених Урядом України.	відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).
35		**Львівський державний університет внутрішніх справ** *У п. 35 слід передбачити можливість проведення захисту наукового досягнення (дисертації) з можливим використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу під час введення карантинних обмежень та/або стану надзвичайної ситуації на території України.*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).
	36. Заклад (установа) забезпечує відеозапис (з обов'язковим звукорядом)	**Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України »** *Наведена норма не містить відповіді на питання про те, як бути в тих випадках, коли*	**Відхилено**

36	публічного захисту наукового досягнення (дисертації), який оприлюднюється не пізніше п'яти робочих днів з дня проведення захисту на офіційному вебсайті закладу вищої освіти (наукової установи) або на іншому вебсайті з можливістю вільного перегляду та обов'язковим оприлюдненням посилання на офіційному вебсайті закладу (установи), де зберігається доступним для вільного перегляду не менше трьох місяців з дня ухвалення остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня.	*під час офіційного захисту через певні технічні проблеми продовження відеозапису виявилося неможливим. Чи має бути прийнято рішення про зупинення процесу прилюдного захисту? І якщо вирішити проблему у межах розумного строку не вбачається за можливе чи повинна спецрада ухвалити про перенесення офіційного захисту на наступний чи інший день?* *Відповіді на ці та інші питання є вкрай важливими для організації та проведення офіційного захисту та визнання результатів прилюдного захисту дисертаційної роботи.*	За сучасних умов розвитку науково-технічного прогресу описана ситуація можлива лише за одночасного виникнення таких форс-мажорних обставин, як: відсутність електропостачання за місцем проведення захисту, відсутність альтернативних пристроїв відеозапису або одночасний низький заряд таких пристроїв. Якщо перша обставина може не залежати від волі організаторів захисту, то про унеможливлення інших рекомендується подбати завчасно.
		Р.А. Галгаш **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *Не зрозуміло яким чином буде забезпечено захист від копіювання і використання цього відеозапису сторонніми особами, адже захист дисертації передбачає оголошення певних персональних про здобувача.*	**Відхилено** Відповідно до частин шостої-сьомої ст. 5, третьої-четвертої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» захист має публічний характер. Пункти 18, .25 проєкту Порядку передбачають надання згоди здобувача на збирання, оброблення та використання його персональних даних, зокрема

36			з метою передання і подальшого оброблення в інформаційній системі Національного агентства.
		Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України» *п. 36 вимагає оприлюднення відеозапису публічного захисту на сайті установи протягом 3-х місяців. Проте зазначена норма є зайвою та суто бюрократичною, адже процес захисту дисертації, з одного боку, супроводжується обов'язковим аудіозаписом, а з іншого, – є публічною подією, до якої будь-яка зацікавлена особа може вільно долучитися за власним бажанням.*	**Відхилено** Пункт 36 проєкту Порядку спрямований на забезпечення публічного характеру, прозорості та законності процедури захисту, ознайомлення наукової громадськості із позиціями вчених щодо наукового досягнення (дисертації) винесеного на захист.
		Національна академія наук України *Згідно з п. 36 відеозапис захисту дисертації має бути оприлюднений не пізніше п'яти робочих днів після захисту. Не зрозуміло, чому не можна забезпечити пряму відеотрансляцію захистів у мережі Інтернет, а також онлайн-участь у дискусії науковців, які виявлять таке бажання. Слід додати, що Уряд ухвалив рішення щодо можливості онлайн-захистів, а це зобов'язує внести відповідні зміни до Порядку.*	**Враховано** У новій редакції проєкту Порядку пропонується передбачити положення, що під час проведення захисту можливе використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу та забезпеченням можливості їх використання особами з інвалідністю, з обов'язковим розміщенням на офіційному вебсайті закладу (установи) шляху доступу до відповідної відеоконференції).

36		**Антон Сошников** **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** *Пунктом 36 проєкту Порядку передбачається, що публічний захист наукового досягнення (дисертації) розміщується на офіційному вебсайті закладу вищої освіти (наукової установи) або на іншому вебсайті з можливістю вільного перегляду та обов'язковим оприлюдненням посилання на офіційному вебсайті закладу (установи), де зберігається доступним для вільного перегляду не менше трьох місяців з дня ухвалення остаточного 6 рішення щодо присудження наукового ступеня. Дане положення занадто зарегульовує процес захисту дисертацій та не зовсім зрозуміла мета, яка повинна бути досягнена. Оскільки більшість офіційних вебсайтів закладів вищої освіти (наукових установ) не спроможні будуть технічно забезпечити розміщення відео на своїх ресурсах, на практиці, дані відео будуть розміщені у мережі, через ресурси YouTube.*	**Відхилено** Пункт 36 проєкту Порядку спрямований на забезпечення публічного характеру, прозорості та законності процедури захисту, ознайомлення наукової громадськості із позиціями вчених щодо наукового досягнення (дисертації) винесеного на захист. За змістом п. 36 проєкту Порядку вибір вебсайту з можливістю вільного перегляду для розміщення відеозапису (з обов'язковим звукорядом) публічного захисту наукового досягнення (дисертації) здійснює сам заклад (установа).

37	37. Під час засідання спеціалізована вчена рада встановлює рівень набуття здобувачем методологічних, теоретичних знань та компетентностей, необхідних і достатніх для присвоєння відповідного наукового ступеня.	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *У п. 37 пропонуємо додати, окрім теоретичних знань і компетентностей, результат розв'язку проблеми, яка має важливе значення для держави Україна, розвитку світової науки і техніки.*	**Враховано частково** Відповідно до частини першої ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» освітньо-науковий рівень вищої освіти, на якому здобувається ступінь доктора філософії, передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Згідно частини сьомої статті 5 Закону України «Про вищу освіту», доктор наук - це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують

37			розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення. На підставі наведеного пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, що під час публічного захисту спеціалізована вчена рада оцінює наукові результати, відображені в науковому досягненні (дисертації) здобувача та встановлює рівень набуття здобувачем методологічних, теоретичних знань та компетентностей, необхідних і достатніх для присвоєння відповідного наукового ступеня.
		Р.А. Галгаш **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *Це що іспит? Це положення суперечить всій концепції присудження наукового ступеня. Адже в п. 2 справедливо зазначено, що «наукові ступені присуджуються за результатами захистів наукових досягнень (дисертацій)».*	**Відхилено** Згідно частини третьої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із

			забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Згідно частини четвертої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» атестація осіб, які здобувають ступінь доктора наук, здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Згідно частини першої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», атестація - це <u>встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої (наукової, освітньо-творчої) програми</u> та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.
37	Захист наукового досягнення (дисертації) повинен мати характер відкритої наукової дискусії, у якій		

	зобов’язані взяти участь здобувач наукового ступеня, а також (з урахуванням положень абзацу другого пункту 35 цього Порядку):		
37	- голова та усі члени разової ради (у разі захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії);		
37	- голова (головуючий на засіданні у випадках, передбачених Положенням про акредитацію) та більше половини присутніх на захисті членів (зокрема, усі рецензенти) постійно діючої ради, усі офіційні опоненти (у разі захисту наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук).	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** - голова (головуючий на засіданні **у випадках, передбачених Положенням про акредитацію**) та більше половини присутніх на захисті членів (зокрема, усі рецензенти) постійно діючої ради, усі офіційні опоненти (у разі захисту наукового досягнення на здобуття ступеня доктора наук); *У Положенні відсутні випадки, що передбачають головуючого, мабуть йдеться про ситуацію, коли голова постійно діючої ради є науковим консультантом здобувача.*	**Враховано** Пропонується доопрацювати положення проєкту Порядку щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час атестації здобувачів наукових ступенів.
37	За бажанням у дискусії можуть брати участь інші особи, присутні на засіданні.		
		Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України	

38	38. Засідання спеціалізованої вченої ради проводиться її головою (головуючим на засіданні постійно діючої ради) державною мовою або за бажанням здобувача наукового ступеня англійською мовою (у такому випадку заклад (установа) за потреби зобов'язаний забезпечити синхронний/послідовний переклад).	*Мовою захисту повинна бути тільки державна мова.*	**Відхилено** Відповідно до ст. 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» : «1. Мовою науки в Україні є державна мова. … 3. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, доктора мистецтва, доктора наук, або у передбачених законом випадках наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях, а також автореферати та відгуки опонентів виконуються державною мовою або англійською мовою. Для статей, опублікованих у міжнародних фахових виданнях іншими, ніж англійська, мовами, спеціалізована вчена рада своїм рішенням може зобов’язати надати переклад або коротку анотацію статті державною мовою. 4. Публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, доктора мистецтва, публічний захист наукових досягнень у вигляді

			дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей для присудження ступеня доктора наук здійснюється державною мовою або, за бажанням здобувача, англійською мовою».
38		**Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *Доцільно було б передбачити джерела фінансування, за рахунок яких має бути здійснена оплата послуг з синхронного/послідовного перекладу.*	**Відхилено** Оплата видатків, пов'язаних з підготовкою та проведенням захисту дисертацій, здійснюється відповідно до законодавства. Водночас, п. 58 проєкту Порядку передбачено: оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому

			закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи).
		Р.А. Галгаш **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *Таким чином виходить, що вимогою до головуючого є знання англійської мови, бо є вірогідність що здобувач забажає щоб засідання велося на цій мові. Також постає питання: хто буде забезпечувати і за які кошти синхронний/послідовний переклад. Треба залишити тільки українську мову ведення засідання спецради*.	**Відхилено** Відповідно до ст. 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» : «1. Мовою науки в Україні є державна мова. … 3. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, доктора мистецтва, доктора наук, або у передбачених законом випадках наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих

38			фахових виданнях, а також автореферати та відгуки опонентів виконуються державною мовою або англійською мовою. Для статей, опублікованих у міжнародних фахових виданнях іншими, ніж англійська, мовами, спеціалізована вчена рада своїм рішенням може зобов’язати надати переклад або коротку анотацію статті державною мовою. 4. Публічний захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, доктора мистецтва, публічний захист наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю статей для присудження ступеня доктора наук здійснюється державною мовою або, за бажанням здобувача, англійською мовою». Оплата видатків, пов’язаних з підготовкою та проведенням захисту дисертацій, здійснюється відповідно до законодавства. Водночас, п. 58 проєкту Порядку передбачено: оплата видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду:

			1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи).
38		**Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національна академія наук України»** *У п. 38 передбачено можливість проведення захисту дисертації за бажанням здобувача наукового ступеня англійською мовою. За таких умов «заклад (установа) за потреби зобов'язаний забезпечити синхронний/послідовний переклад)». Втім механізми та джерело фінансування таких процедур залишаються невизначеними. Аналогічна невизначеність стосується й джерел фінансування виготовлення дипломів (п. 44);*	**Відхилено** П. 58 проєкту Порядку передбачено: оплата видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду:

38			1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). Відповідно до частини сьомої статті 7 Закону України «Про вищу освіту» документи про вищу освіту для осіб, які навчаються за державним замовленням, виготовляються закладами вищої освіти та видаються за рахунок коштів державного бюджету, а для осіб, які навчаються за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб, вартість документів про вищу освіту включається у вартість навчання.
	Процедура захисту наукового досягнення (дисертації) встановлюється вченою радою закладу (установи) і повинна передбачати:	**Національна академія наук України** *У п. 38 процедура захисту визначається спецрадою, а насправді всі інші пункти Порядку свідчать про те, що цю процедуру визначає*	**Відхилено**

38		*МОН за поданням НАЗЯВО. Така суперечність неприпустима в нормативному акті.*	П. 38 Порядку встановлено лише загальні та мінімальні вимоги до проведення захисту наукового досягнення (дисертації). Встановлення самої процедури проведення захисту проєктом Порядку пропонується віднести до повноважень вченої ради закладу (установи).
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» 1.5. Процедура захисту наукового досягнення, викладена в Порядку (п. 38), відокремлена від участі наукової (науково-технічної, виробничої, громадської) спільноти. Це породжує можливість кулуарних захистів та пов'язаних з цим корупційних схем. Врахувати частково.	**Відхилено** Зазначене твердження не ґрунтується на реальних доказах, та не враховує, що: Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» захист наукового досягнення (дисертації) є публічним. З цією метою, проєктом Порядку передбачено: - оприлюднення наукового досягнення (дисертації) та наукової доповіді, що виноситься на захист, висновків рецензентів та відгуків опонентів, інформації про опонентів та склад спеціалізованих вчених рад, дату час та місце проведення захисту; - можливість звернутися будь-якого вченого або групи вчених у письмовій або електронній формі

38			до спеціалізованої вченої ради, у якій відбуватиметься захист наукового досягнення (дисертації), не пізніше п’яти робочих днів до дати захисту із відгуками або зауваженнями щодо наукового досягнення (дисертації). Під час публічного захисту спеціалізована вчена рада зобов’язана озвучити такі зауваження; - можливістю брати у дискусії під час захисту особам, присутнім на засіданні. - здійснення відеозапису (з обов’язковим звукорядом) закладом (установою) публічного захисту наукового досягнення (дисертації), та його оприлюднення не пізніше п'яти робочих днів з дня проведення захисту на офіційному вебсайті закладу вищої освіти (наукової установи) або на іншому вебсайті з можливістю вільного перегляду та обов’язковим оприлюдненням посилання на офіційному вебсайті закладу (установи), де зберігається доступним для вільного перегляду не менше трьох місяців з дня ухвалення остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня. - закріпленням механізму оскарження рішень спеціалізованих вчених рад (розділ «Розгляд апеляцій та скасування рішення спеціалізованої вченої ради»).

38	викладення здобувачем наукового ступеня основних положень наукового досягнення (дисертації) та відповідь на запитання присутніх на засіданні, подані в усній чи письмовій формі; відповідь здобувача наукового ступеня на зауваження, які містяться у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення наукового досягнення (дисертації), відгуках опонентів, а також рецензіях рецензентів, відгуках та зауваженнях, що надійшли відповідно до пункту 33 цього Порядку (за наявності); дискусія та обговорення проекту рішення спеціалізованої вченої ради щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня;		
	відкрите поіменне голосування щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня, яке засвідчується особистим (зокрема, кваліфікованим електронним) підписом у протоколі засідання (рішення вважається ухваленим, якщо за нього	**Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України** *відкрите поіменне голосування щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня, яке засвідчується особистим підписом у протоколі засідання (рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не*	**Враховано частково** Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього

38	проголосували не менш як ⁴⁄₅ присутніх на захисті членів спеціалізованої вченої ради).	*менш як **3/4** присутніх на захисті членів спеціалізованої вченої ради).*	проголосували не менш як ⁴⁄₅ членів разової спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування).
		Ю.Т. Гранчак **пров. наук. співроб. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, д. соц. ком., проф.** *П. 38 Проєкту передбачає відкрите поіменне голосування. Цю позицію обов'язково треба змінити. Голосування має бути таємним. Саме таємне голосування є найбільш демократичним і вільним та мінімізує можливості тиску.*	**Враховано частково** Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ⁴⁄₅ членів разової спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук

			вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування).
38		**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** *Об'єктивність голосування може забезпечити тільки таємне голосування.* *75 % «за» є достатньо високим рівнем підтримки здобувача.*	**Враховано частково** Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ⅘ членів разової спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування).

38		**Національний технічний університет України Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *Стосовно відкритості голосування та ухвалення рішення вважаємо за доцільне залишити практику таємного голосування з введенням пункту щодо лічильної комісії та кількісно ухваленим вважати рішення за умови підтримки більше 50 % присутніх на засіданні.*	**Враховано частково** 50 % від 2/3 (необхідний кворум на засіданні постійно діючої ради) дорівнює 33, 3% від її складу. Прийняття рішення щодо присудження наукового ступеня третиною від складу ради не може бути прийнятним та легітимним. Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ⅘ членів разової спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв’язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування).

38		**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** *Для унеможливості випадків адміністративного тиску на членів спеціалізованих рад більш доцільно проведення таємного голосування. З урахуванням вимог постанови КМУ від 15 липня 2020 р. № 607, пропонуємо наступну редакцію:* **таємне** голосування щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня. Якщо засідання спеціалізованої вченої ради проводиться з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування. Програмне забезпечення (засіб) для проведення таємного голосування застосовується за рішенням спеціалізованої вченої ради. Рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 4/5 присутніх на захисті членів спеціалізованої вченої ради. Протокол лічильної комісії затверджується відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів ради, які брали участь у засіданні.	**Враховано частково** Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ⁴⁄₅ членів разової спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування).

38		**Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова** *У п. 37 проекту порядку присудження наукових ступенів пропонується відкрите поіменне голосування щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня, яке засвідчується особистим підписом у протоколі засідання (рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 4/5 від присутніх на захисті членів спеціалізованої вченої ради).* *Очевидно, що це антидемократичне положення принципово зменшує незалежність членів спеціалізованих вчених рад у процесі прийняття ними рішення (можливий тиск прибічників здобувача, представників адміністрації ЗВО чи наукової установи, представників НАЗЯВО (згідно проекту всі експерти та опоненти затверджуються НАЗЯВО)). До того ж норма у 80% голосів «за» є очевидно дискримінаційною, що суперечить принципам наукового плюралізму. Традиційна «конституційна більшість» у 2/3 є цілком достатньою.*	**Враховано** Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ⅘ членів разової спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв’язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування).
		М.Г. Слоква	

38		**Старший науковий співробітник Інституту економіко-правових досліджень НАН України, кандидат економічних наук** *Дещо незрозумілим у процедурі проведення захисту виступає пропозиція проведення відкритого поіменного голосування (абзац шостий п. 38), оскільки це не дозволятиме уникнути адміністративного тиску на волевиявлення рецензентів та офіційних опонентів та, відповідно, не забезпечуватиме належний рівень об'єктивності оцінки.* *У п. 38 зазначено, що до обов'язків супроводу роботи спеціалізованої вченої ради належить забезпечення підписання усіма членами спеціалізованої вченої ради та опонентами, які підтримали присудження наукового ступеня здобувачеві, протоколу засідання ради, а також першої сторінки наукового досягнення.* *Ускладненим з технічної точки зору лишається забезпечення даної вимоги. Оскільки для підготовки протоколу засідання потрібен час та технічне забезпечення, необхідне для його оформлення, що в умовах засідання спеціалізованої вченої ради зробити може бути дещо складно. Враховуючи, що опоненти є працівниками інших навчальних закладів та, можливо, можуть проживати в іншому місті,*	**Враховано частково** Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ⅘ членів разової спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування). Що стосується труднощів засвідчення участі у голосуванні особистим підписом у протоколі засідання, пропонується передбачити можливість застосування кваліфікованого електронного підпису, що дозволятиме це здійснювати дистанційно.

38		*ніж те, де знаходиться вчена рада, виникають певні труднощі по збору підписів та виконання даної вимоги у короткі терміни.*	
		Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України *Ще більш суперечливим є відкрите голосування для захисту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук, яке передбачене абзацом 6 п. 36 Порядку. На наш погляд відкрите голосування має рацію при захисті дисертації на здобування наукового ступеня доктора філософії, але аж ніяк не доктора наук. Хоча і в першому випадку краще застосовувати процедуру таємного голосування.*	**Враховано** Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ⅘ членів разової спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування).
		Національна академія педагогічних наук України	**Враховано частково**

38		...~~відкрите поіменне~~ **таємне** голосування щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня, яке засвідчується особистим підписом у протоколі засідання (рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ~~4/5~~ **3/4** присутніх на захисті членів спеціалізованої вченої ради). *1. Таємне голосування є загальноприйнятою практикою, що убезпечує члена ради від тиску та можливої помсти.* *2. 3/4 є більш оптимальною пропорцією, оскільки: 1) такої частики, яка є переважною більшістю ради, цілком достатньо для присудження ступеню; 2) це убезпечить ввід випадків, щоб всього 2 голосів «проти» або «утримався» буде достатнім, щоб не присудити науковий ступінь.*	Для разової спеціалізованої ради при кількісному складі в 5 осіб, оптимальною пропорцією виступає саме 4\5. Відтак, пропонується врахувати обидва варіанти, та Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ⅘ членів разової спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування).
		Сумський державний університет Відкрите поіменне голосування щодо атестації здобувача та присудження наукового ступеня, яке засвідчується особистим підписом у протоколі засідання (рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не	**Враховано** Пропонується у новій редакції проєкту Порядку передбачити положення, згідно якого голосування щодо присудження ступеня доктора філософії вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як ⅘ членів разової

		менш як **2/3 членів постійно діючої ради або всі 4/5 разової ради**). *5/4 від 2/3 (як необхідного мінімуму складу постійно діючої ради для правомочності засідання) складає 53% від повного складу спецради. Дозвіл на прийняття рішення фактично половиною постійно діючої спецради провокуватиме включення до спецрад «мертвих душ» - вчених, які не займаються активною науковою діяльністю і не будуть брати участі у засіданнях.*	спеціалізованої ради (профільної комісії постійно діючої ради, включно з офіційними опонентами) при відкритому поіменному голосуванні; рішення щодо присудження ступеня доктора наук вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менш як 2/3 членів постійно діючої ради при таємному голосуванні. При використанні засобів відеозв'язку в режимі реального часу, таємне голосування проводиться з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування).
38	Усі виявлені та висловлені під час захисту недоліки та зауваження щодо наукового досягнення (дисертації) та/або наукових публікацій здобувача зазначаються у протоколі засідання спеціалізованої вченої ради.		
	39. Технічний секретар протягом трьох робочих днів після ухвалення рішення спеціалізованою вченою радою про присудження наукового ступеня:	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** 39. Технічний секретар протягом трьох робочих днів після ухвалення рішення спеціалізованою вченою радою про присудження наукового ступеня оприлюднює на офіційному вебсайті такого закладу вищої освіти (наукової установи) відповідне повідомлення про	**Відхилено** Нереалістичність виготовлення рішення про присудження наукового ступеня протягом трьох робочих днів потребує додаткового обґрунтування.

39		результати захисту та подає його до інформаційної системи Національного агентства. Копія рішення може бути подана до інформаційної системи Національного агентства протягом двох тижнів.	
39	1) оприлюднює на офіційному вебсайті такого закладу вищої освіти (наукової установи) відповідне повідомлення;	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** **~~1) оприлюднює на офіційному вебсайті такого закладу вищої освіти (наукової установи) відповідне повідомлення;~~**	**Відхилено** Нереалістичність виготовлення рішення про присудження наукового ступеня протягом трьох робочих днів потребує додаткового обґрунтування.
39	2) подає повідомлення про ухвалене рішення та копію рішення до інформаційної системи Національного агентства.	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** **~~2) подає повідомлення про ухвалене рішення та копію рішення до інформаційної системи Національного агентства.~~** *Вважаємо, що термін встановлено не зовсім реальний.*	**Відхилено** Нереалістичність виготовлення рішення про присудження наукового ступеня протягом трьох робочих днів потребує додаткового обґрунтування.

40	40. Здобувач має право до початку голосування щодо присудження наукового ступеня за письмовою заявою зняти наукове досягнення (дисертацію) із захисту, крім випадку застосування спеціалізованою вченою радою спеціальної процедури, передбаченої пунктом 49 Порядку. Про зняття здобувачем наукового досягнення (дисертації) із захисту технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.		
	41. Якщо за рішення про присудження наукового ступеня проголосувало менше встановленої кількості осіб, таке рішення вважається відхиленим. У такому випадку протягом п'яти робочих днів здобувачеві наукового ступеня надається засвідчена в установленому порядку копія протоколу засідання та повертаються подані ним документи, крім заяви, висновку наукового керівника (керівників) або відповідного структурного підрозділу, висновку щодо наукової новизни, теоретичного та практичного значення результатів		

41	дисертації та одного примірника наукового досягнення (дисертації). Про відхилення рішення про присудження наукового ступеня технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.		
42	42. За умови подання заяви здобувачем наукового ступеня щодо зняття наукового досягнення (дисертації) з розгляду або в разі, якщо рішення про присудження наукового ступеня було відхилене спеціалізованою вченою радою, за здобувачем зберігається (крім випадків встановлення порушення академічної доброчесності) право у подальшому за умови врахування виявлених недоліків та висловлених зауважень подати наукове досягнення (дисертацію) до захисту як нову працю.	**Приазовський державний технічний університет** 42. За умови подання заяви здобувачем наукового ступеня щодо зняття наукового досягнення (дисертації) з розгляду або в разі, якщо рішення про присудження наукового ступеня було відхилене спеціалізованою вченою радою, за здобувачем зберігається (крім випадків встановлення порушення академічної доброчесності) право у подальшому за умови **усунення** виявлених недоліків та **врахування** висловлених зауважень подати наукове досягнення (дисертацію) до захисту як нову працю».	**Враховано редакційно** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у запропонованій Приазовським державним технічним університетом редакції: «За умови подання заяви здобувачем наукового ступеня щодо зняття наукових досягнень (дисертації) з розгляду або в разі, якщо рішення про присудження наукового ступеня було відхилене спеціалізованою вченою радою, за здобувачем зберігається (крім випадків встановлення порушення академічної доброчесності) право у подальшому за умови усунення виявлених недоліків та врахування висловлених зауважень подати наукові досягнення (дисертацію) до захисту як нову працю».

43	43. Заклад (установа) має право ухвалити остаточне рішення щодо присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою у встановленому ним порядку. Таке рішення має бути ухвалене не пізніше трьох місяців з дня присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою.	**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** 43. ~~**Заклад (установа) має право ухвалити остаточне рішення щодо присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою у встановленому ним порядку. Таке рішення має бути ухвалене не пізніше трьох місяців з дня присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою.**~~	**Відхилено** Згідно п. 12 частини другої ст. 32 Закону України «Про вищу освіту» та частини дев'ятої ст. 7 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» заклад (установа) мають право приймати остаточне рішення щодо присудження наукових ступенів акредитованими спеціалізованими вченими радами.
		Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» *Вважаємо за доцільне обмежити термін ухвалення остаточного рішення 2 місяцями.*	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «Заклад (установа) має право прийняти остаточне рішення щодо присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою у встановленому ним порядку. Таке рішення може бути ухвалене не пізніше двох місяців з дня присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою».
		Приазовський державний технічний університет *Має право чи ухвалює?*	**Враховано редакційно**

43			Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «Заклад (установа) має право прийняти остаточне рішення щодо присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою у встановленому ним порядку. Таке рішення може бути ухвалене не пізніше двох місяців з дня присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою».
		Львівський державний університет внутрішніх справ *Найоптимальніший варіант у цьому випадку:* 43. Заклад (установа) має право ухвалити остаточне рішення щодо присудження ступеня **і постійно діючою, і разовою** спеціалізованою вченою радою **на засіданні вченої (наукової) ради** у встановленому ним порядку. …. *У п. 43 необхідно прописати процедуру ухвалення остаточного рішення щодо присудження ступеня спеціалізованою вченою радою, оскільки встановлений порядок у різних ЗВО (НДУ) може суттєво різнитися, що спричинить порушення право здобувачів на рівність у доступі до освітньо-наукового (наукового) ступеня.*	**Відхилено** З метою забезпечення університетської автономії та академічної свободи передбачено закріпити це право за закладами (установами).

43	Рішення про присудження наукового ступеня, ухвалене разовою радою, що була утворена постійно діючою радою, підлягає затвердженню постійно діючою радою.	**Інститут демографії т соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України** ~~Рішення про присудження наукового ступеня, ухвалене разовою радою, що була утворена постійно діючою радою, підлягає затвердженню постійно діючою радою.~~	**Враховано** Передбачено виключення абзацу другого пункту 43 в новій редакції проєкту Порядку.
43	Про ухвалене остаточне рішення щодо присудження наукового ступеня технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.		
	44. Заклад (установа) не пізніше одного місяця після ухвалення остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня видає здобувачеві диплом у порядку,	**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *З пп. 43 і 44 Проєкту виходить що диплом про присудження наукового ступеня здобувач може отримати аж через 4 місяці (три місяці може прийматися остаточне рішення закладом і 1 місяць може виготовлятися*	**Враховано** Пропонується викласти відповідні норми проєкту Порядку у наступній редакції:

44	встановленому вченою радою цього закладу (установи), та вносить відомості щодо виданого документа про науковий ступінь до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (крім документів, виданих вищими військовими навчальними закладами).	*диплом). Слід суттєво скоротити ці терміни!!!*	«Заклад (установа) має право прийняти остаточне рішення щодо присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою у встановленому ним порядку. Таке рішення може бути прийняте не пізніше двох місяців з дня присудження наукового ступеня спеціалізованою вченою радою. Про прийняте остаточне рішення щодо присудження наукового ступеня технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення до інформаційної системи Національного агентства. ... Заклад (установа) не пізніше одного місяця з дня прийняття остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня або закінчення строку для прийняття такого рішення видає здобувачеві диплом у порядку, встановленому вченою радою цього закладу (установи), та вносить відомості щодо виданого документа про науковий ступінь до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (крім документів, виданих вищими військовими навчальними закладами)».
		Національна академія педагогічних наук України	

44		*Слід прописати процедуру виготовлення бланків і зразків дипломів (хто їх виготовляє?).*	**Відхилено** Згідно частини сьомої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» документи про вищу освіту для осіб, які навчаються за державним замовленням, виготовляються закладами вищої освіти та видаються за рахунок коштів державного бюджету, а для осіб, які навчаються за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб, вартість документів про вищу освіту включається у вартість навчання. Перелік обов'язкової інформації, яка повинна міститися у документі про вищу освіту, встановлюється Кабінетом Міністрів України.
		Львівський державний університет внутрішніх справ У п. 44 слова «… виданих *вищими військовими навчальними закладами*» замінити словами «… виданих **закладами вищої освіти із специфічними умовами навчання**».	Згідно частини десятої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту», інформація про видані дипломи вноситься закладами вищої освіти, крім вищих військових навчальних закладів, до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.
45	45. Документи спеціалізованої вченої ради, що супроводжували процедури присудження наукового ступеня (зокрема, протокол та відеозапис з обов'язковим звукорядом засідання),		

	зберігаються у закладі (установі) протягом строку, визначеного законодавством.		
45	Протягом місяця після ухвалення остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня заклад (установа) передає друкований примірник наукового досягнення (дисертації) до Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського Національної академії наук України. Перша сторінка цього примірника підписується головою та членами спеціалізованої вченої ради, що були безпосередньо присутні та підтримали присудження ступеня доктора наук здобувачеві.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Протягом місяця після ухвалення остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня заклад (установа) передає друкований примірник наукового досягнення (дисертації) до Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського Національної академії наук України. Перша сторінка цього примірника підписується **головою** спеціалізованої вченої ради	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції: «Протягом місяця після прийняття остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня або закінчення строку для прийняття такого рішення заклад (установа) передає друкований примірник наукових досягнень (дисертації) та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей) до Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського Національної академії наук України. Перша сторінка цього примірника підписується головою спеціалізованої вченої ради».
		Приазовський державний технічний університет *Не зрозуміло, хто повинен підписувати: тільки ті, що підтримали присудження наукового ступеня, чи всі присутні на засіданні?*	**Враховано** Пропонується викласти відповідну норму проєкту Порядку у наступній редакції:

			«Протягом місяця після прийняття остаточного рішення щодо присудження наукового ступеня або закінчення строку для прийняття такого рішення заклад (установа) передає друкований примірник наукових досягнень (дисертації) та наукової доповіді (у разі захисту наукових досягнень у вигляді опублікованої монографії або за сукупністю статей) до Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського Національної академії наук України. Перша сторінка цього примірника підписується головою спеціалізованої вченої ради».
45		**Антон Сошников** **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук** Пунктом 45 проєкту Порядку встановлює дуже детальний опис примірника дисертації. Вважаємо, що регламентація, наприклад, підписів на рукописі дисертації є надмірним і не може бути встановлюватися на рівні акту Уряду України.	**Відхилено** Зауваження потребує додаткового обґрунтування.
		Національна академія наук України	**Відхилено**

45	Електронні примірники наукового досягнення (дисертації) у такий же строк розміщуються в локальному репозитарії закладу (установи), а також передаються установою (закладом) до Національного репозитарію академічних текстів для зберігання.	Положення п. 45 «Електронні примірники наукового досягнення (дисертації) у такий же строк розміщуються в локальному репозитарії закладу (установи), а також передаються установою (закладом) до Національного репозитарію академічних текстів для зберігання» слід доповнити «**та вільного доступу через Інтернет».** У п. 45 йдеться про те, що електронний примірник дисертації лише через місяць після присудження наукового ступеня передається до Національного репозитарію академічних текстів. Чому не передавати цей примірник і не розміщувати у вільному доступі на загальнонаціональному електронному ресурсі ще до захисту дисертації з метою загального ознайомлення та своєчасного реагування науковою спільнотою?	Відповідно до частини п'ятої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, та дисертації (або наукові доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, опублікованих у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях) осіб, які здобувають ступінь доктора наук, а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних закладів вищої освіти (наукових установ) відповідно до законодавства. Водночас, абзацом другим п. 57 проєкту Порядку передбачено, що Національне агентство забезпечує вільний безкоштовний доступ до такої інформації та документів (включаючи тексти наукових досягнень) через мережу Інтернет.
	Забезпечення дотримання академічної доброчесності	**Національна академія педагогічних наук України** **Забезпечення дотримання авторського права та академічної доброчесності** *При підготовці наукової продукції здобувачі повинні дотримуватися норм Закону України*	**Відхилено** Відповідно до частини другої ст. 42 Закону України «Про освіту» дотримання академічної

		«Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3792-XII та ст.42 Закону України «Про освіту».	доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками, зокрема, передбачає дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права. Відтак, посиланні на спеціальний закон, що регулює питання авторського права потребує додаткового обґрунтування.
46	46. До захисту допускається наукове досягнення, виконане здобувачем наукового ступеня з дотриманням вимог академічної доброчесності. Якщо у науковому досягненні, представленому до захисту, використано ідеї або розробки, що належать співавторам наукових публікацій здобувача, здобувач повинен відзначити цей факт у науковому досягненні з обов'язковим зазначенням конкретного особистого внеску в такі ідеї або розробки. Здобувач наукового ступеня засвідчує дотримання ним академічної доброчесності під час подання наукового досягнення до захисту.		
		Р.А. Галгаш	

47	47. Наявність академічного плагіату в науковому досягненні (дисертації) вважається доведеним, якщо встановлена сукупність таких умов:	**старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *П. 47 Проєкту описано яким чином доводиться наявність академічного плагіату в дисертації. Цього не повинно бути в документі взагалі. Повинно бути єдине трактування, яке прийнято на законодавчому рівні. Якщо законодавче трактування не повністю розкриває сутність цього питання, треба виходити з ініціативами до МОН, КМУ, Верховної Ради.*	**Відхилено** За змістом частини шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти за поданням Комітету з питань етики у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до законодавства. Відтак, питання виявлення та притягнення до відповідальності за академічний плагіат мають вирішуватися на рівні підзаконних актів Кабінету Міністрів України. Відповідно до зазначеної частини ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні відповідного наукового ступеня. Таким чином, зазначені питання запропоновано врегулювати в проєкту Порядку, що

			затверджується постановою Кабінету Міністрів України.
47	1) для випадків оприлюднення наукових результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження: із змісту тексту наукового досягнення (дисертації) неможливо дійти іншого висновку, аніж про те, що його автор представляє відповідний науковий результат як результат власного дослідження; до публікації наукового досягнення було оприлюднено відомості про отримання цього ж (змістовно тотожного) наукового результату як результату дослідження іншої особи (інших осіб);		
	2) для випадків відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства:	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *Виключити або суттєво змінити*	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції.

47	у тексті наукового досягнення вміщено текстовий фрагмент обсягом в одне або більше речень, який дослівно або з редакційними та/або стилістичними змінами відтворює текстовий фрагмент, оприлюднений раніше, незалежно від того, чи відомий його автор (автори), та незалежно від того, чи несе такий фрагмент окреме наукове значення (окрім текстових кліше, вміщення яких припустиме у таких наукових досягненнях, або речень, які відбивають загальновідомі факти (такі факти, щодо яких логічно припустити загальну обізнаність);		
47	у тексті наукового дослідження відсутнє посилання на автора (якщо він відомий) та джерело запозичення відповідного текстового фрагмента, яке дозволяє однозначно виокремити відповідний текстовий фрагмент як продукт авторства іншої особи.	**Субботін Сергій Олександрович** **зав. каф. програмних засобів НУ "Запорізька політехніка", голова НМК 7 СВО НМР МОНУ, експерт НАЗЯВО, д.т.н., проф.** У тексті наукового дослідження відсутнє посилання на автора (якщо він відомий) та джерело запозичення відповідного фрагменту **тексту (включаючи ілюстритивний матеріал, зокрема графічний, табличний і т.п.),** яке дозволяє однозначно виокремити відповідний фрагмент тексту як продукт авторства іншої особи.	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму проєкту Порядку у запропонованій редакції: «У тексті наукового дослідження відсутнє посилання на автора (якщо він відомий) та джерело запозичення відповідного фрагменту тексту (включаючи ілюстритивний матеріал, зокрема

		термін "текстовий фрагмент" фактично обмежить тільки символьну частину роботи, а плагіатом можуть бути рисунки, схеми, графіки, таблиці, фотознімки. Це фактично не буде враховуватися як плагіат.	графічний, табличний і т.п.), яке дозволяє однозначно виокремити відповідний фрагмент тексту як продукт авторства іншої особи.
48	48. Члени спеціалізованої вченої ради несуть персональну відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень, забезпечують високий фаховий рівень експертизи та вимогливості під час розгляду наукового досягнення (дисертації) та проведення захисту.		
	49. Спеціалізована вчена рада, у якій проводиться захист, зобов'язана організувати перевірку дотримання здобувачем наукового ступеня академічної доброчесності.	**Субботін Сергій Олександрович** **зав. каф. програмних засобів НУ "Запорізька політехніка", голова НМК 7 СВО НМР МОНУ, експерт НАЗЯВО, д.т.н., проф.** 49. Спеціалізована вчена рада, у якій проводиться захист, зобов'язана організувати перевірку дотримання здобувачем наукового ступеня академічної доброчесності. **Заклад, у якому утворено спеціалізовану вчену раду, зобов'язаний забезпечити її членам безкоштовне надання доступу до спеціалізованого програмного забезпечення**	**Враховано** Передбачено доповнити проєкт Порядку новою нормою, згідно якої заклад (установа), у якому утворено спеціалізовану вчену раду, забезпечує її членам безоплатний доступ до баз даних Scopus та Web of Science Core Collection, а також до спеціалізованого програмного забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат.

		та інформаційної бази, що зроблять можливою автоматизовану перевірку робіт здобувачів на плагіат, видані іншими організаціями. *Це дозволить уникнути перекладання обов'язків на інші організації та зменшити корупційні ризики.*	
49		**Національна академія наук України** *Згідно з п. 49 перевірку на плагіат здійснює спецрада, а чому ж така вимога в іншому пункті стосується рецензента і опонента? Слід усунути цей паралелізм. Крім того, треба зобов'язати МОН забезпечити всі спецради єдиними сертифікованими програмами перевірки на академічну доброчесність. Як визначити наявність академічного плагіату одного речення із редакційними та стилістичними змінами? Як визначити загальновідомість фактів і тверджень?*	**Відхилено** Відповідно до частини шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та голова відповідної спеціалізованої вченої ради позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки

49			про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.
		Львівський державний університет внутрішніх справ *До абз. 5 п. 16, абз. 1 п. 23, п.п. 46-54 – висуваючи вимоги щодо академічної доброчесності здобувачів наукового ступеня, проєкт Положення зовсім не регламентує використання засобів її досягнення. Конче необхідно встановити порядок та наслідки перевірки на наявність/відсутність плагіату з використанням електронних ресурсів (хто може і повинен перевіряти, якими засобами, на яких етапах підготовки та захисту дисертації тощо). Видається правильним передбачити перевірку на плагіат певною комп'ютерною програмою і подачі здобувачем результатів перевірки разом із іншими матеріалами для захисту.*	**Відхилено** Відповідно до частини восьмої ст. 42 Закону України «Про вищу освіту» порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління закладу освіти з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів.
		Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України»	**Враховано частково**

49	Виявлення порушення академічної доброчесності в науковому досягненні у будь-який час після його подання до захисту є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня.	*Потребує узгодження із Законом України «Про вищу освіту» абз. 2 п. 49 Порядку, яким перебачено, що виявлення порушення академічної доброчесності в науковому досягненні у будь-який час після його подання до захисту є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня.* *В той час як в абз. 1 п. 6 ст. Закону України «Про вищу освіту» міститься положення про те, що виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні відповідного наукового ступеня.*	Висловлена пропозиція буде враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
49	Якщо спеціалізована вчена рада, у якій відбувається захист, на будь-якій етапі встановить обставини, що можуть свідчити про порушення академічної доброчесності здобувачем наукового ступеня, вона ухвалює рішення про початок спеціальної процедури розгляду наукового досягнення (далі – спеціальна процедура). У такому випадку технічний секретар невідкладно подає відповідне повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** Якщо спеціалізована вчена рада, у якій відбувається захист, на **будь-якому** етапі встановить обставини, що можуть свідчити про порушення академічної доброчесності здобувачем наукового ступеня, вона ухвалює рішення про початок спеціальної процедури розгляду наукового досягнення (далі – спеціальна процедура). У такому випадку технічний секретар невідкладно подає відповідне повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.	**Враховано** Передбачено викласти відповідну норму проєкту Порядку з урахуванням висловленого зауваження.

49	Зняття наукового досягнення із захисту після ухвалення рішення про початок спеціальної процедури не допускається.		
50	50. Спеціальна процедура проводиться спеціалізованою вченою радою у порядку, встановленому вченою радою закладу (установи), з дотриманням прав здобувача наукового ступеня, визначених частиною восьмою статті 42 Закону України “Про освіту”.		
51	51. У випадку встановлення порушення академічної доброчесності спеціалізована вчена рада ухвалює рішення про відмову у присудженні наукового ступеня. Таке рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосували не менше 3/5 від загального складу спеціалізованої вченої ради. Таке рішення має бути обґрунтованим та мотивованим, містити детальний опис виду та змісту кожного порушення академічної доброчесності. Якщо відповідне рішення не набрало необхідної кількості голосів, спеціальна процедура вважається припиненою, а подальший захист відбувається		

	відповідно до встановленої цим Порядком процедури. Про результати спеціальної процедури технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення до інформаційної системи Національного агентства.		
52	52. Остаточне рішення щодо відмови в присудженні наукового ступеня у зв’язку з виявленням порушенням академічної доброчесності ухвалюється закладом (установою) у встановленому порядку. Таке рішення має бути ухвалене не пізніше трьох місяців з дня прийняття відповідного рішення спеціалізованою вченою радою. Рішення про відмову в присудженні наукового ступеня у зв’язку з виявленням порушенням академічної доброчесності, ухвалене разовою радою, що була утворена постійно діючою радою, підлягає затвердженню постійно діючою радою. Про ухвалене остаточне рішення щодо відмови у присудженні наукового ступеня технічний секретар протягом трьох робочих днів подає повідомлення		

	до інформаційної системи Національного агентства.		
53	53. У випадку ухвалення остаточного рішення закладом (установою) про відмову в присудженні наукового ступеня у зв'язку з виявленим порушенням академічної доброчесності забороняється подавати відповідне наукове досягнення (дисертацію) до захисту повторно. Якщо остаточним рішенням закладу (установи) не підтверджено відмову спеціалізованої вченої ради у присудженні наукового ступеня, здобувач має право подати наукове досягнення (дисертацію) до захисту повторно у цьому ж або іншому закладі (установі) відповідно до цього Порядку.	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** Якщо остаточним рішенням закладу (установи)- ***хто персонально має підтверджувати?*** не підтверджено відмову спеціалізованої вченої ради у присудженні наукового ступеня, здобувач має право подати наукове досягнення (дисертацію) до захисту повторно у цьому ж або іншому закладі (установі) відповідно до цього Порядку.	**Відхилено** Згідно п. 12 частини другої ст. 32 Закону України «Про вищу освіту» та частини девятої ст. 7 Закону України «Про вищу освіту» заклад (установа) мають право приймати остаточне рішення щодо присудження наукових ступенів акредитованими спеціалізованими вченими радами. Відтак, заклад (установа) самостійно визначає у власному статуті суб'єкта прийняття остаточного рішення.
	54. Здобувачу наукового ступеня, його/її науковому керівнику (науковим керівникам) забороняється надавати або пропонувати надати рецензентам, офіційним опонентам, голові та членам спеціалізованої вченої ради, керівнику або іншим посадовим особам закладу вищої освіти (наукової установи), у		

54	якому утворена спеціалізована вчена рада, будь-які матеріальні та/або нематеріальні блага, включаючи, але не виключно, грошові кошти чи будь-яке інше майно, оплата послуг з харчування, перевезення, проживання таких осіб.		
	Організаційне та фінансове забезпечення роботи спеціалізованих вчених рад		
	55. Супровід роботи спеціалізованої вченої ради здійснює, як правило, відділ аспірантури (ад'юнктури) або інший структурний підрозділ чи посадова особа закладу вищої освіти (наукової установи).	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *Супровід роботи спеціалізованої вченої ради вважаємо за доцільне доручити не відділу аспірантури, а визначеній згідно з п.3 уповноваженій особі – технічному секретарю.*	**Відхилено** Відповідно до п. 3 проєкту Порядку, заклад (установа) визначає особу, яка уповноважена від імені закладу (установи) подавати повідомлення та вносити відомості, що передбачені цим Порядком до інформаційної системи Національного агентства (далі – технічний секретар). Згідно п. 55 проєкту Порядку, супровід роботи спеціалізованої вченої ради здійснює, як правило, відділ аспірантури (ад'юнктури) або інший структурний підрозділ чи посадова особа закладу вищої освіти (наукової установи). П. 56 проєкту Порядку до обов'язків супроводу роботи спеціалізованої вченої ради відносить подання до

55			інформаційної системи Національного агентства повідомлень та документів, визначених проєктом Порядку. Відтак інформаційна комунікація із Національним агентством є лише один із обов'язків супроводу роботи спеціалізованої вченої ради.
		Вінницький національний аграрний університет *Варто зазначити, чи відповідна уповноважена особа повинна мати науковий ступінь та бути призначеною наказом керівника ЗВО (наукової установи) і чи передбачається окрема штатна одиниця на платній основі для супроводу роботи спеціалізованої вченої ради.*	**Відхилено** Згідно п. 55 проєкту Порядку, супровід роботи спеціалізованої вченої ради здійснює, як правило, відділ аспірантури (ад'юнктури) або інший структурний підрозділ чи посадова особа закладу вищої освіти (наукової установи). Таким чином, питання організаційної структури, штатного розкладу, оплати праці, визначаються закладом (установою).
	56. До обов'язків супроводу роботи спеціалізованої вченої ради належить: - перевірка наявності документів здобувача наукового ступеня, які подаються до спеціалізованої вченої ради разом з науковим досягненням (дисертацією) відповідно до цього Порядку;		

56	- подання до інформаційної системи Національного агентства повідомлень та документів, визначених цим Порядком; - забезпечення оприлюднення на вебсайті закладу (установи) інформації та документів, визначених цим Порядком; - повідомлення здобувача наукового ступеня, голову, членів спеціалізованої вченої ради про день, час і місце захисту, забезпечення оприлюднення цієї інформації; - здійснення відеозапису засідання спеціалізованої вченої ради відповідно до цього Порядку; - здійснення інших повноважень, передбачених цим Порядком, та встановлених закладом (установою) для супроводу роботи спеціалізованих вчених рад.		
	57. Документи, передбачені цим Порядком, подаються до інформаційної		

57	системи Національного агентства у вигляді електронних документів (у тому числі згенерованих засобами інформаційної системи) або електронних копій паперових документів. Інформація та документи, що подаються до інформаційної системи Національного агентства, є відкритими, за винятком конфіденційної інформації про особу та таємної інформації. Національне агентство забезпечує вільний безкоштовний доступ до такої інформації та документів (включаючи тексти наукових досягнень) через мережу Інтернет.		
	58. Оплата видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду:	**Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»** *У проектах не зовсім чітко прописана схема фінансування робіт, пов'язаних з реалізацією Порядку і Положення. Не вказано, із яких фондів закладу вищої освіти здійснюється фінансування процедури акредитації спеціалізованих вчених рад. Пропонуємо п. 58 Порядку та п. 1 розділу VII Положення виключити. Врахувати*	**Враховано частково** Відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду:

58		*Вважаємо, що цей пункт потребує конкретизації, наприклад, що оплата проводиться кожному з членів ради. Окрім того, пропонуємо уточнити, хто буде визначати верхню межу оплати. Виникає також питання щодо загальної вартості такого захисту для дисертанта. Слід враховувати, що згідно з держбюджетом на 2020 рік мінімальна заробітна а плата становить 4723 грн у місячному розмірі,* *28,3 1 грн — у погодинному розмірі. Вважаємо за уточнити, про який розрахунку заробітної плати йдеться у Порядку.*	1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення);

			- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук). Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.
58		**Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України»** *Положення п. 58, згідно яких видатки, пов'язані з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), покладаються на заклади вищої освіти (наукові установи), у яких утворено спеціалізовану вчену раду, мають бути доопрацьовані. Адже вони не відповідають реаліям фінансового забезпечення функціонування вітчизняного освітньо-наукового сектору. Невизначеними залишаються також і механізми виділення*	**Враховано частково** Відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача;

58		*бюджетних коштів для забезпечення процедур захисту дисертацій.*	2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за

			якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук). Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.
58		**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня, здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: *Вартість послуг за проведення атестації є нічим не обґрунтованою і, до того ж, прив'язана до мінімальної заробітної платні, а не до погодинної оплати, визначеної нормативними документами щодо подібного навантаження. Також, вартість послуг, що пропонується, зробить неможливим захист у іншій установі, а за умови що ці кошти не будуть передбачені у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача, повністю унеможливлять захист для переважаючої кількості здобувачів та закладів*	**Враховано частково** Відповідно до п. 58 проєкту Порядку оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду: 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача; 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для

58		*(установ). Окрім того, вартість, що пропонується, має визначатись закладом (установою) згідно встановленого порядку і є елементом їх автономії.*	оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи). В свою чергу, відповідно до п. 3 Правил підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, підготовка осіб в аспірантурі (ад'юнктурі) та докторантурі здійснюється: - за рахунок видатків державного бюджету у державних закладах вищої освіти чи наукових установах (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів у державних та комунальних закладах вищої освіти чи наукових установах (регіональне замовлення); - за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

			Водночас, при доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.
58		**Р.А. Галгаш** **Старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва Інституту економіко-правових досліджень ім. В. К. Мамутова НАН України, доктор економічних наук, професор** *У п. 58 Проєкту наведена вартість послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня і розмір. Не зрозуміло коли, за який період ці кошти будуть сплачуватися наведеним особам котрі приймають участь в захисті або це одноразово виплачується за кожного здобувача після захисту.*	За змістом п. 58 проєкту Порядку оплата послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня здійснюється на підставі укладених цивільно-правових договорів. Відтак, оплата послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня здійснюється одноразово після захисту.
		Антон Сошников **виконавчий директор Агенції впровадження реформ, в.о. наукового співробітника Інституту економіко-правових досліджень ім. В.К.Мамутова НАН України, канд. юрид. наук**	**Враховано частково**

58		*заслуговує на досить критичну оцінку підхід до встановлення мінімальних показників вартості послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня (пункт 58 проєкту Порядку*)	При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.
		Сумський державний університет 58. Оплата видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня (включаючи оплату послуг голови та членів спеціалізованої вченої ради, офіційних опонентів), здійснюється закладом вищої освіти (наукової установи), у якій утворено спеціалізовану вчену раду **за рахунок:** *Бюджетом не передбачено таких коштів, є постанова КМУ № 346 від 20.05.2013 р. про структуру видатків, які включаються до розрахунку вартості підготовки здобувачів, там видатків на захист немає! Закладення запропонованої вартості в ціну контрактників знищить контрактну форму навчання в аспірантурі та докторантурі.* *З яких джерел фінансувати захист докторської, яку особа виконувала самостійно, поза докторантурою?*	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.

58		**Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова** *Запропонована у п. 58 вартість послуг за проведення атестацій шокує науковців. За захист докторської дисертації ЗВО або здобувач повинні оплатити 3 мінімальні розміри заробітної плати голові ради, по 3 мінімальні розміри заробітної плати кожному з трьох рецензентів, по 3 мінімальні розміри заробітної плати кожному з трьох офіційних опонентів. Оплата лише цих послуг з 1 вересня 2020 року становитиме більше 128 000 гривень (3*5000*7 осіб + 22% нарахувань). Додатково необхідно буде оплатити не менше 0,5 мінімальних розмірів заробітної плати всім членам постійно діючої ради (крім рецензентів), додатково відшкодовувати витрати офіційних опонентів, що мешкають в іншому населеному пункті пов'язані з проїздом до та з населеного пункту, у якому відбувається захист, та проживанням у такому населеному пункті у розмірі фактично здійснених витрат, але не більше 1 розміру мінімальної заробітної плати на витрати кожного офіційного опонента. Очевидно, що у кошторисах ЗВО не передбачено коштів на такі витрати, що зупинить процедури захистів. Крім того, такий підхід руйнує*	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати праці членів спеціалізованих вчених рад.

58		*усталений у багатьох галузях наук позитивні традиції мати невелику кількість висококваліфікованих докторських рад і тримати високу планку науковості та принциповості (приклад - Інститут математики Національна академія наук України, на засіданнях спеціалізованих вчених рад якого захищаються докторські дисертації науковців з усієї України), оскільки після прийняття запропонованого порядку присудження наукових ступенів весь цей фінансовий тягар ляже на плечі здобувачів.* *Звичайно, якісну роботу членів спеціалізованих рад та офіційних опонентів необхідно підтримувати, у тому числі і фінансово. Але запропонований у проєкті варіант е неприйнятним ні для ЗВО (знову, як і при акредитацій освітніх програм, треба буде використовувати кошти спеціального фонду, які (якщо таю кошти взагалі є) ЗВО та наукові установи не мають право використовувати на оплату процедур присудження вчених ступенів), ні для здобувачів!* *Ситуація з процедурою присудження наукового ступеня доктора філософії є аналогічною (тривалість - 11 місяців (при заміні одного з опонентів чи рецензентів), вартість - від 60 000 гривень, відкрите поіменне голосування ...).*	

58		*Природно виникають питання: чи багато знайдеться справжніх вчених, які погодяться проходити в Україні процедуру присудження наукового ступеня доктора наук, якщо це вимагатиме 15-19 місяців часу і до 150 тисяч гривень для оплати такої процедури? чи багато знайдеться молодих талановитих студентів, які виявлять бажання вступати до аспірантури і займатись наукою в Україні, знаючи, що процедура присудження наукового ступеня доктора філософії вимагатиме до 11 місяців часу і більше 60 тисяч гривень для оплати такої процедури? Відповідь очевидна: запровадження такого порядку присудження суттєво прискорить «відтік мізків» за кордон і ще більше знизить престижність та привабливість наукової роботи.*	
	1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача;	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** 1) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку у цьому закладі (установі) – у межах коштів, за рахунок яких здійснюється підготовка здобувача, або за рахунок власних коштів закладу (установи);	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.

58		**Сумський державний університет** **1) коштів державного бюджету для осіб, що проходили підготовку за державним замовленням і подали дисертацію до захисту в межах нормативного терміну підготовки;**	При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
58	2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи)	**Субботін Сергій Олександрович** **зав. каф. програмних засобів НУ "Запорізька політехніка", голова НМК 7 СВО НМР МОНУ, експерт НАЗЯВО, д.т.н., проф.** 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів закладу, де здійснювалася підготовка здобувача, або за рахунок такого здобувача, або за рахунок третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для закладу, де здійснювалася підготовка здобувача, або здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи).	**Відхилено** У випадку вибору здобувачем для атестації іншого закладу (установи), покладати фінансову відповідальність за вибір здобувача на заклад (установу) де здійснювалася його підготовка, є необґрунтованим та недоцільним.

58		*Пропоную додати заклад, де здійснювалася підготовка здобувача, як першочергове джерело фінансування. Це посилить інституційну відповідальність ЗВО за підготовку та атестацію та долю здобувачів, а також дозволить уникнути зловживань з боку бухгалтерії та керівництва закладів та утисків здобувачів, особливо враховуючи величезні витрати на захист у порівнянні з мізерними доходами здобувачів.*	
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України 2) у випадку атестації здобувача наукового ступеня, який завершив підготовку в іншому закладі (установі) – за рахунок коштів такого здобувача або третьої особи. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір.	**Відхилено** З метою забезпечення академічної автономії пропонується залишити право встановлювати ввартість таких послуг за вченою радою закладу (установи).
		Сумський державний університет **2) коштів фізичних, юридичних осіб. У цьому випадку для оплати послуг закладу вищої освіти (наукової установи) укладається відповідний договір. Вартість таких послуг для здобувача або третьої особи, що їх оплачує, визначається вченою**	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків,

58		**радою закладу вищої освіти (наукової установи)** **3) інших, не заборонених законом джерел.** **Оплата послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня здійснюється на підставі укладених цивільно-правових договорів. Укладання таких договорів здійснюється до розгляду наукових досягнень рецензентами. Надання відповідних послуг належить до освітньої діяльності.** *П. 11 Постанови КМУ №796 від 27.08.2010 р. відносить проведення захисту до освітніх послуг, це дає змогу не платити ПДВ, віднесення таких послуг до наукової діяльності збільшить вартість на 20%..* *З урахуванням того, що останнім абзацом цього пункту послуги з проведення атестації відносяться до наукової діяльності, що суперечить п. 11 постанови КМУ № 796 від 27.08.2010 р. у якій відповідні послуги відносяться до освітньої діяльності, мінімальна вартість лише оплати праці за проведення захисту становитиме:* *Для доктора філософії: 80479,92 грн.*	пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.

		*(4723*10*1,22(ЄСВ) +2*4723(відшкодування опонентам за проїзд та проживання))*1,2(ПДВ)* *Для доктора наук (постійна спецрада у кількості 15 осіб): 200236,31* *((3*7*4723+11*0,5*4723)*1,22(ЄСВ)+ 3*4723(відшкодування опонентам за проїзд та проживання))*1,2(ПДВ)* *Така вартість, без виділення державою відповідних коштів, фактично знищить контрактну форму підготовки докторів філософії та докторів наук і зробить абсолютно економічно невиправданою самостійну підготовку до захисту наукових досягнень на здобуття ступеня доктора наук!* *Також необхідно унормувати фінансові відносини у випадку відмови у присудженні наукового ступеня.*	
58	Вартість послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня оплачується у розмірі:	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** Вартість послуг, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня, визначається вченою радою закладу вищої	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків,

		освіти (наукової установи) з урахуванням діючих нормативних документів.	пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
58		**Приазовський державний технічний університет** *Чітко вказати, що мова йде лише про денну заробітну плату, яка вираховується із розміру мінімальної місячної заробітної плати на день проведення захисту.* *Слід також уточнити, що мається на увазі під «мінімальним розміром заробітної плати на день проведення захисту»? Це місячна чи денна мінімальна заробітна плата? Якщо мова йде про повну місячну мінімальну заробітну плату, то з урахуванням усіх інших витрат це буде дуже велика для здобувачів сума, особливо враховуючи, що здобувачі ступеню доктора філософії – це, в основному, молоді люди, які ще не мають великих статків, і що їм у більшості випадків доведеться платити з власних коштів. Встановлення такої високої вартості захисту є неприпустимим, оскільки вона стане суттєвою перепоною для науковців, які прагнуть підвищити свою наукову кваліфікацію. Це може призвести до того, що можливість захисту дисертації буде*	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.

		оцінюватися не її науковим рівнем, а платоспроможністю здобувача.	
		Сумський державний університет **Вартість послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня повинна включати оплату праці офіційних опонентів, голови та членів спеціалізованої вченої ради. Норми часу для проведення атестації здобувача наукового ступеня визначаються вченою радою ЗВО або наукової установи і не можуть бути меншими ніж:**	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
58	1) не менше 2 мінімальних розмірів заробітної плати, встановленої на день проведення захисту дисертації здобувача ступеня доктора філософії - голові та членам разової ради.	**Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України** 1) не менше 2 мінімальних розмірів заробітної плати (*місячної заробітної плати чи денної? працівника якої посади? чи залежно від денної зарплати кожного працівника за основним місцем роботи?*), встановленої на день проведення захисту дисертації здобувача ступеня доктора філософії - голові та членам разової ради.	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
		Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України ~~**1) не менше 2 мінімальних розмірів**~~	**Відхилено**

58		~~**заробітної плати, встановленої на день проведення захисту дисертації здобувача ступеня доктора філософії - голові та членам разової ради.**~~	При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
		Сумський державний університет **1) 5 годин – для членів разової ради;**	**Відхилено** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
58	2) не менше 3 мінімальних розмірів заробітної плати на день проведення захисту дисертації здобувача ступеня доктора наук - голові постійно діючої ради, рецензентам, офіційним опонентам;	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** ~~**2) не менше 3 мінімальних розмірів заробітної плати на день проведення захисту дисертації здобувача ступеня доктора наук - голові постійно діючої ради, рецензентам, офіційним опонентам;**~~	**Відхилено** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
		Сумський державний університет	

		2) 10 годин – голові постійно діючої ради, рецензентам, офіційним опонентам при захисті дисертації здобувача ступеня доктора наук;	**Відхилено** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
58	3) не менше 0,5 мінімальних розмірів заробітної плати, встановленої на день проведення захисту дисертації – членам постійно діючої ради (крім рецензентів), що брали участь в атестації здобувача ступеня доктора наук.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** ~~**3) не менше 0,5 мінімальних розмірів заробітної плати, встановленої на день проведення захисту дисертації – членам постійно діючої ради (крім рецензентів), що брали участь в атестації здобувача ступеня доктора наук.**~~	**Відхилено** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
		Сумський державний університет **3) 2 год. – членам постійно діючої ради (крім рецензентів), що брали участь в атестації здобувача ступеня доктора наук.**	**Відхилено** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського

			обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
58	Заклад вищої освіти (наукова установа) додатково відшкодовує витрати офіційних опонентів, що мешкають в іншому населеному пункті, пов’язані з проїздом до та з населеного пункту, у якому відбувається захист, та проживанням у такому населеному пункті, у розмірі фактично здійснених витрат, але не більше 1 розміру мінімальної заробітної плати на витрати кожного офіційного опонента.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** ~~**Заклад вищої освіти (наукова установа) додатково відшкодовує витрати офіційних опонентів, що мешкають в іншому населеному пункті, пов’язані з проїздом до та з населеного пункту, у якому відбувається захист, та проживанням у такому населеному пункті, у розмірі фактично здійснених витрат, але не більше 1 розміру мінімальної заробітної плати на витрати кожного офіційного опонента.**~~	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції
		Приазовський державний технічний університет 4) відшкодування витрат офіційних опонентів, що мешкають в іншому населеному пункті, пов’язані з проїздом до та з населеного пункту, у якому відбувається захист, та проживанням у такому населеному пункті, у розмірі фактично здійснених витрат, але не більше 1 розміру мінімальної заробітної плати на витрати кожного офіційного опонента.	**Відхилено** Відсутнє обґрунтування пропозиції
		Сумський державний університет	

		Заклад вищої освіти (наукова установа) за рахунок спеціального фонду може встановити вищі норми часу для проведення атестації здобувачів наукового ступеня. Заклад вищої освіти (наукова установа) **може** додатково відшкодовувати витрати офіційних опонентів, що мешкають в іншому населеному пункті, пов'язані з проїздом до та з населеного пункту, у якому відбувається захист, та проживанням у такому населеному пункті, у розмірі фактично здійснених витрат, але не більше 1 розміру **прожиткового мінімуму** на витрати кожного офіційного опонента.	**Враховано частково** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
58	4) встановленому Положенням про акредитацію спеціалізованих вчених рад – оплата витрат з акредитації або підтвердження акредитації спеціалізованої вченої ради.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** **4) ~~встановленому Положенням про акредитацію спеціалізованих вчених рад – оплата витрат з акредитації або підтвердження акредитації спеціалізованої вченої ради.~~**	**Враховано** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
		Сумський державний університет **~~4) встановленому Положенням про акредитацію спеціалізованих вчених рад –~~**	**Враховано**

58		~~**оплата витрат з акредитації або підтвердження акредитації спеціалізованої вченої ради.**~~	При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
		Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НАН України 4) встановленому Положенням про акредитацію спеціалізованих вчених рад – оплата витрат з акредитації або підтвердження акредитації спеціалізованої вченої ради. (*не зрозуміло до чого цей текст?)*	**Враховано** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов’язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
		Приазовський державний технічний університет *Пункт четвертий вважати пунктом п’ятим.*	**Відхилено** У зв’язку із відхиленням попередньої пропозиції.
	Оплата послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня здійснюється на підставі укладених цивільно-правових договорів. Надання	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** ~~**Оплата послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня здійснюється на підставі укладених цивільно-правових**~~	**Відхилено** При доопрацюванні проєкту Порядку Національним агентством будуть враховані висловлені учасниками громадського

58	відповідних послуг належить до наукової діяльності.	~~**договорів. Надання відповідних послуг належить до наукової діяльності.**~~	обговорення пропозиції щодо оплати видатків, пов'язаних з проведенням атестації здобувача наукового ступеня.
		Національний університет «Одеська юридична академія» Оплата послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня здійснюється на підставі укладених цивільно-правових договорів. Надання відповідних послуг належить до наукової діяльності. *Вказаний пункт необхідно викласти окремо, адже він стосується акредитації ради, а не вартості послуг за проведення атестації здобувача наукового ступеня.*	**Враховано** Передбачено при підготовці нової редакції проєкту Порядку викласти дані положення окремо та віднести відповідні послуги до освітньої діяльності.
		М.Г. Слоква **Старший науковий співробітник Інституту економіко-правових досліджень НАН України, кандидат економічних наук** *У Порядку не визначено порядок та розмір оплати праці технічних секретарів, що виконують функції супроводу.*	**Відхилено** Відповідно до п. 3 проєкту Порядку, заклад (установа) визначає особу, яка уповноважена від імені закладу (установи) подавати повідомлення та вносити відомості, що передбачені цим Порядком до інформаційної системи Національного агентства (далі – технічний

58			секретар). Згідно п. 55 проєкту Порядку, супровід роботи спеціалізованої вченої ради здійснює, як правило, відділ аспірантури (ад'юнктури) або інший структурний підрозділ чи посадова особа закладу вищої освіти (наукової установи). П. 56 проєкту Порядку до обов'язків супроводу роботи спеціалізованої вченої ради відносить подання до інформаційної системи Національного агентства повідомлень та документів, визначених проєктом Порядку. Таким чином, питання щодо оплати праці технічного секретаря, його матеріально-технічного та організаційного забезпечення тощо, визначається трудовим законодавством та внутрішніми актами закладу (установи).
		Сумський державний університет **У випадку відмови у присудженні наукового ступеня, кошти, які були сплачені за відповідні послуги, можуть бути повернені лише у частині робіт, які не були виконані у відповідності до кошторису.**	**Враховано** Висловлена пропозиція буде врахована при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку.
	Розгляд апеляцій та скасування рішення спеціалізованої вченої ради		
59	59. Відповідальність за дотримання порядку присудження наукових ступенів спеціалізованими вченими радами та науковий рівень наукових досягнень, за відсутність у них		

	порушень академічної доброчесності несе заклад вищої освіти (наукова установа), у якому відбувся захист.		
60	60. Повідомлення щодо порушень академічної доброчесності в захищених наукових досягненнях розглядаються відповідно до Порядку скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня, затвердженому Кабінетом Міністрів України.	**Державна установа «1нститут економіко-правових досліджень ім В.К. Мамутова Національної академії наук України»** *Дотепер не затверджено Порядок скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня. У зв'язку з цим, з точки зору юридичної техніки недоречно посилатися на неіснуючий документ.*	**Відхилено** Відповідно до частини шостої ст. 6 Закону України «Про вищу освіту» скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти за поданням Комітету з питань етики у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, на що і вказує п. 60 проєкту Порядку.
61	61. Скарги на рішення спеціалізованих вчених рад про присудження наукового ступеня або про відмову у присудженні наукового ступеня розглядаються 1) закладом (установою), у якому утворена спеціалізована вчена рада, у порядку, встановленому таким закладом (установою) – до ухвалення остаточного рішення про присудження		

	або відмову у присудженні наукового ступеня 2) Апеляційним комітетом Національного агентства відповідно до положень цього Порядку – після ухвалення остаточного рішення про присудження або відмову у присудженні наукового ступеня.		
62	62. Право на звернення до Апеляційного комітету Національного агентства із скаргою на рішення спеціалізованої вченої ради має будь-яка особа.		
	63. Скарга на рішення спеціалізованої вченої ради може бути подана протягом одного року з дня ухвалення остаточного рішення про присудження або відмову в присудженні наукового ступеня.	**Інститут сцинтиляційних матеріалів НАН України** *За умови виявлення порушення академічної доброчесності, оскарження рішення має бути безстроковим.*	**Відхилено** Згідно п. 60 проєкту Порядку повідомлення щодо порушень академічної доброчесності в захищених наукових досягненнях розглядаються відповідно до Порядку скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

63		**Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України** *Принципово важливим є п. 63 Порядку, який встановлює строк давності в один рік для виявлення порушень академічної недоброчесності. Зважаючи на світову практику, коли такі порушення виявляються через роки, і навіть десятиріччя, порушення академічної недоброчесності, на наш погляд, не мають строку давності.*	**Відхилено** Згідно п. 60 проєкту Порядку повідомлення щодо порушень академічної доброчесності в захищених наукових досягненнях розглядаються відповідно до Порядку скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня, затвердженому Кабінетом Міністрів України.
64	64. Скарга на рішення спеціалізованої вченої ради подається і розглядається Апеляційним комітетом у порядку, встановленому Національним агентством.		
65	65. У випадку виявлення Апеляційним комітетом під час розгляду скарги порушень академічної доброчесності в науковому досягненні (дисертації), що подавалося для здобуття наукового ступеня, Апеляційний комітет ухвалює рішення про передачу справи на розгляд Комітету з питань етики Національного агентства.		

66	66. Національне агентство за наслідками розгляду скарги в Апеляційному комітеті може ухвалити мотивоване рішення про скасування рішення спеціалізованої вченої ради або залишити його без змін. Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня скасовується Національним агентством за умови: 1) суттєвих порушень процедури проведення захисту наукового досягнення (дисертації), якщо вони вплинули або могли вплинути на рішення спеціалізованої вченої ради; 2) недотримання формальних вимог до наукового досягнення (дисертації), встановлених цим Порядком. Під час розгляду скарги відповідно до цього Порядку Національне агентство не переглядає рішення спеціалізованої вченої ради у частині оцінки змісту наукового досягнення (наявності наукової новизни, методологічної валідності дослідження, інших питань,		

66	які мають суто науковий характер і вимагають кваліфікованого судження). 3) помилковості висновку про порушення академічної доброчесності, який став підставою для відмови у присудженні наукового ступеня.		
	67. У разі скасування Національним агентством рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня з підстави, передбаченої підпунктом 1 пункту 66 цього Порядку, за здобувачем зберігається право подати наукове досягнення (дисертацію) до захисту повторно. У разі скасування Національним агентством рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня з підстави, передбаченої підпунктом 2 пункту 66 цього Порядку, за здобувачем зберігається право подати наукове досягнення (дисертацію) до захисту повторно за умови її доопрацювання в частині дотримання формальних вимог до наукового досягнення (дисертації),	**Національна академія наук України** *У пункті 67 йдеться про явно перевищені повноваження НАЗЯВО. Слід з'ясувати, чи має право Національне агентство давати вузам вказівки, що тягнуть за собою фінансові зобов'язання? І чи поширюється такий вплив на наукові установи, що підпорядковуються Національній академії наук України?*	**Враховано** Висловлені пропозиції будуть враховані при подальшій роботі над новою редакцією проєкту Порядку. Пропонується виключити друге речення в абзаці третьому п. 67 проєкту Порядку.

67	але не раніше, ніж через рік з дня ухвалення відповідного рішення Національним агентством. У разі скасування Національним агентством рішення спеціалізованої вченої ради про відмову у присудженні наукового ступеня з підстави, передбаченої підпунктом 3 пункту 66 цього Порядку, за здобувачем зберігається право подати наукове досягнення (дисертацію) до захисту повторно. У такому випадку на підставі звернення здобувача наукового ступеня Національне агентство може зобов’язати заклад (установу) організувати повторний захист, у тому числі в іншому закладі (установі), наукового досягнення (дисертації) здобувача за рахунок цього закладу (установи).		